III ЧАКЫРЫЛЫШ ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫНЫҢ XLIV СЕССИЯСЕ

К А Р А Р №182

Мөслим «17» июнь 2020 ел

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлегенең Генераль планын раслау турында

Территориянең тотрыклы үсешен тәэмин итү, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураны үстерү, гражданнарның һәм аларның берләшмәләре мәнфәгатьләрен исәпкә алуны тәэмин итү максатларында, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 9, 24, 25 статьялары, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәнең гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14, 15 статьялары, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 10 статьясы нигезендә, гавами тыңлаулар нәтиҗәләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Советы **КАРАР БИРДЕ:**

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлегенең Генераль планын кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны муниципаль берәмлек Уставы белән билгеләнгән тәртип нигезендә Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Мөслим муниципаль районының рәсми сайтында http://muslumovo.tatarstan.ru һәм «Авыл утлары» газетасында урнаштыру юлы белән бастырып чыгарырга (халыкка җиткерергә).
3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән гамәлгә керә дип билгеләргә.

Мөслим муниципаль
районы Башлыгы,
Мөслим муниципаль районы
Советы рәисе Р.Х. Муллин

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Советының 2020 елның
17 июнендәге 182 номерлы
карарына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгы
Татарстан Республикасының дәүләт унитар предприятиесе «ТАТИНВЕСТГРАЖДАНПРОЕКТ» Баш территориаль проект-тикшеренү фәнни-житештерү фирмасы

Заказ бирүче: Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитеты
Заказ № 7593

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

1 нче Том

Территориаль планлаштыру турында нигезләмә
Аңлатма

Казан 2020
Эчтәлеге

КЕРЕШ **4**

1. МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТУРЫНДА ГОМУМИ МӘГЪЛҮМАТ **6**

2. МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ БУЕНЧА ФЕДЕРАЛЬ, РЕГИОНАЛЬ ҺӘМ ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ **7**

2.1 Гомуми оештыру чаралары ... 7
2.2 Сәнәгать җитештерүен һәм коммуналь-склад хуҗалыгын үстерү буенча чаралар ... 7
2.3 Агросәнәгать комплексын үстерү чаралары ... 9
2.4 Урман комплексын үстерү буенча чаралар ... 11
2.5 Торак инфраструктурасын үстерү буенча чаралар ... 20
2.6 Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары системасын үстерү буенча чаралар ... 21
2.7 Коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары (зиратлар) системасын үстерү ... 28
2.8 Туристик-рекреацион территорияләрне үстерү буенча чаралар. Җирле халыкның ял итү урыннарын оештыру ... 30
2.9 Транспорт инфраструктурасын үстерү буенча чаралар ... 34
2.10 Баек авыл җирлеге торак пунктларының чикләрен билгеләү буенча чаралар ... 38
2.11 Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары ... 45
2.12 Территорияне инженер әзерләү чаралары ... 49
2.13 Гражданнар оборонасы чаралары, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге ... 51

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлегенең генераль планы проекты «Татинвестгражданпроект» ДУП тарафыннан Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитетының 17.12.2018 елның 17 декабрендәге 8 номерлы карары нигезендә проектлауга бирелгән бирем нигезендә эшләнде.

Баек авыл җирлегенең генераль планын эшләүгә заказ бирүче булып Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитеты тора.

Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлегенең генераль планы проекты – территориаль планлаштыру документы, ул шәһәр төзелеше стратегиясен, яшәеш мохитен формалаштыру шартларын, җирлек территорияләренең үсеш юнәлешләрен һәм чикләрен, җирлек составындагы торак пунктларның чикләрен билгеләү һәм үзгәртү, территорияләрне функциональ зоналаштыру, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураны үстерү, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигать территорияләрен саклауга карата шәһәр төзелеше таләпләрен, экологик һәм санитар иминлекне билгели.

Генераль план аны гамәлгә ашыруның киләсе вакытлы срокларына эшләнгән:

Генераль планны тормышка ашыру буенча беренчел чаралар билгеләнгән беренче чират – 2025 елга кадәр.

Генераль планның барлык төп проект карарлары планлаштырылган исәп-хисап вакыты – 2040 елга кадәр.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 23 статьясы нигезендә Баек авыл җирлегенең генераль планы проекты үз эченә ала:

1 өлеш текст һәм график материаллар составында:

Текст материаллары - территориаль планлаштыру турында нигезләмә, ул территориаль планлаштыру максатларын һәм бурычларын, территориаль планлаштыру буенча чаралар исемлеген һәм генераль планны гамәлгә ашыру этаплары буенча аларны үтәү эзлеклелеген үз эченә ала.

График материалларда территориаль планлаштыру карталары (схемалары) бар.

2 өлеш территориаль планлаштыру тәкъдимнәрен нигезләү һәм аңлату максатларында, авыл җирлегенең генераль планын раслау процессын килештерү һәм тәэмин итү өчен, текст һәм график материаллардан торган проектны нигезләү буенча материаллар.

Текст материаллары җирлек территориясе торышын, аның комплекслы үсеше проблемаларын һәм юнәлешләрен анализлауны, территориаль һәм пространство-планлаштыру үсешен нигезләүне, территориаль планлаштыру буенча чаралар исемлеген, аларны тормышка ашыру этапларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы булган төп факторлар исемлеген үз эченә ала.

График материалларда җирлекнең генераль планы проектын нигезләү схемалары бар.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы (ФЗ-190), «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон (ФЗ-131) нигезендә җирлекнең җирле әһәмияттәге чаралары расланырга тиеш.

Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлегенең генераль планын эшләгәндә материаллар файдаланылды:

– Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 21 февралендәге 134 номерлы карары (Министрлар Кабинетының 2018 елның 15 декабрендәге 1145 номерлы карары редакциясендә) белән расланган Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы);

– Мөслим муниципаль район Советының 2014 елның 31 мартындагы 191 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының территориаль планлаштыру схемалары;

– Мөслим муниципаль районы һәм аның составына керүче Баек авыл җирлеге администрациясе тарафыннан бирелгән рәсми мәгълүматлар.

1. МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТУРЫНДА ГОМУМИ МӘГЪЛҮМАТ

Баек авыл җирлеге чиге «Мөслим муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында 2005 елның 31 гыйнварындагы 30-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә кабул ителде (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Баек авыл җирлегенең гомуми мәйданы 6693,23 га тәшкил итә, шул исәптән 175,11 га торак пунктларның мәйданы, шулардан: Баек авылы – 89,94 га, Дусай авылы – 32,09 га, Яңа Сәфәр авылы – 30,65 га, Горбуновка авылы – 22,43 га (картографик материал нигезендә).

Баек авыл җирлеге составына Баек авылы (административ үзәк), Дусай, Горбуновка һәм Яңа Сәфәр авылы керә.

Авыл җирлеге Татарстан Республикасы көнчыгышында, Мөслим муниципаль районының көнчыгыш өлешендә урнашкан, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Яңа Усы, Октябрь, Иске Карамалы авыл җирлекләре һәм Башкортостан Республикасы белән чиктәш.

Җирлектә балалар бакчасы, төп гомуми белем бирү мәктәбе, ике фельдшер-акушерлык пункты, ике авыл мәдәният йорты, китапханә, почта бүлеге һәм сәүдә объектлары бар.

Баек авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка җирлекләре һәм районнары белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта төбәк яки муниципальара һәм җирле әһәмияттәге юллар аша гамәлгә ашырыла. Җирлек территориясе буенча төбәк яки муниципальара әһәмияткә ия булган «Иске Карамалы – Баек», «Актаныш – Мөслим» - «Яңа Усы - Сәфәр - Баек» автомобиль юллары һәм җирле әһәмияттәге «Яңа Сәфәр авылына керү юлы», «Горбуновка авылына керү юлы»юллары уза.

Баек авыл җирлегенең икътисадый системасы агросәнәгать комплексын һәм инфраструктура тармакларын үз эченә ала. Авыл җирлегенең җитештерү нигезен авыл хуҗалыгы тәшкил итә.

Баек авыл җирлегенең төп авыл хуҗалыгы тармагы - сөт-ит терлекчелеге, бөртекле үсемлекчелек, терлек азыгы җитештерү.

2. МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ БУЕНЧА ФЕДЕРАЛЬ, РЕГИОНАЛЬ ҺӘМ ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

2.1 Гомуми оештыру чаралары

Баек иавыл җирлегенең үсеш юнәлешләрен билгеләгәндә Татарстан Республикасының, Мөслим муниципаль районының социаль-икътисади үсеш программалары, региональ һәм федераль тармак программалары исәпкә алынды.

2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе»расланды.

Расланган Стратегия кысаларында Кама агломерациясе составына керүче Мөслим муниципаль районы түбәндәге программаларны һәм проектларны тормышка ашыру территориясе булып тора: «Калдыклар белән эш итү системасы».

2.2 Сәнәгать җитештерүен һәм коммуналь-склад хуҗалыгын үстерү буенча чаралар

Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы буенча, беренче чиратта, түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– «Татнефть» ГАҖ нефть промыселлары объектларын урнаштыру;

– «Татнефть» ГАҖнең пьезометрик нефть скважинасын файдалануга тапшыру»;

– «Мәлләнефть» АҖ нефть скважинасын реконструкцияләү.

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы башлыгының 2019 елның 23 мартындагы 244 номерлы хаты нигезендә Баек авыл җирлегенең 244 нче генераль планы нигезендә кадастр номерлары 16:29:090601:92, 16:29:090601:93, 16:29:090601:93, 16:29:090601:94 (табл. карагыз). 2.2.1).

Таблица 2.2.1

Сәнәгать җитештерүен һәм коммуналь-склад хуҗалыгын үстерү буенча чаралар
Баек авыл җирлеге

№ т/б	**Урнашкан урыны**	**Объектның исеме**	**Чараның төре**	**Үлчәү берәмлеге**	**Егәрлек**		**Гамәлгә ашыру сроклары**		**Чара чыганагы**
					Гамәлдәге	**Өстәмә**	**Беренче чират (2025 елга кадәр)**	**Расчет-ный срок (2026-2040 еллар)**	
РЕГИОНАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авыл җирлеге	«Татнефть» ГАҖнең нефть промыселы объектлары	Яңа төзелеш	-	-	-	+		ТР ТПС, "Татнефть" ГАҖ хат № 4730 15.04.2019
2	Баек авыл җирлеге	«Татнефть» ГАҖнең пьезометрик нефть скважинасы	Файдалануга тапшыру	объект	1		+		ТР ТПС, "Татнефть" ГАҖ хат № 4730 15.04.2019
3	Баек авыл җирлеге	«Мәлләнефть» АҖ нефть скважинасы	Реликвидация	объект	1		+		ТР ТПС, "Мәлләнефть" АҖ хаты № 6460 23.05.2019
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авылыннан көнчыгышка таба, 16:29:090601:92, 16:29:090601:93, 16:29:090601:94 кадастр номерлары булган җир кишәрлекләрендә	Ком чыгару карьерасы	Яңа төзелеш	га	15,07	-	+		Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башлыгының 23.03.2009 ел, 244 номерлы хаты

2.3 Агросәнәгать комплексын үстерү чаралары

Баек авыл җирлегенең генераль планы белән, беренче чиратта, түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– Су саклау зонасына эләгү сәбәпле, Баек авылының төньяк өлешендә (№ 5.21) урнашкан ишегалдылы сарайларны бетерү;

– Дусай авылы янында (5.20 нче номерлы) урнашкан утарлы сарайларны авыл хуҗалыгы җирләре өчен 0,36 га мәйдандагы территорияне өлешчә үзгәртеп кору.

Баек авыл җирлеге территориясендә агросәнәгать производствосын үстерү буенча чаралар исемлеге 2.3.1 таблицасында күрсәтелгән.

2.3.1 Таблица

Баек авыл җирлегенең агросәнәгать производствосын үстерү буенча чаралар

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕК) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авылыннан төньяктарак	Утарлы сарайлар	Бетерү	га	0,27	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Дусай авылы янында	Утарлы сарайлар	Авыл хуҗалыгы җирләренә 0,36 га өлешчә функциональлек белән территорияне үзгәртеп кору	га	2,0		+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

2.4 Урман комплексын үстерү буенча чаралар

Урман хуҗалыгы өлкәсендәге чараларга урманнарны яңадан торгызу, янгыннардан, пычратудан (шул исәптән радиоактив матдәләрдән) һәм башка тискәре йогынтыдан саклау, шулай ук зарарлы организмнардан саклау, шәһәр һәм торак пунктларның яшел зоналары мәйданнарын саклау һәм үстерү буенча чаралар керә, шулай ук урман фонды һәм урман хуҗалыгы мәнфәгатьләренә кагылышлы башка өлкәләрдәге эшчәнлекнең кайбер чараларын үз эченә ала. Татарстан Республикасының барлык урманнары Россия Федерациясе милке булып торганга күрә, барлык чаралар да федераль әһәмияткә ия һәм федераль дәрәҗәдә контрольдә тотылырга тиеш.

Татарстан Республикасы Урман хуҗалыгы министрлыгы боерыгы буенча Баек авыл җирлегенең генераль планы проекты материалларын анализлау, аларны Росреестр мәгълүматлары һәм дәүләт урман реестры белешмәләре белән чагыштыру нәтиҗәләре буенча урман фонды җирләреннән Дусай, Яңа Сәфәр, Горбуновка, Баек авылларының проектлана торган чикләрендә урнашкан башка категориядәге җир кишәрлекләре белән кисешү билгеләнде.

Урман фонды җирләренең башка категорияләрдәге җир кишәрлекләре белән кисешкән урыннары Минзәлә урманчылыгының Усы урманчылыгы участогының 99, 111, 113 кварталларында 8804 кв. м мәйданда урнаштырылган. Шул исәптән Дусай авылы чикләрендә кисешүләр 7074 кв. м мәйданда, Яңа Сәфәр авылында-187 кв. м, Горбуновка авылында – 484 кв. м, Баек авылында 1059 кв. м мәйданда билгеләнә.

Татарстан Республикасы “Минзәлә урманчылыгы” ДКУ эшләре башкарылганнан соң, дәүләт урман реестрына үзгәрешләр кертү өлешендә (2019 елның 11 ноябрендәге 23-5-2 номерлы Акт нигезендә ДУФын 16:29:090601:57 кадастр кишәрлеге территориясеннән төшереп калдыру) ДУФтан Баек авылына чыгарылучы участокның мәйданы 1124 кв.м тәшкил итәчәк.

Югарыда әйтелгәннәр нигезендә, ТР Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлегендә дәүләт урман реестрыннан төшереп калдырыла торган урман фонды җирләренең гомуми мәйданы 8869 кв.м тәшкил итәчәк.

Күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрыннан өземтәләр, шулай ук амнистияләнгән җир кишәрлекләренә хокук билгели торган һәм хокук раслый торган документлар күчермәләре (1-24), шулай ук дәүләт урман реестрындагы мәгълүматны үзгәртү турында 2009 елның 11 ноябрендәге 23-5-2 номерлы Акт аерым кушымта итеп бирелә (кара Документка кушымта).

2.4.1 Таблица

Торак пунктлар җирләре категориясенә кертелергә тиешле җир кишәрлекләре исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Хокук төре	Җир кишәрлегенә хокукын дәүләт теркәвенә алу датасы	Җир кишәрлегенә хокукы барлыкка килү датасы	Рөхсәт ителгән куллану төрләре	Капиталь төзелеш объектының хокукларын дәүләт теркәвенә алу датасы	Урманчылыкның исеме	Участок урманчылыгы исеме	Урман квартaлы	бүлендек	Сакчылык категориясе	Мәйдан, га
1	Дусай авылы	16:29:090201:28	Торак пунктлар җирләре;	милек		28.08.95 ел.			Минзәлә	Усы				
2		16:29:090201:33	Торак пунктлар җирләре;	милек	24.10.2011 ел.				Минзәлә	Усы				
3		16:29:090201:34	Торак пунктлар җирләре;	милек		28.08.95 ел.			Минзәлә	Усы				
4		16:29:090201:35	Торак пунктлар җирләре;	милек	19.08.2013 ел.				Минзәлә	Усы				
5		16:29:090201:38	Торак пунктлар җирләре;	милек	06.08.2010 ел.				Минзәлә	Усы				

№ т/б	Торак пункт	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Хокук төре	Җир кишәрлегенә хокукын дәүләт теркәвенә алу датасы	Җир кишәрлегенә хокукы барлыкка килү датасы	Рөхсәт ителгән куллану төрләре	Капиталь төзелеш объектының хокукларын дәүләт теркәвенә алу датасы	Урманчылыкның исеме	Участок урманчылыгы исеме	Урман квартал	бүлендек	Сакчылык категориясе	Мәйдан, га
6		16:29:090201:39	Торак пунктлар җирләре;	милек	04.05.2010 ел.				Минзәлә	Усы				
7		16:29:090201:40	Торак пунктлар җирләре;	милек	13.09.2018 ел.	21.10.2009 ел.			Минзәлә	Усы				
8		16:29:090201:47	Торак пунктлар җирләре;	милек	26.03.2012 ел.				Минзәлә	Усы				
9		16:29:090201:48	Торак пунктлар җирләре;	милек	22.10.2008 ел.				Минзәлә	Усы				
10		16:29:090201:50	Торак пунктлар җирләре;	милек		28.08.1995 ел.			Минзәлә	Усы				
11		16:29:090201:51	Торак пунктлар җирләре;	милек	19.12.2013 ел.				Минзәлә	Усы				

№ т/б	Торак пункт	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Хокук төре	Җир кишәрлегенә хокукын дәүләт теркәвенә алу датасы	Җир кишәрлегенә хокукы барлыкка килү датасы	Рөхсәт ителгән куллану төрләре	Капиталь төзелеш объектының хокукларын дәүләт теркәвенә алу датасы	Урманчылыкның исеме	Участок урманчылыгы исеме	Урман кварталы	бүлендек	Сакчылык категориясе	Мәйдан, га
12		16:29:090201:54	Торак пунктлар җирләре;	милек	03.08.2010 ел.				Минзәлә	Усы				
13		16:29:090201:57	Торак пунктлар җирләре;	милек		28.08.1995 ел			Минзәлә	Усы				
14		16:29:090201:76	Торак пунктлар җирләре;	милек	15.02.2011 ел.				Минзәлә	Усы				
15		16:29:090201:31	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
16		16:29:090201:36	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
17		16:29:090201:37	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				

№ т/б	Торак пункт	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Хокук төре	Җир кишәрлегә хокукын дәүләт теркәвенә алу датасы	Җир кишәрлегә хокукы барлыкка килү датасы	Рөхсәт ителгән куллану төрләре	Капиталь төзелеш объектының хокукларын дәүләт теркәвенә алу датасы	Урманчылыкның исеме	Участок урманчылыгы исеме	Урман кварталы	бүлендек	Сакчылык категориясе	Мәйдан, га
18		16:29:090201:52	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
19		16:29:090201:53	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
20		16:29:090201:55	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
21		16:29:090201:56	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
22		16:29:090201:8	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
Барлыгы - Дусай авылы														**0,7074**
23	Горбуновка авылы	16:29:090401:27	Торак пунктлар җирләре;	милек		28.11.2012 ел.			Минзәлә	Усы				**0 ,0484**

№ т/б	Торак пункт	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Хокук төре	Җир кишәрлегенә хокукын дәүләт теркәвенә алу датасы	Җир кишәрлегенә хокукы барлыкка килү датасы	Рөхсәт ителгән куллану төрләре	Капиталь төзелеш объектының хокукларын дәүләт теркәвенә алу датасы	Урманчылыкның исеме	Участок урманчылыгы исеме	Урман кварталы	бүлендек	Сакчылык категориясе	Мәйдан, га
24	Яңа Сәфәр авылы	16:29:090301:61	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				**0, 0187**
25	Баек авылы	16:29:090601:57	авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр;	милек	24.03.2009 ел.				Минзәлә	Усы				**0,1124**
Барлыгы														**0,8869**

Әлеге мәйданнар 2016 елның 1 гыйнварына кадәр теркәлгән җир кишәрлекләре, шулай ук Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында булмаган күчемсез милек турындагы мәгълүматлар белән бергә теркәлгән җир кишәрлекләре өлешен үз эченә ала.

«Дәүләт реестрлары белешмәләрендәге каршылыкларны бетерү һәм җир кишәрлегенең билгеле бер җирләр категориясенә каравын билгеләү максатларында Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 июлендәге 280-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән гомуми кагыйдә буенча дәүләт урман реестрында булган белешмәләрне күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестры белешмәләренә туры китерү хокук иясе яисә алдагы хокук ияләре хокуклары 2016 елның 1 гыйнварына кадәр барлыкка килгән җир кишәрлекләренә карата гамәлгә ашырыла.

Генераль план нигезендә, Баек авыл җирлеге территориясен фактта файдалану нигезендә, урман төзелеше документларына төзәтмәләр кертү буенча эшләр башкару күздә тотыла.

Шулай итеп, урман фонды җирләреннән 0,88 га мәйданлы территорияне төшереп калдырырга кирәк (2.4.2 табл. кара).

2.4.2 таблица

Урман фонды җирләреннән төшереп калдыруга тәкъдим ителә торган җирләрнең характеристикасы

№ т/б	Урман кишәрлегенең урнашу урыны	Урманнарның максатчан билгеләнеше	Саклагыч урманнар категориясе	Мәйданы, га
Баек авылы				
1	Минзәлә урманчылыгы, Усы участок урманчылыгы, 111 нче квартал, 69 бүлеп бирелгән	Саклагыч урманнар	Кыйммәтле урманнар (урман-дала урманнары)	0,0667
2	Минзәлә урманчылыгы, Усы участок урманчылыгы, 111 нче квартал, 69 бүлеп бирелгән	Саклагыч урманнар	Су саклау зоналарында урнашкан урманнар	0,0392
Барлыгы				0,1059
Горбуновка авылы				
1	Минзәлә урманчылыгы, Усы участок урманчылыгы, 111 нче квартал, 37 нче бүленгән җир	Саклагыч урманнар	Кыйммәтле урманнар (урман-дала урманнары)	0,0484
Барлыгы				0,0484
Яңа Сәфәр авылы				
1	Минзәлә урманчылыгы, Усы участок урманчылыгы, 111 нче квартал, 37 нче бүленгән җир	Саклагыч урманнар	Табигый һәм башка объектларны яклау функцияләрен башкаручы урманнар (урманнарның яклау полосаларында урнашкан урманнар)	0,0187
Барлыгы				0,0187

№ т/б	Урман кишәрлегенең урнашу урыны	Урманнарның максатчан билгеләнеше	Саклагыч урманнар категориясе	Мәйданы, га
Дусай авылы				
1	Минзәлә урманчылыгы, Усы участок урманчылыгы, 99 нчы квартал, 6, 7 нче бүленгән җир, 113 нче квартал, 24, 26111, 48 бүлеп бирелгән җир	Саклагыч урманнар	Табигый һәм башка объектларны яклау функцияләрен башкаручы урманнар (урманнарның яклау полосаларында урнашкан урманнар)	0,1786
2	Минзәлә урманчылыгы, Усы участогы урманчылыгы, 113 нче квартал, 23, 25 нче бүлеп бирелгән җир	Саклагыч урманнар	Су саклау зоналарында урнашкан урманнар	0,5288
Барлыгы				0,7074
Барлыгы				**0,8804**

Баек авыл җирлегендә Урман комплексын үстерү буенча чаралар исемлеге 2.4.3 таблицасында тәкъдим ителде.

2.4.3 нче Таблица

Баек авыл җирлегендә Урман комплексын үстерү буенча чаралар

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның атамасы	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ФЕДЕРАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авыл җирлеге	Урман төзелеше документлары	Факттагы куллану нигезендә төзәтмәләр кертү	-	-	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

2.5 Торак инфраструктурасын үстерү буенча чаралар

Торак пунктларның заманча чикләре эчендә яңа торак төзелешен үстерү өчен буш территорияләр саны чикле булу сәбәпле, алар өлешчә агросәнәгать комплексы объектларының санитар-яклау зоналарына эләгә, генераль план нигезендә торак төзелешенең яңа мәйданчыклары тәкъдим ителми.

Генераль план буенча, Баек авыл җирлеге территориясендә яңа торак төзелеше тузган торак йортларны җимерү, шулай ук торак пунктлар эчендә урнашкан йортларда буш территорияләрдә йортлар төзү хисабына башкарылачак.

2.5.1 нче таблица

Баек авыл җирлегенең торак инфраструктурасын үстерү

Территориянең исеме	2009 елның 1 гыйнварына торакның гомуми мәйданы (кв. м)	Беренче чират (2025 елга кадәр)		Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
		Гомуми мәйдан: ——— (________________) кв. м;	1 мең кв. метр торак төзелеше өчен кирәк булган яңа торак төзелеше	Торакның гомуми мәйданы (мең кв. м.)	1 мең кв. метр торак төзелеше өчен кирәк булган яңа торак төзелеше
Баек авыл җирлеге - барлыгы, шул исәптән:	**18,48**	**18,48**	**4,15**	**18,48**	**4,55**
Баек авылы	11,20	11,20	1,61	11,20	2,95
Дусай авылы	4,69	4,69	1,55	4,69	1,19
Яңа Сәфәр авылы	1,75	1,75	0,88	1,75	0,32
Горбуновка авылы	0,84	0,84	0,11	0,84	0,09

2.6 Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары системасын үстерү буенча чаралар

Баек авыл җирлеге Генераль планының төп максатларыннан берсе-халыкка хезмәт күрсәтү объектларына булган ихтыяҗны канәгатьләндерү, фаразланган характеристикаларны һәм социаль нормаларны исәпкә алып, шулай ук барлык халыкка хезмәт күрсәтү объектларының һәркемгә уңайлы булуын тәэмин итү.

Генераль план буларак, беренче чиратта, Баек авылында иҗтимагый үзәк (№ 1.9) төзү тәкъдим ителә, аның составында полиция участок пункты, сәүдә, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм җәмәгать туклануы предприятиеләре, банк бүлекчәсе урнаштыру планлаштырыла.

Мәгариф оешмалары

Исәп-хисап буенча, халык өчен мәктәпкәчә балалар оешмаларына һәм гомуми белем бирү мәктәпләренә ихтыяҗ 2025 елга 27 һәм 63 урын тәшкил итәчәк, шул рәвешле 2040 елга - 31 һәм 64 урын.

Баек авыл җирлегендә, генераль план нигезендә түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– Баек авылындагы төп гомуми белем бирү мәктәбенең буш урыннары хисабына балалар бакчасын 31 урынга кадәр арттыру белән реконструкция;

– Баек авылында төп гомуми белем бирү мәктәбен реконструкцияләү.

Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру

Хәзерге вакытта Баек авыл җирлегендә Баек авылының төп мәктәбе карамагындагы 12 урынга исәпләнгән балалар иҗаты түгәрәкләре эшли. Беренче чиратта халык өчен исәпләнгән ихтыяҗ - 76 урын, исәп-хисап чорына-77 урын.

Баек авыл җирлегенең генераль планы нигезендә, иң беренче чиратта, гамәлдәге мәктәп базасында һәм Баек авылында проектлана торган иҗтимагый үзәк составында 65 урынга исәпләнгән балалар иҗаты түгәрәкләре оештыру тәкъдим ителә.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Баек авыл җирлегендә генераль план чаралары белән түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– Баек авылының төп гомуми белем бирү мәктәбе бинасында урнашкан фельдшер-акушерлык пунктының куәтен сменага 8 кешегә кадәр кабул итүне арттыру;

– Дусай авылында фельдшер-акушерлык пунктын капиталь ремонтлау.

Мәдәни-ял чаралары

Баек авыл җирлегендә, генераль план нигезендә түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– Баек авыл җирлеге китапханәсе һәм Башкарма комитеты урнашкан Баек авылы мәдәният йортының 2 нче катын капиталь ремонтлау;

– Дусай авылында мәдәният йортын капиталь ремонтлау;

– Баек авыл мәдәният йортының 2 нче катында урнашкан 6,0 мең данә китап фонды егәрлеге белән китапханәне капиталь ремонтлау

Спорт заллары

Баек авыл җирлеге халкының гомуми кулланылыштагы спорт залларына, беренче чиратта, генераль планны тормышка ашыру өчен, 203 кв. метр, исәп - хисап чорына 196 кв. м. кирәк булачак.

Баек авылы гомуми белем бирү мәктәбе һәм авыл мәдәният йорты каршында урнашкан гомуми мәйданы 360 кв. м. булган гамәлдәге спорт заллары халыкның фаразланган ихтыяҗларын тулысынча канәгатьләндерә.

Яссы спорт корылмалары

2025 елга халык өчен яссы спорт корылмаларының кирәкле мәйданы 1130 кв. м, 2040 елга – 1091 кв. м. тәшкил итәчәк.

Баек авыл җирлеге генераль планы нигезендә, Баек авылының төп гомуми белем бирү мәктәбе каршында 1130 кв. м мәйданлы спорт мәйданчыгын урнаштыру тәкъдим ителә.

Сәүдә предприятиеләре

Беренче чиратта, генераль план нигезендә, түбәндәге сәүдә предприятиеләре төзү тәкъдим ителә:

– Баек авылында-проектлана торган иҗтимагый үзәк составында сәүдә мәйданының 45 кв. метрына исәпләнгән сәүдә предприятиесе;

– Дусай авылында - сәүдә мәйданы 20 кв. м. булган сәүдә предприятиесе (№3.4);

– Яңа Сәфәрдә - сәүдә мәйданы 10 кв. м. булган сәүдә предприятиесе (№ 2.4).

Горбуновка авылында халык саны 50 кешедән артмый. Әлеге торак пунктка күпләп сату өчен күчмә чаралар (кибетләр һәм автолавкалар) ярдәмендә беренче чиратта кирәкле товарларны китерүне оештыру планлаштырыла.

Җәмәгать туклануы предприятиеләре

Генераль план нигезендә Баек авылында проектлана торган иҗтимагый үзәк составында 23 утыру урыны булган җәмәгать туклануы предприятиесе урнаштыру тәкъдим ителә.

Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре

Генераль план нигезендә, Баек авылында, проектлана торган иҗтимагый үзәк составында 2 эш урыны булган көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре урнаштыру тәкъдим ителә.

Банк бүлекләре

Беренче чиратта, генераль план нигезендә, Баек авылында банк бүлекчәсен проектлана торган иҗтимагый үзәк составында урнаштыру каралган.

Полиция

Генераль план белән, беренче чиратта, полициянең участок пунктын проектлана торган иҗтимагый үзәк составында Баек авылына урнаштыру тәкъдим ителә.

Административ-эшлекле объектлар

Генераль план белән, беренче чиратта, Баек авылы мәдәният йортының 2 нче катында урнашкан Баек авыл җирлеге Башкарма комитетына капиталь ремонт ясау тәкъдим ителә.

Мәдәни объектлар

Генераль план нигезендә, беренче чиратта, Яңа Сәфәр авылында мәчет төзү тәкъдим ителә (№2.3).

Җәмәгать бәдрәфләре

Генераль план нигезендә, беренче чиратта, 1 данә күләмендә иҗтимагый бәдрәф урнаштыру тәкъдим ителә.

Иҗтимагый бәдрәфләр торак пунктларның түбәндәге урыннарында урнашырга тиеш:

а) мәйданнарда, транспорт магистральләрендә, зур җәяүлеләр хәрәкәте булган урамнарда;

б) вокзал янындагы мәйданнарда, барлык тимер юл станцияләрендә, диңгез һәм елга пристаньнарында, автостанцияләрдә һәм аэровокзалларда;

в) шәһәр читендәге һәм шәһәр эчендәге паркларда, зур бульварларда, хезмәт ияләренең күпләп ял итү урыннарында (парклар, урман массивлары һ. б.));

г) сәүдә үзәкләре, колхоз базарлары территориясендә;

д) стадионнарда, пляжларда, су спорт корылмалары урыннарында һәм мондый төрдәге башка объектларда;

е) автострадларда, күргәзмәләрдә, ачык кинотеатрларда һ. б.

Баек авыл җирлегендә хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү буенча чаралар исемлеге 2.6.1 таблицада күрсәтелгән.

2.6.1 нче Таблица

Баек авыл җирлегендә хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Мәгариф оешмалары									
1	Баек авылы	Балалар бакчасы (мәктәп бинасында)	Мәктәпнең буш бүлмәләре хисабына куәтне арттырып реконструкция	урын	20	11	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Баек авылы	Төп гомуми белем бирү мәктәбе	Мәктәпнең буш биналары исәбенә балалар бакчасы куәтен арттырып реконструкцияләү	укучы	120	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру									
1	Баек авылы	Иҗтимагый үзәк каршындагы балалар иҗаты түгәрәкләре	Оештыру	урын	-	65	+		Мөслим муниципаль районы ТПС, Баек авыл җирлеге генераль планы
Дәвалау-профилактика медицина оешмалары									
1	Баек авылы	Фельдшер-акушерлык пункты (мәктәп бинасында)	Егәрлекне арттыру	сменага бару	5	3	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Дусай авылы	Фельдшер-акушерлык пункты	Капиталь төзекләндерү	сменага бару	3	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Яссы спорт корылмалары									
1	Баек авылы	Гомуми белем бирү мәктәбе каршындагы спорт мәйданчыгы	Яңа төзелеш	кв.м.	-	1130	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ӘҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ЧАРАЛАР									

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдә ге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
Мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре									
1	Баек авылы	Авыл мәдәният йорты	Баек авыл җирлеге китапханәсе һәм Башкарма комитеты урнашкан 2 нче катны капиталь ремонтлау	урын	70	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Дусай авылы	Авыл мәдәният йорты	Капиталь төзекләндерү	урын	200	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
3	Баек авылы	Китапханә (авыл мәдәният йорты бинасында)	Капиталь төзекләндерү	мең данә	6,0	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Иҗтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектлар									
1	Баек авылы	Иҗтимагый үзәк	Яңа төзелеш	объект	-	1	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Сәүдә предприятиеләре									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында сәүдә предприятиеләре	Яңа төзелеш	кв.м сәүдә мәйд.	-	45	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Дусай авылы	Сәүдә предприятиеләре	Яңа төзелеш	кв.м сәүдә мәйд.	-	20	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
3	Яңа Сәфәр авылы	Сәүдә предприятиеләре	Яңа төзелеш	кв.м сәүдә мәйд.	-	10	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
4	Горбуновка авылы	Беренче чиратта кирәкле товарларны күчмә сәүдә чаралары ярдәмендә ташу	Ташу оештыру	-	-	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы
Җәмәгать туклануы предприятиеләре									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында җәмәгать туклануы предприятиеләре	Оештыру	утырту урыннары	-	23	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	Оештыру	урыннар саны	-	2	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Банк бүлекләре									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында банк бүлеге	Оештыру	объект	-	1	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Җәмәгать бәдрәфләре									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында җәмәгать бәдрәфләре	Оештыру	приборлар	-	1	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
Җәмәгать тәртибен саклау									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында полициянең участок пункты	оештыру	объект	-	1	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Мәдәни объектлар									
1	Яңа Сәфәр авылы	Мәчет	Яңа төзелеш	объект	-	1	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Административ-эшлекле билгеләнештәге объектлар									
1	Баек авылы	Баек авыл җирлеге Башкарма комитеты (авыл мәдәният йорты бинасында)	Капиталь төзекләндерү	объект	1	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

2.7 Коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары (зиратлар) системасын үстерү

Су объектларының су саклау зонасында урнашуына бәйле рәвештә, Генераль план белән, беренче чиратта, Горбуновка авылыннан көнчыгышта урнашкан 0,1228 мәйданы 16:29:090401:29 кадастр номерлы зиратны ябу тәкъдим ителә.

Баек авыл җирлегенең генераль планы территорияне функциональ файдалану өчен зират җир кишәрлеге өчен «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр» җирләре категориясен урнаштыру, 12.1. «Ритуаль эшчәнлек» бүлегендә рөхсәт ителгән файдалану төрен билгеләү белән тәкъдим ителә.

2.7.1 нче таблица

Баек авыл җирлегендә коммуналь хезмәт күрсәтү объектларын (зиратларны) үстерү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Горбуновка авылыннан көнчыгышка таба	Кадастр номеры 16: 29: 090401: 29 булган җир участогы өлешендә зират	Су саклау зонасында су объектлары урнашу сәбәпле зиратны ябу	га	0,1228	-	+	-	Баек авыл җирлегенең генераль планы

2.8 Туристик-рекреацион территорияләрне үстерү буенча чаралар. Җирле халыкның ял итү урыннарын оештыру

Мөслим муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы нигезендә, киләчәктә район территориясендә төрле дәрәҗәдәге туристлык-рекреацион зоналар, маршрут-терәк үзәкләре, маршрут-терәк нокталары, маршрут-транзит нокталары һәм төрле дәрәҗәдәге экскурсия-туристик маршрутлар бүленеп бирелә. Баек авыл җирлеге җирле әһәмияттәге Баек туристик-рекреацион зонасы составына керәчәк.

Җирле әһәмияттәге Баек туристик - рекреацион зонасы - Баек авыл җирлегендә эшләп килүче кыска вакытлы ял итү урыннары нигезендә Мөслим районында авыл туризмын торгызу һәм үстерү зонасы, шулай ук табигать ресурслары булганда - маҗаралы һәм рекреацион туризм, ял көне туризмы зонасы.

Туристик-рекреацион зонаның үзәге һәм Мөслим районының туристик-рекреацион системасы үзәге - Баек авылы булачак, зона үзәге (маршрут-терәк пункты) - Иске Карамалы авылы, шулай ук маршрут-транзит нокталары сыйфатында Горбуновка, Дусай авыллары һ. б. булачак.

Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру һәм Мөслим муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы районда туристлык эшчәнлеген активлаштыру һәм үстерү максатыннан туристлык маршрутларын оештыру тәкъдим ителә, мондый маршрутларның берничәсе: Баек авыл җирлеге территориясе буйлап уза торган «Мөслим районы тарихы һәм халыклары» тарихи-этнографик маршруты, «Мөслим-Яңа Усы- Баек» ат маршруты.

Су объектлары янында рекреацион зоналар булдыру максатыннан, Генераль план белән, Баек, Дусай, Горбуновка авыллары янында урнашкан буаларның яр буе полосасын һәм якын-тирә территориясен төзекләндерү, иҗтимагый рекреацион зоналар булдыру күздә тотыла.

Генераль план белән, беренче чиратта, Баек авылыннан төньяктарак, кадастр номеры 16:29:090601:56 булган җир кишәрлегендә, «Чаллы-Бройлер» ҖЧҖ физкультура-ял итү һәм актив ял итү объектын урнаштыру тәкъдим ителә. Генераль план белән, шулай ук, Баек авыл җирлеге территориясендә урнашкан чишмәләрне төзекләндерү күздә тотыла.

Баек авыл җирлегенең генераль планында рекреацион территорияләрне үстерү шулай ук җирле халыкның ял итү зоналары һәм килүчеләрнең ял итү мәйданчыклары буларак яшел үсентеләр системасын оештыру чараларын күздә тота.

Яшел үсентеләр системасын оештыру буенча кешеләр ялы өчен уңайлы шартлар булдыру, авыл торак пунктының йөзен яхшырту өчен кирәкле чаралар комплексы ике төп этапны күздә тота: гомуми кулланылыштагы яшелләндерүне оештыру һәм чикләнгән кулланыштагы яшелләндерүне оештыру.

Гомуми файдаланудагы яшел үсентеләрне оештыру буенча чаралар-административ һәм иҗтимагый биналар янында скверлар булдыру, көндәлек хезмәт күрсәтү үзәкләре, төп урамда бульвар булдыру, урамнарны яшелләндерү, чәчәк түтәлләре ясау һәм газоннар җәю.

Чикләнгән кулланылышта булган яшел үсентеләрне оештыру буенча чаралар-мәгариф һәм тәрбия объектлары территорияләрен һәм башка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары территорияләрен яшелләндерү (үсентеләр урнаштыру, җиләк-җимеш һәм декоратив агачлар, куаклар утырту, чәчәклек ясау).

Гомуми белем бирү оешмалары территорияләрен яшелләндерүне аларның территориясенең кимендә 50 % ын күздә тота. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары территорияләрен яшелләндерү, төзелештән азат булган территориянең кимендә 50% ын тәшкил итәргә тиеш.

2.8.1 нче таблица

Баек авыл җирлегендә туристик-рекреацион инфраструктураны үстерү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авыл җирлеге	«Мөслим районы тарихы һәм халыклары»	Маршрутны оештыру	-	-	-	+	+	Мөслим муниципаль районы ТПС
2	Баек авыл җирлеге	«Мөслим-Яңа Усы-Баек» ат маршруты	Маршрутны оештыру	-	-	-	+	+	Мөслим муниципаль районы ТПС
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ӘҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авыл җирлеге, Баек авылы яны, Дусай авылында, Горбуновка авылында	Буа	Иҗтимагый рекреацион зоналар булдыру белән яр буйларын һәм якын-тирә территорияне төзекләндерү	-	-	-	+	-	Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Баек авыл җирлеге, Баек, Дусай, Яңа Сәфәр, Горбуновка авылы	Гомуми файдаланудагы территорияләр	Яшел үсентеләр системасын оештыру	-	-	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2026-2040 еллар)	
3	Баек авыл җирлеге, Баек авылыннан төньяктарак, кадастр номеры 16:29:090601:56	"Чаллы-Бройлер" ҖЧҖ физкультура-ял итү һәм актив ял объекты»	Яңа төзелеш	объект	-	1	+	-	Баек авыл җирлегенең генераль планы
4	Баек авыл җирлеге	Чишмәләр	Төзекләндерү.	-	-	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

2.9 Транспорт инфраструктурасын үстерү буенча чаралар

Баек авыл җирлегенең транспорт-коммуникацион инфраструктурасын үстерү буенча чаралар 2.9.1 таблицасында күрсәтелгән.

2.9.1 нче таблица

Баек авыл җирлегендә транспорт инфраструктурасын үстерү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2026-2040 еллар)	
РЕГИОНАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Баек авыл җирлеге	«Иске Карамалы-Баек»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	8,6	-	+		Татарстан Республикасы ТПС
2	Баек авыл җирлеге	"Актаныш-Мөслим" - Яңа Усы - Сәфәр-Баек»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	14,8	-	+		Татарстан Республикасы ТПС
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Баек авыл җирлеге	«Баек авылы фермаларына керү юлы»	Яңа төзелеш	чакрым	-	1,0	+		Мөслим муниципаль районы ТПС
2	Баек авыл җирлеге	«Яңа Сәфәр авылына керү юлы»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	0,6	-	+		Мөслим муниципаль районы ТПС
3	Баек авыл җирлеге	"Горбуновка авылына керү юлы»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	0,7	-	+		Мөслим муниципаль районы ТПС
4	Баек авыл җирлеге	«Чаллы-Бройлер» ҖЧҖнең ял базасына керү юлы»	Яңа төзелеш	чакрым	-	0,3	+		*

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2026-2040 еллар)	
5	Баек авыл җирлеге	«Горбуновка авылы янында кыска вакытлы ял итүнең туристик базасына керү»	Яңа төзелеш	чакрым	-	0,4	+		*
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ӘҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ЧАРАЛАР									
урам - юл челтәре									
1	Баек авылы	Октябрь ур., Пушкин ур.	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	1,3	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Баек авылы	Атау ур., Сарашлы ур.	Асфальт-бетон катламын төзү (урнаштыру)	чакрым	1,5	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
3	Дусай авылы	Лесная ур., Мәктәп ур.	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	1,3	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
4	Дусай авылы	Савытлы ур.	Асфальт-бетон катламын төзү (урнаштыру)	чакрым	0,4	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
5	Яңа Сәфәр авылы	Мәктәп урамы	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	0,5	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
6	Яңа Сәфәр авылы	Савытлы ур., Яңа ур.	Асфальт-бетон катламын төзү (урнаштыру)	чакрым	1,0	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2026-2040 еллар)	
7	Горбуновка авылы	Лесная ур.	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	1,0	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

Искәрмә: * аларны территориаль планлаштыру документларына һәм/яки тиешле дәрәҗәдәге программага кертү шарты белән

2.10 Баек авыл җирлеге торак пунктларының чикләрен билгеләү буенча чаралар

Россия Федерациясе Җир кодексының 84 статьясындагы 1 өлешенең 1 пункты нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү яки үзгәртү тиешле муниципаль берәмлек чикләрендә урнашкан торак пунктлар чикләрен чагылдыра торган шәһәр округының, җирлекнең генераль планын раслау яисә үзгәртү булып тора.

"Җирләрне яисә җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында" 2004 елның 21 декабрендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законның 8 статьясындагы 1 өлеше (алга таба - күчерү турындагы Закон) нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү, шулай ук җир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләренә кертү йә җир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләреннән төшереп калдыру мондый җирләр составындагы торак пунктлар җирләрен яисә җир кишәрлекләрен башка категориягә күчерү яисә мондый җирләр составындагы җирләрне торак пунктлар яки җир кишәрлекләрен башка категорияләрдән торак пунктлар җирләренә күчерү булып тора.

Шулай итеп, дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 2010 елның 16 июнендәге хаты нигезендә, N 14-4692-ГЕ, муниципаль берәмлекнең генераль планын раслау процедурасы бозылмаган булса, генераль планны раслау турындагы акт җир һәм җир кишәрлекләрен күчерү турындагы акт булып тора.

2013 елда Баек авыл җирлегенең генераль планы үтәлде, ул Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетында килештерү процедурасын үткәрмичә, Баек авыл җирлеге Советының 2008 елның 8 февралендәге 4 номерлы сессиясе карары белән расланган иде.

Баек, Дусай, Яңа Сәфәр һәм Горбуновка авыллары өчен гамәлдәге чикләр буларак, кадастр кварталларының чикләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы буенча дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсе мәгълүматлары нигезендә торак пунктлар җирләре буенча үткәрелгән чикләр кабул ителде.

Баек авыл җирлегенең генераль планы белән Баек, Яңа Сәфәр һәм Горбуновка авыллары чикләрен үзгәртү тәкъдим ителә. Дусай авылы чиген үзгәртү күздә тотылмый.

Җир кишәрлекләрен Баек авылы чикләренә кертү өчен нигез булып Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитетының 2018 елның 17 декабрендәге 515 номерлы хаты тора.

Генераль план нигезендә, Баек авылы чигеннән 16:29:090301:43 кадастр номерлы җир кишәрлеген һәм Баек чигеннән кадастр исәбенә куелмаган җир кишәрлеген, Яңа Сәфәр авылы чигеннән 16:29:090301:1 кадастр номеры белән җир кишәрлеген, участокларда «торак пункт җирләре» категориясеннән «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радио, телевидение, информатика, космик эшчәнлек, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр» категориясенә күчерүгә тәкъдим ителә торган зиратларның өлеше урнаштырылуга бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт

мөнәсәбәтләре министрлыгының 2017 елның 22 августындагы №1-29/11295 хаты нигезендә төшереп калдыру карала.

Торак пункт чикләренә кертелә һәм алардан төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре исемлеге 2.10.1 таблицасында күрсәтелгән.

Категорияләр һәм кадастр исәбенә кую буенча кертелүче һәм төшереп калдырыла торган җирләрнең йомгаклау бүленеше 2.10.2 таблицасында бар.

Баек авыл җирлеге торак пунктларының чикләрен билгеләү буенча чаралар исемлеге 2.10.3 таблицасында тәкъдим ителде

2.10.1 нче таблица

Баек авыл җирлегендә торак пунктларның территорияләре чикләренә кертелүче җир кишәрлекләре/кадастр кварталлары исемлеге

Җир кишәрлегенең кадастр номеры	җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән файдалану: классификатор буенча	Рөхсәт ителгән файдалану: документ буенча	Кадастр буенча җир кишәрлеге мәйданы, га	Керә торган/ чыгарыла торган җир участогының мәйданы, га	Планлаштырыла торган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану	Кертү өчен нигез җир кишәрлекләрен төшереп калдыру
Баек авылы								
Кертелә торган җир кишәрлекләре								
1. Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма Комитеты мөрәҗәгате буенча								
16:29:090601:56	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерү өчен	Авыл хуҗалыгы җитештерү өчен	15,1945	15,1945	Торак пунктлар җирләре;	Туристлык хезмәте күрсәтү	Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитетының 17.12.2018 ел, № 515 хаты
16:29:090601:57	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерү өчен	Авыл хуҗалыгы җитештерү өчен	1,6055	1,6055	Торак пунктлар җирләре;	Туристлык хезмәте күрсәтү	
КЕРТҮ БУЕНЧА БАРЛЫГЫ					**16,8000**			
Төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре								
1. Торак пункт чикләренә төзәтмәләр кертү								
16:29:090101:43	Торак пунктлар җирләре	Махсус билгеләнештәге башка объектлар астында	Зират	1,8801	1,8801	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне	Ритуаль эшчәнлек	Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 22.08.2017 ел, №1-29/11295 хаты

Җир кишәрлегенең кадастр номеры	җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән файдалану:		Кадастр буенча җир кишәрлеге мәйданы, га	Керә торган/ чыгарыла торган җир участогының мәйданы, га	Планлаштырыла торган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану	Кертү өчен нигез җир кишәрлекләрен төшереп калдыру
		классификатор буенча	документ буенча					
						тәэмин итү өчен җирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр		
Кадастр исәбенә куелмаган җирләр	-	-	-	-	0,4331	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр	Ритуаль эшчәнлек	
Искәрмә					**2,3132**			
Горбуновка авылы								
Төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре								
1. Торак пункт чикләренә төзәтмәләр кертү								
16:29:090401:28	Торак пунктлар җирләре	Су фонды объектларын урнаштыру	Буа	0,003	0,003	Урман фонды җирләре;	Урманнардан файдалану	Төшереп калдырыла торган

Җир кишәрлегенең кадастр номеры	җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән файдалану: классификатор буенча	документ буенча	Кадастр буенча җир кишәрлеге мәйданы, га	Керә торган/ чыгарыла торган җир участогының мәйданы, га	Планлаштырыла торган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану	Кертү өчен нигез җир кишәрлекләрен төшереп калдыру
		өчен						участокларның бердәм архитектура-планлаштыру структурасы
Искәрмә					**0,003**			
Яңа Сәфәр авылы								
Төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре								
1. Торак пункт чикләренә төзәтмәләр кертү								
16:29:090301:1	Торак пунктлар җирләре	Махсус билгеләнештәге башка объектлар астында	Зират	0,5185	0,5185	сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр	Ритуаль эшчәнлек	Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 22.08.2017 ел, №1-29/11295 хаты
Искәрмә				**0,5185**	**0,5185**			

* дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсе (Росреестр идарәсе) мәгълүматлары буенча

** Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының «Җир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында» 2014 елның 1 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы нигезендә

2.10.2 нче таблица

Баек авыл җирлеге торак пунктларының чикләрен билгеләү буенча тәкъдимнәр

Торак пункт исеме	Генераль планга үзгәрешләр кертү проекты белән расланган проект нигезендә торак пунктлар территориясенең гамәлдәге чиге чикләрендә җирләр	Торак пунктлар чикләреннән төшереп калдыруга тәкъдим ителә торган җирләр		Торак пунктларның проект чикләренә кертү өчен тәкъдим ителгән җирләр	Проект чикләрен формалаштыру торак пунктлар			
		торак пунктлар җирләре; кадастр исәбенә куелган	Кадастр исәбенә куелмаган җирләр	Кадастр исәбенә куелган авыл хуҗалыгы җирләре	Торак пунктларның проект чикләре чикләрендә җирләр	Торак пунктлар территорияләренең гамәлдәге чикләре чикләрендә җирләр	Торак пунктларның гамәлдәге чикләрен төшереп калдыруга тәкъдим ителә торган җирләр	Проект чикләренә кертүгә тәкъдим ителә торган һәм торак пунктлар җирләренә күчерүне таләп итә торган җирләр
Баек авылы	89,9391	1,8801	0,4331	16,8000	**104,4259**	89,9391	2,3132	16,8000
Дусай авылы	32,0917	-	-	-	**32,0917**	32,0917	0	0
Яңа Сәфәр авылы	30,649	0,5185	-	-	**30,1305**	30,649	0,5185	0
Горбуновка авылы	22,4294	0,003	-	-	**22,4264**	22,4294	0,003	0
Барлыгы	**175,1092**	**2,4016**	**0,4331**	**16,8000**	**189,0745**	175,1092	**2,8347**	**16,8000**

2.10.3 нче таблица

Баек авыл җирлеге торак пунктларының чикләрен билгеләү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР (ҖИРЛЕК)									
1	Баек авылы	торак пункт исеме	торак пункт чикләренә кертү	га	-	16,8000	+	+	Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитетының 17.12.2018 ел, № 515 хаты, Баек авыл җирлеге Генераль планы
2	Баек авылы	торак пункт исеме	торак пункт чикләреннән искәрмә	га	2,3132	-	+		Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 22.08.2017 ел, №1-29/11295 хаты, Баек авыл җирлеге Генераль планы
3	Яңа Сәфәр авылы	торак пункт исеме	торак пункт чикләреннән искәрмә	га	0,5185	-	+		Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 22.08.2017 ел, №1-29/11295 хаты, Баек авыл җирлеге Генераль планы
4	Горбуновка авылы	торак пункт исеме	торак пункт чикләреннән искәрмә	га	0,003	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

2.11 Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары

Су белән тәэмин итү буенча чаралар исемлеге

2.11.1 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Су белән тәэмин итү системасы	Су куллануны исәпкә алу узеллары	Оештыру	данә	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Канализация буенча чаралар исемлеге

2.11.2 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл җирлеге территориясе	Автоном канализация системасы	Яңа төзелеш	данә	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Калдыклар белән эш итү инфраструктурасы буенча чаралар исемлеге

2.11.3 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл җирлеге территориясе	территорияне планлы-даими санитар чистарту	оештыру	-	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Авыл җирлеге территориясе	контейнер	оештыру	Контейнерлар, данә	21	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Җылылык белән тәэмин итү буенча чаралар исемлеге

2.11.4 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк өчен БМК	оештыру	-	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Газ белән тәэмин итү буенча чаралар исемлеге

12.11.5 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Баек, Дусай, Яңа сәфәр, Горбуновка авыллары	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	Яңа төзелеш	км	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Электр белән тәэмин итү буенча чаралар исемлеге

2.11.6 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл җирлеге территориясе	Трансформатор подстанциясе (ТП)	реконструкция	км	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Авыл җирлеге территориясе	Электр тапшыру линияләре	реконструкция	км	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Көчсез челтәрләр чаралар исемлеге

2.11.7 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл җирлеге территориясе	Телефон	Оештыру	Проектлашты рыла торган торак төзелешенә телефоннар саны	25	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

2.12 Территорияне инженер әзерләү чаралары

2.12.1 нче таблица

№ т/б	**Урнашкан урыны**	**Объектның исеме**	**Чаралар исеме**	**Чараның төре**	**Үлчәү берәмл еге**	**Егәрлек**		**Гамәлгә ашыру сроклары**		**Чара чыганагы**
						гамәлд әге	**яңа (өстәмә)**	**беренче чират (2025 елга кадәр)**	**исәп-хисап вакыты (2025-2040 еллар)**	
Җирле әһәмияттәге чаралар										
1	Авыл җирлеге территориясе		Куркыныч табигый процессларның чагылышларын мониторинглау	Оештыру				+	+	Авыл җирлегенең генераль планы
2	Авыл җирлеге территориясе		Район территориясен куркыныч табигый процесслардан саклау буенча чаралар эшләү	Оештыру				+	+	Авыл җирлегенең генераль планы

2.13 Гражданнар оборонасы чаралары, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге

2.13.1 нче Таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чаралар исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
							1 чиратта	Исәп-хисап вакыты	
1	Торак пунктлар территорияләре	Сөйләм сирена җайланмасы (ССУ)	Хәбәр итү системасы	Оештыру, яңа төзелеш	данә	4	+	+	Авыл җирлегенең генераль планы
4	Торак пункт исеме		Куркыныч табигый процессларның чагылышларын мониторинглау	Оештыру			+	+	Авыл җирлегенең генераль планы
5	Торак пункт исеме		Район территориясен куркыныч табигый процесслардан саклау буенча чаралар эшләү	Оештыру			+	+	Авыл җирлегенең генераль планы

Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгы
Татарстан Республикасының дәүләт унитар предприятиесе «ТАТИНВЕСТГРАЖДАНПРОЕКТ» Баш территориаль проект-тикшеренү фәнни-җитештерү фирмасы

Заказ бирүче: Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитеты
Заказ № 7593

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

2 нче Том

Проектны нигезләү буенча материаллар

Аңлатма

Казан шәһәре 2020

ЭЧТӘЛЕГЕ

КЕРЕШ 4

1. БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ 6

2. БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНЕҢ ТОРЫШЫ ҺӘМ КУЛЛАНЫЛЫШЫ 8

2.1. Икътисадый-географик урыны. Мөслим муниципаль районының таралу системасында Баек авыл җирлеге 8
2.2. Җир фонды характеристикасы 9
2.3. Территориянең социаль-икътисади потенциалы 10
2.3.1. Демографик потенциал 10
2.3.2. Җитештерү территорияләре 11
2.3.3. Агросәнәгать комплексы 11
2.3.4. Урман комплексы 13
2.3.5. Торак фонды һәм торак төзелеше 14
2.3.6. Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары 16
2.3.7. Коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары (зиратлар) 20
2.4. Туристик-рекреацион потенциал. Җирле халыкның ялын оештыру 21
2.5. Тарихи-мәдәни мирас 21
2.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасы_Toc260476335 22
2.7. Инженерлык инфраструктурасы 24
2.7.1.Су белән тәэмин итү 24
2.7.2. Канализация 25
2.7.3. Җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү инфраструктурасы 25
2.7.4. Җылылык белән тәэмин итү 26
2.7.5. Газ белән тәэмин итү 26
2.7.6. Электр белән тәэмин итү 27
2.7.7. Аз токлы челтәрләр 29
2.8. Территорияне инженер әзерләү 29

3. БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ 2040 ЕЛГА КАДӘР ҮСЕШ ЮНӘЛЕШЛӘРЕ. ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ БУЕНЧА ЧАРАЛАРНЫ НИГЕЗЛӘҮ 36

3.1. Халык саны фаразлары 36
3.2. Икътисадый үсеш 36
3.2.1. Сәнәгать җитештерүен үстерү 37
3.2.2. Агросәнәгать комплексы чаралары 37
3.2.3. Урман комплексын үстерү 40
3.3. Торак инфраструктурасын үстерү 49
3.4. Халыкка хезмәт күрсәтү системасын үстерү 51
3.4.1. Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын үстерү 51
3.4.2. Коммуналь хезмәт күрсәтү объектларын (зиратларны) үстерү 60
3.5. Туристик-рекреацион территорияләрне үстерү. Җирле халыкның ял итү урыннарын оештыру 62
3.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү 66
3.7. Баек авыл җирлеге торак пунктларының чикләрен билгеләү буенча чаралар 71
3.8. Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары 78
3.8.1. Су белән тәэмин итү 78
3.8.2. Канализация. 80
3.8.3. Җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү инфраструктурасы. 87
3.8.4. Җылылык белән тәэмин итү 90
3.8.5. Газ белән тәэмин итү 90
3.8.6. Электр белән тәэмин итү 92
3.8.7. Аз токлы челтәрләр 95
3.8.8. Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары 97
3.9. Территорияне инженер әзерләү чаралары 102
3.10. Гражданнар оборонасы буенча чаралар, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар исемлеге 106
3.10.1. Гражданнар оборонасы буенча чаралар исемлеге 106
3.10.2. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге 109
3.10.3. Гадәттән тыш хәл турында хәбәр итү 133
3.10.4. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр вакытында эвакуация 137

3.10.5. Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча чаралар исемлеге *138*
Гомуми тәкъдимнәр (НӘТИҖӘЛӘР) 140
4. ТЕХНИК-ИКЪТИСАДЫЙ КҮРСӘТКЕЧЛӘР **141**
ФАЙДАЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ **145**

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлегенең генераль планы проекты «Татинвестгражданпроект» ДУП тарафыннан Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитетының 17.12.2018 елның 17 декабрендәге 8 номерлы карары нигезендә проектлауга бирелгән бирем нигезендә эшләнде.

Баек авыл җирлегенең генераль планын эшләүгә заказ бирүче булып Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитеты тора.

Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлегенең генераль планы проекты – территориаль планлаштыру документы, ул шәһәр төзелеше стратегиясен, яшәеш мохитен формалаштыру шартларын, җирлек территорияләренең үсеш юнәлешләрен һәм чикләрен, җирлек составындагы торак пунктларның чикләрен билгеләү һәм үзгәртү, территорияләрне функциональ зоналаштыру, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураны үстерү, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигать территорияләрен саклауга карата шәһәр төзелеше таләпләрен, экологик һәм санитар иминлекне билгели.

Генераль план аны гамәлгә ашыруның киләсе вакытлы срокларына эшләнгән:

Генераль планны тормышка ашыру буенча беренчел чаралар билгеләнгән беренче чират – 2025 елга кадәр.

Генераль планның барлык төп проект карарлары планлаштырылган исәп-хисап вакыты – 2040 елга кадәр.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 23 статьясы нигезендә Баек авыл җирлегенең генераль планы проекты үз эченә ала:

1 өлеш текст һәм график материаллар составында:

Текст материаллары - территориаль планлаштыру турында нигезләмә, ул территориаль планлаштыру максатларын һәм бурычларын, территориаль планлаштыру буенча чаралар исемлеген һәм генераль планны гамәлгә ашыру этаплары буенча аларны үтәү эзлеклелеген үз эченә ала.

График материалларда территориаль планлаштыру карталары (схемалары) бар.

2 өлеш территориаль планлаштыру тәкъдимнәрен нигезләү һәм аңлату максатларында, авыл җирлегенең генераль планын раслау процессын килештерү һәм тәэмин итү өчен, текст һәм график материаллардан торган проектны нигезләү буенча материаллар.

Текст материаллары җирлек территориясе торышын, аның комплекслы үсеше проблемаларын һәм юнәлешләрен анализлауны, территориаль һәм пространство-планлаштыру үсешен нигезләүне, территориаль планлаштыру буенча чаралар исемлеген, аларны тормышка ашыру этапларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы булган төп факторлар исемлеген үз эченә ала.

График материалларда җирлекнең генераль планы проектын нигезләү схемалары бар.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы (ФЗ-190), «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон (ФЗ-131) нигезендә җирлекнең җирле әһәмияттәге чаралары расланырга тиеш.

Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлегенең генераль планын эшләгәндә материаллар файдаланылды:

– Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 21 февралендәге 134 номерлы карары (Министрлар Кабинетының 2018 елның 15 декабрендәге 1145 номерлы карары редакциясендә) белән расланган Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы);

– Мөслим муниципаль район Советының 2014 елның 31 мартындагы 191 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының территориаль планлаштыру схемалары;

– Мөслим муниципаль районы һәм аның составына керүче Баек авыл җирлеге администрациясе тарафыннан бирелгән рәсми мәгълүматлар.

1. БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Җирлекнең генераль планы - җирлекнең шәһәр төзелеше үсеше стратегиясен билгели торган территориаль планлаштыру документы.

Генераль план халыкның һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә тормыш эшчәнлеге мохитен формалаштыру шартларын, җирлекләрнең территорияләрен үстерү юнәлешләрен һәм чикләрен билгеләүче, территорияләрне зоналаштыру, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураларны үстерү, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигать территорияләрен саклауга шәһәр төзелеше таләпләрен, экологик һәм санитария иминлеген билгеләүче төп шәһәр төзелеше документы булып тора.

Баек авыл җирлегенең генераль планын эшләгәндә территориаль планлаштыруның төп максатлары булып торалар:

– федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъекты законнары нигезендә территория үсеше белән идарә итүнең нәтиҗәле инструментын булдыру;

– муниципаль берәмлек буларак авыл җирлегенең бөтенлеген территориаль планлаштыру чаралары белән тәэмин итү;

– инженерлык һәм транспорт инфраструктурасын үстерүне исәпкә алып, җирлекнең рекреацион һәм социаль-икътисадый потенциалын максималь ачуга туры килә торган территорияне планлаштыру оешмасы, территорияне функциональ яктан зоналарга бүлү һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру өчен шартлар тудыру буенча рациональ карарлар әзерләү.

Генераль планның проект карарлары планлаштыру структурасын оештыру, җирлекнең территориаль, инфраструктура һәм социаль-икътисади үсеше мәсьәләләрен комплекслы хәл итү, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен эшләү, территориаль зоналардан файдалануның хокукый режимын билгеләүче, инвестицион үсеш зоналарын билгеләү өчен нигез булып тора.

Әлеге максатларны тормышка ашыру территориаль планлаштыруның түбәндәге бурычларын хәл итү юлы белән гамәлгә ашырыла:

– торак пунктлар территорияләренең шәһәр төзелеше үсеше проблемаларын ачыклау, әлеге проблемаларны хәл итүне тәэмин итә торган, муниципаль мохит параметрларын, яшәешне тәэмин итүче гамәлдәге ресурсларны анализлау, шулай ук кабул ителгән аерым шәһәр төзелеше карарларын анализлау;

– территорияне функциональ зоналаштыру (функциональ зоналарның планлаштырылган чикләрен чагылдыру);

– шәһәр төзелешен зоналаштыру, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен әзерләү өчен территорияләрне гармонияле һәм тотрыклы үстерү өчен алшартлар тудыручы торак пунктларның оптималь функциональ-планлаштыру структурасын эшләү;

– Баек авыл җирлегенең шәһәр төзелеше, инфраструктура, табигать, социаль һәм рекреацион компонентларның үзара килешенгән һәм балансланган динамикасын тәэмин итүче үсеш параметрларын билгеләү;

– әйләнә-тирә табигый мохитне саклау шартларында авыл җирлегенең инвестицион җәлеп итүчәнлеген тәэмин итү буенча беренчел чаралар һәм гамәлләр исемлеген әзерләү;

– капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, сәнәгать, энергетика, транспорт һәм элемтә җирләренең гамәлдәге һәм планлаштырыла торган чикләре.

2. БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНЕҢ ТОРЫШЫ ҺӘМ КУЛЛАНЫЛЫШЫ

2.1.Икътисадый-географик урыны. Мөслим муниципаль районының таралу системасында Баек авыл җирлеге

Баек авыл җирлеге чиге «Мөслим муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында 2005 елның 31 гыйнварындагы 30-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә кабул ителде (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Баек авыл җирлегенең гомуми мәйданы 6693,23 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы 175,1092 га, шулардан: Баек авылы – 89,9391 га, Дусай авылы – 32,0917 га, Яңа Сәфәр авылы – 30,649 га, Горбуновка авылы – 22,4294 га (картографик материал нигезендә).

Баек авыл җирлеге составына Баек авылы (административ үзәк), Дусай, Горбуновка һәм Яңа Сәфәр авылы керә.

Авыл җирлеге Татарстан Республикасы көнчыгышында, Мөслим муниципаль районының көнчыгыш өлешендә урнашкан, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Яңа Усы, Октябрь, Иске Карамалы авыл җирлекләре һәм Башкортостан Республикасы белән чиктәш.

Җирлектә балалар бакчасы, төп гомуми белем бирү мәктәбе, ике фельдшер-акушерлык пункты, ике авыл мәдәният йорты, китапханә, почта бүлеге һәм сәүдә объектлары бар.

Баек авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка җирлекләре һәм районнары белән транспорт элемтәсе хәзерге вакытта төбәк яки муниципальара һәм җирле әһәмияттәге юллар аша гамәлгә ашырыла. Җирлек территориясе буенча төбәк яки муниципальара әһәмияткә ия булган «Иске Карамалы – Баек», «Актаныш – Мөслим» - «Яңа Усы - Сәфәр - Баек» автомобиль юллары һәм җирле әһәмияттәге «Яңа Сәфәр авылына керү юлы», «Горбуновка авылына керү юлы»юллары уза.

Баек авыл җирлегенең икътисадый системасы агросәнәгать комплексын һәм инфраструктура тармакларын үз эченә ала. Авыл җирлегенең җитештерү нигезен авыл хуҗалыгы тәшкил итә.

Баек авыл җирлегенең төп авыл хуҗалыгы тармагы - сөт-ит терлекчелеге, бөртекле үсемлекчелек, терлек азыгы җитештерү.

Таралу системасы

Баек авыл җирлегенең территориаль оешмасы Мөслим муниципаль районының халыкны күчерү системасының бер өлеше булып тора, ул Татарстан Республикасының халыкны күчерү системасының бер өлеше булып тора һәм Яр Чаллы агломерациясе составына керә.

Халыкны күчерү системасында төп система барлыкка китерүче фактор булып автомобиль юлы тора, аның буенча торак пунктларның бер-берсе һәм район үзәге Мөслим авылы белән элемтәләре тора. Баек авыл җирлегендә әлеге автомобиль юллары булып Региональ яки муниципальара әһәмияттәге

«Иске Карамалы – Баек» һәм «Актаныш – Мөслим» - Яңа Усы - Сәфәр - Баек»автомобиль юллары санала.

Икенче система барлыкка китерүче фактор булып елга челтәре тора, аның буенча тарихи үсеш нәтиҗәсендә җирлек, район һәм Татарстан Республикасының бөтен территориясен күчерү системасы формалаша башлады. Баек авыл җирлегендә елга челтәре Дусайка елгасы, Саутла елгасы, Сосновка елгасы, Калмия елгасы һәм Говорток елгасы белән тәкъдим ителгән.

2019 елның 1 гыйнварына Баек авыл җирлегенең уртача тыгызлыгы 1 кв. км. га 9,0 кеше тәшкил итте.

авыл җирлегенең урнашу системасы ике рангла характерга ия.

Беренче рангны гомуми халык саны 347 кеше булган җирлек үзәге алып тора, анда административ функцияләр, мәгариф оешмалары, мәдәният, спорт объектлары, медицина оешмасы һәм сәүдә предприятиесе урнашкан.

Икенче рангны гомуми халык саны 176 кеше булган Дусай авылы, 61 кеше булган Яңа Сәфәр авылы һәм гомуми саны 15 кеше булган Горбуновка авылы алып тора.

2.2.Җир фонды характеристикасы

Җир фондын категорияләр буенча бүлү

Теге яки бу территория чикләрендә урнашкан барлык җирләр дә аның җир ресурслары буларак карала, алар я хуҗалык әйләнешенә кертелгән, яисә аннан файдаланылырга мөмкин.

Россия Федерациясе Җир кодексының 1 п. 7 статьясы нигезендә Россия Федерациясендә җирләр максатчан билгеләнеше буенча түбәндәге категорияләргә бүленә:

- авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр;
- торак пунктлар җирләре;
- сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр;
- аеруча саклана торган территорияләр һәм объектлар җирләре;
- урман фонды җирләре;
- су фонды җирләре;
- запас җирләр.

Баек авыл җирлегенең гомуми мәйданы 6693,22 га тәшкил итә (картографик материал буенча).

Урман төзекләндерү документациясе нигезендә, җирлек чикләрендә урман фонды җирләре 1432,25 га мәйдан били.

Калган категорияләр буенча мәгълүмат авыл җирлеге территориясе чикләрендә юк.

Милек рәвешләре буенча җир фондын бүлү

Баек авыл җирлеге территориясендә федераль милектә булган җирләр турында мәгълүмат юк. Әмма, Урман кодексының 8 статьясы нигезендә,

урман кишәрлекләре урман фонды җирләре составында Федераль милектә. Шулай итеп, Баек авыл җирлеге чикләрендә 1432,25 га җир Федераль милектә.

ТР Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы мәгълүматларына караганда, авыл җирлеге территориясендә республика милкендә булган җир кишәрлекләре юк.

Баек авыл җирлеге территориясендә җир кишәрлекләре һәм башка төр милек хокуклары турында мәгълүмат юк.

2.3.Территориянең социаль-икътисади потенциалы

2.3.1. Демографик потенциал

Демографик фактор территорияне хуҗалык итеп үзләштерү һәм җәмгыятьнең икътисадый үсешенә зур йогынты ясый.

Баек авыл җирлеге Башкарма комитеты биргән мәгълүматларга караганда, 2019 елның 1 гыйнварына халык саны 599 кеше тәшкил иткән.

Баек авыл җирлегенең демографик структурасы торак пунктлар киселешендә 2.3.1 таблицасында күрсәтелгән.

2.3.1 Таблица

Баек авыл җирлегенең демографик структурасы
2019 елның 1 гыйнварына

Торак пункт исеме	**Баек авылы**	**Дусай авылы**	**Яңа Сәфәр авылы**	**Горбуновка авылы**	**Авыл җирлеге буенча барлыгы**
Халык саны, барлыгы	**347**	**176**	**61**	**15**	**599**
Балалар яшендә:	**55**	**34**	**11**	**0**	**100**
1 яшькә кадәр.	1	2	0	0	3
1-6 яшь	24	14	7	0	45
7-15 яшь	30	18	4	0	52
Эшкә яраклы:	**182**	**107**	**28**	**9**	**326**
16-17 яшь	9	7	2	0	18
18-54 яшь хатын-кызлар өчен	89	56	16	5	166
18-59 яшь ирләр өчен	84	44	10	4	142
Пенсия яшендәге:	**110**	**35**	**22**	**6**	**173**
55 яшьтән өлкәнрәк хатын-кызлар өчен	59	19	12	3	93
60 яшьтән өлкәнрәк ир-атлар өчен	51	16	10	3	80
Халыкның гомуми артуы	**2**	**1**	**-3**	**-3**	**-3**
Табигый	**-7**	**0**	**-3**	**0**	**-10**
Туды	1	2	0	0	3
Үлде	8	2	3	0	13
Механик	**9**	**1**	**0**	**-3**	**7**
Килү	12	5	0	0	17
Китү	3	4	0	3	10

Халыкның күп өлеше (58%) җирлекнең административ үзәгендә – Баек авылында яши.

Шуны да игътибар итәргә кирәк, Баек авыл җирлегендә эшкә яраклы яшьтәге кешеләр саны (326 кеше) эшкә яраксыз яшьтәге халык санынннан артып китә (173 кеше), бу, һичшиксез, уңай тенденция.

Шулай итеп, гамәлдәге торак пунктларның яшь структурасы эшкә яраклы яшьтәге халыкның шактый өлеше, пенсия яшендәге затларның уртача саны һәм хезмәткә яраклы яшьтәге кече төркемнәрнең түбән дәрәҗәсе белән характерлана.

Югарыда китерелгән мәгълүматлардан күренгәнчә, 2019 елның 1 гыйнварына җирлектә үлүчеләр саны туучылар санынннан артып китә. Нәтиҗәдә, халыкның табигый үсеше тискәре әһәмияткә ия.

Халыкның миграцион артуы уңай мәгънәгә ия, килгән кешеләр саны Баек авыл җирлегеннән чыгып китүчеләр санынннан күбрәк.

Халыкның миграция артуы халыкның табигый хәрәкәте аркасында халыкның кимүен компенсацияләми, шулай итеп, җирлектә халыкның гомуми кимүе күзәтелә.

2.3.2. Җитештерү территорияләре

Баек авыл җирлегендә түбәндәге нефть чыгару объектлары бар:

– Дусай авылыннан төньяк-көнчыгыштарак урнашкан «Татнефть» ГАҖнең пьезометрик нефть скважинасы;

– Яңа Сәфәр авылыннан көнбатышка таба «Татнефть» ГАҖнең ликвидацияләнгән нефть скважинасы ;

– Горбуновка авылыннан төньяк-көнчыгышта «Мәлләнефть» АҖ ликвидацияләнгән нефть скважинасы.

2.3.3. Агросәнәгать комплексы

Агросәнәгать комплексы азык-төлек продуктлары җитештерү һәм халыкны алар белән тәэмин итү, авыл хуҗалыгы өчен җитештерү чаралары җитештерү һәм авыл хуҗалыгына хезмәт күрсәтү белән шөгыльләнүче макроикътисад тармаклары җыелмасыннан гыйбарәт.

Үсемлекчелек һәм терлекчелек агросәнәгать комплексының мөһим тармаклары булып тора.

Баек авыл җирлегенең төп авыл хуҗалыгы төрләре-терлекчелек, кошчылык, бөртекле үсемлекчелек, терлек азыгы җитештерү.

Үсемлекчелек культуралы үсемлекләрнең билгеле бер төркемнәрен үстерү белән бәйле ярдәмче хуҗалыкларга бүленә. Төп хуҗалыклар-ашлык хуҗалыгы, бәрәңге һәм яшелчә үстерү, техник культуралар үстерү, азык җитештерү (азык культуралары үстерү) һәм бакчачылык.

Баек авыл җирлеге территориясендә агросәнәгать комплексы объектлары 2.3.2 таблицасында күрсәтелгән.

2.3.2 нче таблица

Баек авыл җирлегенең агросәнәгать комплексы объектлары

№ т/б	сызым буенча №	Хуҗасы	Объектның исеме	Урнашу урыны	Егәрлек

№ т/б	сызым буенча №	Хуҗасы	Объектның исеме	Урнашу урыны	Егәрлек
1.	5.5	«Алмаз» КФХ ҖЧҖ	Үсемлекчелек предприятиесе	Горбуновка авылы янында	Мәгълүматлар юк
2.			ындыр табагы		120 тонна
3.	5.13	ШЭ «Закиров И. Ф.», ШЭ «Сәхипгәрәев Р. Р.»	Кошчылык фермасы	Баек авылы янында	4000 баш
4.	5.14	«Сәхипгәрәев Р. Р» КФХ	теплица хуҗалыгы	Яңа Сәфәр авылы янында	Мәгълүматлар юк
5.	5.9	«Хәмәдишин И. Ф.»КФХ	мөгезле эре терлек фермасы	Баек авылы янында	130 баш
6.	-		үсемлекчелек предприятиесе		Мәгълүматлар юк
7.	5.11	«Муллагалиев» КФХ	мөгезле эре терлек фермасы	Дусай авылы янында	50 баш
8.			кошчылык фермасы		20000 кош
9.	-		үсемлекчелек предприятиесе		Мәгълүматлар юк
10.	5.15		машина-трактор паркы		50 техника берәмлеге
11.	5.4		ындыр табагы		15000 тонна
12.	5.12		кошчылык фермасы		3500 баш
13.	5.10	«Сәфәр» ҖЧҖ	кошчылык фермасы	Яңа Сәфәр авылы янында	40000 баш
14.	5.16		машина-трактор паркы		80 берәмлек техника
15.	5.16		ындыр табагы		120 тонна
16.	5.17		утарлы сарайлар	җирлекнең көньяк өлешендә	Мәгълүматлар юк
17.	-	«Шакиров» КФХ	үсемлекчелек предприятиесе	Дусай авылы янында	Мәгълүматлар юк
18.	-	«Солтанов А. З.» КФХ	үсемлекчелек предприятиесе	Яңа Сәфәр авылыннан төньяк-көнчыгышка таба	Мәгълүматлар юк
19.	5.7	«Сәйфуллин Р.	материаллар	Баек авылы	Мәгълүматлар

№ т/б	сызым буенча №	Хуҗасы	Объектның исеме	Урнашу урыны	Егәрлек
		Р.» ШЭ	склады	янында	юк
20.	5.8	Мәгълүматлар юк	коры минераль ашламалар һәм үсемлекләрне саклау өчен химик чаралар склады	Баек авылыннан көнбатышка таба	Мәгълүматлар юк
21.	5.3	Мәгълүматлар юк	ындыр табагы	Баек авылы янында	120 тонна
22.	5.2	Мәгълүматлар юк	умарталык	Дусай авылы янында	100 умарта күче
23.	5.18, 5.19, 5.21	Мәгълүматлар юк	утарлы сарайлар	Баек авылыннан төньяктарак	Мәгълүматлар юк
24.	5.20	Мәгълүматлар юк	утарлы сарайлар	Дусай авылы янында	Мәгълүматлар юк
25.	5.6	Мәгълүматлар юк	материаллар склады	Баек авылы янында	Мәгълүматлар юк
26.	5.23	Мәгълүматлар юк	Үсемлекчелек предприятиесе	Дусай авылыннан көньяк-көнбатыштарак	Мәгълүматлар юк

Татарстан Республикасы территориясендә аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы җирләре исемлеге нигезендә, алардан башка максатларда файдалану рөхсәт ителми торган, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 23.12.2016 ел, №3056-р боерыгы белән расланган федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, Баек авыл җирлегендә ясалма сугарулы авыл хуҗалыгы җирләре, стационар сугару системалары белән сугарыла торган авыл хуҗалыгы җирләре бар:

– кадастр номеры 16:29:090601:51 булган җир кишәрлегендә 150 га мәйдан;

– кадастр номеры 16:29:090701:31 булган җир кишәрлегендә 190 га мәйдан.

2.3.4. Урман комплексы

Россия Федерациясе Урман кодексы, шулай ук Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә, урман фонды җирләренә урман белән капланган һәм урман белән капланмаган җирләр керә.

Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә, урман фонды җирләренә урман җирләре (урман үсемлекләре белән капланган һәм аның белән

капланмаган җирләр, ләкин аны торгызу өчен билгеләнгән җирләр - кисү, яндыру, редина, прогалина һәм башкалар) һәм урман хуҗалыгын алып бару өчен билгеләнгән урман булмаган җирләр (юллар, сазлыклар һәм башкалар) керә. Барлык урманнар, оборона җирләрендә һәм шәһәр һәм авыл җирлекләре җирләрендә урнашкан урманнардан, шулай ук урман фондына кермәгән урман утыртмаларыннан тыш, урман фонды барлыкка килә.

Баек авыл җирлегенең урман фонды 1432,25 га мәйдан били, бу авыл җирлегенең барлык мәйданының 21,4% ын тәшкил итә.[1]

Баек авыл җирлеге территориясендә «Минзәлә урманчылыгы» ДКУнең Усыучасток урманчылыгының урманнары урнашкан.

Баек авыл җирлегенең урман фонды мәйданын максатчан билгеләнеше һәм саклау категорияләре буенча бүлү

Урман фонды җирләрендә урнашкан урманнар максатчан билгеләнеше буенча саклагыч, эксплуатацион һәм резерв урманнарына бүленә.

Саклагыч урманнарга, санитар-гигиена, сәламәтләндерү һәм урманнарның башка файдалы функцияләрен саклау максатларында, саклау урманнарын максатчан билгеләү һәм алар башкара торган файдалы функцияләр белән бер үк вакытта файдалану шарты белән үзләштерелергә тиеш.

Баек авыл җирлегендә урнашкан урманнар саклагыч урманнарга да, атап әйткәндә, кыйммәтле урманнар категориясенә - чүл, ярымчүл, урман-тундра зоналарында, далаларда, тауларда (74,91га), шулай ук эксплуатация урманнарында да (1357,34га) урнашкан урманнарга керә.

Баек авыл җирлегендә 0,77 га мәйданлы урман фонды саклагыч урманнарының бер өлеше түбәндәге торак пунктлар территориясендә урнашкан:

- Горбуновка авылы-0,0484 га;
- Дусай авылы-0,7074 га;
- Яңа Сәфәр авылы - 0,0187 га.

Урман фонды урманнарыннан тыш, җирлек территориясендә шулай ук урман фондына кермәгән, гомуми мәйданы 192,19 га булган урман җирләре һәм урман утыртмалары (агач-куак үсемлекләре) бар. Әлеге урман утыртмалары авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрдә, торак пунктларда, сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радио, телевидение, информатика җирләрендә, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләрдә урнашкан һәм җирләрне тискәре, антропоген һәм техноген күренешләрдән саклауны тәэмин итү өчен билгеләнгән.

2.3.5. Торак фонды һәм торак төзелеше

2019 елның 1 гыйнварына Баек авыл җирлегенең торак фонды гомуми мәйданы 18,48 мең кв.м тәшкил итә. Хәзерге вакытта Баек авыл җирлегенең торак фонды шәхси төзелеш белән тәкъдим ителгән.

---

[1] Урман фонды җирләренең мәйданы 2016 елның 1 гыйнварына кадәр кадастр исәбенә куелган җирләрдән тыш күрсәтелгән (2.2 «Җир фонды характеристикасы»бүлеген кара).

2.3.3 нче таблица

Гамәлдәге торак фондының характеристикасы
Баек авыл җирлеге

Территориянең исеме	Тәэмин ителеш: кв.м / кеше	Шәхси торак фонды, мең кв. м.
Баек авыл җирлеге, шул исәптән:	**30,8**	**18,48**
Баек авылы	32,3	11,20
Дусай авылы	26,6	4,69
Яңа Сәфәр авылы	28,7	1,75
Горбуновка авылы	56,0	0,84

Тормыш дәрәҗәсен һәм сыйфатын характерлый торган күрсәткечләрнең берсе-халыкның торак белән тәэмин ителеше күрсәткече (бер кешегә гомуми мәйданның квадрат метры). Баек авыл җирлеге буенча 2019 елның 1 гыйнварына бер кешегә 30,8 кв. м торак мәйданы туры килә, шул исәптән:

- Баек авылында-32,3 кв. м./кеше;
- Дусай авылында-26,6 кв. м./кеше;
- Яңа Сәфәр авылында-28,7 кв. м./кеше;
- Горбуновка авылында-56,0 кв. м./кеше

Баек авыл җирлегенең торак пунктларында торак белән тәэмин ителешенең шундый югары күрсәткече «Татарстан Республикасының БТИ» АҖ балансында торак пунктларның бөтен торак фонды, шул исәптән даими халык булмаган торак йортлар булуы белән бәйле. Әлеге торак пунктлардагы торак йортларның күп өлеше җәйге чорда гына яшәү өчен файдаланыла яки ташландык (халыксыз) булып санала.

2.3.4 нче таблица

Сезонлы яшәү өчен торак фонды

Торак пункт	Йортлар саны	Мәйданы, мең кв. м.
Баек авылы	3	0,49
Дусай авылы	2	0,11
Яңа Сәфәр авылы	0	0
Горбуновка авылы	1	0,07
Барлыгы	**6**	**0,67**

2.3.5 нче таблица

Ташландык торак фонды (яшәүчеләрдән башка)

Торак пункт	Йортлар саны	Мәйданы, мең кв. м.
Баек авылы	22	1,10
Дусай авылы	11	0,55
Яңа Сәфәр авылы	15	0,75
Горбуновка авылы	7	0,42
Барлыгы	**55**	**2,82**

Шулай итеп, даими халык һәм торак фондын гына исәпкә алсак, халыкның торак белән тәэмин ителеше күрсәткече 25,0 кв. м. га кадәр кими, шул исәптән:

- Баек авылында-27,7 кв. м./кеше;
- Дусай авылында-22,9 кв. м./кеше;
- Яңа Сәфәр авылында-16,4 кв. м./кеше;
- Горбуновка авылында-23,3 кв. м./кеше

Соңгы биш елда Баек авыл җирлегендә яңа торак төзелеше башкарылмады.

2.3.6. Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары

Мәгариф оешмалары

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре Хәзерге вакытта Баек авыл җирлегендә (Баек авылында, төп гомуми белем бирү мәктәбе бинасында) проект егәрлеге 20 урынга исәпләнгән «Чулпан» балалар бакчасы бар. Балалар бакчасына йөрүче балалар саны 13 кеше тәшкил итә. Димәк, балалар бакчасы проект сыйдырышлылыгының 65% - ка тулган. Халыкны мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында урыннар белән тәэмин итү норматив ихтыяҗының 52% ын тәшкил итә.

Гомуми белем бирү оешмалары. Хәзерге вакытта Баек авылында 120 укучы проект егәрлеге булган төп гомуми белем бирү мәктәбе (№ 1.1) эшли, мәктәптә укучылар саны 35 кеше тәшкил итә, димәк, мәктәп проект сыйдырышлылыгының 29% ына тулыланган. Дусай һәм Яңа Сәфәр авыллары балалары Баек төп белем бирү мәктәбенә мәктәп автобусында йөри.

Нормативлар буенча, урта белем 7-17 яшьлек балаларның 100% ын колачларга тиеш. Моннан чыгып, авыл җирлегенең гомуми белем бирү мәктәпләре куәтенә булган норматив ихтыяҗы 70 укучы тәшкил итә. Гомуми белем бирү мәктәбендә урыннар белән тәэмин ителеш норматив ихтыяҗның 171% ын тәшкил итә. Шуны да билгеләп үтәргә кирәк, Күбәк авылында (Иске Карамалы авыл җирлеге) 35 укучы урта мәктәптә белем ала. Укучыларны мәктәп автобусы белән йөртәләр.

Баек төп гомуми белем бирү мәктәбе нормаль хәлдә.

Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру.

Хәзерге вакытта Баек авылының төп гомуми белем бирү мәктәбендә 12 урынга исәпләнгән балалар иҗаты түгәрәкләре эшли. Халыкны өстәмә белем бирү оешмалары белән тәэмин итү норматив ихтыяҗның 14% ын тәшкил итә.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Мөслим муниципаль районы халкына медицина хезмәте күрсәтүне «Мөслим үзәк район хастаханәсе» муниципаль бюджет сәламәтлек саклау учреждениесе һәм Мөслим авылында урнашкан поликлиника, стационарлар башкара. Район үзәк хастаханәсе стационарлары гомумән район халкына хезмәт күрсәтү сәбәпле, хастаханә оешмалары белән тәэмин ителешне исәпләү Мөслим муниципаль районы халкы өчен башкарылган. Тулаем алганда, район буенча халыкны сәламәтлек саклау объектлары белән тәэмин итү норманың 43% ын гына тәшкил итә. Хастаханәләрдәге койкалар белән тәэмин ителешнең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы койка-көннәр саны (койкада

булу көннәре) кимүнең Гомумроссия тенденциясенә һәм беренчел медик-санитар ярдәмнең ролен көчәйтүгә һәм сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән структур үзгәртеп корулар үткәрүгә бәйле рәвештә, койка эше көннәренең санын арттыруга бәйле.

Район халкына кичектергесез ярдәм күрсәтү өчен үзәк район хастаханәсе каршындагы ашыгыч медицина ярдәме станциясе (8 махсуслаштырылган автомобиль) бар, ул бөтен район халкына хезмәт күрсәтә.

Ашыгыч медицина ярдәме станцияләренең тиешле саны һәм куәте махсуслаштырылган автомобильдә 15 минутлык файдалану зонасы чикләрендә 10 мең кешегә 1 автомобиль нормасыннан чыгып исәпләнә.

Мөслим муниципаль районында яшәүчеләрне ашыгыч медицина ярдәме станцияләре 400% тәшкил итә, Баек авыл җирлеге уртача тизлек 60 км/сәг. булганда 15 минутлык хезмәт күрсәтү зонасына эләгә.

Амбулатор-поликлиника хезмәте системасына поликлиникалар, фельдшер-акушерлык пунктлары, гомуми практика табиблары хезмәтләре кертелә. Баек авыл җирлегендә амбулатория-поликлиника оешмаларыннан фельдшер-акушерлык пунктлары эшли: Баек авылында сменага 5 кеше килә торган егәрлекле (төп гомуми белем бирү мәктәбе бинасында), проект егәрлеге-сменага 3 кеше килүче Дусай авылындагы фельдшер-акушерлык пункты (№3.2). Халыкның амбулатор-поликлиника оешмалары белән тәэмин ителеше бүгенге көндә норматив ихтыяҗның 74% ын тәшкил итә. Дусай авылындагы фельдшер-акушерлык пункты тузган хәлдә һәм капиталь ремонт таләп итә.

Мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре

Баек авыл җирлегендә мәдәният учреждениеләре арасында Баек авылында (№ 1.2) - проект сыйдырышлыгы 70 урын һәм Дусай авылында (№ 3.1)- проект сыйдырышлыгы 200 урын булган авыл мәдәният йортлары эшли. Халыкны клуб учреждениеләре белән тәэмин итү норматив ихтыяҗның 170% ын тәшкил итә.

Баек авыл җирлегенең халык китапханәләренә норматив ихтыяҗ 4,8 мең данә китап фонды тәшкил итә. Хәзерге вакытта Баек авыл җирлегендә 6,0 мең нөсхәле китап фонды булган (авыл мәдәният йорты бинасында урнашкан) китапханә эшли. Халыкны китапханәләр белән тәэмин итү норматив ихтыяҗның 125% ын тәшкил итә.

Дусай авылы мәдәният йорты бинасы тузган хәлдә һәм капиталь ремонт таләп итә. 2018 елда Баек авылы мәдәният йортының беренче катына капиталь ремонт ясалды, анда спорт залы, тамашачылар залы, почта элемтәсе бүлеге урнашкан. Бүгенге көндә Баек авылы мәдәният йортының икенче катын капиталь ремонтлау таләп ителә, анда Баек авыл җирлеге китапханәсе һәм Башкарма комитеты урнашкан.

Физик культура һәм спорт объектлары

Спорт заллары. Баек авыл җирлегендә Баек авылының гомуми белем бирү мәктәбендә урнашкан 118 кв. м мәйданлы спорт залы бар. Шулай ук Баек авылында, авыл мәдәният йорты бинасында 242 кв. м мәйданлы спорт

зал урнашкан. Халыкның спорт заллары белән тәэмин ителеше 172% тәшкил итә.

Яссы спорт корылмалары Баек авыл җирлегендә яссы спорт корылмалары юк.

Сәүдә предприятиеләре

Баек авыл җирлегендә 99 кв. м егәрлекле (Баек авылында, № 1.5) бер кибет бар.

Кибетнең сәүдә мәйданы норматив ихтыяҗның 55% ын тәшкил итә.

Кредит-финанс учреждениеләре һәм элемтә предприятиеләре

Баек авыл җирлегендә Баек авылында почта элемтәсе бүлеге (авыл мәдәният йорты бинасында) бар.

Җирлектә банк бүлекләре юк.

Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре

Бүгенге көндә Баек авыл җирлегендә көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре юк.

Полиция

Баек авыл җирлегендә җәмәгать тәртибен саклау объектлары юк.

Административ-эшлекле билгеләнештәге объектлар

Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге башкарма комитеты (авыл советы) Баек авылында (мәдәният йорты бинасында) урнашкан.

Баек авыл җирлегендә яшәүче халыкның хезмәт күрсәтү объектларына булган ихтыяҗы халыкның гамәлдәге демографик структурасы, шулай ук «Шәһәр төзелеше» СП 42.13330.2016 кагыйдәләре җыелмасы тәкъдим ителгән нормативлар нигезендә исәпләнде. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» ярдәмче программасы 2.07.01-89 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы «2019 елга кадәр иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында» карары, Татарстан Республикасы шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары (Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән) һәм башка тармак нормалары белән. Хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле егәрлекләрен исәпләү гамәлдәге нормативлар буенча 2.3.6 таблицасында күрсәтелгән.

2.3.6 нче таблица

Баек авыл җирлеге халкының социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары белән тәэмин ителешен анализлау

Объектның исеме	Үлчәү берәмлеге	күләм (норма)	Барлыгы нормалар буенча кирәк	узып баручы елга булган торыш	Тәэмин ителеш, %:
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	урын	1-6 яшьлек балаларның 85% ы	38	20	52
Гомуми белем бирү оешмалары	урын	7-17 яшьлек балалар 100%	70	120	171
Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру	урын	Мәктәп укучыларының 120% ы	84	12	14
Хастаханәләр	койка	1000 кешегә-13,47	8	юк	0*
Ашыгыч ярдәм станцияләре	автомобиль	10 000 кешегә-1	1	юк	0*
Дәвалау-профилактика медицина оешмалары	карау./см.	1000 кешегә-18,15	11	8	74
Даруханәләр	объект	6,2 мең кешегә-1	1	юк	0
гомуми файдаланудагы спортзаллар	идәннең кв. м мәйданы	1000 кешегә-350	210	360	172
Яссы корылмалар	кв.м.	1000 кешегә 1949,4	1167	юк	0
Бассейннар	кв.м .су	1000 кешегә 75	45	юк	0*
Клублар, мәдәният йортлары	урын	150-200	159	270	170
Китапханәләр	мең данә	1000 кешегә 8	4,8	6,0	125
Кибетләр	кв. м сәүдә мәйданы	1000 кешегә 300	180	99	55
Җәмәгать туклануы предприятиеләре	урын	1000 кешегә 40 урын	24	юк	0
Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	эш. урыны	1000 кешегә 4	2	юк	0
Элемтә бүлекләре	объект	0,5-6,0 мең кешегә 1	1	1	100
Банклар бүлекләре, филиаллары	объект	1000 кешегә 0.5	1	юк	0
Полиция	объект	авыл җирлегенә 1	1	юк	0
Җәмәгать бәдрәфләре	приборлар	1000 кешегә 1	1	юк	0

* хастаханәләр, ашыгыч ярдәм станцияләре һәм бассейннар район хезмәт күрсәтү дәрәҗәсенә ия, тәэмин ителеш, тулаем алганда, район халкына исәпләнә.

2.3.7. Коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары (зиратлар)

Баек авыл җирлегендә гомуми мәйданы 4,72 га булган биш зират бар. Авыл җирлегендәге барлык зиратларның тулаем мәйданы 1,85 га тәшкил итә (2.3.6 табл).

2.3.6 нче таблица

Зиратларның характеристикасы

№ т/б	Урнашкан урыны	Кадастр номеры	Мәйданы, га	Тулылык, %	Буш территорияләр, га
1.	Өлешчә торак пункттан читтә урнашкан Баек авылы	16:29:090601:98, 16:29:090601:43 өлеше, 16:29:090101 өлеше	2,9	60	1,16
2.	Горбуновка авылыннан көньяк-көнбатыштарак	16:29:090501:12 өлеше	0,2	70	0,06
3.	Горбуновка авылыннан көнчыгыштарак	16:29:090401:29 өлеше	0,12	70	0,04
4.	Яңа Сәфәр авылы торак пункттан читтә өлешчә урнашкан	16:29:090301:1, 16:29:090301:66 өлеше	0,63	68	0,2
5.	Дусай авылыннан төньяк-көнбатыштарак	16:29:090801:12, 16:29:090801:1 өлеше	0,87	55	0,39
Барлыгы			**4,72**		**1,85**

Баек авыл җирлегенең зиратлар территорияләрендә булган халык ихтыяҗы, халыкның гамәлдәге демографик структурасы нигезендә, шулай ук «СНиП 2.07.01-89*. СП 42.13330.2016 кагыйдәләре җыелмасы тәкъдим ителгән нормативларга туры китереп исәпләнде. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү (1000 кешегә 0,24 га).

Шулай итеп, Баек авыл җирлеге халкының традицион каберлекләргә ихтыяҗы 0,14 га тәшкил итә. Авыл җирлегенең традицион каберлекләр белән тәэмин ителеше халыкның норматив ихтыяҗының 1266% ын тәшкил итә.

2.4.Туристик-рекреацион потенциал. Җирле халыкның ялын оештыру

Җирлекнең рекреацион ресурслары тәкъдим ителде:

– җирле халык ялы өчен файдаланыла торган саклагыч һәм эксплуатацион урманнар (җиләк-җимеш, гөмбәләр җыю);

– Дусайка, Саутла, Сосновка, Калмыя һәм Говорток елгалары акваторияләре белән;

– 6,0790 га мәйданлы Яңа Сәфәр авылындагы төзекләндерелгән буа хәзерге вакытта су коену һәм балык тоту өчен актив кулланыла;

– Баек авылының төньяк өлешендә урнашкан «Чаллы-Бройлер» ҖЧҖ ял базасы;

– Баек, Дусай, Горбуновка авыллары янында урнашкан буалар;

– Баек авылында урнашкан Бөек Ватан сугышы геройларының мемориаль комплексы (№ 1.8);

– Баек авылы янында урнашкан Сабантуй үткәрү урыны (мәйдан) (№5.1);

– Баек авылыннан төньякка таба урнашкан төзекләндерелгән «Изге Чишмә» чишмәсе;

– күпсанлы төзекләндерелмәгән чишмәләр.

Баек авыл җирлеге территориясендә, Баек авылында, мәчет урнашкан (№1.4).

Урман массивларын җирлектәге торак пунктларга якынайту аларны көн саен диярлек ял итү өчен файдаланырга мөмкинлек бирә, шулай ук торак пунктлар территорияләренең бакчаларны урнаштыру өчен җәлеп итүчәнлеген арттыра.

2.5.Тарихи-мәдәни мирас

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә (Дәүләт Думасы тарафыннан 2002 елның 24 маенда кабул ителгән, Федерация Советы тарафыннан 2002 елның 14 июнендә хупланган), Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) (алга таба – мәдәни мирас объектлары), рәсем сәнгате, скульптура, декоратив-гамәли сәнгать әсәрләре, фән һәм техника объектлары һәм тарихи вакыйгалар нәтиҗәсендә барлыкка килгән башка матди мәдәният предметлары белән бәйле күчемсез мөлкәт объектлары керә.Сәнгать, Фән һәм техника, эстетика, Этнология һәм антропология, социаль мәдәният һәм чорлар һәм цивилизацияләр шаһиты, Мәдәният барлыкка килү һәм үсеше турында чын мәгълүмат чыганагы булып тора.

Баек авыл җирлеге территориясендә, Дусай авылы янында архитектура, шәһәр төзелеше, тарих һәйкәле - Б.М.Салихов (1910-1956 еллар) Дан орденнары тулы кавалеры кабере урнашкан.

2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Законының 36 статьясы нигезендә, хуҗалык үзләштерелергә тиешле территориядә, реестрга кертелгән мәдәни мирас объектларында һәм ачыкланган мәдәни мирас объектларында җир төзелеше, җир, төзелеш, мелиоратив, хуҗалык һәм башка эшләр күрсәтелгән объектлар территорияләре чикләрендәге җир кишәрлекләре белән турыдан-туры бәйле территорияләрдә урнашкан очракта, әлеге мәдәни мирас объектларының яисә ачыкланган мәдәни мирас объектларының сакланышын тәэмин итү турындагы әлеге эшләрне башкару проектларында тарихи-мәдәни экспертизаның һәм дәүләт экология экспертизасының уңай нәтиҗәләрен алган мәдәни мирас объектларының сакланышын тәэмин итү турындагы бүлекләр булган очракта уздырыла.

2.6. Транспорт-коммуникация инфраструктурасы

Транспорт, башка инфраструктура тармаклары белән беррәттән, социаль һәм икътисадый максатларга ирешүдә мөһим инструмент булып, җәмгыять тормышының база шартларын тәэмин итә.

Баек авыл җирлегенең транспорт структурасы Мөслим муниципаль районының транспорт структурасының бер өлеше булып тора, ул, үз чиратында, Татарстан Республикасының транспорт челтәренә кертелгән һәм автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән.

Баек авыл җирлегенең гамәлдәге автомобиль юллары милек формасы буенча региональ яки муниципальара һәм җирле әһәмияттәге юллар белән тәэмин ителгән.

Төбәк әһәмиятендәге яки муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары булып тора:

1. «Иске Карамалы – Баек» IV категорияле автомобиль юлы җирлекнең көнчыгыш өлеше буенча Төбәкара юнәлештә, Дусай авылы аша төньяк-көнчыгышка таба 8,6 км күчмә өслек белән Баек авылына кадәр уза;
2. «Актаныш – Мөслим» - Яңа Усы - Сәфәр - Баек» V категорияле автомобиль юлы төбәк һәм киң юнәлештә көнбатыштан көнчыгышка таба Яңа Сәфәр авылы буйлап Баек авылына кадәр 14,8 км озынлыкта күчмә өслектә уза.

Калган гомуми файдаланудагы автомобиль юллары Баек авыл җирлеге чикләрендә җирле әһәмияттәге автомобиль юлларына карый.

Баек авыл җирлеге чикләрендәге автомобиль юлларының исемлеге һәм озынлыгы 2.6.1 таблицасында күрсәтелгән.

2.6.1 Таблица

Баек авыл җирлегенең гомуми файдаланудагы автомобиль юллары исемлеге

№ т/б	Юл исеме	Озынлыгы (җирлек чикләрендә), км	шул исәптән:		
			асфальт-бетон	күчмә (вак таш.грав.)	грунт
Региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары					
1	«Иске Карамалы-Баек»	8,6	-	8,6	-
2	«Актаныш-Мөслим» - Яңа Усы - Сәфәр-Баек»	14,8	-	14,8	-

№ т/б	Юл исеме	Озынлыгы (җирлек чикләрендә), км	шул исәптән:		
			асфальт-бетон	күчмә (вак таш.грав.)	грунт
Җирле әһәмияттәге автомобиль юллары (район) *(торак пунктларның урам-юл челтәреннән тыш)*					
1	«Яңа Сәфәр авылына керү юлы»	0,6	-	0,6	-
2	«Горбуновка авылына керү юлы»	0,7	-	0,7	-
	Барлыгы	**24,7**	**-**	**24,7**	**-**

Торбаүткәргеч транспорт

Торбаүткәргеч транспорты-сыек, газ барлыкка китерүче яки каты ярымпродуктларны торбаүткәргечләр буенча тапшыручы (күчерүче) үзенчәлекле транспорт төре. Баек авыл җирлеге территориясендә «Түбән Кама – Салават» магистраль этиленопроводы уза.

Торак пунктларның урам-юл челтәре

Торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юллары төп урамга һәм торак төзелеш урамына бүленә. Төп урам торак территорияләрнең иҗтимагый үзәк белән бәйләнешен тормышка ашыра. Торак төзелештәге урам торак территорияләр эчендә төп урам белән элемтәне гамәлгә ашыра.

Баек авыл җирлегенең үзәге булып Баек авылы тора. Торак пунктның төп урамы-Совет урамы. Совет урамы буенча иҗтимагый әһәмияттәге барлык төп объектлар урнашкан.

Баек авылының урам-юл челтәре һәм башка торак пунктларның җитешсезлекләре булып төп һәм икенче баскычлы урамнарның юл йөрү өлеше капламының канәгатьләнмәслек булуы тора.

Торак пунктларның урам-юл челтәре турында мәгълүмат 2.6.2 таблицасында күрсәтелгән.

2.6.2 нче таблица

Торак пунктлар чикләрендәге урамнар исемлеге

Торак пункт	Урамнар исеме		Урамнарның һәм юлларның гомуми озынлыгы, км	шул исәптән:		
	Төп урам	Торак төзелештә урам		Асфальт-бетон	Күчмә (вак таш һәм чуерташ)	Грунт
Баек авылы	Совет	Совет	1,8	1,8	-	-
		Октябрь	1,0	-	1,0	-
		Атау	0,8	-	-	0,8
		Пушкин	0,3	-	0,3	-
		Сарашлы	0,7	-	-	0,7
Дусай авылы	Үзәк	Үзәк	0,6	0,6	-	-
		Урман	0,8	-	0,8	-
Яңа Сәфәр авылы	Мәктәп	Мәктәп	0,5	-	0,5	-
		Савытлы	0,4	-	-	0,4
		Яңа	0,6	-	-	0,6
Горбуновка авылы	Урман	Урман	1,0	-	1,0	-

Транспорт каркасын анализлау хәл итүне таләп итә торган кайбер проблемаларны ачыклады. Баек авыл җирлеге халкының сәламәтлек саклау, мәдәният һәм сәнгать, мәгариф оешмалары, шәхси һәм җәмәгать транспортыннан файдаланып, махсус сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре хезмәтеннән файдалануын исәпкә алып, чик җирләрдә һәм торак пунктларда юлларның сыйфатын яхшырту зарур.

2.7. Инженерлык инфраструктурасы

2.7.1.Су белән тәэмин итү

Баек авыл җирлеге авыллары халкы хуҗалык-эчәр су белән тәэмин итү өчен җир асты суларын куллана. Халык артезиан скважиналарыннан, төзекләндерелгән чишмәләрдән су ала. Өске су җирләрне сугару өчен кулланыла.

Торак пунктларны су белән тәэмин итү системасы корылмалары су алу скважиналарыннан, суэтем башняларыннан һәм сууткәргеч челтәрләрдән тора. Баек авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасы корылмалары турында гомуми мәгълүмат 2.7.1.1 таблицасында тәкъдим ителгән.

2.7.1.1 нче таблица

Атамасы авыл җирлеге Торак пункт	**Су белән тәэмин итү чыганагы, шт.**	**Дебит (җитештерүчән лек), м3/тәүлек**	**Объектны фактта файдалану, м3/тәүлек**	**Күләм ВБ/сыйд ырышлы лылык, шт.**	**Сууткәргеч челтәрләрне ң озынлыгы, км**
Баек авыл җирлеге	**3**			**4**	**17,0**
Баек авылы	Арт.скважина - 1, чишмә суларыннан су алу	240,0	150,0	150	6,170
Дусай авылы	Шәхси скважиналар				
Яңа Сәфәр авылы	Арт.скважина - 1	168	150	1x5	0,66
Горбуновка авылы	Арт.скважина - 1	168	50	-	0,8

Су алу скважиналарында 1 күтәрелеш насос станциясе су кабул итү корылмалары белән берләштерелгән, скважиналар тамагы павильон белән ябылган. Скважинадан су турыдан-туры артезиан скважинасы янында урнашкан су башнясына, аннары су челтәренә үзлегеннән килә һәм кулланучыларга тапшырыла. Челтәрләрдә таләп ителә торган басым трасса буенча биеклекләр төшү, су чыганаклары һәм кулланучылар арасында су үткәргечләр салу хисабына тотыла. Чистарту корылмалары, суны исәпкә алу узелы юк, кулланучыларга башлангыч (табигый) су бирелә. Химик состав буенча су гидрокарбонат магниево-кальций һәм СанПин 2.1.4.1074-01 «Эчәргә яраклы су»таләпләренә җавап бирә.

Су белән тәэмин итү системасы түбән басымлы, хуҗалык-эчә торган һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып кабул

ителгән. Су челтәрләре, нигездә, 110 мм диаметрлы ПНДдан салынган. Авыл җирлеге башлыгы тарафыннан бирелгән беренчел мәгълүматлар нигезендә су белән тәэмин итү челтәрләрен күчерү таләп ителми.

Су башнясы торак пунктны су белән тәэмин итүне көйли, челтәрдә кирәкле басым ясый, шулай ук 10 минутлык янгынга каршы су запасы саклый.

Агросәнәгать комплексы объектларын (эре мөгезле терлек фермаларын) су белән тәэмин итү үз су белән тәэмин итү чыганакларыннан (артезиан скважиналары) башкарыла.

Сусүткәргеч челтәренең проблемалы характеристикалары булып тора:

- сусүткәргеч челтәренең һәм корылмаларның таушалуы һәм искерүе (эксплуатацияләү срогы 20 елдан артык). Шуңа бәйле рәвештә еш аварияләр һәм кимүләр була;
- сусүткәргечләрнең тузуы аркасында суның икенчел пычрануы
- торак төзелешенең су чыгымнарын исәпкә алу приборлары белән тәэмин ителешенең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы.

2.7.2. Канализация

Баек авыл җирлегендә үзәкләштерелгән су бүлү системасы юк. Социаль, мәдәни – көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларыннан ага торган сулар септикларга җыела һәм чистартылмыйча рельефка җибәрелә.

Йорт яны җир кишәрлекләре булган шәхси йортларда яшәүче халык гидроизоляция дәрәҗәсе җитәрлек булмаган септик яки чокырлы чокырлардан файдалана, бу исә Территория пычрануга китерә.

Җирлек территориясендә яңгыр канализациясе юк. Яңгыр һәм кар суларын бүлеп бирү җайга салынмый һәм гамәлдәге рельефның түбәнәйтелгән урыннарына гамәлгә ашырыла.

2.7.3. Җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү инфраструктурасы

Әлеге бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, җыю, бетерү, зарарсызландыру, шулай ук авыл территорияләрен җыештыру мәсьәләләре карала.

Атмосфера һавасын, су ресурсларын саклау, зарарлы йогынты чыганакларын ачыклау, утильләштерелмәгән сәнәгать калдыкларын бетерү, зарарсызландыру мәсьәләләре «Әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлегендә карала.

Гамәлдәге төзелеш каты коммуналь калдыклар барлыкка килү чыганагы булып тора. Аларны шартлы рәвештә 4 һәм 5 класслы куркыныч калдыкларына кертергә мөмкин.

Халык шәхси йорт чүп-чарын чүп-чар транспортының кабул итү бункерына ташый (каты көнкүреш калдыкларын җыю системасы).

Каты көнкүреш калдыкларын җыю «Гринта» ЖЧҖ махсус автотранспорты көче белән җәйгә атнага 1 тапкыр һәм кышын ике атнага 1 тапкыр башкарыла. Баек авыл җирлегеннән коммуналь калдыклар, төзелгән

килешүләр нигезендә, Сәпәй авыл җирлеге территориясендә 16:02:050103:80 кадастр номеры булган җир кишәрлегендә урнашкан Азнакай шәһәре ТКО полигонына чыгарыла. Категория-сәнәгать җирләре. Полигонның гомуми мәйданы 8,9 га тәшкил итә.

Җирлек территориясендә каты коммуналь калдыклар һәм кар чүплекләре юк. Җирлек территориясендә икенчел чималны (икенчел матди ресурсларны) кабул итү пунктлары да юк.

Карала торган территориядә сәнәгать калдыкларын туплау урыннары юк. Барлыкка килгән сәнәгать калдыклары, килешү нигезендә, алга таба эшкәртү һәм (яки) күмү өчен, махсуслаштырылган оешмаларга тапшырыла.

Авыл җирлеге территориясендә тирес барлыкка килү чыганагы булып кош фермалары, эре мөгезле терлекләр фермалары һәм халыкның шәхси ярдәмче хуҗалыклары тора. Җирлек территориясендә тирес һәм тизәк саклау урыннары юк. Барлыкка килгән терлекчелек калдыклары фермалар, бакча яны участоклары территорияләрендә вакытлыча җыела, аннары органик ашлама сыйфатында кулланыла.

Шулай ук авыл җирлеге территориясендә капиталь төзелеш объектлары буларак кадастр исәбенә куелган 1 биотермик чокыр, 2 үләт базы (ОКС номерлары 16:29:090601:64; 16:29:090601:63; 16:29:090601:60) бар.

2.7.4. Җылылык белән тәэмин итү

Баек авыл җирлеге нигездә усадьба төзелешендәге шәхси йортлар белән төзелгән.

Баек авыл җирлегенең торак пунктларында торак секторны җылылык белән тәэмин итү һәм өлешчә социаль инфраструктура шәхси җылылык чыганакларыннан тормышка ашырыла, алар өчен табигый газ хезмәт итә. Шулай ук ягулык сыйфатында өлешчә күмер, утын кулланыла.

Җылылык белән тәэмин итү системасы эшенең ышанычлылыгы һәм тотрыклылыгы гамәлдәге җылылык белән тәэмин итү чыганакларын стандарт, энергия саклаучы, завод тарафыннан казаннар җитештерелгән стандартларга алмаштыруны тәэмин итәчәк.

Баек авыл җирлегенең торак пунктларында гамәлдәге котельныйларның исемлеге:

Объектның исеме, урнашу урыны адресы	Казаннар маркасы	Ягулык төре	Җитештерү чәнлек(Гкал/сәг)	Тоташтырылган йөкләнеш (Гкал/с)	Җиһазлар тузу дәрәҗәсе (%)
Мөслим районы, Баек авылы, Совет ур., 9	КСТ-16	газ	16	14	10
Мөслим районы, Баек авылы, Совет ур., 3	Протерн -60	газ	60	50	40
Мөслим районы, Баек авылы, Совет ур., 2	RSA-40	газ	80	60	50
Мөслим районы, Дусай авылы, Үзәк ур., 6А	RS-A 601	газ	60	40	50

2.7.5. Газ белән тәэмин итү

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлеген газ белән тәэмин итү, нигездә, табигый газ белән башкарыла. Баек авыл җирлегенең табигый газ белән тәэмин итү чыганагы булып ГРП -46 газ бүлү пункты тора. Газ белән тәэмин итү схемасы тупик, күп баскычлы кабул ителде:

II категорияле газүткәргечләр (0,3 МПАдан 0,6 МПага кадәр) баш газ регулятор пунктыннан алып район торак пунктларында урнашкан газ җайга салу пунктларына кадәр. Түбән басымлы газүткәргечләр (0,003 Мпка кадәр басым) газ җайга салу пунктларыннан кулланучыларга кадәр. Утар тибындагы торак сектор һәм социаль-мәдәни көнкүреш объектлары индивидуаль җылылык чыганакларыннан җылылык белән тәэмин ителә, алар өчен табигый газ, сирәгрәк күмер, утын ягулык булып хезмәт итә. Халык хуҗалык ихтыяҗларында аш һәм кайнар су әзерләү өчен өчен табигый газ, шулай ук баллоннарда сыекландырылган газ куллана.

Табигый газ Баек авыл җирлегенең авыл торак пунктларына «Мөслим» ГБСтан югары басымлы авылара газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына кадәр (ГБП, ШБП) тапшырыла. Аннан соң басым түбән булган челтәрләр буенча турыдан-туры кулланучыга.

Авыл җирлегенә хезмәт күрсәтүче газ бүлү системасы характеристикалары

2.7.5.1 нче таблица

ГРС исеме	Pпроект	Pрасч	Qпроект	Qфакт	Q, расч
Мөслим	0,6/0,3 МПа	0,6/, 03 МПа	17,0/10,0 мең куб. м/сәгать	7,0/8,0 мең куб. м/сәг	15,2/2,4 мең куб. м/сәг

Җитештерүчәнлекне арттыру белән ике ГРСны да үзгәртеп кору таләп ителә.

Авыл җирлегендә газ куллану

2.7.5.2 нче таблица

№ т/б	Газ кулланучылар	Керү юлында газ басымы, (МПа)	Чыгу юлында газ басымы, (МПа)	Куллану Q, куб. м/сәг	Тузганлык, %
1	ГРП-46 Баек	0,27	0,25	330,6	40
2	ГРП-67 Дусай	0,27	0,25	139,0	40
3	ГРП-90 Яңа Сәфәр	0,27	0,25	54,8	40
4	Горбуновка ГРП-97	0,50	-	15,3	-

2.7.6. Электр белән тәэмин итү

Баек авыл җирлеген электр белән тәэмин итү 2.6.6.1 таблицасында тәкъдим ителгән Электр станцияләреннән башкарыла.

Әлмәт электр челтәрләре «Челтәр компаниясе» ААҖ филиалы подстанцияләре буенча мәгълүматлар

2.6.6.1 нче таблица

Урнашу урыны	ПХ диспетчерлык	Подстанция көчәнеше	Трансф-лар саны-	Трансформерлар егәрлеге, МВА	ПС туклану үзәкләренең

	номеры		данә		егәрлекләре резервы, кВА
ТР, Мөслим районы - «Калмыя» КП җирләре	«Октябрьская» ПС	35/10	2	5	1313,75

Баек авыл җирлеге территориясендә 19 трансформатор подстанциясе урнашкан, 2.7.6.2 нче таблица

2.7.6.2 нче таблица

№ т/б	Диспетчерлык Номер ТП	Көчәнеш, кВ	Егәрлек ТП, кВА	Резерв егәрлек ТП, кВА
Баек авылы				
1	№ 60701	10/0,4 кВ	1х250	200,13
2	№ 60702	10/0,4 кВ	1х160	117,80
3	№ 60703	10/0,4 кВ	1х100	73,25
4	№ 60706	10/0,4 кВ	1х630	445,28
5	№ 60707	10/0,4 кВ	1х100	60,25
6	№ 60708	10/0,4 кВ	1х100	88,75
7	№ 60709	10/0,4 кВ	1х250	187,13
8	1№ 63403	10/0,4 кВ	1х250	214,13
Дусай авылы				
1	№ 61401	10/0,4 кВ	1х160	94,80
2	№ 61403	10/0,4 кВ	1х60	44,23
Яңа Сәфәр авылы				
1	№ 63402	10/0,4 кВ	1х100	52,25
Горбуновка авылы				
1	№ 61301	10/0,4 кВ	1х160	116,80
2	№ 61302	10/0,4 кВ	1х250	169,13
Авыл җирлеге территориясе				
1	№ 60704	10/0,4 кВ	1х100	71,25
2	№ 60705	10/0,4 кВ	1х630	505,28
3	№ 60711	10/0,4 кВ	1х30	20,78
4	№ 63401	10/0,4 кВ	1х63	-4,77

Район электр белән тәэмин итү ВЛ-10кВ ф227-03 һава линияләре белән башкарылды.

Тимер-бетон һәм ж/б өстәмәләр белән агач баганалар тибы. Физик халәт канәгатьләнерлек. Терәкләрне алыштыру кирәк түгел. Электр энергиясен тапшыруның барлык линияләре дә резервлана.

Баек авыл җирлегенең электр челтәрләрен схемалы хәл итүнең гамәлдәге тибы – божралы һәм радиальле. Әлеге схемалар торак пунктларны һәм сәнәгать производстволарын электр белән тәэмин итү категориясен кирәкле дәрәҗәдә тәэмин итә һәм көчле үзгәрешләр таләп итми.

РФ Хөкүмәтенең 31.08.06 ел, 530 номерлы расланган актив һәм реактив егәрлек куллану нисбәтенең мәгънәләрен исәпләү тәртибе карары нигезендә, кулланучыда әлеге косинусның әһәмиятен саклап калу буенча чаралар күрергә кирәк. Актив һәм реактив егәрлек арасындагы мөнәсәбәтләр аермасы

үзгәргән очракта, φ косинусын 0,94 чикләрендә тоту чараларын күздә тотарга.

Югары вольтлы җиһазларны саклау өчен Баек авыл җирлеге подстанцияләрендә төрле саклау һәм автоматикалар урнаштырылган: көч трансформаторларында: газ саклау, дифференциаль ток саклау, максималь ток саклау, кыздырудан һәм арттырудан саклау, май дәрәҗәсен төшерүдән саклау, көчәнеш югалудан саклау.

2.7.7. Аз токлы челтәрләр

Хәзерге вакытта Баек авыл җирлеген телефонлаштыру торак пунктта урнашкан түбәндәге телефон станциясеннән башкарыла:

2.7.7.1 нче таблица

АТС тибы	**Урнашу урыны**	**Сыешлык**		**Урнаштыру елы**	**Телефон. 1000 кешегә тыгызлык.**	**Кабель тибы**	**Озынлыгы, км**
		Проект эше	**Кулланы штагы**				
М-200	Баек авылы, Октябрь ур., 15	144	140	2005	289,3	ОКЛК-4-Д	10,081

Чыбык үткәргечле тапшыру станциясенең, радиоузелларның урнашу урыны турында мәгълүматлар юк.

Элемтә шкаф системасы буенча турыдан-туры туклану зонасы белән оештырылган. Сызык хуҗалык - кабель-һава, траншеяда һәм кабельле канализациядә һәм һава буенча терәкләрдә кабельләр белән башкарылган. Баек авыл җирлеге торак пунктларының гаилә коэффициенты 3,5 кеше күләмендә кабул ителде. Усадьбада бер йортка бер телефон кабул ителде.

Телефон станцияләре Россиянең бөтен территориясе белән шәһәрара элемтәләрне тәэмин итәләр, шулай ук халыкара сөйләшүләр, шул исәптән БДБ илләрен дә. Шәһәрара элемтә җепселле-оптик тапшыру линиясе белән оештырылган. ТР буенча җитәрлек санда каналлар кулланырга мөмкинлек бирә торган физик бoҗра оештырылды. Абонентлар өчен шәһәрара һәм халыкара элемтәнең 9 операторын сайлау мөмкинлеге бирелә.

«Таттелеком» ААҖ эксплуатацияләүче оешмасы тарафыннан элемтә системасын үстерү чаралары күрсәтелмәде.

2.8. Территорияне инженер әзерләү

Бүлекнең максатлары һәм бурычлары

«Торак урыннар территорияләрен инженерлык ягыннан әзерләү» бүлегенең максаты-территориянең физик характеристикаларын яхшырту, нәтиҗәле гражданлык һәм сәнәгать төзелеше өчен шартлар тудыру.

Инженер әзерләүнең төп бурычы-район территориясен начар физик-геологик процессларның, су басу һәм ташкыннар вакытында су басу, грунт суларының дәрәҗәсен күтәрү, грунт утырту һәм хәрәкәт итү һ. б. тискәре йогынтысыннан саклау.

Шулай ук территорияне мелиоратив үзләштерү мәсьәләләре дә карала. Сугару комплексын торгызу һәм алга таба үстерү продукциянең тулаем

җитештерүен арттыруга гына түгел, ә гидротехник корылмалар эшенең ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын тәэмин итәчәк, гидротехник корылмаларның йогынтысы зонасында гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу мөмкинлеген булдырмаячак.

Территориаль планлаштыру документларын (территориаль планлаштыру схемаларын, җирлекләрнең генераль планнарын, территорияләрне планлаштыру проектларын) эшләгәндә куркыныч табигый йогынтыларны исәпкә алу зарурилыгы кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә, төзелеш объектларының иминлегенә зыян килү куркынычы белән бәйле булган тискәре йогынтылар нәтиҗәсендә барлыкка килергә мөмкин булган тискәре нәтиҗәләр белән билгеләнә (4.1. п. СП 115.13330.2016 «Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы»).

Куркыныч табигый йогынтыларны куркыныч табигый процесслар һәм күренешләр барлыкка килү һәм (яисә) активлашу куркынычына дучар булган территорияләрне, шулай ук үзенчәлекле грунтлар таралу белән территорияләрне хуҗалык тарафыннан үзләштергәндә исәпкә алырга кирәк (4.2 п. СП 115.13330.2016).

Карала торган территориядә куркыныч табигать йогынтыларын алдан бәяләү территориаль планлаштыру Федераль дәүләт мәгълүмат системасында, шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәэмин итүнең мәгълүмати системаларында, дәүләт картограф-геодезия фондында, табигый тирәлекнең торышы турында дәүләт фондында, шулай ук башка дәүләт һәм дәүләтнеке булмаган фондлар материалларында бирелгән мәгълүматлар нигезендә гамәлгә ашырыла (п. 4.4. СП 115.13330.2016).

Куркыныч табигать процессларының үсеш чикләрен, күренешләрне ачыклау һәм аларның параметрларын билгеләү өчен, хуҗалык үзләштерү өчен планлаштырыла торган территориядә куркыныч табигать йогынтыларының барлыкка килү мөмкинлеген алдан бәяләү нәтиҗәләре буенча ачыкланган инженерлык эзләнүләрен (4.6) башкарырга кирәк. СП 115.13330.2016).

4.7.пункт нигезендә. СП 115.13330.2016 куркыныч табигать йогынтыларын алдан бәяләү нәтиҗәләре инженерлык эзләнүләрен башкаруга бирем төзегәндә башлангыч мәгълүматларга кертелергә һәм проектлаштыруның алдагы стадияләре өчен инженерлык эзләнүләре программасында эш составын һәм күләмнәрен планлаштырганда файдаланылырга тиеш.

Хәзерге хәле

«Әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлегенең «Табигый шартлар һәм ресурслар» 1 пунктына туры китереп, авыл җирлеге территориясенең төп өлеше шартлы рәвештә уңай инженер-геологик шартлар белән характерлана. Төзелеш өчен уңайлы булмаган территорияләр елга үзәннәренә туры китерелгән.

2.8.1 таблицасында җилнең кабатланучанлыгы, 2.8.2 таблицасында җил тизлеге күрсәтелгән.

2.8.1 Таблица

Җил юнәлешләре кабатлануы (%)

ай	С	СВ	В	ЮВ	Ю	ЮЗ	З.	СЗ	штиль
I	6	4	4	15	35	14	13	9	18
II	7	6	6	14	30	16	12	9	20
III	6	5	6	14	31	17	13	8	20
IV.	9	11	8	12	20	14	14	12	14
V.	13	11	9	11	14	11	15	16	14
VI.	12	11	11	12	14	11	15	14	17
VII.	14	15	10	11	12	8	13	17	21
VIII.	14	13	9	11	12	10	14	17	21
IX.	9	7	8	13	18	13	17	15	18
X.	8	6	4	10	23	17	17	15	14
XI.	6	5	5	12	28	16	17	11	12
XII.	5	4	5	13	34	18	13	9	17
ел	9	8	7	12	23	14	14	13	17

2.8.2 нче таблица

Җилнең уртача айлык һәм еллык тизлеге (м/с)

I	II	III	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ел
2,6	2,4	2,4	2,6	2,7	2,2	1,9	1,9	2,2	2,6	2,6	2,6	2,4

2.8.1 таблицасыннан күренгәнчә, кышкы чорда Көньяк-Көньяк юнәлештәге җилләр өстенлек итә. Бу исә кар көртләренә меридиональ юнәлештәге юллар дучар булуы турында сөйли.

Авыл җирлеге территориясе IV кар районына карый һәм шактый күп кар йөкләнеше кичерә, еш кына юлларда кар көртләре күзәтелә.

Атмосфера явым-төшемнәре эрозия күренешенә йогынты ясый. Эрозия үсешенә явым-төшем характеры (кыска вакытлы, озын, кече интенсивлык, интенсив һ.б.) сизелерлек йогынты ясый. Эрозиянең үсеше кыска вакытлы яки озак вакытлы яңгыр явуы вакытында барлыкка килә (п. 6.9 СП 425.1325800.2018). Эрозия процессы үсешенә шулай ук язгы карның эрү озынлыгы да тәэсир итә (п.6.10 СП 425.1325800.2018).

Еллык явым-төшемнәр саны уртача 508,5 мм, таблица 2.8.3.

2.8.3.нче таблица.

Уртача айлык һәм еллык явым-төшем күләме (мм)

I	II	III	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ел
26,3	20,4	19,6	23,3	40,3	61,6	53,7	56,8	48,6	45,9	31,7	31,1	459,3

«Әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлеге һәм 4.18 п.нигезендә. СП 115.13330.2016 каралучы территориядә түбәндәге табигый процесслар һәм күренешләр күзәтелә:

Табигый процесслар:

- эрозия процесслары;

Геологик процесслар:

- су басу;
- сейсмик;

Метеорологик күренешләр:

- кар көртләре.

Эрозион процесслар

Эрозия процесслары-туфракларны, грунтларны, ярларны һәм елгаларның су агымнары тарафыннан юдырту процесслары комплексы. Вакытлыча сулыкларның эрозия эшчәнлеге территориянең су бүлү массивларын бүлүче промоина һәм чокырлар барлыкка китерүдән гыйбарәт. Даими сулыклар (инешләр һәм елгалар), эрозия эшчәнлеге барышында һәм геологик-геоморфологик факторларга карап, еш кына өске грунт массивлары өзелүгә китерә торган яр буйларын юдыралар.

Авыл җирлеге территориясендә туфрак, чокыр һәм елга (ян) эрозиясе процесслары киң таралган.

Авыл хуҗалыгына зур зыян китерә торган процессларның берсе – туфрак эрозиясе-туфракның уңдырышлы катламын өслектән юдырту. Туфрак эрозиясе процесслары кече елгалар битләрендә актив уза. Аның барлыкка килүенең төп сәбәбе-агроландшафтны бозу, ә нәкъ менә сөрүлек, болыннар һәм урман җирләре мәйданнарының дөрес булмавы.

Эрозия деградациясенең соңгы стадиясе – елга челтәренә туры китерелгән чокыр барлыкка килү. Әмма эрозия челтәренең гомуми структурасында балкалар өстенлек итә.

Елга эрозиясе процесслары Баек авылы янында Шәрәшле елгасында аеруча киң таралыш алды.

Эрозия процесслары үз үсешендә зыян китерергә мөмкин, шуңа бәйле рәвештә аларны үстерү буенча мониторинг тикшеренүләре үткәрү, эрозиядән саклау чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру зарур.

Су күтәрелү, су басу

Су басу дигәндә, җир асты суларының дәрәҗәсен күтәрү процессы берникадәр критик хәлдән югарырак, шулай ук территориянең инженер-геологик шартларын начарайтуга китерә торган «верховодка» һәм техноген су горизонтын формалаштыру аңлана.

Су басу процессларына авыл җирлеге территориясен дренажлаучые барлык елгаларның диярлек үзәннәре һәм түбән өлешләре керә. Биредә җир асты сулары гидрогеологик схема буенча, җир асты сулары биеклеге гадәттә 10-15 м артмаган территорияләрдә сезонлы һәм күпьеллык тирбәлеш кичерә торган дүртенче су аллювиаль комплексына карый.

Татарстан Республикасының язгы ташу чорында су басу (су күтәрелү) зоналарына керә торган торак пунктлары исемлеге нигезендә. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 29.08.2013 ел, № 1625-р боерыгы белән), авыл җирлеге территориясе язгы ташу чорында су күтәрелү (су басу) зонасына эләкми.

РФ Хөкүмәтенең 18.04.2014 ел, № 360 карары белән расланган су басу зоналары чикләрен билгеләү кагыйдәләре буенча су басу зоналарының чикләрен билгеләү Федераль су ресурслары агентлыгы тарафыннан җирле

үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зона чикләре турындагы белешмәләр нигезендә башкарылырга тиеш. Су басу зоналарының чикләре күчемсез милекнең дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта авыл җирлегендә су басу зоналары чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләр белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә су басу зоналарының чикләре генераль планның картографик материалларында чагылдырылмаган.

Сейсмик

Карала торган территория Көнчыгыш Европа платформасының Идел-Урал антеклизасының үзәк өлеше чикләрендә урнашкан һәм Көньяк-Татар җыешмасының үзәк өлешенә туры килә.

Т=1000 ел балльлеген кабатлау чоры белән Татарстан Республикасы территориясен сейсмик районлаштыру схемасы нигезендә (50 ел дәвамында исәп-хисап интенсивлыгының 5%ы, В категориясе) «Татнефть» ГАҖ ТГРУның «Сейсмология» фәнни-җитештерү үзәгендә төзелгән территория 5 баллы сейсмик зонага керә. Шуңа бәйле рәвештә, биредә төзелеш материалларның һәм эшләрнең сыйфатына карата зур таләпләрне исәпкә алмыйча алып барылырга мөмкин.

Кар көртләре

Авыл җирлеге территориясе, 20.13330.2011 СП нигезендә, IV кар районына карый.

Кар көртләре көчле кар һәм буран нәтиҗәсендә барлыкка килә, алар берничә сәгатьтән алып берничә тәүлеккә кадәр дәвам итәргә мөмкин. Алар транспорт хәрәкәтен бозуга, элемтә линияләрен һәм электр тапшыруларын зарарлауга, хуҗалык эшчәнлегенә тискәре йогынты ясый.

Мелиорацияләнә торган җирләрнең торышы

Татарстан Республикасы, илнең авыл хуҗалыгы җирләренең 2,4 процентын биләп, Россия Федерациясендә авыл хуҗалыгы продукциясенең 4,5 процентын җитештерә.

XX гасырның 70нче еллар башында ук сугарулы болыннар һәм көтүлекләр булдыруны сайлап, терлек азыгы җитештерүне интенсификацияләүнең һәм азык базасын ныгытуның алдынгы факторларыннан берсе итеп сайлап, республика үз тәҗрибәсендә сугару - авыл хуҗалыгы культураларын җитештерүнең иң нәтиҗәле ысулы, дип инанды.

Вегетация чоры вакытында һәм алар ил агрокомплексына китергән зыян җирләрен мелиорацияләүне торгызу, реконструкцияләү һәм алга таба үстерү - климатның аномаль күренешләренә каршы торуның ышанычлы чарасы.

Республика агросәнәгать комплексының тотрыклы үсешен тәэмин итүнең төп шарты-мелиорацияләнгән җирләрне саклап калу, яңадан торгызу һәм рациональ файдалану.

Шулай итеп, сугару комплексын торгызу һәм алга таба үстерү продукциянең тулаем җитештерүен арттыруга гына ярдәм итмәячәк, шулай ук гидротехник корылмаларның ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын тәэмин итәчәк, эре гидротехник корылмаларның йогынтысы зонасында гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу мөмкинлеген булдырачак.

Мелиорация комплексын торгызу өчен хуҗалык эчендәге сугару челтәрен, шул исәптән торбаүткәргечләрне, насос станцияләрен, сугару һәм дренаж каналларын капиталь ремонтлау һәм реконструкцияләү, яңа су сиптерү җайланмаларын һәм сугару техникасын сатып алу кирәк.

Татарстан Республикасы территориясендә авыл җирлеге территориясендә, башка максатларда файдалану рөхсәт ителми торган аеруча кыйммәтле продуктив авыл хуҗалыгы җирләре исемлеге нигезендә, федераль законнарда (2016 елның 23 декабрендәге N 3056-р номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты күрсәтмәсе белән расланган очраклардан тыш) стационар сугару системалары белән ясалма сугарулы авыл хуҗалыгы җирләре бар :

- 16:29:090601:51 кадастр номерлы, мәйданы 150 га булган җир кишәрлеге;
- 16:29:090701:31 кадастр номерлы, мәйданы 190 га булган җир кишәрлеге.

«Татмелиорация» ТК» ААҖнән (2009 елның 23 декабрендәге 01-1470 номерлы хат) алынган җир кишәрлекләрендә һәм алар янәшәсендәге җир кишәрлекләрендә гамәлдәге стационар сугару системалары объектларының (насос станцияләре, сугару системаларының торбаүткәргечләре) генераль планын эшләү вакытында җир кишәрлекләре юк.

«Җирләрне мелиорацияләү турында» 10.01.1996 ел, № 4-ФЗ Федераль законның 30 статьясы нигезендә мелиорацияләнә торган җирләрдә объектлар төзү һәм җирләрне мелиорацияләү өчен билгеләнмәгән башка эшләр башкару мелиорацияләнә торган җирләрдә туфракның су, һава һәм туклыклы режимнарын начарайтырга, шулай ук мелиоратив системаларны, аерым урнашкан гидротехник корылмаларны һәм саклагыч урман утыртмаларын эксплуатацияләүгә комачауламаска тиеш.

«2013 – 2020 елларга Татарстан Республикасында авыл хуҗалыгын үстерү һәм авыл хуҗалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын җайга салу» дәүләт программасы гамәлдә 2013 елның 8 апрелендәге ТР МК карары N 235).

Әлеге программа кысаларында «Аыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрне мелиорацияләүне үстерү» ярдәмче программасы эшли.

Әлеге ярдәмче программаның максатлары булып торалар:

- климат һәм табигый аномалияләр үзгәрү шартларында комплекслы мелиорация чаралары белән авыл хуҗалыгы җитештерүенең

продуктивлылыгын һәм тотрыклылыгын арттыру һәм туфракның уңдырышлылыгын арттыру;

- мелиорацияләнә торган җирләрнең продукция потенциалын һәм табигый ресурслардан нәтиҗәле файдалануны арттыру.

Ярдәмче программаның бурычлары:

- җирләрне сугару һәм киптерү чараларын гамәлгә ашыруны да кертеп, мелиорация фондын (мелиорацияләнә торган җирләрне һәм мелиоратив системаларны) торгызу;

- мелиоратив билгеләнештәге объектларда ташкын суларын аварияләрсез үткәрүне тәэмин итү;

- авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрнең авыл хуҗалыгы әйләнешеннән чыгуын булдырмау;

- авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрнең су белән тәэмин ителешен арттыру; авыл хуҗалыгы җирләренең продуктивлылыгын гарантияле тәэмин итү өчен территорияләргә су күтәрелү һәм су басу процессларын булдырмау;

- сугару системаларының файдалы эшчәнлеге коэффициентын арттыру, су саклау аграр технологияләрен кертү, шулай ук аларны чистарту һәм алга таба утильләштерүне исәпкә алып, терлекчелек агымнарын һәм агынты суларны куллану исәбенә су ресурсларын экономияләүгә ирешү; яңа эш урыннарын саклап калу һәм булдыру юлы белән авыл районнарында социаль шартларны яхшырту.

Әлеге программа кысаларында Баек авыл җирлегендә 2016 елда Баек авылы янында буаның гидротехник корылмасы буенча капиталь ремонт үткәрелде, 2017-2018 елларда Баек авылы янында урнашкан 3 нче номерлы буаның гидротехник корылмасы буенча капиталь ремонт үткәрелде, 2017-2018 елларда шәхси эшмәкәр-«Авзалов Н.Г.» крестьян (фермер) хуҗалыгының киптерү челтәренә капиталь ремонт ясалды.

3. БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕНЕҢ 2040 ЕЛГА КАДӘР ҮСЕШ ЮНӘЛЕШЛӘРЕ. ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ БУЕНЧА ЧАРАЛАРНЫ НИГЕЗЛӘҮ

3.1.Халык саны фаразлары

Демографик сәясәтне, шул исәптән халык саны фаразын, республика муниципаль районнарына һәм республика әһәмиятендәге шәһәрләргә карата Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы билгели.

Мөслим муниципаль районының авыл җирлекләрендә халык санын фаразлау, Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы тарафыннан бирелгән район халкының гомуми санын фаразлауны исәпкә алып үтәлде.

Халык санының гомуми фаразы, шулай ук балалар яшендәге халык санын исәпләү Баек авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан бирелгән түбәндәге күрсәткечләрне үзгәрү динамикасы нигезендә башкарылды: халыкның гомуми саны; төп яшь төркемнәре, балалар һәм яшүсмерләр саны; туган, үлгән, килгән һәм киткән халык саны.

Демографик фараз нигезендә, Баек авыл җирлегенең даими халык саны, беренче чиратта, генераль планны тормышка ашыру буенча (2025 ел) 580 кеше тәшкил итәчәк.

Баек авыл җирлегенең даими халкы генераль планны тормышка ашыруның исәп-хисап чорына (2040 ел) 560 кеше тәшкил итәчәк.

3.1.1 нче таблица

Баек авыл җирлегенең халык саны фаразлары, кеше

Урнашкан урыны	2019 ел	2025 ел	2040 ел
Баек авыл җирлеге, шул исәптән:	**599**	**580**	**560**
Баек авылы	347	340	335
Дусай авылы	176	169	160
Яңа Сәфәр авылы	61	57	52
Горбуновка авылы	15	14	13

3.1.2 нче таблица

Баек авыл җирлегендә балалар һәм яшүсмерләрнең фаразланган саны, кеше

Яшь	2025 ел	2040 ел
1 - 6	32	36
7-15	48	52
16-17	15	12

3.2.Икътисадый үсеш

Баек авыл җирлегенең үсеш юнәлешләрен билгеләгәндә Татарстан Республикасының, Мөслим муниципаль районының социаль-икътисади үсеш программалары, региональ һәм федераль тармак программалары исәпкә алынды.

2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе» расланды.

Расланган Стратегия кысаларында Кама агломерациясе составына керүче Мөслим муниципаль районы «Калдыклар белән эш итү системасы» программаларын һәм проектларын тормышка ашыру территориясе булып тора:

3.2.1. Сәнәгать җитештерүен үстерү

Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы буенча, беренче чиратта, түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– «Татнефть» ГАҖ нефть промыселлары объектларын урнаштыру;

– «Татнефть» ГАҖнең пьезометрик нефть скважинасын файдалануга тапшыру»;

– «Мәлләнефть» АҖ нефть скважинасын реконструкцияләү.

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башлыгының 2009 елның 23 мартындагы 244 номерлы хаты нигезендә Баек авыл җирлегенең генераль планы белән ком чыгару карьерасын (№ 5.22)16:29:090601:92, 16:29:090601:93, 16:29:090601:94. кадастр номерлары булган җир кишәрлекләрендә урнаштыру буенча чара исәпкә алынды.

3.2.2. Агросәнәгать комплексы чаралары

Баек авыл җирлегенең генераль планы белән, беренче чиратта, түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– Су саклау зонасына эләгү сәбәпле, Баек авылының төньяк өлешендә (№ 5.21) урнашкан ишегалдылы сарайларны бетерү;

– Дусай авылы янында (5.20 нче номерлы) урнашкан утарлы сарайларны авыл хуҗалыгы җирләре өчен 0,36 га мәйдандагы территорияне өлешчә үзгәртеп кору.

3.2.1 нче таблица

Баек авыл җирлегендә сәнәгать җитештерүен үстерү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	хисап срогы (2026-2040 еллар)	
РЕГИОНАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авыл җирлеге	«Татнефть» ГАҖнең нефть промыселы объектлары	Яңа төзелеш	-	-	-	+		ТР ТПС, "Татнефть" ГАҖ хат № 4730 15.04.2019
2	Баек авыл җирлеге	«Татнефть» ГАҖ Пьезометрик нефть скважинасы	Файдалануга тапшыру	объект	1		+		ТР ТПС, "Татнефть" ГАҖ хат № 4730 15.04.2019
3	Баек авыл җирлеге	«Мәлләнефть» АҖ нефть скважинасы	Реликвидация	объект	1		+		ТР ТПС, "Мәлләнефть" АҖ хаты № 6460 23.05.2019
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авылыннан көнчыгышка таба, 16:29:090601:92, 16:29:090601:93, 16:29:090601:94 кадастр номерлары булган җир кишәрлекләрендә	Ком чыгару карьерасы	Яңа төзелеш	га	15,07	-	+		Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Башлыгының 23.03.2009 ел, 244 номерлы хаты

3.2.2 нче таблица

Баек авыл җирлегендә агросәнәгать комплексын үстерү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	хисап срогы (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (ҖИРЛЕК) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авылыннан төньяктарак	Утарлы сарайлар	Бетерү	га	0,27	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Дусай авылы янында	Утарлы сарайлар	Авыл хуҗалыгы җирләренә 0,36 га өлешчә функциональлек белән территорияне үзгәртеп кору	га	2,0		+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

3.2.3. Урман комплексын үстерү

Урман хуҗалыгы өлкәсендәге чараларга урманнарны яңадан торгызу, янгыннардан, пычратудан (шул исәптән радиоактив матдәләрдән) һәм башка тискәре йогынтыдан саклау, шулай ук зарарлы организмнардан саклау, шәһәр һәм торак пунктларның яшел зоналары мәйданнарын саклау һәм үстерү буенча чаралар керә, шулай ук урман фонды һәм урман хуҗалыгы мәнфәгатьләренә кагылышлы башка өлкәләрдәге эшчәнлекнең кайбер чараларын үз эченә ала. Татарстан Республикасының барлык урманнары Россия Федерациясе милке булып торганга күрә, барлык чаралар да федераль әһәмияткә ия һәм федераль дәрәҗәдә контрольдә тотылырга тиеш.

Татарстан Республикасы Урман хуҗалыгы министрлыгы бәяләмәсе буенча (кара, Кушымта_А) Баек авыл җирлегенең генераль планы проекты материалларын анализлау нәтиҗәләре буенча, аларны Росреестр мәгълүматлары һәм дәүләт урман реестры мәгълүматлары белән чагыштыру урман фонды җирләреннән, проектлана торган чикләрдә урнашкан башка категориядәге җир кишәрлекләре белән урман фонды җирләреннән Дусай, Яңа Сәфәр бистәсе, Горбуновка авылы, Баек авылы җирлекләре чикләрендә урнашкан башка категориядәге җир кишәрлекләре белән кисешү нәтиҗәсендә билгеләнгән.

Урман фонды җирләренең башка категорияләрдәге җир кишәрлекләре белән кисешкән урыннары Минзәлә урманчылыгының Усы урманчылыгы участогының 99, 111, 113 кварталларында 8804 кв. м мәйданда урнаштырылган. Шул исәптән Дусай авылы чикләрендә кисешүләр 7074 кв. м мәйданда, Яңа Сәфәр авылында-187 кв. м, Горбуновка авылында – 484 кв. м, Баек авылында 1059 кв. м мәйданда билгеләнә.

Татарстан Республикасы «Минзәлә урманчылыгы» ДКУ эшләре башкарылганнан соң, дәүләт урман реестрына үзгәрешләр кертү өлешендә (ГЛФны кадастр №16:29:090601:57 кадастр кишәрлеге территориясеннән төшереп калдыру) ГЛФтан Баек авылына чыгарылучы участокның мәйданы 1124 кв.м тәшкил итә. (3.2.3 нче таблицаны карагыз).

Күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрыннан өземтәләр, шулай ук амнистияләнгән җир кишәрлекләренә хокук билгели торган һәм хокук раслый торган документлар күчермәләре (1-24), шулай ук дәүләт урман реестрындагы мәгълүматны үзгәртү турында 2009 елның 11 ноябрендәге 23-5-2 номерлы Акт аерым кушымта итеп бирелә (кара Документка кушымта).

3.2.3 нче таблица

Торак пунктлар җирләре категориясенә кертелергә тиешле җир кишәрлекләре исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Хокук төре	Җир кишәрлеге хокукын дәүләт теркәвенә алу датасы	Җир кишәрлеге хокукы барлыкка килү датасы	Рөхсәт ителгән куллану төрләре	Капиталь төзелеш объектының хокукларын дәүләт теркәвенә алу датасы	Урманчылыкның исеме	Участок урманчылыгы исеме	Урман кварталы	бүлендек	Сакчылык категориясе	Мәйдан, га
1	Дусай авылы	16:29:090201:28	Торак пунктлар җирләре;	милек		28.08.95 ел.			Минзәлә	Усы				
2		16:29:090201:33	Торак пунктлар җирләре;	милек	24.10.2011 ел.				Минзәлә	Усы				
3		16:29:090201:34	Торак пунктлар җирләре;	милек		28.08.95 ел.			Минзәлә	Усы				
4		16:29:090201:35	Торак пунктлар җирләре;	милек	19.08.2013 ел.				Минзәлә	Усы				
5		16:29:090201:38	Торак пунктлар җирләре;	милек	06.08.2010 ел.				Минзәлә	Усы				
6		16:29:090201:39	Торак пунктлар	милек	04.05.2010 ел.				Минзәлә	Усы				

№ т/б	Торак пункт	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Хокук төре	Җир кишәрлегенә хокукын дәүләт теркәвенә алу датасы	Җир кишәрлегенә хокукы барлыкка килү датасы	Рөхсәт ителгән куллану төрләре	Капиталь төзелеш объектының хокукларын дәүләт теркәвенә алу датасы	Урманчылыкның исеме	Участок урманчылыгы исеме	Урман кварталы	бүлендек	Сакчылык категориясе	Мәйдан, га
			җирләре;											
7		16:29:090201:40	Торак пунктлар җирләре;	милек	13.09.2018 ел.	21.10.2009 ел.			Минзәлә	Усы				
8		16:29:090201:47	Торак пунктлар җирләре;	милек	26.03.2012 ел.				Минзәлә	Усы				
9		16:29:090201:48	Торак пунктлар җирләре;	милек	22.10.2008 ел.				Минзәлә	Усы				
10		16:29:090201:50	Торак пунктлар җирләре;	милек		28.08.1995 ел.			Минзәлә	Усы				
11		16:29:090201:51	Торак пунктлар җирләре;	милек	19.12.2013 ел.				Минзәлә	Усы				
12		16:29:090201:54	Торак пунктлар	милек	03.08.2010 ел.				Минзәлә	Усы				

№ т/б	Торак пункт	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Хокук төре	Җир кишәрлегенә хокукын дәүләт теркәвенә алу датасы	Җир кишәрлегенә хокукы барлыкка килү датасы	Рөхсәт ителгән куллану төрләре	Капиталь төзелеш объектының хокукларын дәүләт теркәвенә алу датасы	Урманчылыкның исеме	Участок урманчылыгы исеме	Урман кварталы	бүлендек	Сакчылык категориясе	Мәйдан, га
			җирләре;											
13		16:29:090201:57	Торак пунктлар җирләре;	милек		28.08.1995 ел			Минзәлә	Усы				
14		16:29:090201:76	Торак пунктлар җирләре;	милек	15.02.2011 ел.				Минзәлә	Усы				
15		16:29:090201:31	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
16		16:29:090201:36	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
17		16:29:090201:37	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
18		16:29:090201:52	Торак пунктлар	милек		2019 елның 15 ноябрендәге			Минзәлә	Усы				

№ т/б	Торак пункт	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Хокук төре	Җир кишәрлегенә хокукын дәүләт теркәвенә алу датасы	Җир кишәрлегенә хокукы барлыкка килү датасы	Рөхсәт ителгән куллану төрләре	Капиталь төзелеш объектының хокукларын дәүләт теркәвенә алу датасы	Урманчылыкның исеме	Участок урманчылыгы исеме	Урман кварталы	бүлендек	Сакчылык категориясе	Мәйдан, га
			җирләре ;			375 номерлы хат								
19		16:29:090201:53	Торак пунктлар җирләре ;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
20		16:29:090201:55	Торак пунктлар җирләре ;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
21		16:29:090201:56	Торак пунктлар җирләре ;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
22		16:29:090201:8	Торак пунктлар җирләре ;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				
Барлыгы - Дусай авылы														**0,7074**
23	Горбуновка авылы	16:29:090401:27	Торак пунктлар җирләре ;	милек		28.11.2012 ел.			Минзәлә	Усы				**0 ,0484**

№ т/б	Торак пункт	Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Хокук төре	Җир кишәрлегенә хокукын дәүләт теркәвенә алу датасы	Җир кишәрлегенә хокукы барлыкка килү датасы	Рөхсәт ителгән куллану төрләре	Капиталь төзелеш объектының хокукларын дәүләт теркәвенә алу датасы	Урманчылыкның исеме	Участок урманчылыгы исеме	Урман кварталы	бүлендек	Сакчылык категориясе	Мәйдан, га
24	Яңа Сәфәр авылы	16:29:090301:61	Торак пунктлар җирләре;	милек		2019 елның 15 ноябрендәге 375 номерлы хат			Минзәлә	Усы				**0, 0187**
25	Баек авылы	16:29:090601:57	авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр;	милек	24.03.2009 ел.				Минзәлә	Усы				**0,1124**
Барлыгы														**0,8869**

Әлеге мәйданнар 2016 елның 1 гыйнварына кадәр теркәлгән җир кишәрлекләре, шулай ук Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында булмаган күчемсез милек турындагы мәгълүматлар белән бергә теркәлгән җир кишәрлекләре өлешен үз эченә ала.

«Дәүләт реестрлары белешмәләрендәге каршылыкларны бетерү һәм җир кишәрлегенең билгеле бер җирләр категориясенә каравын билгеләү максатларында Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 июлендәге 280-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән гомуми кагыйдә буенча дәүләт урман реестрында булган белешмәләрне күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестры белешмәләренә туры китерү хокук иясе яисә алдагы хокук ияләре хокуклары 2016 елның 1 гыйнварына кадәр барлыкка килгән җир кишәрлекләренә карата гамәлгә ашырыла.

Генераль план нигезендә, Баек авыл җирлеге территориясен фактта файдалану нигезендә, урман төзелеше документларына төзәтмәләр кертү буенча эшләр башкару күздә тотыла.

Шулай итеп, 0,8804 га мәйданы урман фонды җирләреннән төшереп калдырырга кирәк (3.2.4 табл. кара).

3.2.4 нче таблица

Урман фонды җирләреннән төшереп калдыруга тәкъдим ителә торган җирләрнең характеристикасы

№ т/б	**Урман кишәрлегенең урнашу урыны**	**Урманнарның максатчан билгеләнеше**	**Саклагыч урманнар категориясе**	**Мәйданы, га**
Баек авылы				
1	Минзәлә урманчылыгы, Усы участок урманчылыгы, 111 нче квартал, 69 бүлеп бирелгән җир	Саклагыч урманнар	Кыйммәтле урманнар (урман-дала урманнары)	0,0667
2	Минзәлә урманчылыгы, Усы участок урманчылыгы, 111 нче квартал, 69 бүлеп бирелгән җир	Саклагыч урманнар	Су саклау зоналарында урнашкан урманнар	0,0392
Барлыгы				0,1059
Горбуновка авылы				
1	Минзәлә урманчылыгы, Усы участок урманчылыгы, 111 нче квартал, 37 нче бүленгән җир	Саклагыч урманнар	Кыйммәтле урманнар (урман-дала урманнары)	0,0484
Барлыгы				0,0484
Яңа Сәфәр авылы				
1	Минзәлә урманчылыгы, Усы участок урманчылыгы, 111 нче квартал, 37 нче бүленгән җир	Саклагыч урманнар	Табигый һәм башка объектларны яклау функцияләрен башкаручы урманнар (урманнарның яклау полосаларында	0,0187

№ т/б	Урман кишәрлегенең урнашу урыны	Урманнарның максатчан билгеләнеше	Саклагыч урманнар категориясе	Мәйданы, га
			урнашкан урманнар)	
Барлыгы				0,0187
Дусай авылы				
1	Минзәлә урманчылыгы, Усы участок урманчылыгы, 99 нчы квартал, 6, 7 нче бүленгән җир, 113 нче квартал, 24, 26111, 48 бүлеп бирелгән җир	Саклагыч урманнар	Табигый һәм башка объектларны яклау функцияләрен башкаручы урманнар (урманнарның яклау полосаларында урнашкан урманнар)	0,1786
2	Минзәлә урманчылыгы, Усы участогы урманчылыгы, 113 нче квартал, 23, 25 нче бүлеп бирелгән җир	Саклагыч урманнар	Су саклау зоналарында урнашкан урманнар	0,5288
Барлыгы				0,7074
Барлыгы				**0,8804**

Баек авыл җирлегендә Урман комплексын үстерү буенча чаралар исемлеге 3.2.5 таблицасында тәкъдим ителде

3.2.5 нче таблица

Баек авыл җирлегендә Урман комплексын үстерү буенча чаралар

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның атамасы	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ФЕДЕРАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авыл җирлеге	Урман төзелеше документлары	Факттагы куллану нигезендә төзәтмәләр кертү	-	-	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

3.3.Торак инфраструктурасын үстерү

Торак зоналарны оештыру, гамәлдәге торак фондын реконструкцияләү һәм яңа торак төзелеше мәйданчыкларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр эшләү-генераль планның өстенлекле бурычларының берсе. Проект тәкъдимнәре шәһәр төзелеше анализы нәтиҗәләренә таяна: торак фондының техник торышы һәм төзелеш характеристикаларына, торак төзелеше динамикасына һәм структурасына, территориянең экологик торышына.

Даими халык өчен яңа торак төзелеше күләмен исәпләү халыкның фаразланган саны һәм торак белән тәэмин ителешнең фаразланган (бер кешегә квадрат метр торак мәйданы күләме) нигезендә башкарылган.

Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы буенча Мөслим муниципаль районында 2020 елга халыкның торак белән тәэмин ителешенең исәп-хисап күрсәткече 1 кешегә 30,8 кв. метр тәшкил итәчәк, 2035 елга – 39,9 кв. м/кеше. Генераль планның барлык проект карарлары беренче чиратта 2025 елга кадәр һәм 2040 елга кадәр исәп-хисап срогы планлаштырылганга күрә, бу даталарга торак белән тәэмин ителешнең иң зур исәп – хисап күрсәткече-33,0 кв.м/кеше, беренче чиратта (2025 ел) һәм 42,3 кв. м/кеше исәп-хисап чорына (2040 ел) кабул ителгән.

Генераль планда исәпләүләр өчен бер шәхси йортның уртача мәйданы күрсәткече 120 кв. м, бер кишәрлекнең уртача мәйданы – 0,10 га тәшкил иткән.

Югарыда әйтелгәннәрдән чыгып, генераль планны гамәлгә ашыру чорында Баек авылы даими халкы өчен яңа индивидуаль торак төзелеше өчен якынча 3,80 гектар территория (38 участок), Дусай авылында - 2,30 га территория (23 участок), Яңа Сәфәр бистәсендә - 1,0 га территория (10 участок), Горбуновка авылында - 0,20 га территория (2 участок) кирәк булачак.

Торак пунктларның заманча чикләре эчендә яңа торак төзелешен үстерү өчен буш территорияләр саны чикле булу сәбәпле, алар өлешчә агросәнәгать комплексы объектларының санитар-яклау зоналарына эләгә, генераль план нигезендә торак төзелешенең яңа мәйданчыклары тәкъдим ителми.

Генераль план буенча, Баек авыл җирлеге территориясендә яңа торак төзелеше тузган торак йортларны җимерү, шулай ук торак пунктлар эчендә урнашкан йортларда буш территорияләрдә йортлар төзү хисабына башкарылачак.

3.3.1 нче таблица

Баек авыл җирлегенең торак инфраструктурасын үстерү

Территориянең исеме	2009 елның 1 гыйнварына торакның гомуми мәйданы (кв. м)	Беренче чират (2025 елга кадәр)		Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
		Гомуми мәйдан: ——— (____________________) кв. м;	1 мең кв. метр торак төзелеше өчен кирәк булган яңа торак төзелеше	Торакның гомуми мәйданы (мең кв. м.)	1 мең кв. метр торак төзелеше өчен кирәк булган яңа торак төзелеше
Баек авыл җирлеге - барлыгы, шул исәптән:	**18,48**	**18,48**	**4,15**	**18,48**	**4,55**
Баек авылы	11,20	11,20	1,61	11,20	2,95
Дусай авылы	4,69	4,69	1,55	4,69	1,19
Яңа Сәфәр авылы	1,75	1,75	0,88	1,75	0,32
Горбуновка авылы	0,84	0,84	0,11	0,84	0,09

3.4.Халыкка хезмәт күрсәтү системасын үстерү

3.4.1. Социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын үстерү

Баек авыл җирлеге Генераль планының төп максатларыннан берсе-халыкка хезмәт күрсәтү объектларына булган ихтыяҗны канәгатьләндерү, фаразланган характеристикаларны һәм социаль нормаларны исәпкә алып, шулай ук барлык халыкка хезмәт күрсәтү объектларының һәркемгә уңайлы булуын тәэмин итү.

Баек авыл җирлегендә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру чаралары Мөслим муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлегенең 2030 елга кадәр социаль-икътисадый үсеше стратегиясе (планы) чараларын исәпкә алып билгеләнде.

Гамәлдәге нормативлар нигезендә хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле егәрлекләрен исәпләү 3.4.1. таблицасында тәкъдим ителгән

Генераль план буларак, беренче чиратта, Баек авылында иҗтимагый үзәк (№ 1.9) төзү тәкъдим ителә, аның составында полиция участок пункты, сәүдә, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм җәмәгать туклануы предприятиеләре, банк бүлекчәсе урнаштыру планлаштырыла.

Мәгариф оешмалары

Исәп-хисап буенча, халык өчен мәктәпкәчә балалар оешмаларына һәм гомуми белем бирү мәктәпләренә ихтыяҗ 2025 елга 27 һәм 63 урын тәшкил итәчәк, шул рәвешле 2040 елга - 31 һәм 64 урын.

Баек авыл җирлегендә, генераль план нигезендә түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– Баек авылындагы төп гомуми белем бирү мәктәбенең буш урыннары хисабына балалар бакчасын 31 урынга кадәр арттыру белән реконструкция;

– Баек авылында төп гомуми белем бирү мәктәбен реконструкцияләү.

Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру

Хәзерге вакытта Баек авыл җирлегендә Баек авылының төп мәктәбе карамагындагы 12 урынга исәпләнгән балалар иҗаты түгәрәкләре эшли. Беренче чиратта халык өчен исәпләнгән ихтыяҗ - 76 урын, исәп-хисап чорына-77 урын.

Баек авыл җирлегенең генераль планы нигезендә, иң беренче чиратта, гамәлдәге мәктәп базасында һәм Баек авылында проектлана торган иҗтимагый үзәк составында 65 урынга исәпләнгән балалар иҗаты түгәрәкләре оештыру тәкъдим ителә.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Баек авыл җирлегендә генераль план чаралары белән түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– Баек авылының төп гомуми белем бирү мәктәбе бинасында урнашкан фельдшер-акушерлык пунктының куәтен сменага 8 кешегә кадәр кабул итүне арттыру;

– Дусай авылында фельдшер-акушерлык пунктын капиталь ремонтлау.

Мәдәни-ял чаралары

Баек авыл җирлегендә, генераль план нигезендә түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– Баек авыл җирлеге китапханәсе һәм Башкарма комитеты урнашкан Баек авылы мәдәният йортының 2 нче катын капиталь ремонтлау;

– Дусай авылында мәдәният йортын капиталь ремонтлау;

– Баек авыл мәдәният йортының 2 нче катында урнашкан 6,0 мең данә китап фонды егәрлеге белән китапханәне капиталь ремонтлау

Спорт заллары

Баек авыл җирлеге халкының гомуми кулланылыштагы спорт залларына, беренче чиратта, генераль планны тормышка ашыру өчен, 203 кв. метр, исәп - хисап чорына 196 кв. м. кирәк булачак.

Баек авылы гомуми белем бирү мәктәбе һәм авыл мәдәният йорты каршында урнашкан гомуми мәйданы 360 кв. м. булган гамәлдәге спорт заллары халыкның фаразланган ихтыяҗларын тулысынча канәгатьләндерә.

Яссы спорт корылмалары

2025 елга халык өчен яссы спорт корылмаларының кирәкле мәйданы 1130 кв. м, 2040 елга – 1091 кв. м. тәшкил итәчәк.

Баек авыл җирлеге генераль планы нигезендә, Баек авылының төп гомуми белем бирү мәктәбе каршында 1130 кв. м мәйданлы спорт мәйданчыгын урнаштыру тәкъдим ителә.

Сәүдә предприятиеләре

Беренче чиратта, генераль план нигезендә, түбәндәге сәүдә предприятиеләре төзү тәкъдим ителә:

– Баек авылында-проектлана торган иҗтимагый үзәк составында сәүдә мәйданының 45 кв. метрына исәпләнгән сәүдә предприятиесе;

– Дусай авылында - сәүдә мәйданы 20 кв. м. булган сәүдә предприятиесе (№3.4);

– Яңа Сәфәрдә - сәүдә мәйданы 10 кв. м. булган сәүдә предприятиесе (№ 2.4).

Горбуновка авылында халык саны 50 кешедән артмый. Әлеге торак пунктка күпләп сату өчен күчмә чаралар (кибетләр һәм автолавкалар) ярдәмендә беренче чиратта кирәкле товарларны китерүне оештыру планлаштырыла.

Җәмәгать туклануы предприятиеләре

Генераль план нигезендә Баек авылында проектлана торган иҗтимагый үзәк составында 23 утыру урыны булган җәмәгать туклануы предприятиесе урнаштыру тәкъдим ителә.

Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре

Генераль план нигезендә, Баек авылында, проектлана торган иҗтимагый үзәк составында 2 эш урыны булган көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре урнаштыру тәкъдим ителә.

Банк бүлекләре

Беренче чиратта, генераль план нигезендә, Баек авылында банк бүлекчәсен проектлана торган иҗтимагый үзәк составында урнаштыру каралган.

Полиция

Генераль план белән, беренче чиратта, полициянең участок пунктын проектлана торган иҗтимагый үзәк составында Баек авылына урнаштыру тәкъдим ителә.

Административ-эшлекле объектлар

Генераль план белән, беренче чиратта, Баек авылы мәдәният йортының 2 нче катында урнашкан Баек авыл җирлеге Башкарма комитетына капиталь ремонт ясау тәкъдим ителә.

Мәдәни объектлар

Генераль план нигезендә, беренче чиратта, Яңа Сәфәр авылында мәчет төзү тәкъдим ителә (№2.3).

Җәмәгать бәдрәфләре

Генераль план нигезендә, беренче чиратта, 1 данә күләмендә иҗтимагый бәдрәф урнаштыру тәкъдим ителә.

Иҗтимагый бәдрәфләр торак пунктларның түбәндәге урыннарында урнашырга тиеш:

а) мәйданнарда, транспорт магистральләрендә, зур җәяүлеләр хәрәкәте булган урамнарда;

б) вокзал янындагы мәйданнарда, барлык тимер юл станцияләрендә, диңгез һәм елга пристаньнарында, автостанцияләрдә һәм аэровокзалларда;

в) шәһәр читендәге һәм шәһәр эчендәге паркларда, зур бульварларда, хезмәт ияләренең күпләп ял итү урыннарында (парклар, урман массивлары һ. б.));

г) сәүдә үзәкләре, колхоз базарлары территориясендә;

д) стадионнарда, пляжларда, су спорт корылмалары урыннарында һәм мондый төрдәге башка объектларда;

е) автострадларда, күргәзмәләрдә, ачык кинотеатрларда һ. б.

3.4.1 нче таблица

Баек авыл җирлегенең социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларының кирәкле егәрлеген исәпләү (халык өчен)

Объектның исеме	**Үлчәү берәмлеге**	**күләм (норма)**	**Хәзерге хәле**	**Авыл җирлеге өчен булган ихтыяҗ**		**Гамәлдәге сакланучы**	**Кирәкле яңа төзелеш**			**Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш/ объектларның егәрлеген 2040 елга арттыру**	**2040 елга тәэмин ителеш. (4) хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә алып),2%**
				Беренче чират (2025 елга кадәр.)	**Исәпләү вакыты (2026-2040 ел.)**		**Беренче чират (2025 елга кадәр)**	**исәп срогы (2026 ел-2040 ел)**	**Барлыгы 2040 елга.**		
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	урын	1-6 яшьлек балаларның 85% ы	20	27	31	20	7	4	11	11	100
Гомуми белем бирү оешмалары	урын	7-17 яшьтәге 100% бала	120	63	64	120	0	0	0	0	188[1]
Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру	урын	Мәктәп укучыларының 120% ы	12	76	77	12	64	1	65	65	100
Хастаханәләр	койка	1000 кешегә 13,47	юк	8	8	0	8	0	8	0	0[2]
Ашыгыч медицина ярдәме станцияләре	автомобиль	10000 кешегә - 1	юк	1	1	0	1	0	1	0	0[2]
Дәвалау-профилактика медицина оешмалары	сменага бару	1000 кешегә-18,15	8	11	10	8	3	0	3	3	110[3]
Спорт заллары	идәннең кв. м мәйданы	1000 кешегә-350	360	203	196	360	0	0	0	0	184[1]
Бассейннар	кв.м. су	1000 кешегә 75	юк	44	42	0	44	0	44	0	0[2]
Яссы спорт корылмалары	кв.м.	1000 кешегә 1949,4	юк	1130	1091	0	1130	0	1130	1130	104[3]
Клублар, мәдәният йортлары	урын	150-200	270	158	156	270	0	0	0	0	173[1]
Китапханәләр	мең данә	1000 кешегә 8	6,0	4,6	4,5	6,0	0	0	0	0	133[1]

Объектның исеме	Үлчәү берәмлеге	күләм (норма)	Хәзерге хәле	Авыл җирлеге өчен булган ихтыяҗ		Гамәлдәге сакланучы	Кирәкле яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш/ объектларның егәрлеген 2040 елга арттыру	2040 елга тәэмин ителеш. (4) хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә ашыруны исәпкә алып),2%
				Беренче чират (2025 елга кадәр.)	Исәпләү вакыты (2026-2040 ел.)		Беренче чират (2025 елга кадәр)	исәп срогы (2026 ел-2040 ел)	Барлыгы 2040 елга.		
Кибетләр	кв.м сәүдә.мәйдан	1000 кешегә 300	99	174	168	99	75	0	75	75	104[3]
Җәмәгать туклануы предприятиеләре	урын	1000 кешегә 40 урын	юк	23	22	0	23	0	23	23	105[3]
Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	эш. урыны	1000 кешегә 4	юк	2	2	0	2	0	2	2	100
Полиция	кеше	авыл җирлегенә 1	юк	1	1	0	1	0	1	1	100
Банк бүлекләре, филиалы	объект	1000 кешегә 0.5	юк	1	1	0	1	0	1	1	100
Элемтә бүлекләре	объект	0,5-6,0 мең кеше.	1	1	1	1	0	0	0	0	100
Җәмәгать бәдрәфләре	приборлар	1000 кешегә - 1	Мәгълүматлар юк	1	1	0	1	0	1	1	100

Тәэмин ителешнең 100% тан артыграк күрсәткече объектларның гамәлдәге егәрлеге исәп-хисап чорына ихтыяҗдан артып китүенә бәйле

2.хастаханәләр, ашыгыч ярдәм, бассейннар район хезмәт күрсәтү дәрәҗәсенә ия булганлыктан, аларны урнаштыру муниципаль районның район үзәгендә күздә тотыла. Тәэмин ителеш тулаем район халкыннан исәпләнә;

3 Тәэмин ителеш күрсәткече 100% тан артып китүе, объектларның ихтыяҗ егәрлеге, беренче чиратта, исәп-хисап срогына булган (халык санының кимүен исәпкә алып, исәп-хисап чорына карата булган ихтыяҗдан артып китүгә бәйле.)

4) 3.4.2 таблица мәгълүматлары буенча. Баек авыл җирлегендә хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү буенча чаралар исемлеге.

3.4.2 нче таблица

Баек авыл җирлегендә хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Мәгариф оешмалары									
1	Баек авылы	Балалар бакчасы (мәктәп бинасында)	Мәктәпнең буш бүлмәләре хисабына куәтне арттырып реконструкция	урын	20	11	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Баек авылы	Төп гомуми белем бирү мәктәбе	Мәктәпнең буш бинaлары исәбенә балалар бакчасы куәтен арттырып реконструкцияләү	укучы	120	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру									
1	Баек авылы	Иҗтимагый үзәк каршындагы балалар иҗаты түгәрәкләре	Оештыру	урын	-	65	+		Мөслим муниципаль районы ТПС, Баек авыл җирлеге Генераль планы
Дәвалау-профилактика медицина оешмалары									
1	Баек авылы	Фельдшер-акушерлык пункты (мәктәп бинасында)	Егәрлекне арттыру	сменага бару	5	3	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Дусай авылы	Фельдшер-акушерлык пункты	Капиталь төзекләндерү	сменага бару	3	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Яссы спорт корылмалары									
1	Баек авылы	Гомуми белем бирү мәктәбе каршындагы спорт мәйданчыгы	Яңа төзелеш	кв.м.	-	1130	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ӘҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ЧАРАЛАР									

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
Мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре									
1	Баек авылы	Авыл мәдәният йорты	Баек авыл җирлеге китапханәсе һәм Башкарма комитеты урнашкан 2 нче катны капиталь ремонтлау	урын	70	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Дусай авылы	Авыл мәдәният йорты	Капиталь төзекләндерү	урын	200	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
3	Баек авылы	Китапханә (авыл мәдәният йорты бинасында)	Капиталь төзекләндерү	мең данә	6,0	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Иҗтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектлар									
1	Баек авылы	Иҗтимагый үзәк	Яңа төзелеш	объект	-	1	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Сәүдә предприятиеләре									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында сәүдә предприятиеләре	Яңа төзелеш	кв.м сәүдә мәйд.	-	45	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Дусай авылы	Сәүдә предприятиеләре	Яңа төзелеш	кв.м сәүдә мәйд.	-	20	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
3	Яңа Сәфәр авылы	Сәүдә предприятиеләре	Яңа төзелеш	кв.м сәүдә мәйд.	-	10	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдә ге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
4	Горбуновка авылы	Беренче чиратта кирәкле товарларны күчмә сәүдә чаралары ярдәмендә ташу	Ташу оештыру	-	-	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы
Җәмәгать туклануы предприятиеләре									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында җәмәгать туклануы предприятиеләре	Оештыру	утырту урыннары	-	23	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	Оештыру	урыннар саны	-	2	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Банк бүлекләре									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында банк бүлеге	Оештыру	объект	-	1	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Җәмәгать бәдрәфләре									
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында җәмәгать бәдрәфләре	Оештыру	приборлар	-	1	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Җәмәгать тәртибен саклау									

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк составында полициянең участок пункты	оештыру	объект	-	1	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Мәдәни объектлар									
1	Яңа Сәфәр авылы	Мәчет	Яңа төзелеш	объект	-	1	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
Административ-эшлекле билгеләнештәге объектлар									
1	Баек авылы	Баек авыл җирлеге Башкарма комитеты (авыл мәдәният йорты бинасында)	Капиталь төзекләндерү	объект	1	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

3.4.2. Коммуналь хезмәт күрсәтү объектларын (зиратларны) үстерү)

Су объектларының су саклау зонасында урнашуына бәйле рәвештә, Генераль план белән, беренче чиратта, Горбуновка авылыннан көнчыгышта урнашкан 0,1228 мәйданы 16:29:090401:29 кадастр номерлы зиратны ябу тәкъдим ителә.

1000 кешегә 0,24 гектар норматив буенча авыл җирлеге халкы өчен 2040 елга зиратларда традицион күмү өчен ихтыяҗ 0,13 га тәшкил итәчәк.

Гамәлдәге зиратларның буш территорияләре, ябылуны исәпкә алып (1,81 га), халыкны традицион күмүгә булган ихтыяҗын тулысынча тәэмин итә.

Баек авыл җирлегенең генераль планы территорияне функциональ файдалану өчен зират җир кишәрлеге өчен "сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр" җирләре категориясен урнаштыру, 12.1. рөхсәт ителгән файдалану төрен билгеләү белән тәкъдим ителә «Ритуаль эшчәнлек».

3.4.3 нче таблица

Баек авыл җирлегендә коммуналь хезмәт күрсәтү объектларын (зиратларны) үстерү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Горбуновка авылыннан көнчыгышка таба	Кадастр номеры 16: 29: 090401: 29 булган җир участогы өлешендә зират	Су саклау зонасында су объектлары урнашу сәбәпле зиратны ябу	га	0,1228	-	+	-	Баек авыл җирлегенең генераль планы

3.5.Туристик-рекреацион территорияләрне үстерү. Җирле халыкның ял итү урыннарын оештыру

Мөслим муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы нигезендә, киләчәктә район территориясендә төрле дәрәҗәдәге туристлык-рекреацион зоналар, маршрут-терәк үзәкләре, маршрут-терәк нокталары, маршрут-транзит нокталары һәм төрле дәрәҗәдәге экскурсия-туристик маршрутлар бүленеп бирелә. Баек авыл җирлеге җирле әһәмияттәге Баек туристик-рекреацион зонасы составына керәчәк.

Җирле әһәмияттәге Баек туристик - рекреацион зонасы - Баек авыл җирлегендә эшләп килүче кыска вакытлы ял итү урыннары нигезендә Мөслим районында авыл туризмын торгызу һәм үстерү зонасы, шулай ук табигать ресурслары булганда - маҗаралы һәм рекреацион туризм, ял көне туризмы зонасы.

Туристик-рекреацион зонаның үзәге һәм Мөслим районының туристик-рекреацион системасы үзәге - Баек авылы булачак, зона үзәге (маршрут-терәк пункты) - Иске Карамалы авылы, шулай ук маршрут-транзит нокталары сыйфатында Горбуновка, Дусай авыллары һ. б. булачак.

Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру һәм Мөслим муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы районда туристлык эшчәнлеген активлаштыру һәм үстерү максатыннан туристлык маршрутларын оештыру тәкъдим ителә, мондый маршрутларның берничәсе: Баек авыл җирлеге территориясе буйлап уза торган «Мөслим районы тарихы һәм халыклары» тарихи-этнографик маршруты, «Мөслим-Яңа Усы- Баек» ат маршруты.

Су объектлары янында рекреацион зоналар булдыру максатыннан, Генераль план белән, Баек, Дусай, Горбуновка авыллары янында урнашкан буаларның яр буе полосасын һәм якын-тирә территориясен төзекләндерү, иҗтимагый рекреацион зоналар булдыру күздә тотыла.

Генераль план белән, беренче чиратта, Баек авылыннан төньяктарак, кадастр номеры 16:29:090601:56 булган җир кишәрлегендә, «Чаллы-Бройлер» ҖЧҖ физкультура-ял итү һәм актив ял итү объектын урнаштыру тәкъдим ителә. Генераль план белән, шулай ук, Баек авыл җирлеге территориясендә урнашкан чишмәләрне төзекләндерү күздә тотыла.

Баек авыл җирлегенең генераль планында рекреацион территорияләрне үстерү шулай ук җирле халыкның ял итү зоналары һәм килүчеләрнең ял итү мәйданчыклары буларак яшел үсентеләр системасын оештыру чараларын күздә тота.

Яшел үсентеләр системасын оештыру буенча кешеләр ялы өчен уңайлы шартлар булдыру, авыл торак пунктының йөзен яхшырту өчен кирәкле чаралар комплексы ике төп этапны күздә тота: гомуми кулланылыштагы яшелләндерүне оештыру һәм чикләнгән кулланыштагы яшелләндерүне оештыру.

Гомуми файдаланудагы яшел үсентеләрне оештыру буенча чаралар-административ һәм иҗтимагый биналар янында скверлар булдыру, көндәлек

хезмәт күрсәтү үзәкләре, төп урамда бульвар булдыру, урамнарны яшелләндерү, чәчәк түтәлләре ясау һәм газоннар җәю.

Чикләнгән кулланылышта булган яшел үсентеләрне оештыру буенча чаралар-мәгариф һәм тәрбия объектлары территорияләрен һәм башка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары территорияләрен яшелләндерү (үсентеләр урнаштыру, җиләк-җимеш һәм декоратив агачлар, куаклар утырту, чәчәклек ясау).

Гомуми белем бирү оешмалары территорияләрен яшелләндерүне аларның территориясенең кимендә 50 % ын күздә тота. Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары территорияләрен яшелләндерү, төзелештән азат булган территориянең кимендә 50% ын тәшкил итәргә тиеш.

3.5.1 нче таблица

Баек авыл җирлегендә рекреацион территорияләрне үстерү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авыл җирлеге	«Мөслим районы тарихы һәм халыклары»	Маршрутны оештыру	-	-	-	+	+	Мөслим муниципаль районы ТПС
2	Баек авыл җирлеге	«Мөслим-Яңа Усы-Баек» ат маршруты	Маршрутны оештыру	-	-	-	+	+	Мөслим муниципаль районы ТПС
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ӘҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ЧАРАЛАР									
1	Баек авыл җирлеге, Баек авылы янында, Дусай, Горбуновка авылларында	Буа	Иҗтимагый рекреацион зоналар булдыру белән яр буйларын һәм якын-тирә территорияне төзекләндерү	-	-	-	+	-	Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Баек авыл җирлеге, Баек, Дусай, Яңа Сәфәр, Горбуновка авыллары	Гомуми файдаланудагы территорияләр	Яшел үсентеләр системасын оештыру	-	-	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2026-2040 еллар)	
3	Баек авыл җирлеге, Баек авылыннан төньяктарак, кадастр номеры 16:29:090601:56 булган җир участогында	«Чаллы-Бройлер» ҖЧҖ физкультура-ял итү һәм актив ял объекты»	Яңа төзелеш	объект	-	1	+	-	Баек авыл җирлегенең генераль планы
4	Баек авыл җирлеге	Чишмәләр	Төзекләндерү.	-	-	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

3.6.Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү

Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлегенең «транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү» бүлегенең төп максаты булып, халык ихтыяҗлары нигезендә, авыл җирлеге икътисадының нәтиҗәлелеген һәм конкурентлылыгын арттыру, таләп ителгән техник халәт, үткәрү сәләтен, куркынычсызлык һәм юл челтәренең тыгызлыгын тәэмин итү тора.

Татарстан Республикасы территориясенең транспорт каркасы йогынтысында Мөслим муниципаль районының планировка структурасы һәм, нәтиҗә буларак, Баек авыл җирлеге территориясенең планлаштыру структурасы формалаша.

Гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерү

Федераль әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү юнәлешләре Федераль транспорт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су транспорты) һәм федераль әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасына билгеләнгән.

Төбәк яки муниципальара һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү юнәлешләре Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасында һәм Мөслим муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы проектында билгеләнгән, шуңа күрә Баек авыл җирлегенең генераль планы аларда билгеләнгән барлык чаралар да исәпкә алынган.

Баек авыл җирлегенең перспективалы транспорт каркасы региональ яки муниципальара һәм җирле автомобиль юлларыннан формалашачак.

Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы беренче чиратта түбәндәге региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлларын асфальт-бетон өслекле урнаштыру тәкъдим ителә:

– 8,6 км озынлыкта «Иске Карамалы – Баек»;

– 14,8 км озынлыктагы «Актаныш-Мөслим» - Яңа Усы-Сәфәр-Баек»

Мөслим муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы белән түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

– 1,0 км озынлыктагы «Баек авылы фермаларына керү» җирле әһәмияттәге автомобиль юлы төзү;

– җирле әһәмияттәге түбәндәге автомобиль юлларына асфальт-бетон җәю: 0,6 км озынлыкта «Яңа Сәфәр авылына керү юлы», 0,7 км озынлыкта «Горбуновка авылына керү юлы».

Баек авыл җирлеге территориясендә җирле әһәмияттәге түбәндәге автомобиль юллары төзү таләп ителә:

– 0,4 км озынлыктагы «Горбуновка авылы янында кыска вакытлы ял итү туристик базасына керү юлы»;

– 0,3 км озынлыктагы «Чаллы-Бройлер»ҖЧҖнең ял базасына керү юлы

Әлеге чаралар Баек авыл җирлегенең генераль планында, программаларга һәм тиешле дәрәҗәдә территориаль планлаштыру документларына кертелгәннән соң тәкъдим ителергә мөмкин.

Торбаүткәргеч транспорты үсеше

Баек авыл җирлегенең генераль планы, Мөслим муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы һәм башка программалар һәм документлар белән исәп-хисап чорына кадәр Торба үткәргеч транспортны үстерү чаралары каралмый.

Торак пунктлар чикләрендә урам-юл челтәрен үстерү

Генераль план нигезендә Баек авыл җирлегенең һәр торак пунктында гамәлдәге торак төзелеше территориясендә урамнарны һәм юлларны капиталь ремонтлау, төзү (асфальт-бетон өслекле) тәкъдим ителә. Торак пунктларның төп һәм икенчел урамнарының машиналар йөри торган өлеше канәгатьләнмәслек булуын исәпкә алып, гамәлдәге урам-юл челтәрен реконструкцияләү тәкъдим ителә.

Баек авыл җирлегендә транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү буенча чаралар исемлеге 3.6.1 таблицасында күрсәтелгән.

3.6.1 нче таблица

Баек авыл җирлегендә транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	хисап срогы (2026-2040 еллар)	
РЕГИОНАЛЬ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Баек авыл җирлеге	«Иске Карамалы-Баек»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	8,6	-	+		Татарстан Республикасы ТПС
2	Баек авыл җирлеге	"Актаныш-Мөслим" - Яңа Усы - Сәфәр-Баек»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	14,8	-	+		Татарстан Республикасы ТПС
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Баек авыл җирлеге	«Баек авылы фермаларына керү юлы»	Яңа төзелеш	чакрым	-	1,0	+		Мөслим муниципаль районы ТПС
2	Баек авыл җирлеге	«Яңа Сәфәр авылына керү юлы»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	0,6	-	+		Мөслим муниципаль районы ТПС
3	Баек авыл җирлеге	"Горбуновка авылына керү юлы»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	0,7	-	+		Мөслим муниципаль районы ТПС
4	Баек авыл җирлеге	«Чаллы-Бройлер» ҖЧҖнең ял базасына керү юлы»	Яңа төзелеш	чакрым	-	0,3	+		*

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	хисап срогы (2026-2040 еллар)	
5	Баек авыл җирлеге	«Горбуновка авылы янында кыска вакытлы ял итүнең туристик базасына керү»	Яңа төзелеш	чакрым	-	0,4	+		*
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ӘҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ЧАРАЛАР									
урам - юл челтәре									
1	Баек авылы	Октябрь ур., Пушкин ур.	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	1,3	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Баек авылы	Атау ур., Сарашлы ур.	Асфальт-бетон катламын төзү (урнаштыру)	чакрым	1,5	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
3	Дусай авылы	Лесная ур., Мәктәп ур.	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	1,3	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
4	Дусай авылы	Савытлы ур.	Асфальт-бетон катламын төзү (урнаштыру)	чакрым	0,4	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
5	Яңа Сәфәр авылы	Мәктәп урамы	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	0,5	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы
6	Яңа Сәфәр авылы	Савытлы ур., Яңа ур.	Асфальт-бетон катламын төзү (урнаштыру)	чакрым	1,0	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

№ т/б	Урнашу урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	хисап срогы (2026-2040 еллар)	
7	Горбуновка авылы	Лесная ур.	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	чакрым	1,0	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

*Әлеге чаралар Баек авыл җирлегенең генераль планында, аларны программага керткәннән соң һәм тиешле дәрәҗәдә территориаль планлаштыру документларына тәкъдим итәлергә мөмкин

3.7. Баек авыл җирлеге торак пунктларының чикләрен билгеләү буенча чаралар

Россия Федерациясе Җир кодексының 84 статьясындагы 1 өлешенең 1 пункты нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү яки үзгәртү тиешле муниципаль берәмлек чикләрендә урнашкан торак пунктлар чикләрен чагылдыра торган шәһәр округының, җирлекнең генераль планын раслау яисә үзгәртү булып тора.

«Җирләрне яисә җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турынд» 2004 елның 21 декабрендәге 172-ФЗ номерлы Федераль законның 8 статьясындагы 1 өлеше (алга таба - күчерү турындагы Закон) нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү, шулай ук җир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләренә кертү йә җир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләреннән төшереп калдыру мондый җирләр составындагы торак пунктлар җирләрен яисә җир кишәрлекләрен башка категориягә күчерү яисә мондый җирләр составындагы җирләрне торак пунктлар яки җир кишәрлекләрен башка категорияләрдән торак пунктлар җирләренә күчерү булып тора.

Шулай итеп, дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 2010 елның 16 июнендәге хаты нигезендә, N 14-4692-ГЕ, муниципаль берәмлекнең генераль планын раслау процедурасы бозылмаган булса, генераль планны раслау турындагы акт җир һәм җир кишәрлекләрен күчерү турындагы акт булып тора.

2013 елда Баек авыл җирлегенең генераль планы үтәлде, ул Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетында килештерү процедурасын үткәрмичә, Баек авыл җирлеге Советының 2008 елның 8 февралендәге 4 номерлы сессиясе карары белән расланган иде.

Баек, Дусай, Яңа Сәфәр һәм Горбуновка авыллары өчен гамәлдәге чикләр буларак, кадастр кварталларының чикләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы буенча дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсе мәгълүматлары нигезендә торак пунктлар җирләре буенча үткәрелгән чикләр кабул ителде.

Баек авыл җирлегенең генераль планы белән Баек, Яңа Сәфәр һәм Горбуновка авыллары чикләрен үзгәртү тәкъдим ителә. Дусай авылы чиген үзгәртү күздә тотылмый.

Җир кишәрлекләрен Баек авылы чикләренә кертү өчен нигез булып Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитетының 2018 елның 17 декабрендәге 515 номерлы хаты тора.

Генераль план нигезендә, Баек авылы чигеннән 16:29:090301:43 кадастр номерлы җир кишәрлеген һәм Баек чигеннән кадастр исәбенә куелмаган җир кишәрлеген, Яңа Сәфәр авылы чигеннән 16:29:090301:1 кадастр номеры белән җир кишәрлеген, участокларда «торак пункт җирләре» категориясеннән «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радио, телевидение, информатика, космик эшчәнлек, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр» категориясенә күчерүгә тәкъдим

ителәторган зиратларның өлеше урнаштырылуга бәйле рәвештә, Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 2017 елның 22 августындагы №1-29/11295 хаты нигезендә төшереп калдыру карала.

3.7.1 нче таблица

Чиккә кертелә торган һәм торак пунктлар чикләренә кертелми торган җир кишәрлекләре исемлеге

Җир кишәрлегенең кадастр номеры	җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән файдалану: классификатор буенча	Рөхсәт ителгән файдалану: документ буенча	Кадастр буенча җир кишәрлеге мәйданы, га	Керә торган/ чыгарыла торган җир участогының мәйданы, га	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану	Кертү өчен нигез җир кишәрлекләрен төшереп калдыру
Баек авылы								
Кертелә торган җир кишәрлекләре								
1. Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма Комитеты мөрәҗәгате буенча								
16:29:090601:56	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерү өчен	Авыл хуҗалыгы җитештерү өчен	15,1945	15,1945	Торак пунктлар җирләре;	Туристлык хезмәте күрсәтү	Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитетының 17.12.2018 ел, № 515 хаты
16:29:090601:57	Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр	Авыл хуҗалыгы җитештерү өчен	Авыл хуҗалыгы җитештерү өчен	1,6055	1,6055	Торак пунктлар җирләре;	Туристлык хезмәте күрсәтү	
КЕРТҮ БУЕНЧА БАРЛЫГЫ					**16,8000**			
Төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре								
1. Торак пункт чикләренә төзәтмәләр кертү								
16:29:090101:43	Торак пунктлар җирләре	Махсус билгеләнештәге башка объектлар астында	Зират	1,8801	1,8801	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, куркынычсызлык	Ритуаль эшчәнлек	Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 22.08.2017 ел, №1-29/11295 хаты

Жир кишәрлегенең кадастр номеры	җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән файдалану: классификатор буенча	Рөхсәт ителгән файдалану: документ буенча	Кадастр буенча жир кишәрлеге мәйданы, га	Керә торган/ чыгарыла торган җир участогының мәйданы, га	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану	Кертү өчен нигез жир кишәрлекләрен төшереп калдыру
						һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр		
Кадастр исәбенә куелмаган җирләр	-	-	-	-	0,4331	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр	Ритуаль эшчәнлек	
Искәрмә					**2,3132**			
Горбуновка авылы								
Төшереп калдырыла торган жир кишәрлекләре								
1. Торак пункт чикләренә төзәтмәләр кертү								
16:29:090401:28	Торак пунктлар җирләре	Су фонды объектларын урнаштыру өчен	Буа	0,003	0,003	Урман фонды җирләре;	Урманнардан файдалану	Төшереп калдырыла торган участокларның бердәм архитектура-планлаштыру структурасы

Җир кишәрлегенең кадастр номеры	җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән файдалану:		Кадастр буенча җир кишәрлеге мәйданы, га	Керә торган/ чыгарыла торган җир участогының мәйданы, га	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану	Кертү өчен нигез җир кишәрлекләрен төшереп калдыру
		классификатор буенча	документ буенча					
Искәрмә					**0,003**			
Яңа Сәфәр авылы								
Төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре								
1. Торак пункт чикләренә төзәтмәләр кертү								
16:29:090301:1	Торак пунктлар җирләре	Махсус билгеләнештәге башка объектлар астында	Зират	0,5185	0,5185	сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр	Ритуаль эшчәнлек	Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 22.08.2017 ел, №1-29/11295 хаты
Искәрмә				**0,5185**	**0,5185**			

* РФ Икътисадый үсеш министрлыгының «Җир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында» 2014 елның 1 сентябрендәге 540 номерлы боерыгы нигезендә

3.7.2 нче таблица

Торак пунктларның чикләрен билгеләү буенча тәкъдимнәр

Торак пункт исеме	Генераль планга үзгәрешләр кертү проекты белән расланган проект нигезендә торак пунктлар территориясенең гамәлдәге чиге чикләрендә җирләр	Торак пунктлар чикләреннән төшереп калдыруга тәкъдим ителә торган җирләр		Торак пунктларның проект чикләренә кертү өчен тәкъдим ителгән җирләр	Проект чикләрен формалаштыру торак пунктлар			
		торак пунктлар җирләре; кадастр исәбенә куелган	**Кадастр исәбенә куелмаган җирләр**	**Кадастр исәбенә куелган авыл хуҗалыгы җирләре**	**Торак пунктларның проект чикләре чикләрендә җирләр**	**Торак пунктлар территорияләренең гамәлдәге чикләре чикләрендә җирләр**	**Торак пунктларның гамәлдәге чикләрен төшереп калдыруга тәкъдим ителә торган җирләр**	**Проект чикләренә кертүгә тәкъдим ителә торган һәм торак пунктлар җирләренә күчерүне таләп итә торган җирләр**
Баек авылы	89,9391	1,8801	0,4331	16,8000	**104,4259**	89,9391	2,3132	16,8000
Дусай авылы	32,0917	-	-	-	**32,0917**	32,0917	0	0
Яңа Сәфәр авылы	30,649	0,5185	-	-	**30,1305**	30,649	0,5185	0
Горбуновка авылы	22,4294	0,003	-	-	**22,4264**	22,4294	0,003	0
Барлыгы	**175,1092**	**2,4016**	**0,4331**	**16,8000**	**189,0745**	175,1092	**2,8347**	**16,8000**

3.7.3 нче таблица

Баек авыл җирлегендә торак пунктларның чикләрен билгеләү буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Торак пункт	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР (ҖИРЛЕК)									
1	Баек авылы	торак пункт исеме	торак пункт чикләренә кертү	га	-	16,8000	+	+	Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге Башкарма комитетының 17.12.2018 ел, № 515 хаты, Баек авыл җирлеге Генераль планы
2	Баек авылы	торак пункт исеме	торак пункт чикләреннән искәрмә	га	2,3132	-	+		Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 22.08.2017 ел, №1-29/11295 хаты, Баек авыл җирлеге Генераль планы
3	Яңа Сәфәр авылы	торак пункт исеме	торак пункт чикләреннән искәрмә	га	0,5185	-	+		Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 22.08.2017 ел, №1-29/11295 хаты, Баек авыл җирлеге Генераль планы
4	Горбуновка авылы	торак пункт исеме	торак пункт чикләреннән искәрмә	га	0,003	-	+		Баек авыл җирлегенең генераль планы

3.8. Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары

3.8.1. Су белән тәэмин итү

Исәп-хисап чыгымнары

Гомуми су куллану торак һәм җәмәгать биналарында хуҗалык-эчәргә яраклы суга, тышкы янгыннарга, урамнарга һәм яшел үсентеләргә су сибүгә киткән чыгымнарны үз эченә ала.

Авыл җирлегенең су белән тәэмин итү системасында кулланылган суны коммерция исәпкә алуның 100% системасы булмау сәбәпле, су куллану балансының факттагы күрсәткечләре абонентларда су куллануны исәпкә алу приборлары күрсәткечләрен, шулай ук су счетчиклары булмаган объектлар буенча куллану нормативларын исәпкә алып челтәрдә бирелгән суның факттагы күләменә нигезләнгән.

Халыкның хуҗалык-эчәргә яраклы ихтыяҗларына исәпләнгән Су чыгымнары, биналарның (санитар-техник җиһазларның) төзеклеге дәрәҗәсенә карап, бер кешегә карата, 31.13330.2012, 5.2 п.буенча кабул ителгән СП буенча, тәүлеклеклек һәм сәгать тигезсезлеге коэффициентларыннан чыгып исәпләнә. Чагыштырмача су куллану җәмәгать биналарында хуҗалык өчен һәм эчәргә яраклы һәм көнкүреш ихтыяҗлары өчен су чыгымнарын үз эченә ала.

Су куллануның чагыштырма нормалары 3.8.1.1 таблицасында күрсәтелгән.

Су куллануның чагыштырма нормалары

3.8.1.1 нче нче таблица

№ т/б	Торак йортларны төзекләндерү дәрәҗәсе	$q_ж$, л/тәүлек
1	Эчке су, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин ителгән биналар	250
2	Шулай ук җирле су җылыткычлар белән дә	190
3	Ваннасыз да	140
4	Су алу колонкаларыннан файдалану белән бәйле йортлар	40

Тышкы янгын сүндерү өчен су чыгымы нормасы һәм торак пунктта бер үк вакытта янгыннарның саны халык санына һәм төзелешнең катлы булуына бәйле рәвештә 31.13330.2012 СП нигезендә кабул ителгән. 50 кешедән ким халык булганда янгын сүндерү күздә тотылмый.

Урамнарга һәм яшел үсентеләргә су сибү нормасы 30.13330.2012 СП нигезендә кабул ителгән һәм 1 кешегә 70 л/тәүлек тәшкил итәчәк.

Гамәлдәге нигезләмәгә исәп-хисап нәтиҗәләре, генераль планны гамәлгә ашыруның барлык сроклары 3.8.1.2 нче таблицада тәкъдим ителгән.

Халык тарафыннан исәп-хисаплап куллану

3.8.1.2 нче таблица

№ т/ б	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исеме	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлеклек чыгым м3/тәүлек					Qмах, м3/тәүлек	Исәпкә алынмаган чыгымнар, м3/тәүлек	Полив, $м^3$/сут	Янгын сүндерү, м3/тәүлек	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	Q ср, м3/сут					
	Хәзерге хәле										
1	Баек авылы	-	-	347 48,6	-	**347 48,6**	58,3	4,9	24,3	54,0	**141,4**
2	Дусай авылы	-	-	176 24,6	-	**176 24,6**	29,6	2,5	12,3	54,0	**98,4**
3	Яңа Сәфәр авылы	-	-	61 8,5	-	**61 8,5**	10,2	0,9	4,3	54,0	**69,4**
4	Горбуновка авылы	-	-	15 2,1	-	**15 2,1**	2,5	0,2	1,1	0,0	**3,8**
	Генераль планны тормышка ашыру чираты (2020)										
1	Баек авылы	-	-	340 47,6	-	**340 47,6**	57,1	4,8	23,8	54,0	**139,7**
2	Дусай авылы	-	-	169 23,7	-	**169 23,7**	28,4	2,4	11,8	54,0	**96,6**
3	Яңа Сәфәр авылы	-	-	57 8,0	-	**57 8,0**	9,6	0,8	4,0	54,0	**68,4**
4	Горбуновка авылы	-	-	14 2,0	-	**14 2,0**	2,4	0,2	1,0	0,0	**3,5**
	Генераль планны тормышка ашыруның исәп-хисап вакыты (2010 ел)										
1	Баек авылы	-	-	335 46,9	-	**335 46,9**	56,3	4,7	23,5	54,0	**138,4**
2	Дусай авылы	-	-	160 22,4	-	**160 22,4**	26,9	2,2	11,2	54,0	**94,3**
3	Яңа Сәфәр авылы	-	-	52 7,3	-	**52 7,3**	8,7	0,7	3,6	54,0	**67,1**
4	Горбуновка авылы	-	-	13 1,8	-	**13 1,8**	2,2	0,2	0,9	0,0	**3,3**

Искәрмә: (1), (2), (3), (4) баганалар атамалары буенча 1 кешегә су куллану нормалары буенча 3.8.1.1 таблицага туры килә.

Проект тәкъдиме

Беренче чиратта (2025 елга кадәр) һәм исәп-хисап чорына (2040 елга кадәр):

− 2.7.1.1 һәм 3.8.1.2 таблицалардан күренгәнчә, скважиналар җитештерүчәнлеге гамәлдәге чикләрдә даими халыкка исәп-хисап чорына су кирәк-яракларын капларга мөмкинлек бирә, шуңа күрә авыл җирлеге халкын су белән тәэмин итү өчен су чыганагы булып торган артезиан скважиналарын кабул итәргә;

− суүткәргеч челтәрләрендә аварияләр һәм агулар барлыкка килүне кисәтү һәм югалтулар күләмен киметү өчен, борау-көйләү арматурасын һәм суүткәргеч челтәрләрен үз вакытында алыштырырга кирәк. Җайга салу арматурасы авария хәлендәге суүткәргеч участокларын локальләштерү һәм авария-торгызу эшләре башкарганда кулланучыларның аз санын өзү өчен кирәк;

− су башняларын һәм артезиан скважиналарын исәпкә алу приборлары белән тәэмин итү, диспетчерлаштыру системасын кертү;

− кулланучылар тарафыннан суны рациональ тоту һәм су белән тәэмин итү системасында су сыйфатына мониторинг системасын камилләштерү буенча контрольне көчәйтү.

Генераль план нигезендә искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга һәм заманча инновацион технологияләр кертеп, иң яхшы технологияләр принципларына күчүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

3.8.2. Канализация.

Исәп-хисап чыгымнары

Торак пунктларның канализация системасын проектлаганда торак һәм җәмәгать биналарыннан көнкүреш суларын тәүлеклеклек уртача исәпләп чыгару территорияләргә һәм яшел үсентеләргә су сибү чыгымнарын исәпкә алмыйча, тәүлеклеклек уртача куллануга тигез исәп-хисаплы чагыштырмача кабул итәргә кирәк.

Авыл җирлеге кулланучыларының юынты суларны коммерция исәбенә алу приборлары юк. Хәзерге вакытта кулланучылардан кабул ителә торган юынты суларны коммерция исәбенә алу гамәлдәге законнар нигезендә гамәлгә ашырыла (РФ Хөкүмәтенең 2011 елның 6 маендагы 354 номерлы карары), һәм үзәкләштерелгән канализациягә тоташтырылган абонентлардан кабул ителгән юынты сулар саны кулланылган суның тигез санына туры килә. Әлеге ысул белән исәпләнгән күләмнәр 100% тәшкил итә.

Су бүлүнең аерым нормалары 3.8.2.1 таблицасында тәкъдим ителгән.

№ т/б	Торак йортларны төзекләндерү дәрәҗәсе	$q_ж$, л/тәүлек
1	Эчке су, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин ителгән биналар	250
2	Шулай ук җирле су җылыткычлар белән дә	190
3	Ваннасыз да	140
4	Су алу колонкаларыннан файдалану белән бәйле йортлар	25

Генераль планны гамәлгә ашыруның барлык срокларына гамәлдәге нигезләмәгә исәп-хисап нәтиҗәләре, 3.8.2.2 таблицасында тәкъдим ителгән.

3.8.2.2 нче таблица

Халык тарафыннан исәп-хисап су бүлү

№ т/б	Авыл җирлекләре һәм торак пунктлар исеме	Коммуналь сектор Халык саны Уртача тәүлеклек чыгым м3/тәүлек					Qмах, м3/тәүлек	Исәпкә алынмаган чыгымнар, м3/тәүлек	Барлыгы, м3/тәүлек
		(1)	(2)	(3)	(4)	QSR, м3/тәүлек			
	Хәзерге хәле								
1	Баек авылы	-	-	347 48,6	-	**347 48,6**	58,3	2,5	**60,8**
2	Дусай авылы	-	-	176 24,6	-	**176 24,6**	29,6	1,3	**30,9**
3	Яңа Сәфәр авылы	-	-	61 8,5	-	**61 8,5**	10,2	0,5	**10,7**
4	Горбуновка авылы	-	-	15 2,1	-	**15 2,1**	2,5	0,1	**2,6**
	Генераль планны тормышка ашыруның беренче чираты (2025 ел)								
1	Баек авылы	-	-	340 47,6	-	**340 47,6**	57,1	2,4	**59,5**
2	Дусай авылы	-	-	169 23,7	-	**169 23,7**	28,4	1,2	**29,6**
3	Яңа Сәфәр авылы	-	-	57 8,0	-	**57 8,0**	9,6	0,4	**10,0**
4	Горбуновка авылы	-	-	14 2,0	-	**14 2,0**	2,4	0,1	**2,5**
	Генераль планны тормышка ашыруның исәп-хисап вакыты (2010 ел)								
1	Баек авылы	-	-	335 46,9	-	**335 46,9**	56,3	2,4	**58,7**
2	Дусай авылы	-	-	160 22,4	-	**160 22,4**	26,9	1,1	**28,0**
3	Яңа Сәфәр авылы	-	-	52 7,3	-	**52 7,3**	8,7	0,4	**9,1**
4	Горбуновка авылы	-	-	13 1,8	-	**13 1,8**	2,2	0,1	**2,3**

Искәрмә: Багана (1), (2), (3), (4) атамалар буенча 1 кешегә су бүлү нормалары буенча 3.8.2.1 таблица туры килә.

<u>Проект тәкъдиме</u>

<u>Беренче чиратта (2025 елга кадәр) һәм исәп-хисап чорына (2040 елга кадәр):</u>

– йорт яны җир кишәрлекләре белән индивидуаль йортларда яшәүче авыл җирлеге халкы өчен канализациянең автоном системасын, шулай ук төзелеш тыгызлыгы түбән булу, агып төшүче суларны чистартуның үзкыйммәте, рельефның катлаулылыгы аркасында туристлык-рекреация объектларын төзү.

Автоном канализация системасы юынты суларны өйдән чыгарудан җыюны, аларны чистарту өчен автоном корылмаларга бүлеп бирүне, алга таба муниципаль районда булган чистарту корылмаларына чыгаруны тәэмин итәргә тиеш.

Автоном чистарту корылмаларын йортлар территориясендә яки берничә бина өчен (кагыйдә буларак, социаль-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары) аерым торучы чистарту корылмалары буларак билгеләргә тәкъдим ителә.

Агынты суларны, чистартылган агынтыларның сыйфатын гамәлдәге нормативларга туры китереп, завод җитештерүенең төрле модификацияләрендә (җитештерүчәнлеге 1 тән 20 м3/тәүлегенә кадәр) хуҗалык-көнкүреш юынтыларын биологик һәм тирән чистарту җайланмалары белән чистартырга тәкъдим ителә. Биологик чистарту җайланмаларында чистарту технологиясе юынты суны дентрификацияләү һәм дефосфацияләү процессларын күздә тотарга тиеш.

Чистартылган суларның җыелма сыешлыклары чистартылган юынты суларны агызу режимнары һәм аларның алдагы ихтыяҗларга чыгымнары арасында пикларны җайга салу өчен кирәк.

Агынты суларның кимүе чистартылган юынты суларны кабат куллану хисабына, торак пункт территориясендә яисә яшел үсентеләрне су сибү, эре мөгезле терлекләр фермаларының җитештерү ихтыяҗлары хисабына мөмкин, бу исә суны гомуми кулలануны киметүгә китерәчәк.

Рециклинг һәм агынты суларны кабат куллану технологияләрен үстерү сулыкларда һәм сулыкларда суның сыйфатын яхшыртуга һәм, тулаем алганда, елга һәм күл бассейннарында экологик хәлне яхшыртуга, шулай ук су алу һәм агынты сулар белән пычраткыч матдәләр ташлау хисабына су ресурсларын экономияләүгә ярдәм итәчәк.

Үзәкләштерелгән, шулай ук автоном канализация системасын эшләгәндә, Россиягә кергән чит ил җиһазларының номенклатурасын, шулай ук агынты суларны чистарту буенча ИТС 10-2015 иң яхшы технологияләр буенча Белешмәлекне исәпкә алырга кирәк. Дөрес сайлау һәм технологияләрне рациональ куллану локаль системаларның ышанычлы һәм нәтиҗәле эшен тәэмин итәчәк.

АПКның гамәлдәге предприятиеләрендә терлекчелек агымнарын торгызу һәм техник модернизацияләүне, шулай ук терлекчелек агымнарын су белән тәэмин итү системасын төзүне күздә тотарга кирәк. АПК

предприятиеләренең агып төшүче суларын чистартуның иң киң таралган ысуллары булып биологик ысуллар тора, алар аэроб яки анаэран шартларында алга таба зарарсызландыру юлы белән биохимик оксидлаштыруны күздә тота.

Проект белән тәкъдим ителә:

– АПКның җитештерү объектларында су бүлү системаларын реконструкцияләү һәм төзү;

– терлекчелек агымнарын комплекслы утильләштерү һәм эшкәртү буенча иң яхшы технологияләрне һәм техник чараларны гамәлгә кертү;

– чистарту корылмаларыннан башка гына терлекчелек комплексларын файдалануга тапшыруга юл куелмаска тиеш.

Генераль план нигезендә искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга һәм заманча инновацион технологияләр кертеп, иң яхшы технологияләр принципларына күчүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Өске агымны оештыру

Планлаштырыла торган территорияне төзекләндерү, аның гомуми һәм санитар шартларын яхшырту максатларында проект тарафыннан өске агынтыны оештыру һәм водостоклар челтәрен урнаштыру күздә тотыла.

Беренче чиратта, проект белән яңгыр канализацияләре челтәренең ачык челтәре тәкъдим ителә. Ул катлаулы һәм кыйммәтле корылмалар таләп итми торган гади система булып тора.

Авыл җирлегенең бөтен территориясе, ачык лотоклар (кюветлар) буенча юлның ике ягында – торак пунктларда башкарыла.

Канаулар һәм кюветлар кисешүнең төре һәм күләме гидравлик исәп-хисап нигезендә билгеләнә. Аларның тирәнлеге 1,2 м дан артмаска тиеш. Крутизна откосов кюветов 1:1.5 Продольные уклоны по кюветам назначают не менее 0,003 (0.3%).

Салуның төгәл тирәнлеген, су бүлү лотокларының озынлыгын һәм урнашу урынын юлларны проектлаганда аерым эшче проект итеп билгеләргә кирәк.

Юл аша кюветтан суларны тимер-бетон торбалар һәм лотоклар буенча агызырга. Аларның диаметрын, озынлыгын, тайпылышын эш проекты стадиясендә билгеләргә.

Су бассейнын саклауга һәм су сыйфатына карата таләпләрнең артуын исәпкә алып, торак пунктлар территориясеннән пычранган өслек суларын чыгаруны чистарту корылмалары аша, тиешле чистартылганнан соң, су алгычларына ташларга киңәш ителә.

Исәп-хисап чорына, территорияне төзекләндерүне арттыру белән бергә, проект белән ябык типтагы су челтәре тәкъдим ителә. Ул иң камил һәм барлык территорияләрне төзекләндерү таләпләренә җавап бирә. Су үткәргеч торбалар – коллекторларның җир асты челтәреннән тора, өстәмә суларны яңгыр кабул итү коелары һәм җыелган суларны су челтәренә җибәрү белән бергә.

Яңгыр канализациясе челтәре (ябык типтагы) юллар, түбәләр һәм мәйданнар территориясеннән атмосфера суларын бүлеп бирү өчен билгеләнгән.

Торак пунктларның территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган участоклардан өске агымнары локаль чистарту корылмаларында чистартылырга тиеш. Чистарту корылмаларына өслек агынтысының яңгыр яуган, кар катламы эрегән һәм юл катламнарын юу вакытында барлыкка килгәндә аеруча пычранган өлеше бирелергә тиеш.

Яңгырның иң интенсив өлешенә һәм иң күп аккан суларга бәйле чыгымнар сулыкка чистартылмыйча гына агызыла.

Чистарту корылмалары алдында аккумуляцияләү савытын проектларга кирәк. Шартлы рәвештә чиста яңгыр сулары су линиясе буенча чистартылган агынтылар белән бергә, техник шартлар нигезендә, су алгычларына ташлана.

Аккумуляцияләнгән яңгыр суын 1-2 тәүлек дәвамында тондыралар. Шул ук вакытта үлчәнгән матдәләр һәм ХПК микъдары 80-90% ка кими. Яктыртылган су 1-2 тәүлек эчендә кабул ителә.

Зур территорияләрдән (сәнәгать предприятиеләре, склад хуҗалыклары, автохуҗалыклар һ.б.) өске агым сулары, шулай ук авыл территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган кишәрлекләрдән (бензозаправка станцияләре, автомашиналар стоянкалары, зур автобус станцияләре һ.б.) аларны сулыкларга ташлау алдыннан локаль яки куак чистарту корылмаларында яки яңгыр канализациясе челтәрендә чистартылырга тиеш.

Яңгыр канализациясе коллекторлары буенча чистарту корылмаларына шартлы рәвештә чиста су килә ала, аларны авылдагы яңгыр канализациясе челтәренә ташларга рөхсәт ителә:

җитештерү шартлы-чиста су ;

чистартуны таләп итми торган конденсацион һәм җитештерү аппаратурасын суытудан;

грунт (дренаж) сулары;

локаль чистарту корылмаларында автомашиналар юудан су.

Бу суларның составы «Өслек суларын агынты сулар белән пычранудан саклау кагыйдәләре» таләпләренә туры килергә һәм аларны чыгару дәүләт санитар күзәтчелеге органнары тарафыннан расланырга тиеш.

Бер һәм ике катлы төзелеш белән төзелгән территорияләрдән яңгыр суларын агызу ачык су кертү җайланмаларын (урам лотоклары, юл кюветлары, су бүлү канаулары) куллану юлы белән, урамнар, юллар, үтү юллары һәм тротуарлар белән кисешкән урында күперләр яки торбалар урнаштыру белән проектлана. Лотокларның продоллы уклоны 0,003 тән дә ким булмаска тиеш.

Яңгыр кабул итү коелары юлларның озын сузылган участокларында, юл чатларында һәм өске сулар кушылдыгы ягыннан җәяүлеләр кичүендә, юлларның пилообразлы профиле буенча түбәнәйтелгән урыннарда, түбәнәю урыннарында, ишегалды һәм парк территорияләрендә куела. Төп коллектор белән яңгыр каршылыклары тоташтырыла.

Су бүлү коллекторының диаметры эш проекты стадиясендә исәп-хисап белән билгеләнергә тиеш.

Водосток коллекторларына нигез салуның нормаль тирәнлеге 2-3 метр, чик 5-6 метр.

Яңгыр суларын алдан чистартылганнан соң ташлау су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасыннан читтә урнашкан су кабул итү җайланмаларына башкарылырга тиеш.

Водостокларның ябык челтәре борт ташлары белән коймаланган юллар буенча төзелеш зонасында һәм ачык су үткәргеч тибын куллану төзекләндерү таләпләре ягыннан яраклы булмаган аз гына тайпылышлар булган территорияләрдә – 0,004 тән дә ким булмаган мәйданнарда.

Су объектларына агызыла торган юынты суларны чистарту дәрәҗәсе «Өслекле суларны агынты сулар белән пычранудан саклау кагыйдәләре» таләпләренә җавап бирергә тиеш. Техник максатларда, зарарсызландырылган явым-төшемнәрне ашламалар һәм башка максатларда куллану өчен шартлыча файдалану мөмкинлеген ачыкларга кирәк.

Чистарту корылмаларының тибы һәм су бүлү системаларының схемалары эш проектлары стадиясендә эшләнергә тиеш.

Биналар, корылмалар, асфальт юллар һәм тротуарлар салганда, спорт мәйданчыклары, ял зоналары төзегәндә, өске суларны фильтрацияләү күләме кимиячәк һәм территорияләрдән бүлеп бирелә торган су күләме артачак.

Өслек суларын бүлеп бирү буенча барлык чараларны да катгый үткәрү зарурилыгы булып тора.

Алга таба, өслек агынтысын бүлеп бирү чараларының һәрберсе, территорияне инженер-геологик һәм гидрологик өйрәнүне исәпкә алып, мөстәкыйль проект рәвешендә, проект карарлары вариантларының техник-икътисадый чагыштырмаларын исәпкә алып эшләнергә тиеш.

Авыл җирлеген тулысынча төзекләндерү өчен коммуналь-көнкүреш һәм өске агымнарны су белән тәэмин итү схемасы проектын эшләү тәкъдим ителә.

Су бүлү схемасы су бүлү системасы буенча кабул ителгән карарлар нигезендә эшләнә һәм аларны сулыкка кабул итү, транспортлау, чистарту һәм чыгару өчен инженерлык корылмалары комплексын сайлап алу һәм урнаштыру буенча конкрет техник һәм икътисади нигезләнгән карар булып тора.

3.8.3. Җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү инфраструктурасы.

Елына 1 кешегә калдыклар җыю нормалары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Каты коммуналь калдыклар җыелу нормативларын раслау турында» 2016 елның 12 декабрендәге 922 номерлы карары нигезендә кабул ителә:

- каты коммуналь калдыклар - елына 10,27 т-шәхси торак йортлар, 0,205 т – күпфатирлы йортлар;

- зур габаритлы калдыклар-елына 10,079 т-шәхси торак йортлар, 0,071 т – күп фатирлы йортлар.

Каты коммуналь калдыклар массасы авыл җирлеге территориясендә яшәүче торак секторыннан хисап чорларына 3.8.3.1 нче таблицада китерелгән

3.8.3.1 нче таблица

Атамасы	Каты коммуналь калдыклар массасы, т/ел														
	Хәзерге хәле					Беренче чират					Исәп-хисап вакыты				
	ТКО	КГО	Халык саны	Нәтиҗә юр. зат	Барлыгы	ТКО	КГО	Халык саны	Нәтиҗә юр. зат	Барлыгы	ТКО	КГО	Халык саны	Нәтиҗә юр. зат	Барлыгы
Баек авылы	93,69	27,41	**121,10**	**6,06**	**127,16**	74,73	25,88	**100,61**	**5,03**	**105,64**	79,73	27,61	**107,34**	**5,37**	**112,71**
Дусай авылы	47,52	13,90	**61,42**	**3,07**	**64,50**	37,14	12,86	**50,01**	**2,50**	**52,51**	38,08	13,19	**51,27**	**2,56**	**53,83**
Яңа Сәфәр авылы	16,47	4,82	**21,29**	**1,06**	**22,35**	12,53	4,34	**16,87**	**0,84**	**17,71**	12,37	4,28	**16,66**	**0,83**	**17,50**
Горбуновка авылы	4,05	1,18	**5,24**	**0,26**	**5,50**	3,08	1,06	**4,14**	**0,21**	**4,35**	3,09	1,07	**4,17**	**0,21**	**4,37**
Авыл җирлеге территориясендә нәтиҗә	161,73	47,32	**209,05**	**10,45**	**219,50**	127,48	44,15	**171,63**	**8,58**	**180,21**	133,28	46,16	**179,44**	**8,97**	**188,41**

Махсус техника берәмлекләре саны (ә атап әйткәндә транспорт һәм чүп җыючы) региональ оператор һәм территорияне санитар чистарту схемасы белән билгеләнә.

Контейнерлар саны коммуналь калдыкларның уртача тәүлеклек җыелуын, аларны чыгару чорын (тәүлеклек) һәм контейнерның сыйдырышлылыгын (1,1 м3) исәпкә алып исәпләнә («Территорияне санитар чистарту һәм торак урыннарны җыештыру» белешмәсе (Мәскәү, 1990 ел). Контейнерларның исәп-хисап саны 3.8.3.2 таблицасында күрсәтелгән.

3.8.3.2 нче таблица

Атамасы	Контейнерлар саны, шт	
	Беренче чират	Исәп-хисап вакыты
Баек авылы	**6**	**6**
Дусай авылы	**6**	**6**
Яңа Сәфәр авылы	**6**	**6**
Горбуновка авылы	**3**	**3**

Авыл җирлеге территориясендә нәтиҗә	**21**	**21**

Шулай итеп, Баек авыл җирлеге территориясендә каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар саны 21 данә булырга тиеш, контейнерларның 50% ын сортировкаланырга тиешле каты көнкүреш калдыклары (икенчел чимал) өчен кулланырга киңәш ителә. Куркыныч ККК (яктырту җайланмалары, терекөмеш, батарея һәм аккумуляторлары (автомобильдән тыш) булган электр лампалары, терекөмешле градусниклар, куллану үзенчәлекләрен югалткан терекөмешле градусниклар) махсус билгеләнгән контейнерларга (кызгылт сары төстәге) әйләнә-тирә мохиткә зыян китерми торган, вандалга каршы башкаруда тупланырга тиеш.

Контейнер мәйданчыкларын урнаштыру урыннары, торак территорияләрдә ККК җыю, вакытлыча саклау буенча тәкъдимнәрне исәпкә алып, территорияне санитар чистарту схемасы белән төгәлләштерелә («Территорияне санитар чистарту һәм торак урыннарны җыештыру» белешмәсе (Мәскәү, 1990 ел).

Яңа җир кишәрлекләре бүлеп бирү, торак биналарны төзекләндерү дәрәҗәсен яхшырту, шулай ук халыкның санитар-гигиеник тормыш шартларын яхшырту һәм авыл җирлеге территориясенең экологик иминлеген яхшырту максатыннан түбәндәге чаралар күздә тотыла:

– авыл җирлеге территориясен планлы-даими санитар чистартуны оештыру;

– каты көнкүреш калдыкларын аерым (дуаль) җыюны оештыру;

– су үткәрә торган контейнерлар урнаштыру өчен каты өслекле;махсус мәйданчыклар оештыру;

– эре габаритлы калдыкларны җыю һәм саклау өчен калдыкларны җимерүгә комачаулаучы каты өслекле махсус мәйданчыклар оештыру;

– захоронение и утилизация образовавшихся твердых коммунальных отходов предлагается осуществлять через мусороперегрузочную станцию (предлагаемую к строительству на территории полигона ТКО Муслюмово) на проектируемый межмуниципальный полигон ТКО в Елабужском муниципальном районе (в соответствии с Территориальной схемой в области обращения с отходами, в том числе с твердыми коммунальными отходами, Республики Татарстан (утв. Постановлением Кабинета Министров Республики Татарстан от 13.03.2018 № 149, с изм., указанными в Постановлении Кабинета Министров Республики Татарстан от 14.05.2019 г. №391)). Каты коммуналь калдыклар муниципальара полигонын файдалануга керткәнче, муниципаль берәмлек территориясеннән каты коммуналь калдыклар төзелгән килешүләр нигезендә каты коммуналь калдыклар полигонына чыгарылачак;

– көнкүреш шартларында кулланыла торган энергия саклаучы лампалар кабул итү пунктын оештыру һәм аларны агулы югары класслы калдыкларны утильләштерү урыннарына чыгару;

– пыяла савытлар, пыялалар, макулатура, металл банкалар, металл ватыклары, пластик һәм пластик шешәләр, мамык-кәгазь ботаклары, автомобиль шиналары кабул итү пунктын оештыру;

– санитар-эпидемиологик һәм табигать саклау законнарының заманча таләпләре нигезендә кар өю өчен махсус мәйданчыклар оештыру;

– изоляцияләүче катлам сыйфатында файдалану өчен, ККК полигонына урам катнашмасын алып ташлау;

– – табигать саклау һәм санитар-эпидемиология законнары таләпләре нигезендә җайлаштырылган тиресне вакытлыча туплау урыннарын урнаштыру;

Авыл җирлеге территориясендә терлекчелек предприятиеләре урнашу сәбәпле, терлекчелек калдыкларын утильләштерү мәсьәләсен хәл итү өлешендә, генераль план белән хәл итүнең ике варианты тәкъдим ителә:

1. терлекчелек калдыкларын зарарсызландыру буенча чаралар үткәргәннән соң, ашламалар сыйфатында тиресне ябык типтагы саклагычлардан файдалану һәм алга таба кырларга тирес һәм тирес чыгару; Лагуннарны фермалар балансында булган җирләрдә урнаштырырга киңәш ителә.

2. Помет (пиролиз, биогаз) эшкәртү җайланмаларын куллану.

3.8.4. Җылылык белән тәэмин итү

Проект карары

Барлык җылылык чыганаклары, шул исәптән индивидуаль йортларны җылыту өчен төп ягулык төре белән табигый газ каралган.

Генераль план буенча, беренче чиратта, Баек авылында иҗтимагый үзәк төзү каралган, аның составында сәүдә предприятиеләре, җәмәгать туклануы һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, банк бүлеге һәм полиция участок пункты урнаштыру планлаштырыла.

Проектлана торган иҗтимагый үзәкне җылылык белән тәэмин итү өчен Баек авылында блок-модульле котельный (БМК) төзү, беренче чиратта тормышка ашыру (2025 елга кадәр) тәкъдим ителә.

Проектлана торган иҗтимагый һәм административ төзелештәге калган җылылык белән тәэмин итүне үз генераторларыннан башкарырга тәкъдим ителә.

Усадьбаны җылылык белән тәэмин итү бер контурлы яки ике контурлы шәхси газ казаннары белән тәэмин итәргә тәкъдим ителә.

Проект тарафыннан искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга, иң яхшы технологияләр принципларына күчү һәм заманча инновацион технологияләр кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

3.8.5. Газ белән тәэмин итү

Газ исәпләү чыгымнары

Планлаштырылган карарлар нигезендә халыкны (хуҗалык – көнкүреш һәм коммуналь ихтыяҗларны) газ белән тәэмин итүне күздә тотарга кирәк.

Халыкның хуҗалык-көнкүреш һәм коммуналь-көнкүреш ихтыяҗлары өчен газ чыгымнары газ кулланунын 42-101-2003 п.3.12 п. нигезендә 34 МДж/м3 (8000 ккал/м3) янгында төзекләндерү дәрәҗәсенә бәйле рәвештә билгеләнгән:

– кайнар су белән тәэмин иткәндә, газ су җылыткычларыннан-300 м3/елга;

- кайнар су белән тәэмин итүнең барлык төрләре булмаганда-елына 180 м3 (авыл җирлегендә 220).

Максимальный расчетный часовой расход газа м^3/ч, при 0°С и давлении газа 0,1 МПа (760 мм.рт.ст.) на хозяйственно-бытовые и производственные нужды следует определять как долю годового расхода по формуле:

$B_{hmax} = B_y * K_{hmax}$;

где: K_{hmax}- коэффициент часового максимума (табл.2,3,4 СП 42-101-2003 г)

- B_y-годовой расход газа, м^3/год

Җитештерү булмаган характердагы көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре ихтыяҗлары өчен газ чыгымы торак йортларга газ чыгымының 5% күләмендә кабул ителгән.

Беренче чиратта (2025 ел) һәм исәп-хисап чорына (2040 ел) газга ихтыяҗ 3.8.5.1 таблицасында тәкъдим ителгән.

Авыл җирлеге халкының коммуналь-көнкүреш ихтыяҗлары өчен газга ихтыяҗ

3.8.5.1 нче таблица

№ т/б	Авыл җирлекләре исемлеге	Еллык газ чыгымы, мең нм3/елга		
		Беренче ел	**I-нче чират**	**Исәп-хисап вакыты**
	Баек авыл җирлеге	**131,78**	**127,6**	**123,2**
1	Баек авылы	76,34	74,8	73,7
2	Дусай авылы	38,72	37,18	35,2
3	Яңа Сәфәр авылы	13,42	12,54	11,44
4	Горбуновка авылы	3,3	3,08	2,86

Гамәлдә булган һәм проектлана торган сәнәгать предприятиеләренә газ кирәклеген предприятиеләр проектлары нигезендә билгеләргә кирәк.

Проект карары

Проект тарафыннан барлык газлаштырылган объектларны газ белән тәэмин итү мөмкинлеген бирә торган гамәлдәге газүткәргечләр системасын максималь рәвештә куллану күздә тотыла.

РФ Дәүләт техник күзәтчелегенең «Газ бүлү һәм газ куллану системалары иминлеге кагыйдәләре» таләпләре нигезендә, 2003 елда корыч газүткәргечләр өчен техник диагностика файдалануга тапшырылганнан соң 40 ел үткәннән соң үткәрелергә тиеш.

Газ үткәргечләрнең техник торышы һәм аларны алга таба эксплуатацияләү ресурсын билгеләү буенча мәгълүматлар булмау сәбәпле, техник карарларда гамәлдәге газүткәргечләрне максималь рәвештә саклау һәм куллану күздә тотыла.

Торак-коммуналь секторны газ белән тәэмин итү ГРП яки ШРПдан соң түбән басымлы газүткәргечләр системасыннан күздә тотыла.

Генераль план буенча Баек авыл җирлеге территориясендә яңа торак төзелеше тузган торак йортларны җимерү, шулай ук торак пунктлар эчендә урнашкан йортларда ирекле территорияләрдә йортлар төзү хисабына гамәлгә ашырылачагы күздә тотыла, проект түбәндәгеләрне тәкъдим итә:

Беренче чиратта-хисап вакыты (2040 елга кадәр).)

Баек, Дусай, Яңа Сәфәр, Горбуновка авыллары:

– гамәлдәге газ белән тәэмин итү челтәреннән кулланучыларга кадәр түбән басымлы газүткәргечләрне сузу.

Проект тарафыннан искергән һәм нәтиҗәсез технологияләрне кулланудан баш тартуга, иң яхшы технологияләр принципларына күчү һәм заманча инновацион технологияләр кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

3.8.6. Электр белән тәэмин итү

Электр йөкләнмәләрен исәпләү

Баек авыл җирлегенең генераль планы буенча электр йөкләнмәләре ике срокта билгеләнгән:

- беренче чират-2025 ел.;
- исәп-хисап вакыты-2040 ел.

Хуҗалык-көнкүреш һәм коммуналь ихтыяҗлар өчен электр йөкләмәләрен исәпләү бер кешегә электр куллануның эреләнгән нормалары буенча, «Шәһәр электр челтәрләрен проектлау буенча инструкция» (1999 үзг.) 34.20.185-94 РД нигезендә башкарылган.

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллану 34.20.185-94, 2.4.4. табл нигезендә исәпләнә. "Укрупненные показатели расхода электроэнергии коммунально-бытовых потребителей и годового числа часов использования максимума электрической нагрузки".

Югарыда китерелгән күрсәткечләр торак һәм иҗтимагый биналар, коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, транспорт хезмәте күрсәтү объектлары, тышкы яктыртуны күздә тота. Бу мәгълүматлар торак биналарда кондиционерлау, электр җылыту һәм электр үткәргечләрне куллануны исәпкә алмый.

Коммуналь-көнкүреш секторының исәпләнгән егәрлеге РД 34.20.185-94 буенча исәпләнгән, табл 2.4.3. "Чагыштырмача исәп-хисап коммуналь-көнкүреш йөкләнешенең (ККЙ) эреләнгән күрсәткечләре". Таблицада китерелгән күрсәткечләр торак һәм иҗтимагый биналарның (административ, уку, фәнни, дәвалау, сәүдә, тамаша кылу, спорт), коммуналь предприятиеләрнең, транспорт хезмәте күрсәтү объектларының (автомобильләрне саклау өчен гаражларның һәм ачык мәйданчыкларның),

тышкы яктылыкның йөкләнешен исәпкә ала. Шулай ук таблицада, кагыйдә буларак, авыл бүлү челтәрләре буенча тукланучы төрле вак сәнәгать кулланучылары исәпкә алынган.

Предприятиеләрнең электр йөкләнешен исәпләү әлеге предприятиеләрнең электр белән тәэмин итү проектлары буенча яки тиешле аналоглар буенча башкарылырга тиеш.

КБС һәм вак сәнәгать предприятиеләре егәрлекләрен еллык электр куллану, мең кВт.сәг./ел

3.8.6.1 нче таблица

Торак пункт	Еллык электр куллану, мең кВт.сәг./ел		
	Беренче ел	Беренче чират 2025 ел	Исәп-хисап вакыты 2040 ел
Баек авыл җирлеге	**1299,83**	**1258,60**	**1215,20**
Баек авылы	752,99	737,80	726,95
Дусай авылы	381,92	366,73	347,20
Яңа Сәфәр авылы	132,37	123,69	112,84
Горбуновка авылы	32,55	30,38	28,21

ККЙ һәм вак сәнәгать предприятиеләренең исәп-хисап егәрлеге, кВт

3.8.6.2 нче таблица

Торак пункт	Исәп-хисап егәрлеге, кВт		
	Беренче ел	Беренче чират 2025 ел	Исәп-хисап вакыты 2040 ел
Баек авыл җирлеге	**353,65**	**342,43**	**330,62**
Баек авылы	204,87	200,74	197,78
Дусай авылы	103,91	99,78	94,46
Яңа Сәфәр авылы	36,01	33,65	30,70
Горбуновка авылы	8,86	8,27	7,68

ККЙ һәм вак сәнәгать предприятиеләренең трансформатор егәрлеге, кВА

3.8.6.3 нче таблица

Торак пункт	Трансформатор егәрлеге, кВА		
	Беренче ел	Беренче чират 2025 ел	Исәп-хисап вакыты 2040 ел
Баек авыл җирлеге	**376,22**	**364,29**	**351,73**
Баек авылы	217,95	213,55	210,41
Дусай авылы	110,54	106,15	100,49
Яңа Сәфәр авылы	38,31	35,80	32,66
Горбуновка авылы	9,42	8,79	8,17

Коммуналь-көнкүреш секторының электр куллану, егәрлеге һәм трансформатор егәрлеге күрсәткечләре (I чират һәм исәп-хисап вакыты) 3.8.6.4 таблицасында китерелгән

3.8.6.4 нче таблица

Атамасы	Башлангыч ел	Беренче чират 2025 ел	Исәп-хисап вакыты 2040 ел.	2040 елга үсеш. баштагы ел бн чагыштырганда
1. Еллык электр.-мең кВт*сәг/ел	1299,83	1258,60	1215,20	**-84,63**
2.Исәп-хисап егәрлеге, кВт	353,65	342,43	330,62	**-23,03**
3.Трансформатор егәрлеге, кВА	376,22	364,29	351,73	**-24,49**

Проект карары

Исәп-хисапка таянып, без авыл җирлегендә электр куллануның аз гына кимүенә ия. Шул ук вакытта җирлекнең электр белән тәэмин итү схемасын куллану мөмкинлеге дә бар.

Баек авыл җирлегенең торак пунктларында төзелеш өчен яңа территорияләр булмау сәбәпле, проект тарафыннан тәкъдим ителә:

- физик тузган очракта электр тапшыру линияләренең терәк баганаларын алыштыру;

- 10 һәм 0,4 кВ көчәнешле электр тапшыру линияләрен яңа торак йортларга һәм иҗтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектларга кадәр төзү (кирәк булганда);

- трансформатор подстанцияләрен һәм 10/0,4 кВ трансформаторларын алмаштыру (реконструкцияләү), эксплуатацияләүнең норматив срогын хезмәт иткән һәм гамәлдәге норматив-техник таләпләргә җавап бирми торган трансформатор подстанцияләрен һәм трансформаторларын алмаштыру (реконструкцияләү), чөнки капиталь ремонтка чыгымнар чагыштырмача, хәтта реконструкцияләү чыгымнарыннан артып китә. Трансформаторларны нормадан артык вакыт белән эксплуатацияләү эчке элементларның Техник Характеристикалары үзгәрүгә китерә, нәтиҗәдә югалтуларның 5-7% ка артуы күзәтелә. Моннан тыш, кулланучыларда кулланучыларның ихтыяҗ егәрлеге үсеше нәтиҗәсендә трансформаторларның бер өлеше егәрлеккә артык йөкләнеш белән эшли, бу 0,38-10 кВ челтәрендәге көчәнеш кимүгә һәм электр энергиясен югалтуларның артуына китерә;

- урам яктырту линияләрен төзү һәм реконструкцияләү.

Электр челтәре хуҗалыгы объектларын яңа төзү күләмнәре һәм корылмага һәм реконструкцияләүгә планлаштырыла торган объектларның характеристикалары, линияләрнең 10 һәм 0,4 кВ трассировкасы, гамәлдәге челтәрнең фаразланган йөкләнешеннән һәм урнашу урыныннан, торышыннан һәм техник параметрларыннан чыгып билгеләнәчәк һәм проектлаштыруның алдагы стадияләрендә төгәлләштерелергә тиеш.

Заманча таләпләр нигезендә электр челтәрләренә карата киңәш ителә:

1. Югары вольтлы линияне тиз эшли торган ВЧ яклау белән тәэмин итү;
2. Подстанцияләрне телемеханизацияләү;
3. Торак пунктларның бүлү челтәрендә электр энергиясен исәпкә алуның автоматлаштырылган системаларын монтажлау. Барлык

кулланучылар да электр энергиясен исәпкә алу приборлары белән тәэмин ителергә тиеш. Электр энергиясен объектив һәм нәтиҗәле исәпкә алу проблемаларының берсе - искергән югары дәрәҗәдә ялгышлык бирүче исәпкә алу приборларын эксплуатацияләү. Бу шарт электр энергиясен коммерция исәпкә алуның автоматлаштырылган системасын гамәлгә кертүне шактый кыенлаштыра

4. Энергия саклау технологияләрен куллану һәм реактив егәрлекне компенсацияләү.

3.8.7. Аз токлы челтәрләр

Телефонлаштыру

Гомуми файдаланудагы телефон челтәрен үстерү әлеге элемтә төренә булган заявкаларны канәгатьләндерүнең 100% шартыннан алып барылырга тиеш

Телефонлаштыруны гамәлдә булган АТСлардан гамәлгә ашыру планлаштырыла. Телефон элемтәсен үстерү заманча цифрлы җиһазлар базасында булган телефон челтәрен реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә юнәлдереләчәк.

Проект белән тәкъдим ителә:

- заманча цифрлы технологияләр кулланып АТСларны модернизацияләү. АТС аналог җиһазларын оптик-җепселле линия корылмаларыннан файдаланып цифрлы станциягә күчерү;

-оптик-җепселле элемтә, кәрәзле элемтә, IP-телефон, Internet челтәрен үстерү.

- линияле элемтә корылмалары төзү;

- элемтә чаралары өлкәсендә иң яңа технологик казанышларны гамәлгә кертү, шул исәптән спутник элемтәсе һәм цифрлы телерадиотапшырулар.

Торак һәм иҗтимагый төзелеш объектларына кадәр кабель телефон канализациясе төзүне «Таттелеком»ААҖ көче белән тормышка ашырырга тәкъдим ителә. Кабельле канализация төзелеше күзәтү җайланмалары куелган асбоцемент торбалардан тәкъдим ителә.

Муниципаль берәмлектә колачлау зонасын киңәйтү өчен GSM стандартының өстәмә база станцияләрен урнаштыру тәкъдим ителә.

Авыл җирлегенең торак районы өчен гаилә коэффициенты-3,5 кеше. Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре ихтыяҗлары өчен исәп-хисаплылык коэффициенты 1,25 тәшкил итә.

Яңа төзелә торган территориядә телефон йөкләнешен бүлү 3.8.7.1 таблицасында китерелгән.

3.8.7.1 нче таблица

	Гамәлдәге телефоннар саны	2020 елга телефоннарның гомуми саны	2035 елга телефоннарның гомуми саны
Проектлана торган торак төзелешенә телефон йөкләнеше	140	165	165
Көнкүреш хезмәте	-	41	41

күрсәтү предприятиеләренә телефон йөкләнеше			
Телефоннарның гомуми саны	***140***	***206***	***206***

Радиофикацияләү

Авыл җирлеген радиофикацияләү өчен, радиосигнал бирүне һәм гамәлдәге һәм проектлана торган торак һәм социаль-мәдәни көнкүреш объектларын тоташтырып, агынты радиолиния буенча бүлү фидерлары төзүне тәэмин итә торган радиоузел төзелешен карарга кирәк.

Телевидение

Телетапшыруларны үстерү перспективасы - цифрлы телерадиотапшыруларга аналог сигналыннан Россия Федерациясендә телерадиотапшыруларны үстерү концепциясе нигезендә күчү.

Татарстан Республикасында DVB-T цифрлы эфир тапшырулары стандартыннан файдаланып, цифрлы эфир-кабельле телевидение челтәре булдырылды. Транспорт челтәре сыйфатында «ВолгаТелеком»ААҖнең зона җепсел-оптика челтәре кулланыла.

Цифрлы телевидение челтәре тапшырыла торган программалар саны буенча да (10нан да ким түгел), сурәтне, тавышны, ТВ-сигналларны кабул итү сыйфаты буенча да аналог челтәрләре алдында өстенлекләргә ия. Бу бер дициметрлы антеннага кимендә 10 программа кабул итәргә, аналогик тапшыргычлар белән чагыштырганда азрак егәрлектәге тапшыргычларны кулланырга, шулай ук телетапшырулар челтәрләрен компьютер челтәрләре белән тоташтыру мөмкинлеген тәэмин итә.

Цифрлы телевидение белән беррәттән, муниципаль берәмлек халкы аналог телевидениесен кабул итү мөмкинлегенә ия.

3.8.8. Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары

Су белән тәэмин итү буенча чаралар исемлеге

3.8.8.1 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Су белән тәэмин итү системасы	Су кулланyны исәпкә алу узеллары	Оештыру	данә	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Канализация буенча чаралар исемлеге

3.8.8.2 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл җирлеге территориясе	Автоном канализация системасы	Яңа төзелеш	данә	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Калдыклар белән эш итү инфраструктурасы буенча чаралар исемлеге

3.8.8.3 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл җирлеге территориясе	территорияне планлы-даими санитар чистарту	оештыру	-	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Авыл җирлеге территориясе	контейнер	оештыру	Контейнерлар, данә	21	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Җылылык белән тәэмин итү буенча чаралар исемлеге

3.8.8.4 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Баек авылы	Проектлана торган иҗтимагый үзәк өчен БМК	оештыру	-	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Газ белән тәэмин итү буенча чаралар исемлеге

3.8.8.5 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Баек, Дусай, Яңа сәфәр, Горбуновка авыллары	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	Яңа төзелеш	км	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Электр белән тәэмин итү буенча чаралар исемлеге

3.8.8.6 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл җирлеге территориясе	Трансформатор подстанциясе (ТП)	реконструкция	км	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы
2	Авыл җирлеге территориясе	Электр тапшыру линияләре	реконструкция	км	-	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

Көчсез челтәрләр чаралар исемлеге

3.8.8.7 нче таблица

№ т/б	Урнашкан урыны	Объектның исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Гамәлгә ашыру сроклары		Чара чыганагы
						Беренче чират (2025 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2026-2040 еллар)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл җирлеге территориясе	Телефон	Оештыру	Проектлашты рыла торган торак төзелешенә телефоннар саны	25	+	+	Баек авыл җирлегенең генераль планы

3.9. Территорияне инженер әзерләү чаралары

Корылмалар төзү һәм инженерлык яклау чараларын гамәлгә ашыру таләп ителә торган куркыныч процесслар йогынтысына дучар ителгән якланучы территорияләр чикләрен рекогносцировка тикшеренүләре материаллары буенча билгеләргә һәм алдагы инженерлык эзләнүләре вакытында анысларга кирәк;

Яңа төзелә һәм реконструкцияләнә торган территорияләрне үзләштерү эшләрен бары тик аларны куркыныч процесслардан саклау буенча беренчел чараларны үтәгәннән соң гына башларга кирәк. Корылмаларны һәм инженерлык яклавы чараларын файдалануга тапшыру һәм яклана торган объектларны төзү бер-берсенә бәйле һәм авариясез эшләрне алып баруны, шулай ук экстремаль шартларда инженерлык саклау корылмаларыннан функциональ файдалануны гарантияләргә тиеш (СП 116.13330.2012).

Инженерлык әзерлеге чаралары составы үзләштерелә торган территориянең (рельеф, грунт шартлары, су басу дәрәҗәсе, сазлык, үзләштерелә торган территориядә куркыныч табигый процесслар булу) планировка оешмасын исәпкә алып билгеләнә. Кайбер очракларда инженерлык әзерлеге буенча чаралар архитектура-планлаштыру структурасын һәм торак урыннарның пространство композициясен билгели.

Территорияне эрозия процессларыннан инженерлык ягыннан яклау чаралары

Эрозия процессларыннан инженерлык яклавының конкрет чараларын сайлау, СП 116.13330.2012 таләпләренә туры китереп, тиешле инженерлык эзләнүләрен үткәргәннән соң билгеләнә.

Территорияне су басудан (су күтәрелүдән) инженерлык ягыннан яклау чаралары)

Татарстан Республикасының язгы ташу чорында су басу (су күтәрелү) зоналарына керә торган торак пунктлары исемлеге нигезендә. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 29.08.2013 ел, № 1625-р боерыгы белән), авыл җирлеге территориясе язгы ташу чорында су күтәрелү (су басу) зонасына эләкми.

Су күтәрелү, су басу зоналарының генераль планын эшләү вакытына тиешле тәртиптә билгеләнмәгән (күчемсез милекнең дәүләт кадастрына аларның чикләре турында белешмәләр кертелмәгән). Су басу, су басу зоналары чикләрен билгеләгәндә (дәүләт күчемсез милек кадастрына аларның чикләре турында белешмәләр кертелгән) генераль планга тиешле үзгәрешләр кертергә кирәк (Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министры урынбасары А.В. Цыбульскийның 2017 елның 7 июлендәге 54-АЦ номерлы киңәшмәсе беркетмәсе) .

Территорияне яки аерым объектларны су басу фаразлана яисә инде булган очракта, төзелеш, функциональ файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне куллану, саклау үзенчәлекләренә һәм / яки су басуның тискәре

йогынтыларын бетерүне тәэмин итә торган чаралар комплексын күздә тотарга кирәк (116.13330.2012 СП 10.1 1.1 п.).

Су басудан саклау буенча чаралар һәм инженерлык корылмалары комплексы биналарны, корылмаларны, нигез грунтларын локаль яклауны да, кирәк булганда бөтен территорияне дә саклауны тәэмин итәргә тиеш. Су басудан һәм су күтәрелүдән инженерлык яклавы буенча чаралар составына җир асты һәм өслек сулары режимына, су агучы коммуникацияләрдәге чыгымнарга (агуга) һәм баганаларга, биналарның һәм корылмаларның нигезләренә деформация ясауга, шулай ук инженерлык саклау корылмаларының эшен күзәтүгә мониторинг кертелергә тиеш. Мониторингның озынлыгы гидрогеологик режимның тотрыклылануына, корылмаларның нигезләре утырмаларының интенсивлыгына һәм аларның хезмәт итү вакытына бәйле (п. 104.13330.2016).

СП 104.13330.2016 таләпләренә туры китереп, тиешле инженерлык эзләнүләрен үткәргәннән соң, инженерлык яклауның конкрет чараларын сайлау билгеләнә.

Сейсмик куркыныч районнарда төзелеш шартлары

Т=1000 ел балльлеген кабатлау чоры белән Татарстан Республикасы территориясен сейсмик районлаштыру схемасы нигезендә (50 ел дәвамында исәп-хисап интенсивлыгының 5%ы, В категориясе) «Татнефть» ГАҖ ТГРУның «Сейсмология» фәнни-җитештерү үзәгендә төзелгән территория 5 баллы сейсмик зонага керә. Шуңа бәйле рәвештә, биредә төзелеш материалларның һәм эшләрнең сыйфатына карата зур таләпләрне исәпкә алмыйча алып барылырга мөмкин.

Юлларны кар көртләреннән саклау буенча чаралар

Муниципаль берәмлек территориясендә кар көртләреннән саклау чараларын барлык юлларда да кararга тәкъдим ителә:

Автомобиль юлларын кышкы карап тоту буенча барлык чаралар системасы, башкарылган эшләрнең максималь җиңеләюе һәм арзанаюы вакытында, автотранспорт хәрәкәте өчен нормаль шартлар тәэмин итү өчен төзелә. Әлеге бурычларны үтәү өчен:

- даими яки вакытлыча кар саклау чараларын урнаштыру юлы белән кар көртләре барлыкка килүне булдырмау буенча саклагыч чаралар;
- профилактик чаралар, аларның максаты-юл катламында үткән транспорттан кышкы тайгаклык барлыкка килүгә юл куймау;
- юлда кар һәм боз муниципаль берәмлекләрен бетерү һәм аларның автомобиль хәрәкәтенә йогынтысын киметү буенча чаралар;
- тәүлекнең караңгы вакытында юлларны яктырту.

Юлларны кар көртләреннән саклау даими яки вакытлыча кар саклау ярдәмендә башкарыла. Даими кар саклауга кар саклагыч урман полосалары һәм даими коймалар керә. Вакытлыча - кар тоткарлагыч щитлар, кар траншеялары, валлар һ. б. Даими кар тоту җайланмаларын кышкы чор ахырына исәпләү күләменә проектлаштырырга кирәк.. Вакытлыча кар саклау

җайланмаларын исәп-хисап буранына проектларга кирәк, чөнки вакытлы кар саклау эшләрен башкарганнан соң аны яңадан торгызу каралган. Кар-җил агымына тәэсир итү принцибы буенча кар саклау җайланмалары түбәндәге бүлекләргә бүленә:

-юлларда буран карын тоту принцибы буенча эшли торган кар яклау чаралары;

- кар-җил тизлеген арттыручы һәм юл аша кар чыгарырга ярдәм итүче кар саклау чаралары (кар-буралар);

- кар саклау чаралары, тулысынча кар явудан арындыручы объектлар (галереяләр һәм тоннельләр).

Автомобиль юлларында кар тоткарлау җайланмалары аеруча киң таралыш алды. Кар саклаучы урман полосалары карны саклауның иң ышанычлы, экологик акланган төре булып тора. Кар яклау полосасы тыгыз (үткәрми торган) конструкциягә ия булырга тиеш. Һәр полосаның мәҗбүри элементы куе куаклар капкасы булырга тиеш.

Җир полотносыннан юл буе кар саклау полосасына кадәр ераклык, урман полосаларының киңлеге һәм Кар алып китү күләме 250 м3/м га кадәр булган полосалар арасындагы аерма зурлыгы 3.9.1 таблицасы буенча билгеләнә.

3.9.1 нче таблица

Кар өелү күләменә карап урман полосаларын урнаштыру

Кар өелү исәп-хисап күләме, м3/м	**Җир полотносы бровкасыннан урман утыртмаларына кадәр ераклык, м**	**Урман утыртмалары арасында аерма киңлеге, м**	**Урман утыртмалары өчен җирләр бүлеп бирелгән полосаларның киңлеге, м**
10-25	15-25	-	4
50	30	-	9
75	40	-	12
100	50	-	14
125	60	-	17
150	65	-	19
200	70	-	22
250	50	50	2×14

Авыл хуҗалыгы җирләрендә төзелә торган кар саклау полосасының зур озынлыгы булганда, авыл хуҗалыгы машиналарын үтү өчен һәр 800-1000 метр саен 10-15 метр технологик өзеклекләрне күздә тотарга кирәк.

Автомобиль юлы янындагы даими кар саклау чаралары яисә гамәлдәгеләрен көчәйтү мөмкин булмаганда, шулай ук бу икътисадый акланганда, вакытлыча кар тоту җайланмалары, кар тоткыч щитлары, траншеялар, кар стеналары һ. б. кулланырга кирәк.

Алар юлларны кар көртләреннән саклау һәм утыртмаларны яки коймаларны көчәйтү чарасы буларак кулланыла ала.

Щитларны мөмкин кадәр югарырак калкулыкларга куярга кирәк.

Озак һәм интенсив бураннар чорында щитларны үзгәртеп кору кыен булган очракларда, щит сызыкларын ике, өч һәм аннан да күбрәк рәтләргә куялар. Күп рәтле калкан линияләрен урнаштырганда, бары тик кыр рәтен генә күчерү җитә.

Күпкырлы калкан линияләрен төрле яктылыктагы щитлардан формалаштыру максатка ярашлы. Кырга якын линияләр калканнан калынрак рәшәткә белән формалаша, ә якындагы юлда рәшәткә артык калынрак булган щитлардан.

Әгәр исәп-хисап буранынннан кар алып килү күләме яклау тарафыннан тоткарлана торган кар күләменнән кимрәк булса (бер рәтле, ике рәтле һ.б.), кыш дәвамында щитларны, кар чистарту сәләте беткәндә, яңадан торгызалар.

Интенсив бураннар (120 м3/м га кадәр кар алып килү күләме булганда) үзгәрүчән агартулы җайланмаларны куллану максатка ярашлы була, аларның конструкцияләренең тыгызлыгы буран вакытында җилнең пропорциональ көченә пропорциональ рәвештә арта.

При объемах снегоприноса до 75 м^3/м можно применять временные пространственные снегозащитные средства (ВПС), изготавливаемые из полимерных материалов и сетки на полимерной основе.

Автомобиль юлларын кар көртләреннән саклау вакытында кардан ясалган җайланмалар киң таралыш алды.

Кардан ясалган җайланмаларның иң киң таралган төрләре-кар траншеялары.

Траншеялар, үзлегеннән саклану чарасы буларак, IV-V категория юлларында яисә башка чаралар (урманнар, коймалар, калканнар) белән берлектә, кар саклый торган гамәлләрне көчәйтү һәм I, II, III категория юлларында кар саклый торган линияләрнең ышанычлылыгын арттыру өчен кулланыла ала.

Юлларны кар көртләреннән саклауның теге яки бу ысулын сайлау явым-төшемнең интенсивлыгына, трассаның шартларына һәм әһәмиятенә, районның матди иминлегенә бәйле.

Мелиорация системаларын үстерү чаралары

«Җирләрне мелиорацияләү турында» 10.01.1996 ел, № 4-ФЗ Федераль законның 30 статьясы нигезендә мелиорацияләнә торган җирләрдә объектлар төзү һәм җирләрне мелиорацияләү өчен билгеләнмәгән башка эшләр башкару мелиорацияләнә торган җирләрдә туфракның су, һава һәм туклыклы режимнарын начарайтырга, шулай ук мелиоратив системаларны, аерым урнашкан гидротехник корылмаларны һәм саклагыч урман утыртмаларын эксплуатацияләүгә комачауламаска тиеш.

«2013 – 2020 елларга Татарстан Республикасында авыл хуҗалыгын үстерү һәм авыл хуҗалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарларын җайга салу» дәүләт программасы гамәлдә 2013 елның 8 апрелендәге ТР МК карары N 235).

Әлеге программа кысаларында «Аыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрне мелиорацияләүне үстерү» ярдәмче программасы эшли.

Әлеге ярдәмче программаның максатлары булып торалар:

- климат һәм табигый аномалияләр үзгәрү шартларында комплексды мелиорация чаралары белән авыл хуҗалыгы җитештерүенең продуктивлылыгын һәм тотрыклылыгын арттыру һәм туфракның уңдырышлылыгын арттыру;

- мелиорацияләнә торган җирләрнең продукция потенциалын һәм табигый ресурслардан нәтиҗәле файдалануны арттыру.

Ярдәмче программаның бурычлары:

- җирләрне сугару һәм киптерү чараларын гамәлгә ашыруны да кертеп, мелиорация фондын (мелиорацияләнә торган җирләрне һәм мелиоратив системаларны) торгызу;

- мелиоратив билгеләнештәге объектларда ташкын суларын аварияләрсез уткәрүне тәэмин итү;

- авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрнең авыл хуҗалыгы әйләнешеннән чыгуын булдырмау;

- авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрнең су белән тәэмин ителешен арттыру; авыл хуҗалыгы җирләренең продуктивлылыгын гарантияле тәэмин итү өчен территорияләргә су күтәрелү һәм су басу процессларын булдырмау;

- сугару системаларының файдалы эшчәнлеге коэффициентын арттыру, су саклау аграр технологияләрен кертү, шулай ук аларны чистарту һәм алга таба утильләштерүне исәпкә алып, терлекчелек агымнарын һәм агынты суларны куллану исәбенә су ресурсларын экономияләүгә ирешү; яңа эш урыннарын саклап калу һәм булдыру юлы белән авыл районнарында социаль шартларны яхшырту.

Авыл җирлеге территориясендә, әлеге ярдәмче программа кысаларында, мелиорация системаларын үстерү буенча чаралар каралмаган

3.10. Гражданнар оборонасы буенча чаралар, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар исемлеге

«Гражданнар оборонасы буенча чаралар исемлеге, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары» бүлеге гражданнар оборонасы һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә норматив документлар нигезендә, шулай ук ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы тарафыннан бирелгән 2019 елның 18 июнендәге 236 номерлы Исәпкә алу мәгълүматлары һәм таләпләр (кушымтаны карагыз) (алга таба - башлангыч мәгълүматлар) нигезендә эшләнгән.

3.10.1. Гражданнар оборонасы буенча чаралар исемлеге

Территорияне гражданнар оборонасы буенча төркемгә кертү нигезләмәсе

Башлангыч мәгълүматлар нигезендә авыл җирлеге территориясе Гражданнар оборонасы төркемнәренә керми.

Объектларны Гражданнар оборонасы буенча категориягә кертүне нигезләү. Сугыш вакытында эшне дәвам итүче объектлар исемлеге, шәһәр читендәге зонага күчерелә торган объектлар исемлеге

Авыл җирлеге территориясендә гражданнар оборонасы категориясенә кертелгән оешмалар буенча белешмәләр юк.

Сугыш вакытында эшне дәвам итүче оешмалар, шәһәр читендәге зонага күчүче оешмалар турында мәгълүматлар юк.

165.1325800.2014 «Гражданнар оборонасы буенча инженерлык-техник чаралар» каралган хәвеф-хәтәр зоналары чикләрен билгеләү

Башлангыч мәгълүматларга туры китереп, авыл җирлеге территориясе химик зарарлану, мөмкин булган җимерелүләр, фаҗигале су басу ихтималы булган җимерелүләр зоналарына эләкми.

Гражданнар оборонасы буенча хәбәр итү

Хәбәр итү системасы "Һава тревогасы" универсаль сигналын бирү өчен кулланылыр"(сугыш вакытында) электросиреннар, сигнал-тавыш-кычкыру җайланмалары, тавыш-тавыш сөйләүчеләр ярдәмендә халыкка һәм идарә органнарына хәбәр итү сигналларын һәм мәгълүматларын җиткерү (п. 6. 39 СП 165.1325800.2014).

Авыл җирлеге территориясендә хәбәр итү системасы объектлары булу турында мәгълүматлар юк.

Халыкны инженерлык яклавы торышы һәм иң күп эшләүче сменаның торышы

Авыл җирлеге территориясендә саклагыч корылмалар булу турында мәгълүматлар юк.

Генераль планны эшләү вакытына халыкны тыныч һәм сугыш вакытында эвакуацияләүне тәэмин иткәндә гамәлдәге инженер-техник чаралар буенча төп күрсәткечләр

Гражданнар оборонасы буенча эвакуация чаралары ТР Мөслим муниципаль районы гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә тормышка ашырыла.

Авыл җирлеге территориясендә Баек авылы, Совет урамы, 2 нче йорт адресы буенча кабул итү-эвакуация пунктын оештыру каралган.

Гражданнар оборонасы буенча проект чаралары

1. Авыл җирлеге территориясе химик йогышлы, радиактив зарарлану мөмкин булган зоналарга эләкмәгәнлектән, мөмкин булган

җимерелүләр, катастрофик су басу ихтималы булмаганлыктан, күрсәтелгән хәвефләрдән саклану буенча махсус чаралар уздыру таләп ителми.

2. Гражданнар оборонасы буенча хәбәр итү системасын «Гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында яисә килеп чыгу турында халыкка ашыгыч хәбәр итүнең комплекслы системасын булдыру турында» РФ Президентының 2012елның 13 декабрендәге 1522 номерлы указы нигезендә карарга кирәк (районның БДДХка тоташтырып, сөйләм сирена җайланмалары урнаштыру кирәк).

Халыкка хәбәр итү өчен проектта 4 данә күләмендә Мөслим муниципаль районының БДДХка тоташтырылган сөйләм сиреналары урнаштыру (ССУ) тәкъдим ителә, хәбәр итү радиусы кимендә 1 км.

Сөйләм сиреналарын урнаштырганда муниципаль берәмлекнең торак пунктлары территорияләрен тулысынча каплауны күздә тотарга кирәк. СС мәгълүматларын гадәттән тыш хәлләр турында халыкка хәбәр итү өчен кулланырга мөмкин.

СС урнаштыру график материалда күрсәтелгән.

3. Башлангыч мәгълүматлар нигезендә, гражданнар оборонасының саклагыч корылмаларын төзү таләп ителми.

Кирәк булганда әлеге максатлар өчен җайлаштырыла торган җәмәгать биналарының подвал, цоколь һәм беренче катларында (балалар бакчалары, гомуми белем бирү мәктәбе, спорт комплексы, медицина хезмәте күрсәтү объектлары h.б.) яшеренүләр оештыру мөмкин, 4.1. СП 88.13330.2014.

4. Гражданнар оборонасы буенча эвакуация чараларын ТР Мөслим муниципаль районы гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планы нигезендә башкарырга кирәк.

5. Территориядә маскировка чаралары 165.1325800.2014 П. («Гражданнар оборонасының инженер-техник чаралары» СНиП 2.01.51-90 актуальләштерелгән редакциясе) нигезендә каралмый.

7. Башлангыч мәгълүматлар буенча, 165.1325800.2014 СП 5.13 п. нигезендә, электр энергиясе белән үзәкләштерелгән тәэмин итүне туктату шартларында су белән тәэмин итүче су белән тәэмин итү объектларының химик зарарланудан сакланган суммар проект җитештерүчәнлеге халыкның, шул исәптән эвакуацияләнүчеләрнең ихтыяҗларын канәгатьләндерү өчен җитәрлек булырга тиеш.

Су белән тәэмин итү объектларының суммар проект җитештерүчәнлеге халык өчен бер кешегә тәүлегенә кимендә 25 литр исәбеннән билгеләнә (3.10.1.1 таблица)

3.10.1.1 нче таблица

Хуҗалык-эчәр су белән тәэмин итү системасы буенча халыкка бирелә торган эчәргә яраклы суның тәүлеккә минималь кирәкле күләме

Урнашкан урыны	2019 ел		2025 ел		2040 ел	
	Халык саны, кеше	Суточный запас, $м^3$	Халык саны, кеше	Суточный запас, $м^3$	Халык саны, кеше	Суточный запас, $м^3$
Баек авыл җирлеге, шул исәптән:	**599**	**12,579**	**580**	**12,18**	**560**	**11,76**

Баек авылы	347	7,287	340	7,14	335	7,035
Дусай авылы	176	3,696	169	3,549	160	3,36
Яңа Сәфәр авылы	61	1,281	57	1,197	52	1,092
Горбуновка авылы	15	0,315	14	0,294	13	0,273

Искәрмә: 1.Исәп-хисап эвакуацияләнә торган халыкны, килгән хезмәткәрләр (төзүчеләр) санын исәпкә алмыйча башкарылган.

2. Беренче чиратка һәм исәп-хисап чорына исәпләнгән халык санына даими халык һәм икенче торак төзи торган халык керә.

Махсус чор шартларында да, шулай ук эре масштаблы гадәттән тыш хәл шартларында эчәргә яраклы су белән тәэмин итү системасының тотрыклылыгын арттыру өчен, проект «Инженерлык инфраструктурасы» бүлеге нигезендә, гамәлдәге скважиналарны ремонтлау, су җыю башняларын ремонтлау, су югалтуны киметүгә юнәлтелгән чаралар уздыру - торбаларны алыштыру, сууткәргеч челтәрне алдау һ.б. буенча тәкъдим ителә.

Эчәргә яраклы суны күчмә резервуарларда (автоцистерналарда) китерүне күздә тотарга кирәк. Су таратуның һәр пункты күчмә тарга 1,5 км радиуста торак пункт территориясенә хезмәт күрсәтергә тиеш.

8. «СП 165.1325800.2014 «СП 165.1325800.2014 «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО » актуаль редакциясе нигезендә», тотрыклы электр белән тәэмин итү чараларын алдан күрергә кирәк

Распределительные линии электропередачи энергетических систем напряжением 35 - 110 (220) кВ и более должны быть закольцованы и подключены к нескольким источникам электроснабжения с учетом возможного повреждения отдельных источников, а также должны проходить по разным трассам (п 6.89 СП 165.1325800.2014).

Энергия системаларының электр челтәрләре схемасы энергия системасын эшләүче өлешләргә (блокларга) автомат рәвештә бүлү мөмкинлеген күздә тотарга тиеш (п 6.85 СП 165.1325800.2014).

Күчмә электростанцияләрне һәм подстанцияләрне куллану мөмкинлеген карарга кирәк (п 6.90 СП 165.1325800.2014).

9. Җирлек территориясе гражданнар оборонасы буенча төркемнәргә кермәгәнлектән, газ белән тәэмин итү һәм җылылык белән тәэмин итү буенча махсус чаралар таләп ителми.

3.10.2. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеге

Гадәттән тыш хәлләрдә халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча төп чараларга түбәндәгеләр керә: гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләрен фаразлау һәм бәяләү; мондый хәлләр килеп чыгу ихтималын булдырмауга яки киметүгә, шулай ук аларның нәтиҗәләрен киметүгә юнәлтелгән чаралар эшләү. Моннан тыш, халыкны гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә өйрәтү һәм аны саклауның нәтиҗәле ысулларын эшләү бик мөһим.

Гадәттән тыш хәлләрне һәм аларның нәтиҗәләрен бетерү буенча эшләр башкару өчен җәлеп ителергә мөмкин:

– янгын бүлекләре;

– штатлы һәм штаттан тыш авария-коткару формированиеләре;
– сәламәтлек саклау оешмаларының персоналы;
– башка учреждениеләрнең персоналы һәм техникасы.

Халыкны һәм матди чараларны ташу (эвакуацияләү) өчен район предприятиеләре һәм оешмаларының автомобиль техникасы кулланылырга мөмкин.

Инженерлык, авария-коткару һәм торгызу эшләрен башкару өчен шулай ук район предприятиеләре һәм оешмаларының инженер техникасы да җәлеп ителергә мөмкин.

Халыкны һәм җирлек территорияләрен саклау эшендә табигый һәм техноген характердагы куркыныч күренешләрдән һәм процесслардан саклау өчен тиешле саклау корылмаларын төзүне һәм эксплуатацияләүне күздә тоткан инженер-техник чаралар үткәрү югары нәтиҗәлелеккә ия.

Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрнең ихтимал чыганаклары

Табигый характердагы гадәттән тыш вәзгыять - табигый бәла-каза нәтиҗәсендә барлыкка килгән, ул кеше корбаннарына, кешеләрнең сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә мөмкин яки китереп чыгарырга мөмкин булган билгеле бер территориядәге яки акваториядәге вәзгыять, шактый материаль югалтулар һәм кешеләрнең тормыш эшчәнлеге шартларын бозу. Табигый гадәттән тыш хәлләр чыганакның характеры һәм масштабы буенча аерыла.

Генераль планда авыл җирлеге территориясендә урын алган куркыныч процесслар карала:

Табигый процесслар:

- эрозия процесслары;

Геологик процесслар:

- су басу;
- сейсмик;

Метеорологик күренешләр: көчле җил, шул исәптән шквал; көчле яңгыр, шул исәптән койма яңгыр; яшен разрядлары; эре боз; бик көчле кар, көчле буран; кар көртләре; бозлавык, көчле суык; экстремаль югары, түбән температуралар һ. б.

«Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» СП 115.13330.2016 кагыйдәләре җыелмасының 4.6 п. нигезендә. СНиП 22-01-95 актуальләштерелгән редакциясе, куркыныч табигать процессларының, күренешләрнең үсеш цикләрен ачыклау һәм аларның параметрларын билгеләү максатларында, хуҗалык үзләштерү өчен планлаштырыла торган территориядә куркыныч табигать йогынтылары барлыкка килү мөмкинлеген алдан бәяләү нәтиҗәләре буенча инженерлык эзләнүләрен башкарырга кирәк.

«Куркыныч табигать йогынтыларының геофизикасы» СП 115.13330.2016 кагыйдәләр җыелмасының 4.7пункты нигезендә СНиП 22-01-95 актуальләштерелгән редакциясе, фонд материаллары һәм башка мәгълүматлар нигезендә алынган куркыныч табигый йогынтыларны алдан бәяләү нәтиҗәләре инженерлык эзләнүләрен башкаруга биремнәр төзегәндә

башлангыч мәгълүматларга кертелергә һәм инженерлык эзләнүләре программасында эш составын һәм күләмнәрен планлаштырганда файдаланылырга тиеш.

Куркыныч метеорологик күренешләр

Авыл җирлеге территориясендә барлыкка килергә мөмкин булган куркыныч метеорологик күренешләр (КМК) исемлеге 3.10.2.1 таблицасында тәкъдим ителә

3.10.2.1 нче таблица

Куркыныч күренешләр исеме	**Характеристика һәм критерийлар яки куркыныч күренешләрне билгеләү**
Көчле җил	Җил 25 м/с тан да ким булмаган тизлектә, яисә уртача тизлектә 20 м/с тизлектә булганда
Җил-давыл	Җил тизлеге 33 м/с һәм аннан да күбрәк булганда
Шквал	Кыска вакытлы (берничә минут эчендә, әмма кимендә 1 минут) җилнең 25 м/с һәм аннан да ныграк көчәюе
Смерч	Болыттан түшәлә торган өслеккә таба юнәлгән багана яки бүрәнкә рәвешендә аз масштаблы көчле өермә
Көчле яңгыр	Явым-төшемнәр күләме кимендә 30 мм булган 1 сәг тән дә артмаган көчле яңгыр яву чорында
Бик көчле яңгыр (карлы бик көчле яңгыр, бик көчле юеш кар, яңгырлы кар)	Явым-төшемнәр күләме кимендә 50 мм булган, 12 сәг тән дә артмаган вакыт эчендәге явым-төшемнәр (явым-төшемнәр шактый сирәк яисә катнаш явым-төшемнәр (яңгыр, , кар белән яңгыр, юеш кар).
Көчле кар	12 сәг тән дә артык түгел вакыт аралыгында яуган явым-төшемнәр күләме кимендә 20 мм булган каты явым-төшемнәр (кар, яңгыр яву)
Көчле яңгыр	Кыска туктап торган вакытында (1 сәгатьтән дә артык түгел) 12 сәгатьтән дә ким булмаган вакыт аралыгында явым-төшемнәр саны 100 мм, (ләкин 48 сәгатьтән дә ким булмаган яңгыр), яисә 2 тәүлектән артык вакыт аралыгында 120 мм.
Эре боз	20 мм һәм аннан да күбрәк диаметрлы боз
Көчле буран	Карның (уртача тизлеге 15 м/с дан ким булмаган һәм күз күреме 500 м /с тан да ким булмаган, озынлыгы 12 градустан дан да ким булмаган метеорологик ераклык белән (еш кына кар явуы болытлардан) күчерү
Көчле тузан (комлы) давыл	Тузанны (комны) метеорологик ераклык белән күрү 500 метрдан да ким булмаган озынлыкта һәм 12 сәгатьтән дә ким булмаган вакытта очыру

Куркыныч күренешләр исеме	Характеристика һәм критерийлар яки куркыныч күренешләрне билгеләү
Көчле томан	Күрүнең метеорологик ераклыгы 50 м дан да ким булмаган һәм әһәмияте 12 сәг тән дә ким булмаган вакыттасуныд иң вак кисәкчекләре (тузан, яну продуктлары) туплану исәбенә һаваның нык болганчыклануы.
Көчле бозлавык	Бозлау станогы чыбыкларында боз катламы диаметры: диаметры 20 мм дан да ким булмаган бозлавык диаметры 35 мм дан да ким булмаган юеш (катучы) кар катламнары яисә каты кар катламнары; диаметры кимендә 50 мм булган туңдырма
Көчле салкын	Декабрьдән февраль аена кадәр минималь һава температурасы 40 гр.га җитә. ноябрь аенда - 32 гр яисә аннан да түбәнрәк. март аенда - 34 гр. суык яки түбәнрәк
Аномаль-салкын һава торышы	5 көн рәттән уртача тәүлеклек температураның күрсәткече климат нормасыннан 9 градуска кимрәк. Һаваның минималь температурасы 30 градуска кадәр яисә аннан да түбәнрәк була.
Көчле эсселек	Июнь-август айларында һаваның максималь температурасы 37 гр. яисә югарырак гадуска җитә, май аенда-34 гр. җылылык яки югарырак
Аномаль-эссе һава торышы	Апрельдән сентябрьгә кадәр 5 көн һәм аннан да күбрәк вакыт эчендә һава температурасы климатик нормадан 9 °С һәм аннан да күбрәк
Гадәттән тыш янгын куркынычы	Янгын куркынычы күрсәткече 5 класска карый (Нестеров формуласы буенча 10000°))

Куркыныч һәм уңайсыз метеорология күренешләрендә кешеләр өчен куркыныч юл һәм күперләр, корылмалар, электр тапшыруларының һәм элемтәнең һава сызыклары, җир өсте торбаларының һава сызыклары җимерелүдән, шулай ук кешеләрнең җимерелгән корылмалар ватыклары, пыялалар кыйпылчыклары белән зарарлануыннан гыйбарәт.

Халыкка куркыныч метеорологик күренешләр вакытында үз-үзеңне тоту турында хәбәр итүне алдан ук күздә тотарга кирәк.

Куркыныч җил йогынтысы нәтиҗәләре

– җимерелгән биналарның конструкцияләре ауган агачлар, ауган терәкләр, электр тапшыру линияләрен өзү;

– элемтә узелларын электр белән тәэмин итү туктатылу сәбәпле, тотрыклы элемтәне бозу;

– түбәгә, торак, җитештерү һәм административ биналарның пыялаларына зыян китерү;

– түбән басымлы җир өсте газ үткәргечләрен җимерү, торак микрорайоннарны һәм сәнәгать предприятиеләрен газ белән тәэмин итүне туктату;

– урамнарда һәм юллардагы өемнәр аркасында транспорт хәрәкәтенең кыенлыгы;

– давыллы җил вакытында биналарның җимерелүе һәм проводларның күчүе (ЭТЛ массакүләм янгыннарның тиз таралуына этәргеч була ала).

Метеорологик характердагы куркыныч күренешләрнең мөмкин булган нәтиҗәләрен киметү буенча чаралар

Метеорологик характердагы куркыныч күренешләрнең нәтиҗәләрен йомшарту өчен киңәш ителә:

– куркыныч килеп чыгу турында халыкка алдан хәбәр итү;

– электр тапшыру линияләрен ябу, электр челтәрләренең кыска ялганышын булдырмас өчен, кулланучыларны катгыйландыру;

– янгын яисә шартлау мөмкин булу нәтиҗәсе буларак газ белән тәэмин итүне сүндерү, газның агып чыгуын булдырмау.

– биналарны һәм корылмаларны саклауны көчәйтү, капиталь корылмаларда, подвалларда һәм сыену урыннарында халыкның яшеренүе, витриналарны, җилле яктан тәрәзәләрне саклауны көчәйтү;

– язгы ташуга каршы чаралар үткәрү.

Экстремаль түбән температура янаганда буранның мөмкин булган нәтиҗәләрен киметү буенча чаралар

Кешеләрнең тормыш шартларына һәм эшчәнлеге шартларына тискәре йогынты ясый торган һава температурасының тискәре күрсәткечләре экстремаль түбән дип санала. Экстремаль түбән минималь температурага -30 °дан түбәнрәк һава температурасы санала

Экстремаль түбән температураларның куркынычы һаваның халыкка һәм хуҗалыкка тәэсиреннән килгән зыянга бәйле. Бу зыянның күләме гадәттән тыш хәлләр куркынычы дәрәҗәсен характерлый һәм минималь температура дәрәҗәсенә, аларның йогынтысының дәвамлылыгына, халыкның тыгызлыгына, челтәрләрнең һәм торак-коммуналь хуҗалык объектларының тузганлыгына бәйле. Температураның аномаль түбән булуы көчле җил белән бергә булганда, аеруча куркыныч хәлләр тудырыла. Мондый чорда торак-коммуналь өлкәдә, транспортта гадәттән тыш хәлләр ихтималы сизелерлек арта, халык арасында зыян күрүчеләр саны арта.

Экстремаль түбән температура белән бәйле гадәттән тыш хәлләрдән социаль һәм икътисади зыян күләмен киметү торак-коммуналь хуҗалык объектларының, юл хезмәтләренең кышкы шартларына сыйфатлы әзерлек шартларында, тормыш белән тәэмин итү системаларының нормаль эшләвен тәэмин итүче башка ведомстволарның, шулай ук салкыннарның көчәюе һәм аларның дәвамлылыгы турында үз вакытында фаразлау хисабына мөмкин. Бу

экстремаль түбән температуралардан зыян күрергә мөмкин булганнарга, яклау һәм каршы тору чараларын булдырырга, ә Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы хезмәтләренә кирәкле көчләрнең һәм чараларның гадәттән тыш хәлләр нәтиҗәләрен бетерүгә әзерлеген тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Һава температурасының экстремаль түбән булуы куркынычы янаганда кирәк:

– биналарны җылылык белән тәэмин итү, җылылык районнарын бүлеп бирү, резервлау (салкын резервтагы котельныйлар) һәм, кирәк булганда, җылылык белән тәэмин итүнең резерв чыганакларын тоташтыру;

– временная снегозащита путей сообщений в метели, вследствие большого снегопереноса ветрами;

– кышкы чорда селитет территорияләрен җилдән саклау өчен, аларның микроклиматын яхшырту өчен, планировка методлары белән яки яшел үсентеләр утырту ярдәмендә һ. б. чаралар каралган.

Югары температураларның мөмкин булган нәтиҗәләрен киметү буенча чаралар

Кешеләрнең тормышы һәм эшчәнлеге өчен уңайсыз һәм катлаулы шартлар тудыра торган һава температурасының уңай билгеләре экстремаль югары дип санала.

30 °С тан югарырак булган максималь һава температурасы экстремаль югары температура дип санала.

Экстремаль югары температураларның куркынычы җир өсте катламының җылытылуыннан халык һәм хуҗалыкка зыян килү белән билгеләнә. Бу зыянның күләме гадәттән тыш хәлләр куркынычы дәрәҗәсен характерлый һәм максималь температура дәрәҗәсенә, эссе чорның дәвамлылыгына һәм халыкның тыгызлыгына бәйле. Елның җылы сезонында температураның аномаль югары булуы берничә көн дәвамында саклана һәм һаваның чагыштырмача түбән дымлылыгы була торган вәзгыять аеруча куркыныч. Мондый чорларда халык арасында зыян күрүчеләр саны, катлаулы җитештерү-технологик процессларда өзеклекләр саны, аграр сектордагы корылык шартларыннан югалтулар, шулай ук янгын куркынычы кискен арта.

Экстремаль югары температура аркасында килеп чыккан гадәттән тыш хәлләрдән социаль һәм икътисади зыянны киметүнең төп ысулы-эссе һаваның интенсивлыгы һәм дәвамлылыгы турында фаразны тәэмин итү, һәм эссе һава вакытында кайбер кагыйдәләрне үтәү. Бу табигый бәла-казадан зыян күрүчеләргә, шулай ук гадәттән тыш хәлләр министрлыгының тиешле хезмәтләренә кирәкле саклану һәм каршы тору чараларын күрергә мөмкинлек бирәчәк.

Халыкка кирәк:

– туклану һәм су куллану гигиенасы. Сусауны басу өчен җитәрлек дәрәҗәдә су куллануны тәэмин итү. Су җитәрлеклеге критерийлары булып субъектив хисләр һәм чагыштырмача тотрыклы масса тора, шул ук вакытта сыеклыкны ваклап кабул итү яхшы. Аппетитның кызу вакытта кимүе

сәбәпле, тукланунының рациональ режимы мөһим әһәмияткә ия була, бу вакытта азыкның төп кабул итү вакыты тәүлекнең салкынча чорына туры килә;

– кием гигиенасы. Эссе шартларда куллану өчен билгеләнгән киемгә төп таләп-аның гигроскопиклыгы, дым сыешлыгы, һава үткәрүчәнлеге. Киемнең төседә мөһим роль уйный, радиация җылысын аксыл тукымалар кара тукымаларга караганда азрак йота;

– хезмәт һәм ял режимы. Төп принципка – киләсе хезмәт чоры башына физиологик функцияләрне яңадан торгызу зарурлыгына таянып эш итәргә кирәк. Ачык һавада эшләүчеләргә югары температураларның тискәре йогынтысыннан саклау өчен даими рәвештә турыдан-туры кояш нурланышыннан сакланган урыннарда кыска вакытлы ял итү зарур. Медицина күзәтүе урнаштыру максатка ярашлы.

Куркыныч табигать, геологик процессларның һәм күренешләрнең характеристикасы, территориядә су күтәрелү (су басу)

Проектлаганда, аеруча, төзелеш объектларына һәм кешеләр тормышына тискәре йогынты ясый торган табигый һәм техноген факторлар йогынтысында барлыкка килгән куркыныч геологик һәм инженер-геологик процессларны һәм күренешләрне бәяләүгә игътибар белән якын килергә кирәк.

Куркыныч табигать, геологик күренешләр һәм процесслар, авыл җирлеге территориясендә урын алган куркыныч табигать һәм геологик процесслардан һәм күренешләрдән саклау чаралары генераль пландагы нигезләү материалларының аңлатма язуының 2.8 һәм 3.9. пунктларында җентекләп каралды.

Татарстан Республикасының язгы ташу чорында су басу (су күтәрелү) зоналарына керә торган торак пунктлары исемлеге нигезендә. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 29.08.2013 ел, № 1625-р боерыгы белән), авыл җирлеге территориясе язгы ташу чорында су күтәрелү (су басу) зонасына эләкми.

РФ Хөкүмәтенең 18.04.2014 ел, № 360 карары белән расланган су басу зоналары чикләрен билгеләү кагыйдәләре буенча су басу зоналарының чикләрен билгеләү Федераль су ресурслары агентлыгы тарафыннан җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зона чикләре турындагы белешмәләр нигезендә башкарылырга тиеш. Су басу зоналарының чикләре күчемсез милекнең дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта авыл җирлегендә су басу зоналары чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләр белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә су басу зоналарының чикләре генераль планның картографик материалларында чагылдырылмаган.

Су күтәрелү (су басу) зоналары чикләре билгеләнгәндә һәм аларны дәүләт күчемсез милек кадастрына һәм дәүләт су реестрына керткәндә, авыл җирлегенең генераль планына тиешле үзгәрешләр кертергә кирәк.

Табигать янгыннары

Баек авыл җирлегенең урман фонды 1432,25 га мәйдан били, бу авыл җирлегенең барлык мәйданының 21,4% ын тәшкил итә.

Баек авыл җирлеге территориясендә «Минзәлә урманчылыгы» ДКУнең Усыучасток урманчылыгының урманнары урнашкан.

Урманнар януның төп сәбәбе-янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәмәү (кеше факторы). Моннан тыш, җирлек урманнарында янгын куркынычын автомобиль юллары һәм электр тапшыру линияләре челтәрләре тудыра.

Җирлекләрне төзү катгый рәвештә СП 4.130.2013 «Янгынга каршы көрәш системалары»ның 4.14 нче пунктына ярашлы рәвештә башкарылырга тиеш. Саклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләмле-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр», шәһәр җирлекләрен төзү чикләреннән алып урманчылыкларда (урман паркларында) урман утыртмаларына кадәр янгынга каршы ераклыклар кимендә 50 метр булырга тиеш, ә бер, ике катлы индивидуаль төзелешле шәһәр һәм авыл җирлекләрендә төзелеш алып бару чикләреннән, шулай ук бакча, дача һәм йорт янындагы җир кишәрлекләреннән урманчылыкларда (урман паркларында) урман утыртмаларына кадәр - кимендә 30 метр.

Халык өчен табигать янгыннары куркынычы-көчле төтенләнү ихтималы, шул ук вакытта автомобиль транспорты хәрәкәте бозылу, экологик хәлнең начараюы һәм, нәтиҗә буларак, кешеләрнең сәламәтлеге торышы.

Табигый янгыннарның кешеләргә, аларның милкенә, предприятиеләрне юк итүгә турыдан-туры йогынты ясавы мөмкин түгел.

Урман янгыннарын сүндерү эшләренә җитәкчелек итүне оештыру, урман янгыннары нәтиҗәсендә барлыкка килгән урманнардагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү; урман янгыннарын сүндерү буенча эшләрне башкарганда ведомствоара бәйләнешне оештыру максатларында РФ табигый байлыклар һәм экология министрлыгының «Урман янгыннарын сүндерү кагыйдәләрен раслау турында» 8 июль, 2014 ел, № 313 боерыгы чыгарылды..

Торак пункт территориясенә табигый янгыннарның таралуын булдырмау буенча чаралар

– табигать территорияләре һәм торак пункт территорияләре арасында янгынга каршы аермаларны һәм минераллаштырылган полосаларны төзекләндерү (территориядә янгын куркынычсызлыгы чаралары янгын куркынычсызлыгы турындагы Канунның 1, 19, 38 статьялары, 2008 елның 22 июлендәге 123-ФЗ номерлы «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» Федераль законның 63 ст. нигезендә үтәлергә тиеш)

– янгын куркынычы булган объектлар тирәсендәге минераллаштырылган полосаларны төзекләндерү.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2012 елның 25 апрелендәге 390 номерлы «Янгынга каршы режим турында» карары белән расланган Россия Федерациясендә Янгынга каршы режим кагыйдәләре, шулай ук Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Урманнарда янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен раслау турынд» 2017 елның 30 июнендәге 417 номерлы карары белән расланган урманнарда янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләре нигезендә, кар катламы җыелган көннән алып, тотрыклы көзге яңгырлы һава торышы яисә кар катламы барлыкка килгәнгә кадәр физик, юридик затлар, шулай ук урман янындагы территориядән файдаланучы һәм (яки) эш итүче чит ил гражданнары урманнан, ким дигәндә, 10 метр киңлектәге полосада кипкән үләннәрдән, корыган үсемлекләрдән, корыган калдыклардан, кисү калдыкларыннан, чүп-чардан һәм башка төрле янучан материаллардан чистарта яисә урманны киңлеге 0,5 метрдан ким булмаган минераллаштырылган янгынга каршы полоса белән яки янгынга каршы башка киртә белән аерып алалар. Төрле корылмалар һәм ярдәмче корылмалар төзү, шулай ук янучан материалларны, чүп-чарны, агач, төзелеш һәм башка ягулык материалларын җыю өчен янгынга каршы минераллаштырылган полосалардан файдалану тыела.

Урманнарда янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү чаралары

Табигать территорияләрендә янгынга каршы профилактика янгыннар барлыкка килүне кисәтүгә, аларның таралуын чикләүгә юнәлтелгән чаралар комплексын уздыруны, янгыннарга каршы уңышлы көрәш һәм урманнарның янгын тотрыклылыгын тәэмин итә торган оештыру-техник һәм башка чараларны үткәрүне күздә тота.

Табигать янгыннары барлыкка килүне кисәтү пропаганда һәм агитация, халыкның табигый территорияләренә йөрешен җайга салу, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тоту, янгын чыгу ихтималын киметә торган оештыру-техник чаралар ярдәмендә гамәлгә ашырыла.

Янгыннарның таралуын чикләү агачларның составын җайга салу, аларны чүп-чардан чистарту, янгынга каршы барьерлар системасын, юллар һәм сулыклар челтәрен булдыруны үз эченә алган территорияләрне янгынга каршы тәртипкә китерү, шулай ук территорияләрне яндыруны контрольдә тоту хисабына үсентеләрнең (табигый һәм ясалма чыгыш) янгынга каршы торучанлыгын арттырудан гыйбарәт.

Табигать территорияләренең янгын тотрыклылыгын арттыручы оештыру-техник һәм башка чаралар җирле халыкны янгыннарны кисәтү, ачыклау, сүндерү, янгынга каршы объектлар төзү һәм ремонтлау, хакимият органнары, арендаторлар белән эшләү һ. б. эшләргә әзерләүдә тора.

Биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлләрнең мөмкин булган чыганаклары

Мөслим районы дәүләт ветеринария берләшмәсе мәгълүматларына караганда, Баек авыл җирлеге территориясендә 3 үләт базы, түләмәдән үлгән 2 маллар базы һәм 1 гамәлдәге биотермик чокыр бар. Барлык үләт базлары капиталь төзелеш объектлары буларак кадастр исәбенә куелган (3.10.2.2. таблица).

3.10.2.2 нче таблица

территориясендә урнашкан үләт базлары исемлеге
Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге

№	Төре үләт базы	Торышы	Урнашкан урыны ветеринария-санитария карточкасы нигезендә	Кадастр номеры капиталь төзелеш объектлары
1	түләмәдән үлгән маллар базы	Гамәлдә булмаган	Баек авылы, 0,87 км көнбатышка таба	16:29:090601:63
2	түләмәдән үлгән маллар базы	Гамәлдә булмаган	Горбуновка авылы, көньяк-көнбатышка таба 0,3 км	16:29:090401:60
3	Биотермик чокыр	Гамәлдәге	Баек авылы, 1 км көнбатышка таба	16:29:090601:64

СанПин 2.21/.2.1.1.100-03, биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юк итү ветеринария-санитария кагыйдәләре буенча үләт базларының санитар-яклау зоналары күләме 1000 м (I класс куркынычлылык) тәшкил итә. Шул ук вакытта түләмә базлары аеруча куркыныч объектлар булып санала, чөнки түләмә туфракны зарарлау чыганагы булырга мөмкин. Түләмә йогышы әйләнә - тирә мохит объектларында тотрыклы һәм исән калу вакыты озак булган, кайбер күрсәткечләр буенча-100 елдан артык. 3.1.7.2629-10 СП нигезендә, түләмә каберлекләренең санитар-саклау зоналарында, җирне алу белән бәйле теләсә нинди объектлар урнаштыру һәм эшләр башкару тыела. Биотермик чокырларның санитар-яклау зоналарында, ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә, торак йортлар, иҗтимагый объектлар, терлекчелек фермалары урнаштыру рөхсәт ителми.

Билгеләнгән таләпләрне бозып, үләт базларының санитар-яклау зоналары Баек һәм Горбуновка т.п. торак төзелешенә, зиратка, «Алмаз» КФХның ындыр табагына, коры минераль ашламалар һәм үсемлекләрне саклау өчен химик чаралар складына кагыла. Санитар-яклау зоналарының төп өлешен авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр били.

Нормалаштырыла торган объектларны үләт базларының санитар-яклау зоналарында урнаштыру проблемасын хәл итүнең берничә варианты булырга мөмкин:

1. Түләмә үләт базларының санитар-яклау зоналары күләмнәрен киметү буенча чаралар үткәрү;
2. зыянсыз үләт базларын бетерү;
3. үләт базларының санитар-саклау зоналарында урнашкан территорияләрне үзгәртеп кору.

Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрнең мөмкин булган чыганаклары

Техноген характердагы гадәттән тыш хәл – объектта авария барлыкка килү нәтиҗәсендә, билгеле бер территориядә кешеләрнең тормыш һәм эшчәнлегенең нормаль шартлары бозыла, аларның гомере һәм сәламәтлегенә куркыныч туа, халык мөлкәтенә, халык хуҗалыгына һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян килә. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне аларның барлыкка килү урыны буенча һәм гадәттән тыш хәл чыганагының төп зарарлаучы факторларының характеры буенча аералар. Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр техносфера объектларында шартлаулар, янгыннар, җимереклекләр, химик һәм радиоактив матдәләр ташлануы, ишелүләр нәтиҗәсендә барлыкка килә.

Потенциаль куркыныч объектлар исемлеге

Исәп мәгълүматлары буенча, аварияләр Мөслим муниципаль районында гадәттән тыш хәлләр зоналары барлыкка килүгә китерергә мөмкин булган потенциаль куркыныч объектлар:

- «Транснефть Прикамье» АҖ объектлары (Әлмәт РНУның «Пермь-Әлмәт» магистраль нефть үткәргеченең «Мөслим» насос станциясе мәйданчыгы): 423974, ТР, Мөслим районы, Тойгелде авыл җирлеге, Тойгелде авылы);

- «Мәлләнефть» АҖ (Мөслим нефть һәм газ ятмасының промысел (промыселара) торба үткәргечләре системасы (юрид адресы: 423450, ТР, Әлмәт шәһәре, Төзүчеләр пр., 51 йорт).

Потенциаль куркыныч объектлардагы (ПКО) аварияләрдә ихтимал булган куркыныч зоналары башлангыч мәгълүматларда күрсәтелмәгән.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, ПКО башка җирлекләр территориясендә урнашкан.

ПКОда гадәттән тыш хәлләрне кисәтү потенциаль куркыныч объектларда һәм тормыш тәэмин итү объектларында гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча 2003 елның 28 февралендәге РФ Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Боерыгы белән расланган таләпләр нигезендә башкарылырга тиеш. N 105).

Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрнең башка чыганаклары

Муниципаль берәмлек территориясендә техноген характердагы гадәттән тыш хәл килеп чыгу ихтималы булган чыганакларга кекшелекне тәэмин итү объектларын - бүлгеч газүткәргечләрне, газ бүлү пунктларын, югары көчәнешле электр тапшыру линияләрен, котельныйларны, АЗС һәм АГЗС ларны кертергә кирәк.

Шулай ук авыл җирлеге инфраструктурасы эшчәнлеген бозуга һәм халыкны зарарлауга китерергә мөмкин булган юл-транспорт һәлакәтләре, террорчылык актлары да булырга мөмкин.

Төзелеш-монтаж эшләрен башкарганда брак сәбәпле булган һәлакәтләрне анализлау шуны күрсәтә: төп сәбәп төзелеш вакытында проект карарларыннан тайпылу, эретеп ябыштыру технологияләрен үтәмәү,

вазыйфаи затлар ягыннан операция контроленең түбән дәрәҗәсе, төзелешне техник яктан тиешенчә күзәтү булмавы нәтиҗәсе.

Баек авыл җирлеге территориясендә 10 кВ көчәнешле электр тапшыру линияләре уза, шулай ук трансформатор пунктлар урнашкан. Һава электр тапшыру линияләренең сак зоналары күләмнәре электр челтәре хуҗалыгы объектларының сак зоналарын һәм мондый зоналар РФ Хөкүмәтенең 24.02.2009 ел, № 160 карары нигезендә, чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен файдалануның аерым шартларын билгеләү кагыйдәләре белән билгеләнә һәм ЛЭП өчен 10 кВ һәм ТП көчәнеше 10 м тәшкил итәләр.

Баек авыл җирлеге территориясе буенча бүлгеч челтәрләрнең газүткәргечләре үтә, шулай ук ГРП урнашкан. Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләренең 7 нче пункты нигезендә (РФ Хөкүмәтенең 2000 елның 20 11 декабрендәге 878 номерлы карары белән расланган) саклау зонасы газүткәргечнең ике ягында да газүткәргечтән 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территориядә трассалар буйлап урнаштырылган. ГРП тирәсендә сак зонасы объект чикләреннән 10 м ераклыкта чикләнгән территория рәвешендә билгеләнә.

Газ бүлү челтәрләренең һәм объектларның саклау зоналарында, газүткәргечне нормаль эксплуатацияләү шартларын яисә бозуны булдырмау максатларында, торак-граждан һәм җитештерү билгеләнешендәге объектлар төзү тыела.

Җир кишәрлеге өслеген бозып, 0,3 мдан тирәнрәк җир эшкәртү башкарыла торган газ бүлү челтәрләренең сак зоналарында хуҗалык эшчәнлеге газ бүлү челтәрләренең эксплуатация оешмасына язмача рөхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге территориясе генераль планның «Әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлеге нигезендә лицензияле җир асты байлыклары кишәрлекләре чикләрендә урнашкан:

– «Мәлләнефть» АҖенә бирелгән Мөслим җир асты байлыклары кишәрлеген (01.10.2043 елга кадәр гамәлдә булу сроклы ТАТ02358НР лицензиясе);

– В. Д .Шашин ис. «Татнефть» ГАҖ файдалануга бирелгән Теләнче-Тамак зонасы Җир асты байлыклары кишәрлеге (31.12.2044 елга кадәр гамәлдә булу сроклы лицензия ТАТ02262НП);

– В. Д .Шашин ис. «Татнефть» ГАҖ файдалануга бирелгән Әгъбәз зонасы җир асты байлыклар кишәрлеге (26.12.2009 елга кадәр гамәлдә булу сроклы лицензия ТАТ15835НП).

Баек авыл җирлеге шулай ук углеводород чималы ресурслары булган Көнчыгыш-Таташ һәм Сәфәр (көнбатыш гөмбәз) структураларының перспектива чикләренә керә.

Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлеге территориясендә нефть скважиналары урнашкан һәм тагын урнаштыру планлаштырыла.

Нефть һәм газ сәнәгатендә куркынычсызлык кагыйдәләре буенча (Федераль экологик, технологик һәм атом күзәтчелеге хезмәтенең 12.03.2013 елдагы 101 номерлы боерыгы белән расланган) нефть скважиналарыннан

торак төзелешенә кадәр Минималь ераклык 150 м тәшкил итә. Кагыйдәләр нигезендә, ликвидацияләнгән скважиналардан җәмәгать объектларына кадәр ара – 250 м, инженер инфраструктурасы объектларына (электр подстанцияләренә) 50 метр.

Нефть скважиналарын бетерү һәм перспективалы бораулау объектларын урнаштыру буенча планлаштырылган чараларда аларның санитар-саклау зоналарын билгеләү таләп ителә.

Баек авыл җирлеге территориясе буенча «Түбән Кама – Салават» магистраль этилен үткәргече уза, аның өчен минималь-рөхсәт ителгән араны билгеләү таләп ителә. Согласно СП 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85* нигезендә «Магистраль торбаүткәргечләр» магистраль торбаүткәргечнең минималь рөхсәт ителгән арасы зонасы 100 м тәшкил итә.

Торбаүткәргечләргә зыян китерү мөмкинлеген булдырмас өчен (аларны теләсә кайсы төрдә салганда) сак зоналары билгеләнә. Торба үткәргечләрнең сак зонасы күләме магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре белән билгеләнә (Россия Дәүләт техник күзәтчелек идарәсенең 22.04.1992 ел, №9 карары белән расланган) һәм 25 м тәшкил итә.

Карала торган территория буенча уза торган торбаүткәргечләр проектның картографик материалларында күрсәтелгән трассировкалау якынча булып тора һәм проектлаштыруның алдагы стадияләрендә анықланырга тиеш.

Объектларда һәм тормыш тәэмин итү системаларында аварияләр

Газ, җылылык, электр, су белән тәэмин итү системаларында аварияләр халыкның тереклек эшчәнлеген бозуга китерә.

Газ бүлү системалары объектларында авария сәбәпләре:

- җир асты газ үткәргечләренең механик зыяннары;
- җир өсте газүткәргечләренә механик зыян китерү;
- тышкы газ үткәргечләрнең коррозион зарарлануы;
- эретеп ябыштыру ялганышлары өзелү;
- табигать күренешләре нәтиҗәсендә газ үткәргечләргә зыян китерү;
- ГРПдан соң басымны арттыру;
- башка сәбәпләр.

ГРП һәм ГРУ аварияләрендә газның бинага чыгуы шартлау һәм янгын куркынычы катнашмасы барлыкка килүгә китерә, аның ялкынсынуы янгынны яки шартлауны китереп чыгара. Моннан тыш, бина газ белән тәэмин ителичә, газ факель рәвештә ялкынланырырга мөмкин. ГРПда технологик процессны бозу аркасында түбән басымлы газүткәргечтә басым күтәрелү очраклары билгеле, бу куллану чыганакларында, шул исәптән торак йортларда яки котельныйларда, биналарның газ белән тәэмин ителүенә, ә кабызу чыганаклары булган очракта-газ катнашмасын ялкынландыруга яки шартлатуга китерә.

Электр тапшыруның һава линияләрендә техноген гадәттән тыш хәлләр чыганаклары техник җайланмаларның җимерелүенә (җимерелүенә) һәм терәк конструкцияләренең төп элементларына бәйле аварияләр булырга мөмкин. Аварияләр эчке сәбәпләр (бракстөзү-монтаж эшләре, линияне

эксплуатацияләү кагыйдәләрен бозу) белән дә, тышкы сәбәпләр белән дә аңлатылырга мөмкин. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганакларының, шул исәптән террорчылык актларының йогынтысы тышкы сәбәпләр булырга мөмкин.

Техник җайланмаларның җимерелүенә (җимерелүенә) бәйле аварияләрдә, шулай ук һава линиясе терәкләре конструкциясенең төп зарар китерә торган элементлары - төзелеш корылмалары калдыкларының, җайланмаларның механик йогынтысы булып тора. Шулай ук электр токының йогынтысы да зарарландыручы факторлар булып торачак.

Кешеләрнең һәм техниканың механик җиңелүе куркынычы булган куркыныч зоналарның чиге булып мөмкин булган өем зонасы торачак. Техник җиһазның яки корылманың бөтенлеге сакланган очракта, төшкәндә (мәсәлән, ВЛ терәге), өемнәр таралу мөмкин булган зоналарның зурлыгы корылмаларның үлчәмнәренә тигез булачак.

Электр чыбыклары өзелгәндә һәм алар җиргә төшкәндә, зарарланган электр җайланмасын сүндереп торучы, саклау системаларыннан баш тарту очраклары булырга мөмкин. Җирдә калган үткәргеч тирәсендә токны сугару зонасы барлыкка килә. Бу үткәргеч төшү зонасында җир өслегендә электр потенциалы барлыкка килүгә китерә. Кеше хәрәкәт иткәндә чыбык төшү зонасында аның аяклары төрле электр потенциалларына эләгергә мөмкин, аларның аермасы «адым көчәнеше» дип атала, һәм кешенең тәне аша «аяк-аяк» чылбыры буенча электр тогы ага.

Гамәлдәге һәм проектланган һава линияләрендә аварияләр очрагында мөмкин булган гадәттән тыш хәлләр чыганакларының тәэсир итү зоналары локаль характерда. Һава электр тапшыру линияләренә якын территориядә яшәүче халыкның авария вакытында зарарлану ихтималлыгы аз.

ҺЛ трассалары линия узу районында алып барыла торган хуҗалык эшчәнлеге характерын исәпкә алып проектлана, шулай ук сак зонасы булдырыла һәм һава электр тапшыру линияләре янында хуҗалык эшчәнлеге чикләнә. ҺЛ янгын куркынычсызлыгы янмый торган конструкцияләрне куллану, кыска ялганыш токларын автоматик рәвештә өзү, терәкләрне җир белән тоташтыру, төрле фаза үткәргечләре арасындагы араны тыгызлау буенча куркынычсызлыкны саклау белән тәэмин ителә.

Авыл җирлеге территориясе буенча җирлекара газүткәргечләр уза.

Поселоклар арасындагы газүткәргечләрдә аварияләрнең төп сәбәпләре түбәндәгеләр булырга мөмкин: торбаларның, тройникларның, газ краннарының, мөфтинең, вставкаларның, прокладкаларның һәм башка детальләрнең заводтагы никахы; төзелеш-монтаж эшләренең, нигездә авария хәлендәге кушылмаларның никахы; коррозион-юнәлешле ярыкларның стрессы, иң куркыныч дефектлар, аларны ачыклау бүгенге көндә беренчел бурычларның берсе булып тора.

Газ челтәрләрен һәм корылмаларын эксплуатацияләү тәҗрибәсе күрсәткәнчә,

системаның аерым элементлары зарарланганда агып чыга торган газ тиз кабынырга мөмкин, шуннан соң аның януы башлана.

Газүткәргечләрдә аеруча киң таралган зарарланулар - корыч торбаларның ялганышлары өзелү, чуен торбаларның сынуы, арматураның төзексезлеге, конденсатоҗыелма командаларның, гидрозатворларның, контроль торбаларның, сырлы, фланец һәм сальник кушылмалардагы тыгызлыгы һәм башкалар.

Зарарлану учагында җимерелгән торак йортларда һәм сәнәгать предприятиеләренең газлаштырылган биналарында челтәрләрнең бозылуыннан һәм өзелүеннән аеруча куркыныч көтәргә кирәк. Бу котылгысыз рәвештә массакүләм янгыннарга китерәчәк.

Газ челтәрләрендә авария хәлендәге эшләр, нигездә, кешеләр яши торган биналарның газсызлыгын булдырмау һәм бетерү, шулай ук газ агып чыккан урыннарда ялкын учакларын бетерү белән бәйле.

Газ барлыкка килүнең төп сәбәбе-бинаның подвалы буенча уза торган газ кертү яки линияләргә зыян китерү.

Газның коллекторларга (җылылык, кабель, катнаш) эләгүе аеруча куркыныч, алар буенча газ биналарның подвалларына үтеп керергә мөмкин.

Һавада газ булу һәм анын агуы билгеләнә:

– ис буенча (матдә кертелә – одорант, ул газга үзенчәлекле ис бирә);

– контроль торбалар(газ үткәргечләрнең аеруча җаваплы һәм кыен булган участокларында);

– тышкы билгеләр буенча (һавада һәм туфракта газ артык булса, үсемлек саргая, суда куыклар барлыкка килә, урта басымлы газүткәргечләрдән чыккан газның шиплануын ишетергә була, кышкы вакытта кар эри;

– контроль скважиналарны бораулау (ссквaжина торба үткәргечнең озынча күчәреннән торба стенасыннан 15-20 см ераклыкта узарга тиеш; скважиналарны тоташтыру урыннарына салалар, ә алар турында мәгълүматлар булмаса, һәр 2 м саен;

– ПГФ2М1 тибындагы газ-Индикаторлары (газ-2, ГТ-2 тибындагы газоанализаторлары, нм-4 мех ресираторлары (һавада газлар яки табигый газ парлары, углерод оксиды, аммиак, нефть продуктлары булуын күрсәтә), һавада газ катнашмасы белән билгеләнгән индикатор матдәнең төсле реакциясенә нигезләнгән (Бер анализ үткәрү өчен кирәкле вакыт 2-10 минут тәшкил итә).

Агу урыннарын эзләп табу өчен барлык корылмалар һәм җайланмалар (челтәр коелары, задвижкалар, контроль торбалар, конденсаторлар, пропарниклар һ.б.) булган газүткәргеч трассасы планы булырга тиеш. Планда шулай ук барлык коммуникацияләр һәм су үткәрү, канализация, телефон, кабель линияләре, коллекторлар, газүткәргечтән 50 м ераклыкта подвал һәм ярымподвал биналары да ясалырга тиеш.

Бинада газ тапканда, барыннан да элек, кран белән бинаның газ челтәрен сүндерәләр. Газлы бинада эшләү куркыныч, шуңа күрә алдан ук һавадагы газ концентрациясен табигый яки ясалма вентиляция юлы белән киметергә кирәк. Соңгы очракта, вентиляторларның отсоска эшләвен истә тотарга кирәк, шуңа күрә алар шартлаудан саклану башкаруда булырга тиеш.

Күп кенә очракларда зыян күргән урыннардан чыккан газ ялкынланырга мөмкин. Факелның зурлыгы газ басымына һәм тишекнең күләменә бәйле.

1. Түбән басым-зур кыенлыклар тудырмый. Газ чыгу урынын балчык белән томалыйлар, ялкынга юеш брезент яки киез ыргыталар, туфрак, ком сибәләр.

2. Уртача басым - газ су катламы аша уза һәм һавада янарга мөмкин.

Ялкынны инерт газы агымын, Компрессордан яки янгын насосыннан сыекландырылган су белән сүндерергә кирәк. Газ чыгу урынына бер яки берничә шланг белән җибәрелә торган 300-600 кп басымлы Компрессордан сыгылган һаваның агымын 60 кпка кадәр басым ясаган вакытта бетерергә була.

Инженер җиһазларының тотрыклылыгы. Инженерлык системалары эшчәнлегенең тотрыклылыгын тәэмин итү чаралары

Инженерлык системалары эшчәнлегенең тотрыклылыгын арттыру өчен түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру кирәк:

1. Җирлекнең инженерлык системалары белән идарә итү системаларының ышанычлылыгын тәэмин итү буенча эшләр башкару;

2. Инженерлык системалары эшенең ышанычлылыгын арттыру буенча эшләр башкару;

3. Җирлекнең инженерлык системалары объектларында (янгыннар, шартлаулар, электр тогы белән зарарлану һ. б.) зарарлану факторларының барлыкка килү мөмкинлеген бетерү яисә чикләү буенча эшләр башкару;

4. Инженерлык системаларының авария эш режимына күчерүгә әзерлек;

5. Җирлекнең инженерлык системаларын торгызуга әзерлек;

6. Акрынлап заманча куркынычсыз технологик чишелешләргә күчү һәм бөтен җирдә контроль һәм инженерлык системалары белән идарә итү системаларын гамәлгә кертү.

Билгеле бер вакыт үткәннән соң яки нинди дә булса үзгәрешләргә бәйле рәвештә, инженерлык системалары функцияләренең тотрыклылыгын арттыру буенча чаралар үткәрүне күздә тотарга кирәк.

Инженерлык системалары функцияләренең тотрыклылыгын арттыру буенча инженер-техник чаралар исәбенә керә:

– гадәттән тыш хәл барлыкка килү чыганагы буларак, тузган коммуналь-энергетика челтәрләрен алыштыру юлы белән, инженер системаларының авариясез эшләвен тәэмин итү;

– торак пунктларны ике бәйсез чыганактан электр энергиясе белән тәэмин итү яки төрле юнәлешләрдән ике электр челтәрен кертү;

– 10 һәм 6 кВ электр бүлү челтәрләрен боҗралау;

– трансформатор подстанцияләрен яклауны тәэмин итү-өстәмә кирпеч яки тимер-бетон диварлар, козыреклар урнаштыру, туфрак белән әвәләү һ. б.;

– торышы канәгатьләнерлек булмаган трансформатор подстанцияләрен реконструкцияләү

– «ялангач үткәргеч» не электр челтәрләренең изоляцияләнгән үткәргечләренә алыштыру, кирәк булганда, һава электр тапшыру линияләрен кабельләргә күчерү;

– күчмә электростанцияләр энергосистемасына тоташтыру һәм сатып алу;

– ике (яисә аннан да күбрәк) бәйсез чыганаклардан су бирүне тәэмин итү, өстенлек җир асты чыганакларына бирелергә тиеш;

– заманча технологияләр нигезендә су белән тәэмин итү системасын төзү һәм реконструкцияләү;

– су алу корылмаларында катгый режимлы зоналарның тоташ коймаларын оештыру;

– су белән тәэмин итү челтәрләрен боҗралау;

– эчә торган су белән тәэмин ителгән су челтәрләрен һәм резервуарларны грунт белән тирәнәйтү;

– артезиан скважиналарын герметизацияләү;

– резерв су белән тәэмин итү;

– заманча технологияләр нигезендә су бүлү системасын төзү һәм реконструкцияләү;

– агынты суларны аварияле чыгару урыннарын оештыру

– ике бәйсез чыганактан газ бирүне тәэмин итү;

– заманча технологияләр нигезендә газ челтәрләрен төзү һәм реконструкцияләү;

– газ челтәрләрен грунтка тирәнәйтү;

– газ челтәрләрен боҗралау;

– газ челтәрләрендә басым төшүдән эшли торган автоматик җайланмалар урнаштыру, шулай ук дистанцион идарәле тыгыз арматура урнаштыру

– җылылык трассаларын котельныйлардан тоташтыру юлы белән җылылык белән тәэмин итүнең тотрыклы системасын булдыру яисә җылылык белән тәэмин итүнең индивидуаль системаларын куллану.

Бу чараларның барысы да җирлекнең инженерлык инфраструктурасын яисә аның аерым участокларын реконструкцияләгәндә яисә яңа төзегәндә үтәлергә тиеш.

Гамәлдәге инженерлык инфраструктурасы объектларына характеристика һәм аны үстерү чаралары генераль планның «Инженерлык инфраструктурасы» бүлегендә тәкъдим ителгән.

Зур масштаблы гадәттән тыш хәлләр шартларында су белән тәэмин итү системасы эшчәнлегенең тотрыклылыгын тәэмин итү чаралары

Су белән тәэмин итү системасының характеристикасы 2.7.1 пунктында нигезләү буенча материалларның аңлатма язмасында күрсәтелгән.

ВСН ВК4-90 нигезендә, халыкка үзәкләштерелгән СХПВ буенча яки башка ихтыяҗларга күчеп йөрү чаралары ярдәмендә бирелергә тиешле эчәргә яраклы суның минималь саны (категорияле шәһәрләрдән эвакуацияләнгән

халыкны исәпкә алып) бер кешегә тәүлеккә 31 л (3.10.2.3 нче таблица) һәм, эчәргә кирәк булган ихтыяҗларны да кертеп, стационар дәвалануга керә торган бер зарарланган кешегә 75 л исәбеннән билгеләнә; зарарлану учагында эшләүче ГО формированиеләренең шәхси составын да кертеп, бер кешене юуга 45 л.

3.10.2.3. нче таблица

Үзәкләштерелгән СХПП буенча халыкка бирелә торган тәүлеккә иң аз санда эчәргә яраклы су

Урнашкан урыны	2019 ел		2025 ел		2040 ел	
	Халык саны, кеше	Суточный запас, $м^3$	Халык саны, кеше	Суточный запас, $м^3$	Халык саны, кеше	Суточный запас, $м^3$
Баек авыл җирлеге, шул исәптән:	**599**	**18,569**	**580**	**17,98**	**560**	**17,36**
Баек авылы	347	10,757	340	10,54	335	10,385
Дусай авылы	176	5,456	169	5,239	160	4,96
Яңа Сәфәр авылы	61	1,891	57	1,767	52	1,612
Горбуновка авылы	15	0,465	14	0,434	13	0,403

Искәрмә: 1. Исәпләү категорияле шәһәрләрдә яшәүче халыкны дәвалануга керә торган халыкны исәпкә алмыйча, шулай ук зарарлану учагында эшләүчеләрне исәпкә алмыйча башкарылган.
2. Беренче чиратка һәм исәп-хисап чорына исәпләнгән халык санына даими халык һәм икенче торак төзи торган халык керә.

Моннан тыш, гадәттән тыш хәл килеп туган очракта, өстәмә рәвештә күчмә резервуарларда (автоцистерналарда) эчәргә яраклы су китерүне күздә тотарга кирәк. Су таратуның һәр пункты күчмә тарга 1,5 км радиуста торак пункт территориясенә хезмәт күрсәтергә тиеш.

Гадәттән тыш хәлләр шартларында аерым Сәнәгать һәм коммуналь предприятиеләрнең су белән тәэмин итү күләмнәрен киметергә мөмкин, шуның белән бергә, зарарланган чыганактан суны махсус чистарту режимнары буенча эшләүче корылмаларга йөкләнешне киметү өчен.

Су белән тәэмин итү системасын үстерү буенча проект тәкъдимнәре 3.8.1 п. материалларның нигезләү буенча аңлатма язуында бирелгән.

Транспорт һәлакәтләре, юл-транспорт һәлакәтләре

Авыл җирлегенең автомобиль юлларының характеристикасы 2.6 бүлегендә күрсәтелгән. «Транспорт-коммуникация инфраструктурасы» генераль планны нигезләү буенча материалларны аңлатма язуы.

Баек авыл җирлегенең транспорт структурасы Мөслим муниципаль районының транспорт структурасының бер өлеше булып тора, ул, үз чиратында, Татарстан Республикасының транспорт челтәренә кертелгән һәм автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән.

Автомобиль транспорты белән бәйле аварияләр проблемасы соңгы унъеллыкта җәмгыятьнең юл-транспорт инфраструктурасы куркынычсыз юл хәрәкәтендә булган ихтыяҗларына туры килмәү, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү системасының җитәрлек дәрәҗәдә эшләмәве һәм юл хәрәкәтендә

катнашучыларның бик түбән дисциплинасы белән бәйле рәвештә аеруча кискенләшә бара.

Автомобиль транспорты өчен шактый зур һәлакәт: бәрелү, бәрү, бәреп китү, янгыннар, текә катламнардан егылу, сулыкларга төшү һ. б.

Җирлектә юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгуның төп сәбәпләре булып тора:

– юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу;

– автомобиль юлларын дефектлар белән каплау, куркыныч участокларда горизонталь билге һәм киртәләр булмау;

– автоюлларны яктырту җитәрлек дәрәҗәдә булмау;

– өслекләрнең түбән сыйфатлы булуы - түбән тоташтыру, бигрәк тә кыш көне һ. б. факторлар.

Авыл җирлеге территориясе буйлап куркыныч йөкләр ташу очракларын автомобиль транспортында йөртү мөмкинлеген тулысынча инкарь итәргә ярамый.

Мондый аварияләр цистерна җимерелү яки бетерү очракларында, әйләнә-тирә мохитне пычратучы зарарлы матдәләр белән куркыныч йөк ташучы транспорт чарасын йөртүчеләрнең гомерен куркыныч астына куеп, әйләнә-тирә мохитне пычратучы гадәттән тыш хәлләргә китерә. Заманча автомобильләрдә ешрак 30 м3 куркыныч йөк сыйдыручы цистерна кулланыла.

Иң еш очрый торган куркыныч матдәләр өчен зарарлану зоналары радуслары 3.10.2.4 нче таблицада китерелгән.

3.10.2.4. нче таблица

Матдә төре	*АХОВ*		*Шартлаткыч матдәләр*			
	Зарарланган зона радиусы, чакрым	Зарарланган зона мәйданы, км2	Зарарланган зона радиусы,, м		Зарарланган зона мәйданы, м2	
			агу	яну	агу	яну
АММИАК	0,8	0,25	-	-	-	-
Хлор	1,6	1,00	-	-	-	-
Бензин	-	-	10	40	320	5000
Диз. ягулык	-	-	45	140	6400	61600

Автомобиль транспортында аварияләр нәтиҗәләрен бетерү буенча чаралар

Юл-транспорт һәлакәтләренең нәтиҗәләрен бетерү, ашыгыч хезмәтләрнең үзара хезмәттәшлеге чаралары, Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының РФ субъектларында юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәсендә зыян күргән затларны коткару өлкәсендә территориаль органнары эшчәнлеген оештыру буенча җитәкчелек Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының территориаль органнарына юл-транспорт һәлакәтләре нәтиҗәләрен бетерүдә катнашучы ашыгыч хезмәтләрнең үзара эшчәнлек дәрәҗәсен арттыру буенча методик киңәшләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш (Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы 17 март, 2015 ел, 2-4-87-19-18 нче раслаулар)garantF1://70387608.0 .

Транспортта мөмкин булган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар булып тора:

– транспорт чараларының торышын вакытында диагностикалау;

– транспортлау шартларын регламентлаучы кагыйдәләр һәм нормаларны үтәү.

Транспорт инфраструктурасы объектларының һәм транспорт чараларының законсыз катышу актларыннан сакланышын тәэмин итү буенча чаралар эшләү зарур.

Законсыз тыкшыну акты астында хокукка каршы гамәлләр (гамәл кылмау), шул исәптән транспорт комплексының куркынычсыз эшчәнлегенә янаучы, кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә зыян китерүгә, матди зыян китерүгә яисә мондый нәтиҗәләргә китерүгә китергән террорлык акты аңлана.

Торбаүткәргеч транспортында мөмкин булган аварияләрне кисәтү буенча чаралар

Шәһәр төзелеше кодексының 47 статьясындагы 4.1 пунктындагы магистраль торба үткәргечләр уза торган техник коридорларының табигый һәм техноген шартларын өйрәнүне, бәяләүне һәм фаразлауны тәэмин итү буенча үтәү зарур.

Нефть, табигый газ, нефть продуктлары транспортлый торган магистраль торбаүткәргечләрдә бәхетсезлек очракларын булдырмау, аларны эксплуатацияләүнең нормаль шартларын булдыру максатыннан 29.04.1992 ел, РФ Энергетика министрлыгы һәм РФ Дәүләт техник күзәтчелегенең 23.11.1994 ел, №61 карары белән расланган «Пагистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре» кертелә.

Торбаүткәргечләргә зыян китерү мөмкинлеген булдырмас өчен (аларны теләсә кайсы төрдә салганда) сак зоналары билгеләнә: нефть, табигый газ, нефть продуктлары, нефть һәм ясалма углеводород газлары транспортлый торган торбаүткәргеч трассалары буенда, шартлы линияләр белән чикләнгән җир участогы рәвешендә, һәр яктан торбаүткәргеч күзеннән 25 метр ераклыкта уза.

Торбаүткәргечләрнең сак зоналарында торбаүткәргечләрне нормаль эксплуатацияләүне бозарга яки аларны, аерым алганда, зыян китерергә мөмкин булган төрле гамәлләр башкару тыела:

– тану һәм сигнал билгеләрен, контроль - үлчәү пунктларын күчерергә, күмәргә һәм ватарга;

– люклар, бикләрне ачарга һәм кабельле элемтәнең хезмәт күрсәтә торган көчәйтү пунктлары, линия арматурасы узеллары, катод һәм дренаж саклау станцияләре, линия һәм карау коелары һәм башка линия җайланмалары ачарга, краннар һәм задвижкаларны ачарга һәм ябарга, элемтә, энергия белән тәэмин итү һәм телемеханика торбаүткәргечләрне өзәргә яисә кертергә;

– төрле чүплекләр ясарга, кислоталар, тоз һәм селте эретмәләр агызырга;

– яр ныгыту корылмаларын, су үткәрү җайланмаларын, җир һәм башка корылмаларны (җайланмаларны), торбаүткәргечләрне җимерүдән саклый торган корылмалар, әйләнә - тирә территорияне һәм әйләнә-тирәне-транспорт продукциясен авария хәлендәге ташлаудан арындыру;

– ут кабызырга һәм нинди дә булса ачык яки ябык ут чыганакларын урнаштырырга.

Торбаүткәргеч транспорт предприятиеләренең язмача рөхсәтеннән башка торба үткәргечләрнең сак зоналарында тыела:

а) теләсә нинди корылмалар төзергә;

б) барлык төрдәге агачларны һәм куакларны утыртырга, азык, ашламалар, материаллар, печән һәм салам җыярга, ат бәйләүләр урнаштырырга, терлек асрарга, балык промыселы участокларын тотарга, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табышы җитештерергә, су эчәргә, колка һәм боз әзерләргә;

в) торбаүткәргечләр трассасы аша юллар һәм кичүләр корырга, автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар тукталышларын оештырырга, бакчалар урнаштырырга. ;

г) мелиоратив җир эшләре башкарырга, сугару һәм киптерү системалары корырга;

д) төрле ачык һәм җир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлаткыч эшләр, грунт планировкасы җитештерергә.

Торбаүткәргечләрнең саклау зоналарында шартлаткыч эшләр башкаруга язма рөхсәт бу эшләрне башкаручы предприятие тарафыннан шартлаткыч эшләрдә куркынычсызлыкның гамәлдәге кагыйдәләре белән каралган тиешле материалларны тапшырганнан соң гына бирелә;

е) скважиналар, шурфлар урнаштыру һәм грунт пробаларын алу (туфрак үрнәкләреннән тыш) белән бәйле геологик күтәрү, геологик эзләнүләр, эзләү, геодезия һәм башка эзләнү эшләре башкарырга.

Торбаүткәргечләрнең сак зоналарында эшләрне алып баруга язма рөхсәт алган предприятиеләр һәм оешмалар торбаүткәргечләрнең һәм тану билгеләренең сакланышын тәэмин итә торган шартларны үтәп башкарырга тиеш һәм соңгыларына зыян китергән өчен җаваплы.

Магистраль газүткәргечләрдәге авария вакытында халыкны яклау

Газүткәргеч янында халыкны яклау берничә юнәлеш буенча алып барылырга тиеш:

1. Авария барлыкка килү ихтималын киметү. Бу фактор технологик җиһазларның ышанычлылыгы һәм аның ресурсын контрольдә тоту һәм саклау мөмкинлеге белән билгеләнә.

2. Әйләнә-тирә мохиттәге аварияләрдән физик кырларның таралу масштабларын киметү. Бу максатта авария булган очракта торбаүткәргечнең төзек булмаган өлешен автомат рәвештә сүтәргә мөмкинлек бирүче махсус җайланмалар урнаштырыла. Шулай ук торбаүткәргеч янында ялкынның мөмкин булган чыганакларын бетерү буенча таләпләрне дә үтәргә кирәк.

3. Зарарлану масштабларын киметү. Беренче чиратта сүз кешеләрнең,

ягъни техник персоналның һәм халыкның зарарлануы турында бара. Торак пунктлар авария вакытында мөмкин булган шартлау яки янгынның гамәлдә булу зонасыннан читтә урнаштырылырга тиеш. Йогынты астындагы барлык объектлар куркынычсыз арага чыгарылырга тиеш.

4. Халыкка һәм персоналга хәбәр итү, халыкны һәм персоналны торба үткәргечтә мөмкин булган авария вакытында эшләргә өйрәтү, мөмкин булган җиңелү зонасында ашыгыч эвакуация үткәрү һәм зыян күрүчеләргә медицина ярдәме күрсәтү.

Нефть түгүне бетерү буенча чаралар

Нефть һәм газ сәнәгатендә куркынычсызлык кагыйдәләре буенча (Федераль экологик, технологик һәм атом күзәтчелеге хезмәтенең 12.03.2013 елдагы № 101) ликвидацияләнгән нефть скважиналарыннан торак төзелешенә кадәр Минималь ераклык 150 м тәшкил итә. Кагыйдәләр нигезендә, ликвидацияләнгән скважиналардан җәмәгать объектларына кадәр ара – 250 м, инженер инфраструктурасы объектларына (электр подстанцияләренә) 50 метр.

Нефть скважиналарын бетерү буенча планлаштырылган чараларда аларның санитар-саклау зоналарын билгеләү таләп ителә

Нефть һәм нефть продуктларын агызуны бетерү буенча төп инженер чаралары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: ташландык матдә таралуга һәм зыян күрә торган районнарның пычрануына комачаулаучы киртәләрне локальләштерү буенча киртәләр кую; ЛРН үткәрү өчен уңайлы зонага җимерелгән яки авария объектын бүлеп бирү; түгелгән матдә җыю.

Суда нефть агызуны локальләштерү өчен кулланыла торган технологияләр һәм махсус чаралар үзләренең оператив файдалануларын, шулай ук нефть тапларын минималь ихтимал чикләрдә ышанычлы тотылуын тәэмин итәргә тиеш.

Суда нефть җыю өчен механик ысуллар белән нефть җыюның ике төп төре кулланылырга мөмкин:

- нефть тапларын локальләштерү һәм бетерү өчен Бон киртәләрен һәм нефть җыючы җайланмаларны кулланып, су сибү чыганагыннан башлап яки аннан ераклыкта стационар тикшерү;
- нефть җыюның ике судно белән тоташтырыла торган бон киртәләрен (U-, V - яки J-образлы конфигурация) һәм нефтьне су өслегеннән (скиммерлар) җыю өчен алынган җайланмаларны кулланып күчмә ысулы.

Аварияле нефтьне локальләштерү һәм артык дымлы җирләрдә һәм сазлыкларда артык суны бүлеп бирү өчен ачык каналлар салалар, су өслегеннән аварияле нефть һәм нефть продуктлары җыя торган тондыру бассейны урнаштыралар. Ачык каналлар төзелешен җир белән тоташыру машиналары, сирәгрәк шартлаткыч ысул белән яки гидромеханизация ысуллары белән алып баралар.

Аварияле нефть җыю эшләре ике төргә бүленә-тупас һәм сакланучан. Бульдозер һәм экскаваторларны тупас чистартканда, нефть җирнең өске катламы белән чистартыла, шул ук вакытта югары туфрак катламы һәм

үсемлек саклана: пычранган участок вакытлыча үсә, ә нефть инде су өслегеннән җыела.

Нефть түгү нәтиҗәләрен бетерүнең иң киң таралган ысулы-ком, торф салу, хәер, пычранган грунт белән мульчә торф катламын катнаштырмыйча, бу методны экологик яктан яраклы дип санарга ярамый.

Нефть пычранган җирләрне рекультивацияләүнең шартлаткыч алымы нәтиҗәлерәк, шул ук вакытта микрозарядларның густы урнашуы торф катнашмасының тоташ катнашуын тәэмин итә.

Террорчылык

Хәзерге шартларда, кризислы хәлләр барлыкка килүнең төп факторларының берсе буларак, терроризм каралырга мөмкин.

Терроризм-катлаулы, күп планлы күренеш, ул социаль табигатькә һәм, кагыйдә буларак, сәяси юнәлешкә ия. Ул социаль каршылыклар белән барлыкка килгән һәм алар кискенләшүе нәтиҗәсендә көчәю тенденциясен күрсәтә.

Террорчылык актларын башкару өчен түбәндәге чаралар кулланылырга мөмкин: шартлаткыч һәм ягулык матдәләре, атом-төш зарядлары, радиоактив матдәләр, агулаучы матдәләр, биологик агентлар, электромагнит импульс нурланышлары.

Шул ук вакытта террорчылык актлары объектлары транспорт чаралары, транспорт объектлары (вокзаллар, диңгез, елга портлары һәм аэропортлар), кешеләр күпләп йөри торган урыннар (эре мегаполислар, җәмәгать, сәүдә һәм торак биналары, спорт корылмалары, концерт һәм күргәзмә заллары, метро станцияләре), потенциаль куркыныч сәнәгать объектлары, гидротехник корылмалар, су белән тәэмин итү системалары, азык-төлек һәм ит продуктлары җитештерү предприятиеләре, элемтә һәм идарә системалары булырга мөмкин.

Террорчылык актларында халыкны яклау

Террорлык актларында халыкны яклау буенча дәүләт ГХМ идарәсе органнарының төп бурычлары булып тора:

– терроризм белән бәйле куркынычларны даими анализлау һәм фаразлау, террорчылык эшчәнлеге китереп чыгара торган гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча нәтиҗәле чаралар күрү;

– потенциаль куркыныч объектларны һәм халыкны терроризмнан саклау буенча оештыру һәм инженер-техник чаралар комплексын гамәлгә ашыру;

– террорлык актлары нәтиҗәләрен локальләштерүгә һәм бетерүгә көч һәм чараларны әзерләү.

Террорлык актлары вакытында халыкны химик яклауның төп чаралары химик куркыныч объектларда булган аварияләрдә дә шул ук. Аларның үзенчәлеге түбәндәгедән кирәкледән гыйбарәт:

– мөмкин булган кадәр оперативлыгын ачыклау һәм вәзгыятьне бәяләү ;

– куркыныч һәм химик саклану чаралары турында халыкка хәбәр итү;

– уздырыла торган барлык чараларның тәртибен һәм контрольдә тотылуын тәэмин итү.

Террорчылык актлары чагылганда авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр буенча гамәлләр

Террорчылык актлары нәтиҗәләрен бетерү барышында зыян күрүчеләргә ярдәм күрсәтү, зарар китерүче факторларның йогынтысын йомшарту мәсьәләләренә аерым игътибар бирелергә тиеш. Бу шартларда авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрнең төп төрләре булып торалар:

– гадәттән тыш хәл зонасын тикшерү (биналар, территорияләр торышы, күч һәм чаралар күрсәтү маршрутлары, гадәттән тыш хәл зонасы чикләрен билгеләү);

– гадәттән тыш хәл зонасына авария-коткару хезмәтләре, авария-коткару формированиеләре көчләрен һәм чараларын кертү;

– авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр үткәрү;

– зыян күрүчеләрне һәм матди кыйммәтләрне эвакуацияләү;

– хәбәр итү, идарә итү һәм элемтә оештыру;

– җәмәгать тәртибен тәэмин итү;

– зыян күрүчеләрнең туганнары белән эш;

– өемнәрне, җирне чистарту, территорияне рекультивацияләү (кирәк булганда).

Тулаем алганда, террорчылык актларының зур масштаблы нәтиҗәләре вакытында авария-коткару эшләрен оештыру эре табигый һәм техноген гадәттән тыш хәлләрне бетергәндәге эшләрне оештыруга охшаш.

Террористик куркыныч дәрәҗәләрен билгеләү тәртибе һәм шәхес, җәмгыять һәм дәүләт иминлеген тәэмин итү чаралары Россия Федерациясе Президенты тарафыннан билгеләнә.

Террорчылык актлары белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмау буенча халык белән чаралар

Террорлык актлары белән бәйле гадәттән тыш хәлләрне булдырмауга һәм халыкны аларны бетерү буенча бурычларны хәл итүгә җәлеп итүгә юнәлдерелгән халык белән чаралар үткәрү зарур.

Бу чаралар халыкның үз торак йортларын саклауда катнашуын активлаштыруга, торак-эксплуатация предприятиеләре, милициянең терәк пунктлары җитәкчелегендә постлар, терәк пунктлар, Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм бәла-казалар нәтиҗәләрен бетерү министрлыгының Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм бәла-каза нәтиҗәләрен бетерү буенча идарә органнары каршындагы вакытлы оператив штаблар эшен оештыруга юнәлдерелгән. Хокук саклау органнары белән тыгыз хезмәттәшлектә алар торак секторының биналары һәм корылмалары, җылылык, электр, су белән тәэмин итү системалары торышын

контрольдә тотарга, кешеләр күпләп була торган урыннарда (юлларда һәм транспорт коммуникацияләрендә) шартлау куркынычы булган предметларны һәм объектларны ачыкларга, торак булмаган биналарның запорный җайланмаларының торышын контрольдә тоту, контрольдә тотыла торган территориядә гадәттән тыш хәлләр килеп туганда һәм килеп чыкканда җәмәгать тәртибен саклау, торакларны экстремаль ситуациядә ярдәм күрсәтү кирәк булган мөстәкыйль хәрәкәт итү мөмкинлеге чикләнгән торакларны исәпкә алып барырга тиеш.

Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр мониторингы челтәрләрен колачлау пунктлары һәм зоналары

Гидрометеорология вакыйгалары мониторингы һәм фаразлары «Татарстан Республикасы Гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне күзәтү идарәсе»ФДБУ тарафыннан башкарыла.

Геологик процессларга Мониторинг ТР ЭТБМ һәм «ТР Геоцентр» ДУП тарафыннан башкарыла.

Социаль-гигиена мониторингын һәм фаразлауны Россия Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының территориаль санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнары гамәлгә ашыра.

Техноген объектларның торышы һәм аварияләр фаразын республиканың профильле министрлыклары һәм Ростехнадзорның ТР буенча идарәсе, шулай ук Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары составында күзәтчелек органнары, предприятиеләрдә һәм оешмаларда - предприятиеләрнең һәм оешмаларның сәнәгать куркынычсызлыгы буенча бүлекчәләре башкара.

3.10.3. Гадәттән тыш хәл турында хәбәр итү

Авыл җирлеге халкына хәбәр итү өчен 4 берәмлек (гамәлдәге 1гә өстәп), 1 километрдан да ким булмаган өслек радиусы булган сөйләм сирена җайланмалары (ССҖ) урнаштыру тәкъдим ителә.

Сөйләм сиреналарын урнаштырганда муниципаль берәмлекнең торак пунктлары территорияләрен тулысынча каплауны күздә тотарга кирәк.

Гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуга яисә килеп чыгуга янау турында аудио-, аудиовизуаль һәм башка хәбәрләрне кабул итүне, эшкәртүне һәм тапшыруны гамәлгә ашыручы муниципаль берәмлекнең техник җайланмаларын, үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен һәм район бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте белән шундый хәлләрдә халыкны яклау ысулларын үзара яраштыру мөмкинлеген карарга кирәк.

Заманча мәгълүмат технологияләре, электрон һәм басма массакүләм мәгълүмат чараларын ярдәмендә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү яки килеп чыгу куркынычы турында халыкка вакытында һәм гарантияле мәгълүмат җиткерү, үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен һәм мондый ситуацияләрдә саклану ысулларын җиткерү өчен куллану максатка ярашлы.

Авыл җирлеге территориясендә чүп юк, шул ук вакытта потенциаль куркыныч объектлар якын-тирә территорияләрдә урнашкан.

«Гражданнар оборонасы турында» гы 1998 елның 12 февралендәге №28-ФЗ Федераль законның 9 статьясының 3 пункты нигезендә, һәм беренчел мәгълүматлар һәм таләпләр нигезендә, потенциаль куркыныч объектлардагы аварияләрдә хәбәр итүнең локаль системаларын булдыру зарур.

Әгәр гадәттән тыш хәл очрагында зарарлаучы факторларның гамәлдә булу зонасы предприятие территориясеннән читкә чыкмаса, хәбәр итүнең локаль системасы аның территориясендә генә булдырыла һәм алга таба муниципаль районның бердәм дежур-диспетчерлык хезмәте аша үзәкләштерелгән хәбәр итүнең Төбәк автоматлаштырылган системасы белән интеграцияләнә.

Әгәр дә зарарлаучы факторларның гамәлдә булу зонасы гадәттән тыш хәл очрагында предприятие территориясеннән читкә чыга икән, ЛСО предприятиедән читтә дә мөмкин булган зарарлану зонасында төзелә һәм шулай ук РЦО аша БДДХ белән интеграцияләнә.

ПКО һәм ЛСО буенча якынча урнашу график материалларда күрсәтелгән, проектлаштыруның алдагы стадияләрендә ҖЧҖ урнаштыру төгәлләштерүне таләп итә.

2019 елның 1 маендагы 84-ФЗ номерлы Федераль закон белән 1998 елның 12 февралендә «Гражданнар оборонасы турында» Федераль законга үзгәрешләр кертелде. I һәм II класслы хәвефлелектәге куркыныч җитештерү объектларыннан, аеруча радиация куркынычы булган һәм атом-төш куркынычы булган җитештерү объектларын һәм аварияләр нәтиҗәләрен аларның территорияләреннән читтә зарарлый торган факторлар йогынтысы зоналарында яшәүче яисә хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыра торган халыкның гомеренә һәм сәламәтлегенә зыян китерергә мөмкин булган объектлардан файдаланучы оешмаларга хәбәр итүнең локаль системаларын төзү һәм аларны әзер килеш тоту, гидротехник корылмалар һәм югары куркыныч гидротехник корылмалар;

Гадәттән тыш хәл турында халыкка хәбәр итү өчен телерадиотапшырулар каналлары: «Татарстан», «Эфир», «Татарстан - Яңа Гасыр»телерадиокомпаниясе җәлеп ителергә мөмкин.

Хәбәр итү системасын беренчел актив чараларга кертергә мөмкин, аларны активлаштырганда халыкны турыдан-туры яклау бурычы хәл ителә. Нәкъ менә үз вакытында хәбәр итү һәм янауның чын характеры турында мәгълүмат җиткерү мөмкин булган югалтуларны кискен киметергә мөмкинлек бирә, паник имеш-мимешләр барлыкка килүгә комачаулый, алар теләсә нинди характердагы гадәттән тыш хәл белән чагыштырганда тискәре нәтиҗәләргә китерергә сәләтле.

Халыкка хәбәр итү һәм мәгълүмат бирү чаралары сыйфатында түбәндәгеләрне куллануны оештыру максатка ярашлы:

- кәрәзле элемтә челтәрләре;
- репродуктор;

– транспорт чараларында гадәттән тыш хәлләр турында ашыгыч хәбәрләрне тапшыру программасына автоматик рәвештә күчереп куела торган автомагнитол;

– шартлы сигналлар һәм кыска мәгълүмат хәбәрләрен тапшыруны тәэмин итә торган автоном туклану белән югары куәтле тавыш нурланышлары;

– телерадиотапшырулар челтәре (цифрлы тапшыруларга күчүне исәпкә алып);

– ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының рәсми сайтында ашыгыч мәгълүмат урнаштыру юлы белән, шулай ук республиканың Төп Интернет-ресурсларының яңалыклар һәм эзләү порталларында Интернет челтәренә хәбәр итү;

– мобиль мәгълүмат чаралары;

– кычкырып сөйләүче элемтә белән оператив хезмәтләр автомобильләре,

– тавыш-сөйләшү элемтәсе модуле куелган пилотсыз очу аппаратлары.

Тикшеренүләр күрсәткәнчә, көн дәвамында хәрәкәтләнүче кешеләрнең даими агымы халыкның күп өлешен тәшкил итә, ягъни көн дәвамында кешеләрнең күпчелеге мәгълүмат кабул итү чараларыннан аерылган (телефон, радио, телевизор, компьютер, радионокта). Шул ук вакытта элемтәнең кәрәзле челтәрләрен үстерү халыкка массакүләм хәбәр итү бурычын шәһәрдә һәм шәһәр читендәге зонага бәйсез рәвештә хәл итү мөмкинлеге турында сөйләргә мөмкинлек бирә.

Кәрәзле телефон - универсаль элемтә һәм цифрлы мәгълүмат алмашу, радио һәм телевидение сигналларын кабул итү, Интернетка чыгу чарасы. Боларның барысы да кәрәзле телефонны төрле характердагы гадәттән тыш хәлләрдә ил халкының күпчелегенә хәбәр итүнең төп чараларыннан берсе буларак карарга мөмкинлек бирә.

Барлык заманча автомагнитолларның RDS (Radio Data System) махсус режимы бар - радиотапшырулар станцияләре мәгълүмати хәбәрләр тапшырыла торган мәгълүмат тапшыру системасы, . RDS режимын Россиянең күпчелек радиостанцияләре кулланалар.

Моннан тыш, РФ Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы Татарстанда халыкка ЧС - Cell Broadcast (Широковещательная передача) турында хәбәр итү системасын кертү буенча сынау зонасын кертергә планлаштыра, ул билгеле бер географик өлкәдә кәрәзле телефонга кичекмәстән илтеп җиткерү өчен билгеләнгән.

Татарстан Республикасында коткару хезмәтенең «112» бердәм номеры эшли.

Фаразланучы һәм килеп чыккан гадәттән тыш хәлләр һәм янгыннар турында халыкка мәгълүмат бирү системасы 3.10.3.1 рәсемендә, Россия Федерациясе Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 29.06.2006 ел, №386 боерыгы нигезендә тәкъдим ителгән.

Хәбәр итү системасын беренчел актив чараларга кертергә мөмкин, алар ярдәмендә халыкны турыдан-туры яклау бурычы хәл ителә. Нәкъ менә үз вакытында хәбәр итү һәм янауның чын характеры турында мәгълүмат җиткерү мөмкин булган югалтуларны кискен киметергә мөмкинлек бирә, паник имеш-мимешләр барлыкка килүгә комачаулый, алар теләсә нинди характердагы гадәттән тыш хәл белән чагыштырганда тискәре нәтиҗәләргә китерергә сәләтле.

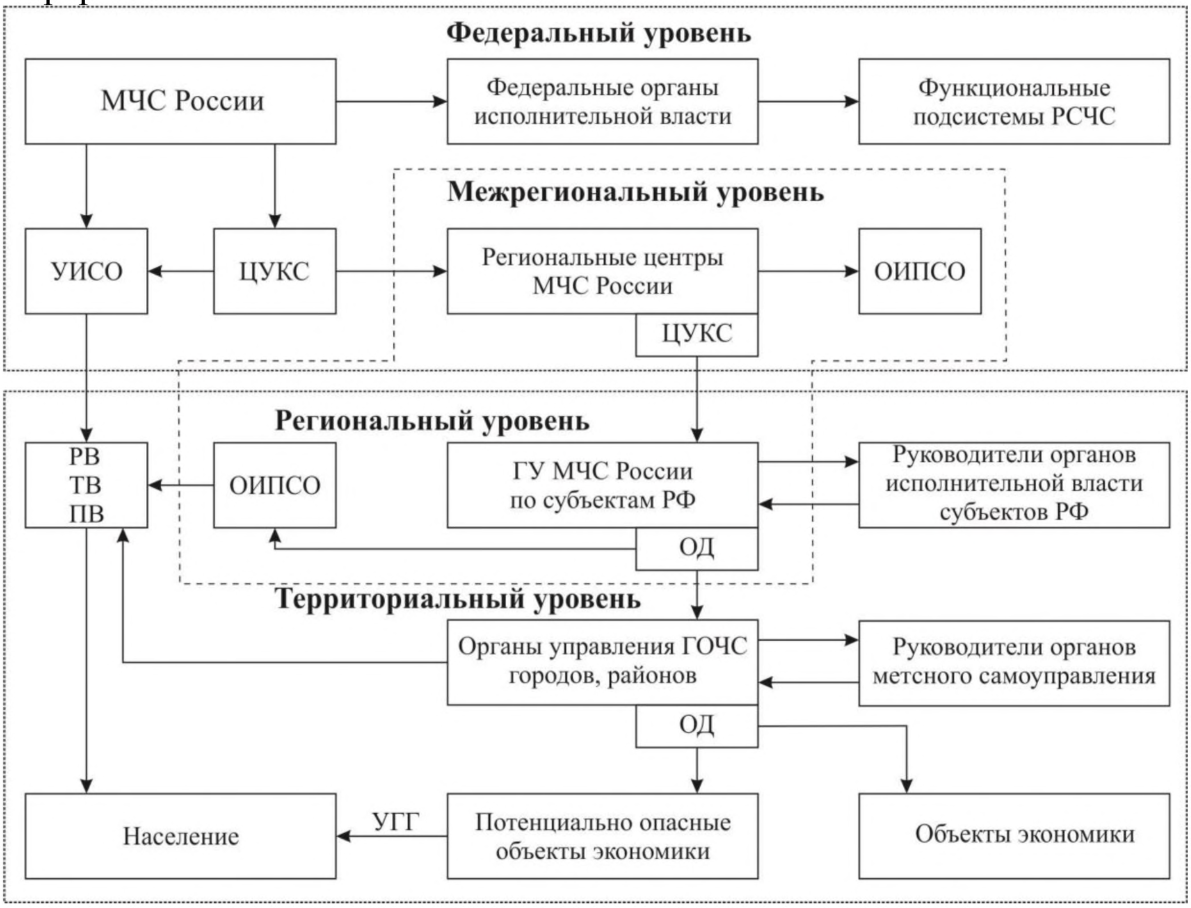

3.10.3.1. рәсеме Фаразланган һәм барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләр һәм янгыннар турында халыкка мәгълүмат җиткерүне оештыру схемасы.

Рәсемгә алынган кыскартулар 3.10.3.1: ОД - оператив дежурный; РадиоТ-радиотапшырулар; ТВ-телевидение; ПВ-чыбыклы тапшырулар; УГГГ-урам тавыш бирүчеләр; Кризислы хәлләрдә идарә итү ЦУКС-үзәге; УИСО-мәгълүмат һәм җәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе; ОИПСО - мәгълүмат, пропаганда һәм җәмәгатьчелек белән элемтә бүлеге.

Газ, нефть һәм азык-төлек үткәргечләрдәге авария булган очракта халыкка хәбәр итүне оештыру бик катлаулы проблема булып тора. Барлык төр транспорт маршрутлары буйлап хәбәр итү системасын төзү мөмкин түгел бит. Бу объектлар үзләренә беркетелгән матдә аркасында гына түгел, ә күп кенә су, тимер юл һәм автомобиль магистральләрен кисеп үтү белән дә куркыныч. Өстәвенә, бүгенге көндә торба үткәргечләрнең күбесе нык тузган.

Азык-төлек үткәргеченә хезмәт күрсәтүче персонал, азык-төлек үткәргечкә якын торган торак пунктлар; продуктүткәргеч трассасы янында очраклы рәвештә калган кешеләр беренче чиратта хәбәр ителергә тиеш. Калган торак пунктларга хәбәр итү өчен продукт үткәргеченең дежур

диспетчерыннан алынган мәгълүмат буенча җирле территориаль хәбәр итү системасы эшкә җәлеп ителергә тиеш.

Хезмәт күрсәтүче персоналга хәбәр итү өчен хезмәт һәм технологик элемтә оештыру өчен продукт үткәргече трассасы буйлап салынган чыбыклы яки радиорелейлы элемтә линияләре кулланыла. Диспетчерларга ашыгыч хәбәр итү өчен трассадан хезмәт күрсәтүче персоналның радиоэлемтә чаралары кулланыла. Авария турында беренчел мәгълүмат продукт үткәргеченең нормаль эш режимын күзәтеп торучы автоматика чаралары буенча дежур диспетчерга килә, ә аннары бу хәлнең төгәл урыны һәм масштабы турында төгәл мәгълүмат линияле хезмәт күрсәтүче персоналдан килә.

Озын продукт үткәргечтә хәбәр итү системасын төзү варианты 3.10.3.2 рәсемендә тәкъдим ителгән.

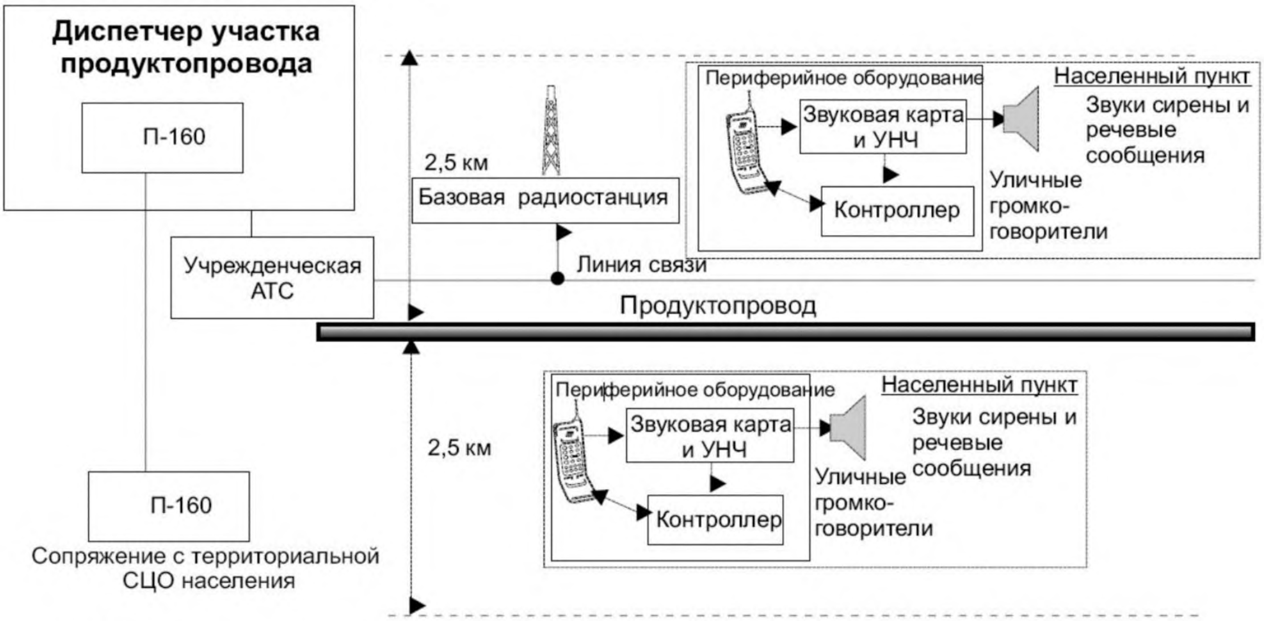

3.10.3.2. рәсемдә Продуктүткәргечтә хәбәр итү системасын төзү варианты

3.10.4. Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр вакытында эвакуация

Авыл җирлеге территориясе радиоактив һәм химик зарарлану зоналарына эләкмәгәнлектән, катастрофик су басу мөмкин булганлыктан, әлеге куркынычлардан саклау буенча махсус чаралар үткәрү таләп ителми.

Шул ук вакытта авыл җирлеге территориясенең бер өлеше магистраль газүткәргечләрдә гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы булган зонага эләгә.

Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда халыкны гадәттән тыш хәл зонасыннан эвакуацияләүне күздә тотарга кирәк. Халыкны эвакуацияләүне кисәтүче һәм ашыгыч рәвештә карарга киңәш ителә.[2]

---

[2] Кисәтү (алдан алдан) – потенциаль куркыныч объектларда проект алды авариясе яки һәлакәт нәтиҗәләре булган табигый бәла-казалар килеп чыгуның югары ихтималы

Эвакуация һәм аны үткәрү вакыты гадәттән тыш хәлләр масштабларына, куркыныч зонада калган халык санына, Транспорт һәм башка җирле шартларга бәйле.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, кризис вакытында, бигрәк тә сугыш вакытында, күп сандагы халыкның куркынычсызрак районнарга күчүе мөмкин. Сүз халыкның миграциясе һәм качаклар турында бара. Бу очракта дәүләт хакимияте органнарының бурычы качакларны теркәү һәм тормыш белән тәэмин итү мәсьәләләрен оператив хәл итү.

3.10.5. Янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча чаралар исемлеге

ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы мәгълүматларына караганда, авыл җирлеге территориясендә янгын саклау бүлекчәләре урнашкан, 3.10.5.1 нче таблица.

3.10.5.1 таблица

Янгын сүндерү бүлеге аталышы, ведомство карамагы	Дислокации урыны	Янгын техникасы тибы исәптә/резервта
Татарстан Республикасы Янгын сагы		
«Баек» ОП «ТР Янгын сагы» ДКУ	Баек авыл җирлеге Баек авылы, Атау ур., 1а	АРС -14-1 берәмлек/ АЦ-40(131) 137А-1 берәмлек.

Генераль план нигезендә янгын сүндерү хезмәтенең өстәмә бүлекчәсен булдыру күздә тотылмый.

Янгын сагының гамәлдәге бүлекчәсе урнашуы «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» 123-ФЗ нигезендә беренче янгын сүндерү бүлекчәләре килү норматив вакытын канәгатьләндерә (авыл җирлеге өчен 20 минут):

- Дусай т. п. кадәр-6 минут (5 км);
- Яңа Сафәр т. п. кадәр-10 минут (6 км);
- Горбуновка т. п.кадәр-13 минут (11 км).

Янгынга каршы су белән тәэмин итү чыганагы булган сулыкларга һәм янгынны сүндерү өчен файдаланыла торган башка корылмаларга янгын сүндерү автомобильләре өчен мәйданчыклар булган подъездларны, аларны урнаштыру һәм су алу урыннарын, «2014-2020 елларга Татарстан Республикасында халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау, янгын куркынычсызлыгын һәм су объектларында кешеләр иминлеген тәэмин итү»дәүләт программасы нигезендә күздә тотарга кирәк. Мондый мәйданчыкларның күләме, 2012 елның 10 июлендәге 117-ФЗ номерлы Федераль законның 98 ст. 4 өлешенә кертелгән үзгәрешләр нигезендә, 12x12

турында дөрес мәгълүмат алганда халыкны гадәттән тыш хәлләр зоналарыннан эвакуацияләү.

Экстрен (кичектергесез) - гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракта, халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янап, нормаль тереклек тәэмин ителешен бозу очрагында халыкны эвакуацияләү. (Гражданлык яклавы: Энциклопедия в 4-х том. Т.IV (өченче басма, эшкәртелгән һәм өстәмә) В.А.Пучков гомуми редакциясе астында/ Россия гадәттән тыш хәлләр министрлыгы. М.: ФГБУ ВНИИ ГОЧС (ФЦ), 2015).

метрдан да ким булмаска тиеш.

Шулай ук суэтем башняларын янгын сүндерү техникасы белән сайлап алу өчен җайлаштыру, торак йортларны тышкы янгынга каршы су белән тәэмин итү зарур.

Янгын куркынычсызлыгы өлкәсендәге техник җайга салуның төп нигезләмәләрен билгели торган һәм янгын куркынычсызлыгы объектларына (продукциягә), шул исәптән биналарга, корылмаларга һәм төзелешләргә, сәнәгать объектларына, янгын-техник продукциягә һәм гомуми билгеләнештәге продукциягә карата гомуми таләпләр билгели торган «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент» Федераль закон янгыннан саклау, гражданнар сәламәтлеген, гражданнарның һәм юридик затларның, дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне янгыннан саклау максатларында кабул ителде.

Янгын чыккан очракта кешеләрнең куркынычсызлыгы бинаны проектлаганда кирәкле күләмле-планлаштыру карарларын үтәү хисабына «Янгын куркынычсызлыгы системасы СП 4.13130.2013 нигезендә янгын саклау объектларында янгынның таралуын чикләү күләмле-планлаштыру һәм конструктив карарларга карата таләпләрне үтәү хисабына тормышка ашырыла

Тиешле территорияләрдә янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда Россия Федерациясе норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары һәм янгын куркынычсызлыгы буенча муниципаль хокукый актлар тарафыннан янгын куркынычсызлыгы буенча өстәмә таләпләр билгеләнә, шул исәптән халыкны торак пунктлардан читтә янгыннарны локальләштерү өчен җәлеп итүне, гражданнар тарафыннан урманнарга баруны тыюны, торак пунктларның чикләреннән читтә урман һәм башка янгыннарны торак пунктлар җирләренә таратуга комачаулаучы өстәмә чаралар күрүне (торак пунктлар чикләре буенча янгынга каршы аермаларны арттыру, янгынга каршы минеральләштырылган полосалар булдыру һәм мондый чаралар) күздә тота.

Мөмкин булган янгынны бетергәндә һәм коткару эшләрен башкарганда янгын сүндерү бүлекчәләренең куркынычсызлыгы конструктив, күләмле-планлаштыру, инженер-техник һәм оештыру чаралары белән тәэмин ителергә тиеш:

- янгын сүндерү юлларын һәм янгын сүндерү техникасы өчен функциональ юллар һәм подъездлар белән берләштерелгән юллар төзү;

- тышкы һәм эчке янгын сүндерү максатларына суның исәп-хисап чыгымын тәэмин итү.

123-ФЗ номерлы «Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турында Техник регламент» Федераль законның 53 статьясы, ГОСТ 12.1.004-91 * "Янгын куркынычсызлыгы« 3.3 пункты таләпләренең берсе булып, кешеләрнең үз вакытында һәм тоткарлыксыз эвакуациясен оештыру санала

Барлык биналарга керү юлларының, автомобиль юлларының буш булуын, ә тупик юлларның транспортны борылу өчен мәйданчыклары

булуын, территориянең янгын гидрантларының норматив саны белән тәэмин ителүен, ә челтәрдә тиешле басым булуын алдан күрергә кирәк;

Икътисад объектларында алдан карарга кирәк:

– җитештерү объектларын норматив документация таләпләренә туры китереп, янгынны автоматик рәвештә ачыклау һәм сүндерү системалары белән җиһазлау;

– җитештерү объектлары территориясен җиңел яна торган материаллардан, аз кыйммәтле яна торган корылмалардан (сарайлар, коймалардан чистарту);

– биналардан һәм корылмалардан янгынга каршы өзеклекләр саклау, янгыннарны сүндерү яисә локализацияләү чорында янгын көчләрен һәм чараларын маневрлау өчен шартлар тудыру;

– су һәм ясалма сулыклар булган махсус янгынга каршы резервуарлар кору;

– конструкцияләрнең утка каршы торучанлыкны арттыру, махсус янгынга каршы киртәләр булдыру.

Халыкка янгын куркынычсызлыгы таләпләрен төгәл үтәргә кирәк.

Гомуми тәкъдимнәр (НӘТИҖӘЛӘР)

Гадәттән тыш хәлләр буенча билгеләнгән зоналарда төзелешне проектлаганда норматив таләпләрне үтәү гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне мөмкин кадәр булдырмый калырга, ә гадәттән тыш хәлләр килеп туган очракта кеше югалтуларын мөмкин кадәр киметергә һәм гадәттән тыш хәлләрдән килгән зыяннарны бетерү чыгымнарын киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Генераль планның төп техник-икътисадый күрсәткечләре

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Беренче ел (2017 ел)	Беренче чират (2025 ел.)	Исәп-хисап вакыты (2040 ел)
7.	**ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР МИНИСТРЛЫГЫ**				
7.1	Хәбәр итү системасы (РСУ)	данә	-	4	-

4. ТЕХНИК-ИКЪТИСАДЫЙ КҮРСӘТКЕЧЛӘР

4.1 нче таблица

Баек авыл җирлеге территориясеннән файдалану балансы

Территориянең исеме	**Гамәлдәге нигезләмә (2009 ел)**		**Проект нигезләмәсе (2010 ел)**	
	га	**%**	**га**	**%**
Баек авыл җирлеге территориясенең гомуми мәйданы, шул исәптән:	**6693,23**	**100**	**6693,23**	**100**
Торак пунктлар территориясенең гомуми мәйданы, шул исәптән:	175,1092	2,6	189,0745	2,9
- Баек авылы	89,9391	*1,3*	104,4259	*1,6*
- Дусай авылы	32,0917	*0,5*	32,0917	*0,5*
- Яңа Сәфәр авылы	30,649	*0,5*	30,1305	*0,5*
Горбуновка авылы	22,4294	*0,3*	22,4264	*0,3*
Махсуслаштырылган иҗтимагый төзелеш зонасы	0,05	*0*	0,05	*0*
Җитештерү зоналары, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы зоналары, шул исәптән:	49,25	0,7	69,2	1,0
- транспорт инфраструктурасы зонасы	*48,33*	*0,7*	*53,21*	*0,8*
- инженерлык инфраструктурасы зонасы	*0,69*	*0*	*0,69*	*0*
- җитештерү зонасы	*0,23*	*0*	*15,3*	*0,2*
Авыл хуҗалыгы кулланышы зоналары, шул исәптән:	4804,6908	71,9	4768,2155	71,2
- авыл хуҗалыгы җирләре зонасы	*4729,7808*	*70,7*	*4693,8755*	*70*
- авыл хуҗалыгы предприятиеләренең җитештерү зонасы	*74,91*	*1,2*	*74,28*	*1,2*
Рекреацион билгеләнештәге зоналар, шул исәптән:	1631,38	24,3	1631,47	24,3
- ял зонасы	*9,40*	*0,1*	*9,40*	*0,1*
- урманнар зонасы	*1621,98*	*24,2*	*1622,07*	*24,2*
Акваторияләр зонасы	26,4	*0,4*	26,4	*0,4*
Махсус билгеләнештәге зоналар, шул исәптән:	2,35	0	4,82	0,1
- зиратлар зонасы	*2,19*	*0*	*4,72*	*0,1*
- калдыкларны саклау һәм күмү зонасы	*0,16*	*0*	*0,16*	*0*
Башка зоналар	4,00	*0,1*	4,00	*0,1*

Авыл хуҗалыгы җирләре зонасының 35,91 га кимүе түбәндәге чаралар белән бәйле:

- торак пунктларның чикләрен киңәйтү-14,85 га (3.7 бүлек),
- автомобиль юллары төзелеше-6,28 га (бүлек 3.6),
- карьера төзелеше-15,07 га (бүлек 3.2.1).

4.2 нче таблица

Генераль планның төп техник-икътисадый күрсәткечләре
Баек авыл җирлеге

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Беренче ел (2019 ел)	Беренче чират (2025 ел.)	Исәп-хисап вакыты (2040 ел)
1.	**халык**				
1.1	Даими халык саны-барлыгы, шул исәптән:	кеше	599	580	560
	Баек авылы	кеше	347	340	335
	Дусай авылы	кеше	176	169	160
	Яңа Сәфәр авылы	кеше	61	57	52
	Горбуновка авылы	кеше	15	14	13
2.	**Торак фонды**				
2.1	Торак фонды-барлыгы, шул исәптән:	мең кв. м.	18,48	22,68	27,24
	Баек авылы	мең кв. м.	11,20	12,76	15,76
	Дусай авылы	мең кв. м.	4,69	6,25	7,45
	Яңа Сәфәр авылы	мең кв. м.	1,75	2,59	2,95
	Горбуновка авылы	мең кв. м.	0,84	1,08	1,08
2.2	Чорда яңа торак төзелеше-барлыгы, шул исәптән:	мең кв. м.	-	4,20	4,56
	Баек авылы	мең кв. м.	-	1,56	3,00
	Дусай авылы	мең кв. м.	-	1,56	1,20
	Яңа Сәфәр авылы	мең кв. м.	-	0,84	0,36
	Горбуновка авылы	мең кв. м.	-	0,24	-
3.	**Халыкка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары**				
3.1	Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары, шул исәптән	урын	20	31	31
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	20	31
	- яңа төзелеш		-	11	-
3.2	Гомуми белем бирү оешмалары, шул исәптән	урын	120	120	120
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	120	120
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.3	Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру, шул исәптән	урын	12	77	77
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	12	77
	- яңа төзелеш		-	65	-
3.4	Дәвалау-профилактика медицина оешмалары, шул исәптән	йөреш/ сменага	8	11	11
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	8	11
	- яңа төзелеш		-	3	-
3.5	Мәдәният йортлары һәм авыл клублары, шул исәптән	урын	270	270	270

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Беренче ел (2019 ел)	Беренче чират (2025 ел.)	Исәп-хисап вакыты (2040 ел)
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	270	270
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.6	китапханәләр, шул исәптән	мең данә	6,0	6,0	6,0
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	6,0	6,0
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.7	Спорт заллары, шул исәптән	кв.м.	360	360	360
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	360	360
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.8	Яссы спорт корылмалары, шул исәптән	кв.м.	-	1130	1130
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	-	1130
	- яңа төзелеш		-	1130	-
3.9	Сәүдә предприятиеләре, шул исәптән	кв.м сәүдә.мәйдан	99	174	174
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	99	174
	- яңа төзелеш		-	75	-
3.10	Җәмәгать туклануы предприятиеләре, шул исәптән	урын	-	23	23
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	-	23
	- яңа төзелеш		-	23	-
3.11	Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, шул исәптән	эш урыны	-	2	2
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	-	2
	- яңа төзелеш		-	2	-
3.12	Элемтә бүлекләре, шул исәптән	объект	1	1	1
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	1	1
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.13	Банкның бүлекләре һәм филиаллары, шул исәптән	объект	-	1	1
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	-	1
	- яңа төзелеш		-	1	-
3.14	Полиция, шул исәптән	объект	-	1	1
	- гамәлдәге саклана торган объектлар		-	-	1
	- яңа төзелеш		-	1	-
3.15	Җәмәгать бәдрәфләре, шул исәптән	приборлар	-	1	1
	- гамәлдәге саклана торган		-	-	1

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Беренче ел (2019 ел)	Беренче чират (2025 ел.)	Исәп-хисап вакыты (2040 ел)
	объектлар				
	- яңа төзелеш		-	1	-
4.	**Халыкка ритуаль хезмәт күрсәтү**				
	Зиратның гомуми мәйданы	га	4,72	4,72	4,72
5.	**Транспорт инфраструктурасы**				
6.1	Федераль әһәмияттәге автомобиль юллары	чакрым	-	-	-
6.2	Региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары	чакрым	23,4	23,4	23,4
6.3	Җирле әһәмияттәге автомобиль юллары	чакрым	1,3	3,0	3,0
5	**Инженерлык инфраструктурасы**				
7.1	Су белән тәэмин итү				
	- су куллану	куб. м / тәүлек			
7.2	Канализация				
	- юынты суларның гомуми күләме	куб. м / тәүлек			
7.3	Санитар чистарту				
	- каты көнкүреш калдыклары күләме	т/ел			
	- каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар	данә			
7.4.	Җылылык белән тәэмин итү				
	- котельныйларның гомуми саны	данә			
7.5.	Газ белән тәэмин итү				
	- газның еллык чыгымы	мең нм3 / ел			
7.6.	Электр белән тәэмин итү				
	- еллык электр куллану	мең кВт.сәг./ел			
	- исәп-хисап егәрлеге	кВт			
	- трансформатор подстанцияләренең гомуми егәрлеге	кВА			
7.7.	Аз токлы челтәрләр				
	- телефоннар саны	данә			
8	**Гражданнар оборонасы буенча чаралар, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар исемлеге**				
8.1.	Хәбәр итү (РСУ)	данә	-	2	4

ФАЙДАЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ

Норматив-хокукый актлар

1. Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

2. Россия Федерациясе Җир кодексы 25.10.2001 ел, № 136-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

3. Су кодексы 3.06.2006 ел, № 74-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

4. Урман кодексы 4.12.2006 ел, № 200-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

5. Гражданнар кодексы 30.11.1994 № 51-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

6. «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

7. «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон

8. «Җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында» 2004 елның 21 декабрендәге 172-ФЗ номерлы Федераль закон.

9. «Дәүләт һәм муниципаль милекне хосусыйлаштыру турында» 2001 елның 21 декабрендәге № 178-ФЗ номерлы Федераль закон.

10. «Дәүләт реестрлары белешмәләрендә каршылыкларны бетерү һәм җир кишәрлегенең билгеле бер категориягә керүен билгеләү максатларында Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 июлендәге 280-ФЗ номерлы Федераль закон.

11. «2019 елга кадәр иҗтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәҗәсен билгеләү турында»2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.

12. «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;

13. «Мөслим муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 30-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

14. СНиП 2.07.01-89* «Шәһәр Төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»

15. Кагыйдәләр җыентыгы СП 42.13330.2016 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакция.

16. Татарстан Республикасы шәһәр төзелешен проектлаштыруның республика нормативлары Министрлар кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән расланган).

17. СанПин 2.4.1.3049-13 «Мәктәпкәчә оешмаларда эш режимын булдыруга, карап тотуга һәм оештыруга карата санитар-эпидемиологик таләпләр» (2013 елның 15 маендагы 26 номерлы карары белән расланган).

18. СанПин 2.4.2821-10 «Гомуми белем бирү учреждениеләрендә укуны оештыру шартларына һәм оештыруга санитар-эпидемиологик таләпләр» (2010 елның 29 декабрендәге 189 номерлы карары белән, 2016 елның 2 гыйнварындагы 3 номерлы карары (үзгәрешләр белән) белән расланган).

19. СанПин 2.4.4.1251-03 «Балалар мәктәптән тыш учреждениеләре (өстәмә белем бирү учреждениеләре). Балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренә (мәктәптән тыш учреждениеләр) карата санитар-эпидемиологик таләпләр».

20. СанПиН 2.1.3.2630-10«Медицина эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларга карата санитар-эпидемиологик таләпләр» (18.05.2010 № 58 карар белән расланган) .

21. СНиП 42-01-2002 «Газ бүлү системалары».

22. СП 42-101-2003 «Металл һәм полиэтилен торбалардан газ бүлү системаларын проектлау һәм төзү буенча гомуми нигезләмәләр».

23. СНиП 3.05.02-88 «Газ белән тәэмин итү» (1995 ел басмасы, үзгәрешләр белән).

24. СНиП 23-01-99 «Төзелеш климатологиясе».

25. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе» (РФ Баш дәүләт санитар табибының 2007 елның 25 сентябрендәге 74 номерлы карары беләни расланган (2008 елның 10 апрелендәге, 2009 елның 6 октябрендәге, 2010 елның 9 сентябрендәге үзгәрешләр белән).

26. ГОСТ 153-39. 3-051-2003 «Төп нигезләмәләр». «Биналарның газ бүлү челтәрләре һәм газ җиһазлары»

27. ПБ 12-529-03 «Газ бүлү һәм газ куллану системалары иминлеге кагыйдәләре».

28. СНиП 2.04.02-84 «Су Белән тәэмин итү». Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

29. СНиП 2.04.01-85 «Биналарда эчке сүүткәргеч һәм канализация».

30. СНиП 2.04.03-85 «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

31. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен су белән тәэмин итү һәм канализация буенча кулланма (СНиП 2.07.01-89).

32. СНиП 41-02-2003 «Җылылык челтәрләре».

33. РД 34.20.185-94 «Шәһәр электр челтәрләрен проектлау буенча инструкция».

34. «Электр тапшыру линияләрендә 0.4-35 кВ көчәнешләре буенча җепселле-оптик элемтә линияләрен проектлау, төзү һәм эксплуатацияләү кагыйдәләре» СО 153-34.48.519-2002.

35. Шәһәр һәм бистә электр челтәрләрен проектлау буенча кулланма (кВСН 97-83).

Федераль программалар

1. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2019 елның 13 февралендәге 207-р номерлы боерыгы белән расланган 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясенең пространство үсеше стратегиясе.
2. Россия Федерациясе Президентының 2017 елның 13 маендагы 208 номерлы Указы белән расланган 2030 елга кадәр чорга Россия Федерациясенең икътисадый куркынычсызлыгы стратегиясе.
3. Федераль транспорт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су транспорты) һәм федераль әһәмияттәге автомобиль юллары (утв) өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы (РФ Хөкүмәтенең 2013 елның 19 мартындагы 384-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).
4. Федераль транспорт өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы (торбаүткәргеч транспорт өлешендә) (РФ Хөкүмәтенең 2018 елның 22 мартындагы 2915-р номерлы боерыгы белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).
5. Югары белем бирү өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы (РФ Хөкүмәтенең 2013 елның 26 февралендәге 2915-р номерлы боерыгы белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).
6. Сәламәтлек саклау өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы (РФ Хөкүмәтенең 2012 елның 28 декабрендәге 2607-р номерлы боерыгы белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).
7. Энергетика өлкәсендә Россия Федерациясенең территориаль планлаштыру схемасы (РФ Хөкүмәтенең 2016 елның 1 августындагы 1634-р номерлы боерыгы белән расланган (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Республика программалары

8. «Татарстан Республикасының 2030 елга кадәр социаль-икътисадый үсеше стратегиясен раслау турында»2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы.
9. «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планын раслау турында»Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 25 сентябрендәге 707 номерлы карары
10. «2020 елга кадәр һәм 2030 елга кадәрге чорга кластерлы якын килү нигезендә Татарстан Республикасының җитештерү көчләрен үстерү һәм урнаштыру» программасы (22.10.2008 ел, № 763 ТР Министрлар кабинеты карары белән расланган).
11. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 21 сентябрендәге 2521-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган мәктәпкәчә мәгариф оешмалары биналарын янәшәдәге территорияне төзекләндерү белән капиталь ремонтлауга Татарстан Республикасы бюджетыннан җибәрелә торган акчаларны бүлү.

12. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 25 декабрендәге 3626-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда Татарстан Республикасы торак пунктларында халыкны эчәргә яраклы су белән тәэмин итү өчен төзелергә, капиталь ремонтланырга һәм реконструкцияләнергә тиешле объектлар исемлеге

13. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 26 декабрендәге 3632-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда төзелергә тиешле 140тан 390 башка кадәр егәрлекле сыер абзарлары исемлеге ;

14. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 17 декабрендәге 3459-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда капиталь ремонт үткәрелергә тиешле Татарстан Республикасы муниципаль архивларының биналары исемлеге

15. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 1 декабрендәге 3218-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елга Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре башкарма комитетлары (Советлары) биналарын (урыннарын) төзү һәм капиталь ремонтлау чараларын гамәлгә ашыру өчен акча бүлү.

16. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 13 ноябрендәге 2968-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда капиталь ремонт һәм матди базаны ныгытырга тиешле Татарстан Республикасы яшүсмерләр клубларының биналары (урыннары) исемлеге.

17. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 16 ноябрендәге 2985-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда капиталь ремонтланырга тиешле Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Баш ветеринария идарәсе һәм Татарстан Республикасы муниципаль районнарының ведомство буйсынуындагы учреждениеләре биналары Исемлеге

18. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 20 ноябрендәге 3022-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2019 елда капиталь ремонт һәм матди базаны ныгыту өчен Татарстан Республикасы яшьләр үзәкләре биналары (урыннары) исемлеге.

19. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 1 ноябрендәге 2892-р номерлы боерыгы белән расланган Татарстан Республикасының 2019 елда Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән капиталь ремонтланырга тиешле социаль хезмәт күрсәтү һәм социаль яклау учреждениеләре исемлеге

20. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 29 октябрендәге 2823-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда модульле технология буенча төзелешкә планлаштырылган фельдшер-акушерлык пунктлары исемлеге

21. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 29 декабрендәге 3708-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең торак пунктларында төзелергә тиешле күп функцияле үзәкләр (авыл клублары) исемлеге,

22. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 29 декабрендәге 3709-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең торак пунктларында капиталь ремонт үткәрелергә тиешле мәдәни билгеләнештәге объектлар исемлеге

23. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 10 декабрендәге 3337-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2019 елда Татарстан Республикасы торак пунктларында төзелергә планлаштырылган мебель, инвентарь һәм җиһазлы универсаль спорт мәйданчыклары һәм блоклы модульле чаңгы базалары исемлеге.

24. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 10 декабрендәге 3365-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда капиталь ремонт үткәрелергә тиешле 100 башка исәпләнгән сыер абзарлары исемлеге.

25. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 10 декабрендәге 365-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда капиталь ремонт үткәрелергә тиешле 200 баш сыер абзарлары исемлеге.

26. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 1 декабрендәге 3222-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2019 елда төзелергә тиешле 1 мең тонна һәм аннан күбрәк егәрлекле силос-сенаж траншеялары исемлеге.

27. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 3 декабрендәге 3224-р номерлы боерыгы белән расланган 2019 елда капиталь ремонтланырга тиешле ындыр табагы хуҗалыклары исемлеге.

Муниципаль программалар

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәрге план чорына социаль-икътисадый үсеш стратегиясе.

2. 2017-2035 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл җирлегенең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы

3. 2018-2030 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Елга авыл җирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү муниципаль программасы.

Башка әдәбият

1. Татарстан Республикасы тарих һәм мәдәният һәйкәлләре җыентыгы . - Т. I.-административ районнар. – Казан: «Мастер Лайн» басмасы, 1999. – 460 б.

2. Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең торак пунктларында гамәлдәге мәдәният һәм сәнгать объектлары исемлеге, Татарстан Республикасы мәдәни мирас объектлары исемлеге һәм ачыкланган объектлар исемлеге, Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы

тарафыннан 2014 елның 12 апрелендә бирелгән Татарстан Республикасы мәдәни мирас объекты билгеләре булган объектлар исемлеге.

3. Татарстан Республикасында күчемсез тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне өйрәнү, саклау, реставрацияләү һәм куллану: мәгълүмат җыентыгы. 2-3 басма. (тарих һәм мәдәният һәйкәле) Тарихи-мәдәни территорияләр. Тарихи шәһәрләр. – Казан: "Карпол", 2001. – 335 б.

Фонд материаллары

1. Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге администрациясе тарафыннан бирелгән анкеталар.

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 21 февралендәге 134 номерлы карары (Министрлар Кабинетының 2018 елның 15 декабрендәге 1145 номерлы карары редакциясендә) белән расланган Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы;

3. Мөслим муниципаль районы Советының 31.03.2014 ел, № 191 карары белән расланган Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү).

Кушымта.

УТВЕРЖДАЮ:
И.о. руководителя Исполнительного комитета
Баюковского сельского поселения
Муслюмовского муниципального района
Республики Татарстан
_________________ М.Ф. Фахерлегаянов
«____» ________________ 2018 г.
М.П.

Задание
на разработку в Генеральный план Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района РТ

№ п/п	Наименование разделов	Содержание разделов	Примечание
1	2	3	4
1	Вид градостроительной документации	Документация по территориальному планированию	
2	Заказчик	Исполнительный комитет Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан	
3	Основание для выдачи задания	- Постановление исполнительного комитета Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан о начале разработки проекта Генерального плана Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан № 8____от «17» декабря 2018 года. - Письмо № 515, 516 от «17» декабря 2018 года.	
4	Наименование объекта	Генеральный план Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан	
5	Источники финансирования	Средства инвестора	
6	Основные характеристики	Местоположение Баюковского сельского поселения – Муслюмовский район, Республика Татарстан. Площадь территории Баюковского сельского поселения – 6693,23 га. Численность населения: с. Баюково - 381 чел; д. Горбуновка - 27 чел; д. Дусай - 186 чел; пос. Новое Сафарово - 71 чел;	
7	Исполнитель	Государственное унитарное предприятие Республики Татарстан Головная территориальная проектно-изыскательская, научно производственная фирма «Татинвестгражданпроект».	
8	Нормативно-правовая база, учет которой обязателен	- Градостроительный кодекс Российской Федерации (от 29.12.04 №190 – ФЗ); - Земельный кодекс Российской Федерации (от 25.10. 01 № 136-ФЗ);	

		- Лесной кодекс Российской Федерации (от 4.12.06 №200 – ФЗ); - Водный кодекс Российской Федерации (от 3.06.06 №74 – ФЗ); - Федеральный закон «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» (от 06.10.03 № 131-ФЗ); - Федеральный закон «О переводе земель или земельных участков из одной категории в другую» (от 21.07.05 № 111-ФЗ); - Федеральный закон «Об охране окружающей среды» (от 10.01.02 №7-ФЗ); - Строительные нормы и правила СНиП 2.07.01-89 «Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских поселений» (от 16.05.89 №78); - иные нормативные и законодательные акты.	
9	Цель работы	Целью работы является: - Определение долгосрочной стратегии и этапов градостроительного планирования развития территории городского поселения на основе комплексной оценки социально-экономического, природно-климатического, экологического состояния поселения, его ресурсного потенциала. - Выбор оптимального решения архитектурно-планировочной организации и функционального зонирования территории поселения и входящих в него населенных пунктов. - Установление границ зон планируемого размещения объектов социально-культурного и коммунально-бытового назначения, иных объектов капитального строительства с выделением территорий объектов федерального, регионального и местного значения	
10	Исходные данные для проектирования, предоставляемые заказчиком	- Материалы землеустройства и землепользования поселения, в том числе населенных пунктов в электронном виде; - Картографические и топографические материалы; - Сведения о современном использовании территории; - Данные о состоянии существующих объектов инженерно-технической инфраструктуры: теплоснабжение, газоснабжение, водоснабжение, канализации, организация сбора и утилизации бытовых отходов и отходов животноводства; - Данные по функционирующим и недействующим производственным объектам промышленности, агропромышленного комплекса; - Ранее разработанная, утвержденная градостроительная документация (при наличии), утвержденные программы социально-экономического развития муниципального образования, федеральные и региональные программы, др. материалы, касающиеся развития муниципального образования.	
11	Состав и содержание генерального плана	Состав и содержание Генерального плана принять в необходимом и достаточном объеме для отражения	

		требуемых изменений, а так же в соответствии со статьей 23 «Содержание генеральных планов поселений» Градостроительного кодекса РФ. **Часть 1 (утверждаемая часть).** (графические и текстовые материалы). *Текстовые материалы:* Положение о территориальном планировании, включает в себя: - сведения о видах, назначении и наименованиях планируемых для размещения объектов местного значения поселения, их основные характеристики, их местоположение (для объектов местного значения, не являющихся линейными объектами, указываются функциональные зоны), а также характеристики зон с особыми условиями использования территорий в случае, если установление таких зон требуется в связи с размещением данных объектов; - параметры функциональных зон, а также сведения о планируемых для размещения в них объектах федерального значения, объектах регионального значения, объектах местного значения муниципального района, поселения, за исключением линейных объектов. *Графические материалы:* - Карта планируемого размещения объектов местного значения, границ населенных пунктов, функциональных зон поселения. **Часть 2. Материалы по обоснованию проекта генерального плана** (графические и текстовые материалы). *Текстовые материалы содержат:* – сведения о планах и программах комплексного социально-экономического развития муниципального образования (при их наличии), для реализации которых осуществляется создание объектов местного значения поселения; – обоснование выбранного варианта размещения объектов местного значения поселения на основе анализа использования территорий поселения, возможных направлений развития этих территорий и прогнозируемых ограничений их использования; – оценку возможного влияния планируемых для размещения объектов местного значения поселения на комплексное развитие этих территорий; – утвержденные документами территориального планирования Российской Федерации, документами территориального планирования субъекта Российской Федерации сведения о видах, назначении и наименованиях планируемых для размещения на территориях поселения объектов федерального значения, объектов регионального значения, их основные характеристики, местоположение, характеристики зон с особыми условиями	

		использования территорий в случае, если установление таких зон требуется в связи с размещением данных объектов, реквизиты указанных документов территориального планирования, а также обоснование выбранного варианта размещения данных объектов на основе анализа использования этих территорий, возможных направлений их развития и прогнозируемых ограничений их использования; – утвержденные документом территориального планирования муниципального района сведения о видах, назначении и наименованиях планируемых для размещения на территории поселения, входящего в состав муниципального района, объектов местного значения муниципального района, их основные характеристики, местоположение, характеристики зон с особыми условиями использования территорий в случае, если установление таких зон требуется в связи с размещением данных объектов, реквизиты указанного документа территориального планирования, а также обоснование выбранного варианта размещения данных объектов на основе анализа использования этих территорий, возможных направлений их развития и прогнозируемых ограничений их использования; – перечень и характеристику основных факторов риска возникновения чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера; – перечень земельных участков, которые включаются в границы населенных пунктов, входящих в состав поселения, или исключаются из их границ, с указанием категорий земель, к которым планируется отнести эти земельные участки, и целей их планируемого использования. *Графические материалы* – Карта размещения сельского поселения в структуре муниципального района; – Карта современного использования территории; – Карта зон с особыми условиями территорий (существующее положение); – Карта зон с особыми условиями использования территорий (проектное предложение); – Карта территорий объектов культурного наследия (при наличии); – Карта инженерной подготовки территории поселения; – Карты инженерной инфраструктуры поселения; – Карты раздела Перечень мероприятий гражданской обороны и предупреждению чрезвычайных ситуаций; - Иные карты, необходимые для обоснования проекта - Обязательное приложение к генеральному плану, сведения о границах населенных пунктов (в том числе границах образуемых населенных пунктов), входящих в состав поселения или городского округа, содержащее графическое описание местоположения границ населенных пунктов, перечень координат характерных точек этих границ в системе координат, используемой для ведения Единого государственного реестра недвижимости.	

12	Порядок согласования и утверждения генерального плана	Проект генерального плана сельского поселения подлежит согласованию и утверждению в установленном законодательством РФ и РТ порядке в соответствии статьей 24 «Подготовка и утверждение генерального плана поселения, генерального плана городского округа», и со статьей 25 «Особенности согласования проекта генерального плана поселения, генерального плана городского округа » Градостроительного кодекса РФ.	
13	Публичные слушания по внесению изменений в генеральный план	Проект генерального плана сельского поселения подлежит обязательному рассмотрению на публичных слушаниях, проводимых в соответствии со статьей 28 «Публичные слушания по проектам генеральных планов поселений» Исполнитель осуществляет подготовку графических и текстовых материалов для открытого доступа в сети Интернет, изготовление демонстрационных материалов для проведения публичных слушаний. Проведение публичных слушаний осуществляет администрация муниципального района.	
14	Технические требования к проекту генерального плана (внесение изменений)	Карты, содержащиеся в проекте генерального плана должны быть выполнены в электронном виде в формате. ГИС. В бумажном виде карты должны быть выполнены в масштабах М 1:10000	
15	Этапы разработки генерального плана	Этапы разработки генеральный план: 1. Разработка проекта Генерального плана сельского поселения и направление материалов проекта в администрацию сельского поселения для размещения на сайте ФГИС ТП (http://fgis.economy.gov.ru/fgis/) для проведения процедуры согласования; 2. Корректировка проекта Генерального плана сельского поселения по итогам согласований; 3. Подготовка итоговой редакции Генерального плана сельского поселения для передачи Заказчику и для утверждения. Выпуск проекта.	
16	Требования к степени секретности	При наличии в проекте сведений, отнесены к государственной тайне, подлежащих засекречиванию, запрещенных для открытого опубликования, проект должен выполняться с соответствующим грифом.	
17	Сроки и этапы разработки	Сроки и этапы разработки определяются календарным планом	
18	Особые условия	В ходе разработки проектной документации в задание могут быть внесены согласованные в установленном порядке необходимые изменения и дополнения.	
19	Требования к оформлению проектного материала	Проектные материалы передаются Заказчику в 1 экз. - на электроном носителе.	

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ БАЮКОВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ МУСЛЮМОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАЕК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

423983, РТ, Муслюмовский район. с. Баюково, ул. Советская 2,
тел. (8-85556)3-16-38

№ 515 17.12.2018 г.

Генеральному директору
ГУП «Татинвестгражданпроек»
А.А. Хуснутдинову

Уважаемый Адель Альбертович!

Исполнительный комитет Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан, просит Вас при разработки генерального плана Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан включить в границы населенных пунктов земельные участки с кадастровыми номерами 16:29:090601:57 и 16:29:090601:56.

И. о. руководителя
Исполнительного комитета **М.Ф. Фахерлегаянов**

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ БАЮКОВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ МУСЛЮМОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАЕК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

423983, РТ, Муслюмовский район. с. Баюково, ул. Советская 2,
тел. (8-85556)3-16-38

№ 516 17.12.2018 г.

Генеральному директору
ГУП «Татинвестгражданпроек»
А.А. Хуснутдинову

Уважаемый Адель Альбертович!

Исполнительный комитет Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан, направляет Вам Постановление № 8 от 17.12.2018 г. о разработке проекта генерального плана муниципального образования «Баюковсое сельское поселение» Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан

И. о. руководителя
Исполнительного комитета **М.Ф. Фахерлегаянов**

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ БАЮКОВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ МУСЛЮМОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАЕК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

423983, РТ, Муслюмовский район. с. Баюково, ул. Советская 2,
тел. (8-85556)3-16-38

№ 8 17.12.2018 г.

Постановление

О разработке проекта генерального плана муниципального образования «Баюковсое сельское поселение» Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан

В целях урегулирования вопросов устойчивого развития территории Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан, руководствуясь Градостроительным кодексом Российской Федерации, Федеральным законом от 06 октября 2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Роосcийской Федерации», Уставом МО «Баюковское сельское поселение» Муслюмовского муниципального района РТ, руководитель исполнительного комитета Баюковского сельского поселения постановляет:

1. Приступить к разработке проекта генерального плана муниципального образования «Баюковское сельское поселение» Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан.
2. Обнародовать настоящее постановление путем размещения на официальном сайте Муслюмовского муниципального района по адресу: http://muslumovo.tatarstan.ru/rus/baiuk.htm
3. Контроль за исполнением настоящего постановления оставляю за собой.

И. о. руководителя
Исполнительного комитета **М.Ф. Фахерлегаянов**

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Траст компаниясе
Ачык акционерлык җәмгыяте

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
Открытое акционерное общество
Трастовая компания

ТАТМЕЛИОРАЦИЯ

420073, г. Казань, ул. Гвардейская, 15, тел.: (843) 272-72-70, факс: (843) 272-50-46

№ ________ *______________2019 г.*

И.о. первого заместителя
генерального директора
ГУП «Татинвестгражданпроект»

А.Д. Имамееву

ОАО «ТК «Татмелиорация», рассмотрев Ваш запрос от 16.12.2019 г. №16860/19, сообщает следующее.

По нашим данным, на земельных участках Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан с кадастровыми номерами: 16:29:090601:51, 16:29:090701:31 и прилегающих земельных участках в настоящее время действующих объектов стационарных оросительных систем (насосные станции, трубопроводы оросительных систем) не имеется.

Генеральный директор Р.Х. Сунгатуллин

ИСХОДНЫЕ ДАННЫЕ И ТРЕБОВАНИЯ ДЛЯ РАЗРАБОТКИ ПЕРЕЧНЯ МЕРОПРИЯТИЙ ПО ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЕ, МЕРОПРИЯТИЙ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЙ,

в составе проекта
«Генеральный план Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан»

г.Казань

№ 236 от 18 июня 2019
(На № 5903/19 от 28.05.2019)

От кого: **Министерства по делам гражданской обороны и чрезвычайным ситуациям Республики Татарстан**

Кому: **ГУП «Татинвестгражданпроект»**

В соответствии с запросом ГУП «Татинвестгражданпроект» сообщаю исходные данные и требования для разработки перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций, включаемые в задание на разработку градостроительной документации «Генеральный план Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан».

1. Для разработки перечня мероприятий по гражданской обороне:

Основные положения плана гражданской обороны поселения:

проектируемая территория к группам по гражданской обороне не относится;

на территории организаций, отнесенных к категории по гражданской обороне, не имеется;

данная территория не попадает в зоны возможного химического заражения, возможных разрушений, возможного радиоактивного заражения и возможного катастрофического затопления;

строительство защитных сооружений гражданской обороны не требуется.

Основные положения планов гражданской обороны отраслей промышленности, размещенных и размещаемых на территории поселения:

размещение новых промышленных предприятий планировать в соответствии с требованиями «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне».

Расселение:

требования к формированию систем расселения, групповых систем населенных мест районов рассредоточения и эвакуации населения предусмотреть в соответствии «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО»;

численность рассредоточиваемого, эвакуируемого населения, расселяемого в загородной зоне на первую очередь и расчетный срок – в соответствии с Планом гражданской обороны и защиты населения Муслюмовского муниципального района РТ;

размещение сборно-эвакуационных (приемно-эвакуационных) пунктов – в соответствии с Планом гражданской обороны и защиты населения Муслюмовского муниципального района РТ.

Инженерные коммуникации:

требования по системе водоснабжения – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО»;

требования к устойчивому электроснабжению – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «ИТМ по ГО»;

требования по системе оповещения гражданской обороны предусмотреть в соответствии с указом Президента РФ от 13.11.2012г. № 1522 «О создании комплексной системы экстренного оповещения населения об угрозе возникновения или о возникновении чрезвычайных ситуаций» (необходима установка речевой сиренной установки с подключением к ЕДДС района).

2. Для разработки перечня мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера необходимо учесть следующее:

опасные природные процессы и явления определить по результатам инженерно-геологических изысканий, выполнение инженерно-геологических изысканий обязательно;

существующие потенциально опасные объекты, аварии на которых могут привести к образованию зон чрезвычайных ситуаций в Муслюмовском муниципальном районе:

- объекты АО «Транснефть Прикамье» (Площадка станции насосной "Муслюмово" магистрального нефтепровода "Пермь-Альметьевск" Альметьевского РНУ (по адресу: 423974, РТ, Муслюмовский район, Тойгильдинское сельское поселение, с. Тойгильдино);

- АО «Меллянефть» (Система промысловых (межпромысловых) трубопроводов Муслюмовского месторождения нефти и газа (юрид адрес: 423450, РТ, г.Альметьевск, пр. Строителей, д. 51).

3. Основные нормативные и методические документы, рекомендуемые для использования при разработке перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций:

Перечень основных нормативных и методических документов, рекомендуемых для использования при проектировании перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению ЧС, приведен в приложении Д СП 11-112-2001 "Порядок разработки и состав раздела "Инженерно-технические мероприятия гражданской обороны. Мероприятия по предупреждению чрезвычайных ситуаций" градостроительной документации для территорий городских и сельских поселений, других муниципальных образований".

Дополнительные требования:

1. Перечень мероприятий проекта строительства должен быть разработан в строгом соответствии с требованиями СП 11-112-2001 "Порядок разработки и состав раздела "Инженерно-технические мероприятия гражданской обороны. Мероприятия по предупреждению чрезвычайных ситуаций" градостроительной документации для территорий городских и сельских поселений, других муниципальных образований" с обязательным представлением текстового и графического материала.

2. Для отображения вопросов перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций разработать:

основные технико-экономические показатели перечня мероприятий по гражданской обороне в генеральном плане;

план сетей водоснабжения и канализации;

схему теплоснабжения;

схему электроснабжения;

схему сетей радиовещания и телевидения, обеспечивающих устойчивую работу системы централизованного оповещения гражданской обороны.

3. Выполненный перечень мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению ЧС в составе проекта «Генеральный план Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан» согласовать с министерством по делам гражданской обороны и чрезвычайным ситуациям Республики Татарстан.

4. Выполненный перечень мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению ЧС в составе проекта «Генеральный план Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан» представить на экспертизу согласно постановлению Правительства Российской Федерации от 5 марта 2007 г. № 145 «О порядке организации и проведения государственной экспертизы проектной документации и результатов инженерных изысканий» в составе проекта.

Настоящие исходные данные действительны в течение 1 года с момента выдачи.

Заместитель министра Н.В. Суржко

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

МИНИСТЕРСТВО
ЛЕСНОГО ХОЗЯЙСТВА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
Ямашева пр., д.37 А, г. Казань,420124

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
УРМАН ХУҖАЛЫГЫ
МИНИСТРЛЫГЫ
Ямашева пр., 37нчы А йорт, Казан шәһ,420124

Тел. (843) 221-37-01, Факс 221-37-37, E-mail: Minleshoz@tatar.ru, сайт: Minleshoz.tatarstan.ru

____________№____________
На № 10366/19 от 12.09.2019

Генеральному директору
ГУП «Татинвестгражданпроект»
А.А.Хуснутдинову

О направлении заключения

Министерство лесного хозяйства Республики Татарстан направляет заключение по проекту генерального плана Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района в части местоположения и площади земель лесного фонда, имеющих пересечения с земельными участками иной категории, с учетом внесенных изменений в государственном лесном реестре, согласно акту об изменении документированной информации государственного лесного реестра № 23-5-2 от 11.11.2019.

Приложение: 1. Заключение на 1 л. в 1 экз.
2. Перечень лесных участков на 1 л. в 1 экз.
3. Акт на 23 л. в 1 экз.

И.о.министра И.Н.Зарипов

Г.А.Зарипова
(843) 221-37-42

Заключение
Министерства лесного хозяйства Республики Татарстан
на проект генерального плана Баюковского сельского поселения
Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан
в части местоположения и площади земель лесного фонда,
имеющих пересечения с земельными участками иной категории

На территории Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан расположены лесные участки Усинского участкового лесничества Мензелинского лесничества.

По результатам анализа материалов проекта генерального плана городского поселения, их сопоставления с данными Росреестра и сведениями государственного лесного реестра определено пересечение лесных участков из земель лесного фонда с земельными участками иной категории, расположенными в проектируемых границах населенных пунктов д.Дусай, п.Новое Сафарово, д.Горбуновка, с.Баюково.

Пересечения земель лесного фонда с земельными участками иных категорий установлены в кварталах № 99, 111, 113 Усинского участкового лесничества Мензелинского лесничества (перечень лесных участков в приложении) на площади 8804 кв.м. В том числе в границах д.Дусай пересечения определяются на площади 7074 кв.м, п.Новое Сафарово - 187 кв.м, д.Горбуновка – 484 кв.м, с.Баюково – 1059 кв.м.

Данные площади включают в себя части земельных участков, права на которые зарегистрированы до 1 января 2016 года, а также части земельных участков с отсутствующими в Едином государственном реестре недвижимости сведениями о зарегистрированных правах.

По общему правилу, установленному Федеральным законом от 29.07.2017 № 280-ФЗ "О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в целях устранения противоречий в сведениях государственных реестров и установления принадлежности земельного участка к определенной категории земель" приведение сведений, содержащихся в государственном лесном реестре, в соответствие со сведениями Единого государственного реестра недвижимости осуществляется в отношении земельных участков, на которые права правообладателя или предыдущих правообладателей возникли до 1 января 2016 года.

Приложение

Перечень лесных участков, имеющих пересечения с проектируемыми границами населенных пунктов Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан

№ п/п	Местоположение лесного участка	Целевое назначение лесов	Категория защитных лесов	Площадь, га
с.Баюково				
1	Мензелинское лесничество, Усинское участковое лесничество, квартал 111, выдел 69	Защитные леса	Ценные леса (лесостепные леса)	0,0667
2	Мензелинское лесничество, Усинское участковое лесничество, квартал 111, выдел 12	Защитные леса	Леса, расположенные в водоохранных зонах	0,0392
Итого:				**0,1059**
д.Горбуновка				
1	Мензелинское лесничество, Усинское участковое лесничество, квартал 111, выдел 37	Защитные леса	Ценные леса (лесостепные леса)	0,0484
Итого:				**0,0484**
п.Новое Сафарово				
1	Мензелинское лесничество, Усинское участковое лесничество, квартал 111, выдел 48	Защитные леса	Леса, выполняющие функции защиты природных и иных объектов (леса, расположенные в защитных	0,0187
Итого:				**0,0187**
д.Дусай				
1	Мензелинское лесничество, Усинское участковое лесничество, квартал 99, выделы 6,7; квартал 113, выделы 24, 26	Защитные леса	Леса, выполняющие функции защиты природных и иных объектов (леса, расположенные в защитных	0,1786
2	Мензелинское лесничество, Усинское участковое лесничество, квартал 113, выделы 23, 25	Защитные леса	Леса, расположенные в водоохранных зонах	0,5288
Итого:				**0,7074**
Всего:				**0,8804**

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Утверждаю

Первый заместитель министра лесного хозяйства Республики Татарстан

_____________ И.Н.Зарипов

Акт № 23-5-2 от 11.11.2019 года
(число, месяц, год)

об изменении документированной информации государственного лесного реестра

Настоящий акт составлен о том, что Государственным казенным учреждением Республики Татарстан «Мензелинское лесничество», инженером Валиуллиной Аделии Владимировны, осуществившей внесение документированной информации в государственный лесной реестр в государственном лесном реестре, изменена документированная информация на основании Протокола заседания Рабочей группы №2 по решению вопросов №39 от 25.10.2019 года.

Приложения:
1. Протокол заседания Рабочей группы №2 по решению вопросов №39 от 25.10.2019 года.
2. Выкопировки из лесоустроительных планшетов Усинского участкового лесничества ГКУ «Мензелинское лесничество».
3. Копии таксационных описаний Усинского участкового лесничества ГКУ «Мензелинское лесничество».
4. Выписка из ЕГРН.

Акт составил:

Руководитель лесничий _____________ И.А.Ахметгалиев

Инженер _____________ А.В.Валиуллина

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

ПРОТОКОЛ

заседания рабочей группы № 2 по решению вопросов по устранению противоречий в сведениях государственных реестров

Казань

25 октября 2019 № 39

Место проведения - ул. Авангардная, д.74, каб.301

Присутствовали:

Слесаренко А.Н. - заместитель руководителя Управления Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии по Республике Татарстан – заместитель председателя Рабочей группы №2;

Кулагина Л.В. – и.о. заместителя руководителя Управления Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии по Республике Татарстан;

Рахматуллина Л.Р. – заместитель директора филиала Федерального государственного бюджетного учреждения «Федеральная кадастровая палата Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии» по Республике Татарстан (далее - филиал ФГБУ «ФКП Росреестра» по Республике Татарстан);

Макарова Ю.Г. – заместитель начальника отдела ведения ЕГРН и повышения качества данных ЕГРН Управления Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии по Республике Татарстан;

Ляшенко И.Э. - главный специалист – эксперт отдела контроля за ведением лесного реестра и земельных отношений Департамента лесного хозяйства по Приволжскому федеральному округу;

Журавлева М.В. - ведущий специалист – эксперт отдела контроля за ведением лесного реестра и земельных отношений Департамента лесного хозяйства по Приволжскому федеральному округу;

Мосунов А.М. - начальник отдела Государственного лесного реестра, использования лесов и лесоустройства Министерства лесного хозяйства Республики Татарстан;

Зарипова Г.А. – ведущий специалист - эксперт отдела государственного лесного реестра, использования лесов и лесоустройства Министерства лесного хозяйства Республики Татарстан;

Камалова А.Ф. – главный специалист – эксперт отдела ведения ЕГРН и повышения качества данных ЕГРН

Управления Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии по Республике Татарстан;
Солтанова Л.Р. – специалист – эксперт отдела ведения ЕГРН и повышения качества данных ЕГРН Управления Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии по Республике Татарстан;
Садыков А.Ф. – начальник отдела нормализации баз данных филиала ФГБУ «ФКП Росреестра» по Республике Татарстан;
Мингатина Г.А. – заместитель начальника отдела нормализации баз данных филиала ФГБУ «ФКП Росреестра» по Республике Татарстан;
Зарипова Р.Р. – ведущий инженер отдела нормализации баз данных филиала ФГБУ «ФКП Росреестра» по Республике Татарстан;
Щербакова М.А. – представитель ГУП «Татинвестгражданпроект»;
Никитина Е.В. – представитель ГУП «Татинвестгражданпроект»;
Закиров В.Р. – представитель Исполнительного комитета муниципального образования г. Казани;
Игнатов И.И. – руководитель Палаты имущественных и земельных отношений Арского муниципального района;
Гарипов Р.М. – руководитель исполнительного комитета города Мамадыш Мамадышского муниципального района Республики Татарстан;
Хайруллин Б.А. – представитель ПАО «Нижнекамскнефтехим»;
Хабибрахманов Р.Р. – представитель ООО «Челны-Бройлер»;
Тедеева Т.О. – представитель ООО «Челны -Бройлер»;
Арсентьева М.В. – представитель АО «Институт проектирования транспортных сооружений»;
Дергачева Н.И. - правообладатель земельного участка с кадастровым номером 16:50:170536:6.

Председательствовал: **Слесаренко А.Н.** – заместитель руководителя Управления Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии по Республике Татарстан - заместитель председателя Рабочей группы №2.

Секретарь: **Камалова А.Ф.** – главный специалист – эксперт отдела ведения ЕГРН и повышения качества данных ЕГРН Управления Федеральной службы государственной

регистрации, кадастра и картографии по Республике Татарстан.

Открыла заседание – и.о. заместителя руководителя Управления Федеральной службы государственной регистрации, кадастра и картографии по Республике Татарстан (далее - Управление) **Кулагина Л.В.**

Повестка дня:

1. Контроль за исполнением ранее данных поручений в Протоколе заседания Рабочей группы №2 от 26.09.2019 г. №35.
2. Рассмотрение обращения Министерства лесного хозяйства Республики Татарстан (далее – Минлесхоз РТ) от 05.07.2019 г. № 14-5898 (вх. № з-4086-э от 08.07.2019 г.) по обращениям ООО «Челны-Бройлер», гр. Дергачевой Н.И. и гр. Каримова А.З. по приведению сведений в государственных реестрах в соответствие с Федеральным законом от 29.07.2017 г. № 280-ФЗ «О внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации в целях устранения противоречий в сведениях государственных реестров и установления принадлежности земельного участка к определенной категории земель» (далее – Закон № 280-ФЗ) в отношении земельных участков, указанных в обращениях.
3. Рассмотрение обращения АО «Институт проектирования транспортных сооружений» от 06.08.2019 г. № ТП-1266/19 (вх. №39702-э от 07.08.2019 г.) по приведению сведений в государственных реестрах в соответствие с Законом № 280-ФЗ в отношении земельного участка с кадастровым номером 16:24:160304:81.
4. Рассмотрение обращений ПАО «Нижнекамскнефтехим» от 19.06.2019 г. № 26875 и от 26.06.2019 г. №27914-ИсхП, перенаправленных в Управление из Филиала ФГБУ «ФКП Росреестра» по Республике Татарстан (вх. №30605-э от 24.06.2019 г. и №31969-э от 01.07.2019 г.), по приведению сведений в государственных реестрах в соответствие с Законом № 280-ФЗ в отношении земельных участков, указанных в обращениях.
5. Рассмотрение обращения ГУП «Татинвестгражданпроект» от 17.07.2019 г. № 8189/19 (вх. №35793-э от 17.07.2019 г.) по приведению сведений в государственных реестрах в соответствие с Законом № 280-ФЗ в отношении земельного участка с кадастровым номером 16:02:560101:119.
6. Рассмотрение обращения ГУП «Татинвестгражданпроект» от 31.07.2019 г. №8923/19 (вх. №38338-э от 31.07.2019 г.) по приведению сведений в государственных реестрах в соответствие с Законом № 280-ФЗ в отношении земельных участков, указанных в обращении.
7. Рассмотрение обращения ГУП «Татинвестгражданпроект» от 09.07.2019 г. №7721/19 (вх. №34027-э от 09.07.2019 г.) по приведению сведений в государственных реестрах в соответствие с Законом № 280-ФЗ в отношении земельных участков, указанных в обращении.
8. Рассмотрение обращения Исполнительного комитета муниципального образования города Казани (далее – ИКМО г. Казани) от 13.07.2019 г. №6851/ИК (вх. №34872-э от 15.07.2019 г.) по приведению сведений в государственных реестрах

в соответствие с Законом № 280-ФЗ в отношении земельных участков, указанных в обращении.

9. Рассмотрение обращений Исполнительного комитета Арского муниципального района Республики Татарстан от 22.10.2019 г. №2437-И (вх. №54865-ю от 22.10.2019 г.) и от 25.10.2019 г. №2483-И по приведению сведений в государственных реестрах в соответствие с Законом № 280-ФЗ в отношении земельных участков, указанных в обращениях.

10. Рассмотрение обращения Минлесхоза РТ от 09.09.2019 г. №14-7897 (вх. № 45824-э от 09.09.2019 г.) по обращению гр. Назмеева В.Р. по приведению сведений в государственных реестрах в соответствие с Законом № 280-ФЗ в отношении земельного участка с кадастровым номером 16:07:100301:187.

11. Повторное рассмотрение обращения Минлесхоза РТ от 07.06.2019 г. №Гр-296/14-244 (вх. № 27149-э от 07.06.2019 г.) по обращению гр. Хайруллина И.Г. по приведению сведений в государственных реестрах в соответствие с Законом № 280-ФЗ в отношении земельного участка с кадастровым номером 16:33:181614:750.

12. Повторное рассмотрение обращения Минлесхоза РТ от 19.03.2019 г. №14-2119 (вх. № 12241-э от 20.03.2019 г.) по обращению Казанского филиала ФГБУ «Рослесинфорг» по приведению сведений в государственных реестрах в соответствие с Законом № 280-ФЗ в отношении земельного участка с кадастровым номером 16:34:060802:104.

13. Рассмотрение обращения Минлесхоза РТ от 03.10.2019 г. № 14-8662 (вх. № 50724-э от 03.10.2019 г.) по обращению АО «Транснефть - Прикамье» по вопросу исключения дублирования сведений о земельных участках, указанных в обращении.

14. Список земельных участков, в отношении которых необходимо выполнение мероприятий по устранению противоречий в сведениях государственных реестров и установлению принадлежности земельного участка к определенной категории земель в соответствии с Законом № 280-ФЗ (далее – Список №17).

15. Назначение очередного заседания Рабочей группы №2.

Решили:

1. Ранее данные поручения в Протоколе заседания Рабочей группы №2 от 26.09.2019 г. №35 считать исполненными.

2. 2.1. По обращению ООО «Челны - Бройлер» от 10.06.2019 г. № 498 (вх. № з-4086-э от 08.07.2019 г.) в отношении имеющегося в Государственном лесном реестре (далее - ГЛР) пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:29:000000:9448, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Муслюмовский муниципальный район, Мензелинское лесничество, Усинское участковое лесничество, квартал 102, выдел 1, квартал 111, выделы 12, 15 и земельного участка с кадастровым номером 16:29:090601:57, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Муслюмовский муниципальный район, Баюковское сельское поселение в соответствии с Законом № 280-ФЗ принять код «12 - внесение изменений в ГЛР».

Документ создан в электронной форме. № 14-9791 от 09.11.2019. Исполнитель: Зарипова Г.А.
Страница 5 из 17. Страница создана: 08.11.2019 16:50
ЭЛЕКТРОННЫЙ
Документ создан в электронной форме. № 14-10265 от 25.11.2019. Исполнитель: Зарипова Г.А.
Страница 8 из 27. Страница создана: 25.11.2019 15:49
ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Данный протокол заседания Рабочей группы №2 является основанием для Минлесхоза РТ для внесения изменений в ГЛР в отношении лесного участка с кадастровым номером 16:29:000000:9448.

Управлению необходимо подготовить и направить ответ ООО «Челны-Бройлер» с приложением выписки из настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

Минлесхозу РТ необходимо уведомить Управление о внесенном изменении в ГЛР в отношении лесного участка и об устранении имеющегося пересечения с земельным участком.

Срок исполнения: 12 ноября 2019 г.

Управлению необходимо направить уведомление ООО «Челны-Бройлер» после получения уведомления от Минлесхоза РТ о внесенных изменениях в ГЛР.

2.2. По обращению гр. Дергачевой Н.И. от 27.06.2019 г. (вх. № з-4086-э от 08.07.2019 г.) в отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:50:000000:709, расположенного по адресу: Республика Татарстан, г. Казань, Пригородное лесничество, квартал 2, выд.1-29, квартал 3 выд.1-15, квартал 4 выд.1-12 Матюшинского участкового лесничества и земельного участка с кадастровым номером 16:50:170536:6, расположенного по адресу: Республика Татарстан, г Казань, Приволжский район, ул. Матюшинская, дом 45 в соответствии с Законом № 280-ФЗ в качестве способа устранения противоречий в государственных реестрах принять код «1 - внесение изменений в ГЛР».

Данный протокол заседания Рабочей группы №2 является основанием для Минлесхоза РТ для внесения изменений в ГЛР в отношении лесного участка с кадастровым номером 16:50:000000:709.

Управлению необходимо подготовить и направить ответ гр. Дергачевой Н.И. с приложением выписки из настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

Минлесхозу РТ необходимо уведомить Управление о внесенном изменении в ГЛР в отношении лесного участка и об устранении имеющегося пересечения с земельным участком.

Срок исполнения: 12 ноября 2019 г.

Управлению необходимо направить уведомление гр. Дергачевой Н.И. после получения уведомления от Минлесхоза РТ о внесенных изменениях в ГЛР.

2.3. По обращению Каримова А.З. от 01.07.2019 г. (вх. №з-3889 от 01.07.2019 г.) в отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:50:000000:709, расположенного по адресу: Республика Татарстан,

г. Казань, Пригородное лесничество, квартал 2, выд.1-29, квартал 3 выд.1-15, квартал 4 выд.1-12 Матюшинского участкового лесничества и земельного участка с кадастровым номером 16:50:170813:29, расположенного по адресу: Республика Татарстан, МО "г Казань", г Казань, Приволжский район, ул. Березовая Роща принять код «12 - устранение пересечения путем официального согласования границ населенного пункта для включения земельного участка в Генеральный план».

Управлению необходимо подготовить и направить ответ гр. Каримову А.З. с приложением выписки из настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

3. По обращению АО «Институт проектирования транспортных сооружений» от 06.08.2019 г. № ТП-1266/19 (вх. №39702-э от 07.08.2019 г.) в отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:50:000000:757, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Казань, ГБУ "Пригородное лесничество", квартал 22 выд.1,3-6,12,13 Столбищенского участкового лесничества и земельного участка с кадастровым номером 16:50:171106:3, расположенного по адресу: Республика Татарстан, г. Казань, Приволжский район, ул. Оренбургский Проезд, д. 123 в соответствии с Законом № 280-ФЗ принять код «11.3 - оспаривание Департаментом лесного хозяйства по Приволжскому федеральному округу (далее – Департамент) оснований возникновения прав на данный земельный участок в судебном порядке».

Департаменту необходимо подготовить материалы для обращения в суд.

Срок исполнения: после подготовки материалов для обращения в суд.

Управлению необходимо подготовить и направить ответ АО «Институт проектирования транспортных сооружений» с приложением настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

4. По обращениям ПАО «Нижнекамскнефтехим» от 19.06.2019 г. № 26875 и от 26.06.2019 г. №27914-ИсхП (вх. №30605-э от 24.06.2019 г. и №31969-э от 01.07.2019 г.) в отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:30:000000:2213, расположенного по адресу: Нижнекамское лесничество, Биклянское участковое лесничество, квартал 99, выдел 16 и земельного участка с кадастровым номером 16:30:011801:215 со статусом «временный», расположенного по адресу: Республика Татарстан, Нижнекамский муниципальный район, г. Нижнекамск в качестве способа устранения противоречий в государственных реестрах принять код «12 – снятие земельного участка с государственного кадастрового учета».

Земельные участки с кадастровыми номерами 16:30:011801:212 и 16:30:011801:214 со статусами «временный» были исключены из Единого государственного реестра недвижимости (далее – ЕГРН) 12.09.2019 г. на основании заявлений о снятии с государственного кадастрового учета объекта недвижимости.

Управлению необходимо подготовить и направить ответы в ПАО «Нижнекамскнефтехим» с приложением выписки из настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

5. По обращению ГУП «Татинвестгражданпроект» от 17.07.2019 г. № 8189/19 (вх. №35793-э от 17.07.2019 г.) в отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:02:000000:2583, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Азнакаевский муниципальный район, Азнакаевское лесничество, Чатыртауское участковое лесничество квартал 2, выделы 1, 2, 4 и земельного участка с кадастровым номером 16:02:560101:119, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Азнакаевский муниципальный район, Чалпинское сельское поселение, д Ирекле, ул. Гагарина, д. 43 в соответствии с Законом № 280-ФЗ в качестве способа устранения противоречий в государственных реестрах принять код «1 - внесение изменений в ГЛР».

Данный протокол заседания Рабочей группы №2 является основанием для Минлесхоза РТ для внесения изменений в ГЛР в отношении лесного участка с кадастровым номером 16:02:000000:2583.

Управлению необходимо подготовить и направить ответ ГУП «Татинвестгражданпроект» с приложением выписки из настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

Минлесхозу РТ необходимо уведомить Управление о внесенном изменении в ГЛР в отношении лесного участка и об устранении имеющегося пересечения с земельным участком.

Срок исполнения: 12 ноября 2019 г.

Управлению необходимо направить уведомление ГУП «Татинвестгражданпроект» после получения уведомления от Минлесхоза РТ о внесенных изменениях в ГЛР.

6. 6.1. По обращению ГУП «Татинвестгражданпроект» от 31.07.2019 г. №8923/19 (вх. №38338-э от 31.07.2019 г.) в отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:26:000000:2581, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Мамадышский муниципальный район, Мамадышское лесничество, Кумазанское участковое лесничество, квартал 97, выдел 4 и земельного участка с кадастровым номером 16:26:340102:238, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Мамадышский муниципальный район, МО " г Мамадыш", г Мамадыш, ул. Фестивальная, д. 2 "А" ранее Рабочей группой №2 в соответствии с Законом № 280-ФЗ был принят код «1 - внесение изменений в ГЛР» (Протокол заседания Рабочей группы №2 от 14.11.2018 г), однако соответствующие изменения Минлесхозом РТ не были внесены в ГЛР.

Документ создан в электронной форме. № 14-9791 от 09.11.2019. Исполнитель: Зарипова Г.А.
Страница 8 из 17. Страница создана: 08.11.2019 16:50
Документ создан в электронной форме. № 14-10265 от 25.11.2019. Исполнитель: Зарипова Г.А.
Страница 11 из 27. Страница создана: 25.11.2019 15:49
ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Минлесхозу РТ необходимо уведомить Управление о внесенном изменении в ГЛР в отношении лесного участка с кадастровым номером 16:26:000000:2581 и об устранении имеющегося пересечения с земельным участком.

Срок исполнения: 12 ноября 2019 г.

Управлению необходимо направить уведомление ГУП «Татинвестгражданпроект» после получения уведомления от Минлесхоза РТ о внесенных изменениях в ГЛР.

6.2. В отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:26:000000:2581, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Мамадышский муниципальный район, Мамадышское лесничество, Кумазанское участковое лесничество, квартал 97, выдел 4 и земельного участка с кадастровым номером 16:26:520102:2, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Мамадышский муниципальный район, г. Мамадыш, ул. Ипподромная, д. 2 в соответствии с Законом № 280-ФЗ принять код «12 - устранение пересечения путем официального согласования границ населенного пункта для включения земельного участка в Генеральный план».

Управлению необходимо подготовить и направить ответ ГУП «Татинвестгражданпроект» с приложением выписки из подписанного настоящего Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

6.3. В отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:26:000000:1788, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Мамадышский муниципальный район, Мамадышское лесничество, Сокольское участковое лесничество, квартал 97 выдел 7 с границами земельного участка с кадастровым номером 16:26:000000:4466, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Мамадышский муниципальный район, МО "г Мамадыш" было принято решение перенести их рассмотрение на следующее заседание, в связи с необходимостью проведения руководителем Исполнительного комитета города Мамадыш дополнительного анализа.

7. По обращению ГУП «Татинвестгражданпроект» от 09.07.2019 г. №7721/19 (вх. №34027-э от 09.07.2019 г.) в отношении имеющихся в ГЛР пересечений лесного участка с кадастровым номером 16:26:000000:1788, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Мамадышский муниципальный район, Мамадышское лесничество, Сокольское участковое лесничество, квартал 58, выдел 73 и земельного участка с кадастровым номером 16:26:240102:262, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Мамадышский муниципальный район, Сокольское сельское поселение и земельного участка с кадастровым номером 16:26:240102:422, расположенного по адресу: Российская Федерация, Республика Татарстан, Мамадышский муниципальный район, Сокольское сельское поселение, с Соколка в соответствии с Законом № 280-ФЗ в качестве способа устранения противоречий в государственных реестрах принять код «12 - устранение пересечения путем

официального согласования границ населенного пункта для включения их в Генеральный план».

Земельные участки с кадастровыми номерами 16:26:240102:406 и 16:26:240102:249 были исключены из списка по просьбе руководителя Исполнительного комитета города Мамадыш, в связи с чем не были рассмотрены.

Управлению необходимо подготовить и направить ответ в ГУП «Татинвестгражданпроект» с приложением выписки из подписанного настоящего Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

8. По обращению ИКМО г. Казани от 13.07.2019 г. №6851/ИК (вх. №34872-э от 15.07.2019 г.) утвердить заместителем председателя Рабочей группы №2 рассмотренный список в отношении земельных участков с принятыми на заседании рабочей группы кодами.

В отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:50:000000:836, расположенного по адресу: Пригородное лесничество, Высокогорское участковое лесничество, квартал 174 и земельного участка с кадастровым номером 16:50:221306:60, расположенного по адресу: Республика Татарстан, МО "г Казань", г Казань, Авиастроительный район, ул. Маршала Говорова, д.73 в соответствии с Законом № 280-ФЗ принять код «1 - внесение изменений в ГЛР».

Данный протокол заседания Рабочей группы №2 является основанием для Минлесхоза РТ для внесения изменений в ГЛР в отношении лесного участка с кадастровым номером 16:50:000000:836.

Управлению необходимо подготовить и направить ответ в ИКМО г. Казани с приложением выписки из настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

Минлесхозу РТ необходимо уведомить Управление о внесенном изменении в ГЛР в отношении лесного участка и об устранении имеющегося пересечения с земельным участком.

Срок исполнения: 12 ноября 2019 г.

Управлению необходимо направить уведомление в ИКМО г. Казани после получения уведомления от Минлесхоза РТ о внесенном изменении в ГЛР.

9. 9.1. По обращениям Исполнительного комитета Арского муниципального района Республики Татарстан от 22.10.2019 г. №2437-И (вх. №54865-ю от 22.10.2019 г.) и от 25.10.2019 г. №2483-И в отношении имеющихся в ГЛР пересечений лесного участка с кадастровым номером 16:09:000000:659, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Арский муниципальный район, Арское лесничество, Тукайское участковое лесничество, квартал 155 выдел 3 и

земельных участков с кадастровыми номерами 16:09:010115:670, 16:09:010115:664, 16:09:010115:665, 16:09:010115:661, 16:09:010115:298 в связи с поступившим ответом от Комитета Республики Татарстан по охране объектов культурного наследия об отсутствии на указанных земельных участках объектов культурного наследия, включенных в реестр, выявленных объектов культурного наследия либо объектов, обладающих признаками объектов культурного наследия Рабочей группой №2 принято решение повторно вынести на рассмотрение данные земельные участки и изменить по ним ранее принятый код «11.1 – оспаривание оснований возникновения прав» на код «1 – внесение изменений в ГЛР».

Данный протокол заседания Рабочей группы №2 является основанием для Минлесхоза РТ для внесения изменений в ГЛР в отношении лесного участка с кадастровым номером 16:09:000000:659.

Минлесхозу РТ необходимо уведомить Управление о внесенном изменении в ГЛР в отношении лесного участка и об устранении имеющегося пересечения с земельным участком.

Срок исполнения: 12 ноября 2019 г.

9.2. В отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:09:000000:659, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Арский муниципальный район, Арское лесничество, Тукайское участковое лесничество, квартал 155 выдел 3 и земельного участка с кадастровым номером 16:09:010115:716, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Арский муниципальный район, МО "г Арск", г Арск, ул. Курсави Рабочей группой №2 принято решение изменить ранее принятый код «11.1 – оспаривание оснований возникновения прав» на код «12 – устранение пересечения путем официального согласования границ населенного пункта для включения земельного участка в Генеральный план».

9.3. В отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:09:000000:659, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Арский муниципальный район, Арское лесничество, Тукайское участковое лесничество, квартал 155 выдел 3 и земельного участка с кадастровым номером 16:09:010115:663, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Арский муниципальный район, г. Арск, ул. Крайняя, 9/4 Рабочей группой №2 принято решение изменить ранее принятый код «12 – устранение пересечения путем официального согласования границ населенного пункта для включения земельного участка в Генеральный план» на код «1 – внесение изменений в ГЛР».

Данный протокол заседания Рабочей группы №2 является основанием для Минлесхоза РТ для внесения изменений в ГЛР в отношении лесного участка с кадастровым номером 16:09:000000:659.

Управлению необходимо подготовить и направить ответ в Исполнительный комитет Арского муниципального района Республики Татарстан на вышеуказанные обращения с приложением выписки из настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Минлесхозу РТ необходимо уведомить Управление о внесенном изменении в ГЛР в отношении лесного участка и об устранении имеющегося пересечения с земельным участком.

Срок исполнения: 12 ноября 2019 г.

Управлению необходимо направить уведомление в Исполнительный комитет Арского муниципального района Республики Татарстан после получения уведомления от Минлесхоза РТ о внесенных изменениях в ГЛР.

10. По обращению Минлесхоза РТ от 09.09.2019 г. №14-7897 (вх. № 45824-э от 09.09.2019 г.) по обращению гр. Назмеева В.Р. в отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:07:000000:4440, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Альметьевский муниципальный район, Калейкинское лесничество, Бутинское участковое лесничество, квартал 92, выделы 3, 13 и земельного участка с кадастровым номером 16:07:100301:187, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Альметьевский муниципальный район, Калейкинское сельское поселение, д Сабанче, ул. Яббарова, д. 4б в соответствии с Законом №280-ФЗ в качестве способа устранения противоречий в государственных реестрах принять код «1 - внесение изменений в ГЛР».

Данный протокол заседания Рабочей группы №2 является основанием для Минлесхоза РТ для внесения изменений в ГЛР в отношении лесного участка с кадастровым номером 16:07:000000:4440.

Управлению необходимо подготовить и направить ответ гр. Назмееву В.Р. с приложением выписки из настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

Минлесхозу РТ необходимо уведомить Управление о внесенном изменении в ГЛР в отношении лесного участка и об устранении имеющегося пересечения с земельным участком.

Срок исполнения: 12 ноября 2019 г.

Управлению необходимо направить уведомление гр. Назмееву В.Р. после получения уведомления от Минлесхоза РТ о внесенных изменениях в ГЛР.

11. По обращению Минлесхоза РТ от 07.06.2019 г. №Гр-296/14-244 (вх. № 27149-э от 07.06.2019 г.) по обращению гр. Хайруллина И.Г. в отношении имеющегося в ГЛР пересечения лесного участка с кадастровым номером 16:33:000000:927, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Пестречинский муниципальный район, ГБУ "Лаишевское лесничество", кв. № 51 выд.1,2 кв. № 162 выд.45-51 Пестречинское участковое лесничество и земельного участка с кадастровым номером 16:33:181614:750, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Пестречинский муниципальный район, Шигалеевское сельское поселение в соответствии с Законом № 280-ФЗ принять код «11.3 - оспаривание

Документ создан в электронной форме. № 14-9791 от 09.11.2019. Исполнитель: Зарипова Г.А.
Страница 12 из 17. Страница создана: 08.11.2019 16:50
Документ создан в электронной форме. № 14-10265 от 25.11.2019. Исполнитель: Зарипова Г.А.
Страница 15 из 27. Страница создана: 25.11.2019 15:49
ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Департаментом оснований возникновения прав на данный земельный участок в судебном порядке».

Департаменту необходимо подготовить материалы для обращения в суд.

Срок исполнения: после подготовки материалов для обращения в суд.

Управлению необходимо подготовить и направить ответ Хайруллину И.Г. с приложением настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

12. По обращению Минлесхоза РТ от 19.03.2019 г. №14-2119 (вх. № 12241-э от 20.03.2019 г.) по обращению Казанского филиала ФГБУ «Рослесинфорг» в отношении имеющихся в ГЛР пересечений лесных участков с кадастровыми номерами 16:34:000000:1277, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Рыбно-Слободский муниципальный район, ГБУ "Кзыл-Юлдузское лесничество", Рыбно-Слободское участковое лесничество, квартал 105ч. выд.7-11,13-15,16; 16:34:000000:1364, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Рыбно-Слободский муниципальный район, ГБУ "Кзыл-Юлдузское лесничество", Рыбно-Слободское участковое лесничество, квартал 105ч. выд.1-5,12; 16:34:000000:1304, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Рыбно-Слободский муниципальный район, ГБУ "Кзыл-Юлдузское лесничество", Рыбно-Слободское участковое лесничество, квартал 104 выд.4; квартал 105 выд.6 и земельного участка с кадастровым номером 16:34:060802:104, расположенного по адресу: Республика Татарстан, Рыбно-Слободский муниципальный район в соответствии с Законом № 280-ФЗ принять код «11.4 - оспаривание Департаментом оснований возникновения прав на данный земельный участок в судебном порядке».

Департаменту необходимо подготовить материалы для обращения в суд.

Срок исполнения: после подготовки материалов для обращения в суд.

Управлению необходимо подготовить и направить ответ в Казанский филиал ФГБУ «Рослесинфорг» на обращение Минлесхоза РТ с приложением настоящего подписанного Протокола и утвержденного заместителем председателя Рабочей группы №2 списка.

Срок исполнения: 05 ноября 2019 г.

13. 13.1. Согласно проведенному анализу по сведениям ЕГРН Рабочей группой № 2 было выявлено, что:

- земельный (лесной) участок с кадастровым номером 16:14:080401:1, расположенный по адресу: Республика Татарстан, Буинский муниципальный район, тер "Буинский лесхоз", имеет декларированную площадь 2860 кв.м., вид разрешенного использования - для лесных ресурсов (сведения о регистрации прав отсутствуют);

- земельный (лесной) участок с кадастровым номером 16:14:080401:2, расположенный по адресу: Республика Татарстан, Буинский муниципальный район, тер "Буинский лесхоз", имеет декларированную площадь 482 кв.м., вид

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

разрешенного использования - для лесных ресурсов (сведения о регистрации прав отсутствуют);

- земельный (лесной) участок с кадастровым номером 16:14:080401:5, расположенный по адресу: Республика Татарстан, Буинский муниципальный район, тер "Буинский лесхоз", имеет декларированную площадь 2772 кв.м., вид разрешенного использования - для лесных ресурсов (сведения о регистрации прав отсутствуют);

- земельный (лесной) участок с кадастровым номером 16:14:080401:6, расположенный по адресу: Республика Татарстан, Буинский муниципальный район, тер "Буинский лесхоз", имеет декларированную площадь 44603 кв.м., вид разрешенного использования - для лесных ресурсов (сведения о регистрации прав отсутствуют)

и земельный (лесной) участок с кадастровым номером 16:14:000000:689, расположенный по адресу: Республика Татарстан, Буинский муниципальный район, ГБУ "Буинское лесничество", Буинское участковое лесничество; квартал №26, выдел 26, квартал №27, выдел 21, квартал №29, выдел 12, имеет декларированную площадь 27000 кв.м., вид разрешенного использования - осуществление эксплуатации линий нефтепроводов (номер регистрации - 16-16-09/016/2009-313, дата регистрации - 21.08.2009; Собственность - Российская Федерация) являются самостоятельными объектами недвижимости, в связи с чем объединить данные земельные участки, как дублирующие друг друга не представляется возможным ввиду отсутствия оснований.

13.2. В отношении земельных участков с кадастровыми номерами 16:14:080401:1, 16:14:080401:2, 16:14:080401:5, 16:14:080401:6, расположенных по адресу: Республика Татарстан, Буинский муниципальный район, тер "Буинский лесхоз", Управлением рассматривается возможность применения п. 181 Приказа Министерства экономического развития РФ от 16 декабря 2015 г. № 943 "Об установлении порядка ведения Единого государственного реестра недвижимости, формы специальной регистрационной надписи на документе, выражающем содержание сделки, состава сведений, включаемых в специальную регистрационную надпись на документе, выражающем содержание сделки, и требований к ее заполнению, а также требований к формату специальной регистрационной надписи на документе, выражающем содержание сделки, в электронной форме, порядка изменения в Едином государственном реестре недвижимости сведений о местоположении границ земельного участка при исправлении реестровой ошибки". В связи с этим, Управлением направлены запросы в органы государственной власти, в орган местного самоуправления, уполномоченные на распоряжение земельными участками, о наличии правоустанавливающих документов, с целью последующего рассмотрения возможности снятия указанных земельных участков с государственного кадастрового учета.

13.3. Правообладателям в ответ на обращение Рабочей группой №2 предложено обратиться в пункты приема документов филиала Государственного бюджетного учреждения «Многофункциональный центр предоставления государственных и муниципальных услуг в Республике Татарстан» с соответствующими заявлениями об уточнении границ всех вышеуказанных земельных участков. Кроме того

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

сведения о земельных участках с кадастровыми номерами 16:14:080401:1, 16:14:080401:2, 16:14:080401:5, 16:14:080401:6 могут быть исключены из ЕГРН в соответствии с вступившим в законную силу решением суда.

14. Утвердить председателем Рабочей группы №2 рассмотренный на заседании Список №17 земельных участков с принятыми кодами, в отношении которых были проведены мероприятия по устранению противоречий в сведениях государственных реестров и установлению принадлежности земельного участка к определенной категории земель в соответствии с Законом №280-ФЗ.

15. Назначить очередное заседание Рабочей группы №2 для решения вопросов, связанных с приведением в соответствие сведений государственных реестров ориентировочно на 25 ноября 2019 г.

Приложение: 1. Подписанный заместителем председателя Рабочей группы №2 список по обращению вх. № з-4086-э от 08.07.2019 г. в электронном виде;

2. Подписанный заместителем председателя №2 список по обращению вх. №39702-э от 07.08.2019 г. в электронном виде;

3. Подписанный заместителем председателя Рабочей группы №2 список по обращениям вх. №30605-э от 24.06.2019 г. и №31969-э от 01.07.2019 г. в электронном виде;

4. Подписанный заместителем председателя Рабочей группы №2 список по обращению вх. №35793-э от 17.07.2019 г. в электронном виде;

5. Подписанный заместителем председателя Рабочей группы №2 список по обращению вх. №38338-э от 31.07.2019 г. в электронном виде;

6. Подписанный заместителем председателя Рабочей группы №2 список по обращению вх. №34027-э от 09.07.2019 г. в электронном виде;

7. Подписанный заместителем председателя Рабочей группы №2 список по обращению вх. №34872-э от 15.07.2019 г. в электронном виде;

8. Подписанный заместителем председателя Рабочей группы №2 список по обращению вх. №54865-ю от 22.10.2019 г. в электронном виде;

9. Подписанный заместителем председателя Рабочей группы №2 список по обращению вх. № 45824-э от 09.09.2019 г. в электронном виде;

10. Подписанный заместителем председателя Рабочей группы №2 список по обращению вх. № 27149-э от 07.06.2019 г. в электронном виде;

11. Подписанный заместителем председателя Рабочей группы №2 список по обращению вх. № 12241-э от 20.03.2019 г. в электронном виде;

12. Подписанный председателем Рабочей группы №2 список № 17 в электронном виде.

Заместитель руководителя –
заместитель председателя Рабочей группы №2 А.Н. Слесаренко

Секретарь заседания А.Ф. Камалова

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Выкопировка из лесоустроительного планшета № 20 Усинского участкового лесничества ГКУ «Мензелинское лесничество»

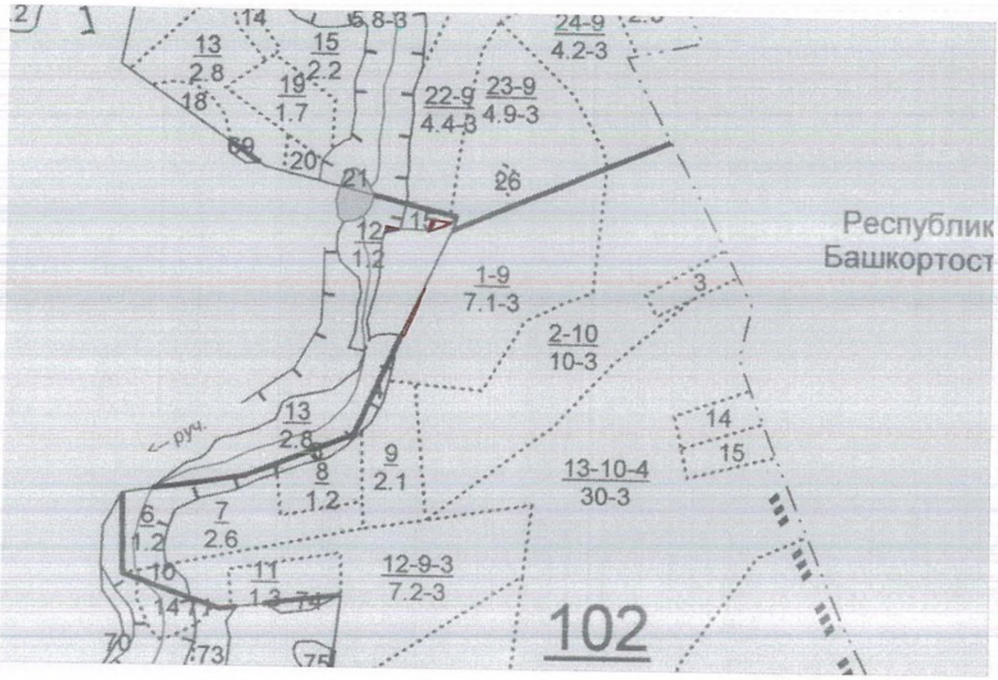

Условные обозначения:

— - границы исключаемого участка из ГЛР

Площадь исключаемого участка из ГЛР – 0,1124 га

Основание протокол заседания Рабочей группы по решению вопросов по устранению противоречий в сведениях государственных реестров №39 25.10.2019г.

Вычертил:
Инженер
ГКУ «Мензелинское лесничество»
Валиуллина А.В.

Руководитель-лесничий
ГКУ «Мензелинское лесничество»
Ахметгалиев И.А.

Документ создан в электронной форме. № 14-10265 от 25.11.2019. Исполнитель: Зарипова Г.А.
Страница 21 из 27. Страница создана: 25.11.2019 15:49

УСИНСКОЕ УЧ.Л-ВО.

Категория защитности Эксплуатационные леса

Квартал 102

N выдела	Площадь, га	Состав. Подрост, подлесок, покров, почва, рельеф, особенности выдела. Отметка о порослевом происх. Наимен. кат. земель. Хар. лесных культур. Кадастров. оценка	Ярус	Высота	Элемент	Возраст	Высота	Диаметр	Класс возраста	Группа возраста	Бонитет	Тип леса, ТЛУ	Полнота, сумма площадей сечений	Запас сырораст. леса, дес. М3 на 1 га	общий на выдел	в т.ч. по составляющим	Класс товарности	Запас на выделе, дес. М3: сухостоя	редины (старого)	единичные деревья (естественного возобновления)	захламленность: общий	ликвида	Хозяйственные мероприятия
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	7,1	6ЛПН2ОС1ДН1КЛ	1	22	ЛПН	90	22	32	9	4	3	ЛПТР Д2	0,6	25	178	107	3	7			7		выбор.санрубк 20%
					ОС	70	24	36								35	3						
					ДН	90	21	36								18	3						
					КЛ	60	17	22								18	3						

подлесок: ЛЩ БРК КЛ средний
повреждение болезни стволов и корней,липа нектарная,средняя поврежденность,трутовик настоящий
озу: медоносные уч-ки лесов

УСИНСКОЕ УЧ.Л-ВО.

Категория защитности Леса, расположенные в водоохранных зонах.

Квартал 111

N выдела	Площадь, га	Состав. Подрост, подлесок, покров, почва, рельеф, особенности выдела. Отметка о порослевом происх. Наимен. кат. земель. Хар. лесных культур. Кадастров. оценка	Ярус	Высота	Элемент	Возраст	Высота	Диаметр	Класс возраста	Группа возраста	Бонитет	Тип леса, ТЛУ	Полнота, сумма площадей сечений	Запас сырораст. леса, дес. М3 на 1 га	общий на выдел	в т.ч. по составляющим	Класс товарности	Запас на выделе, дес. М3: сухостоя	редины (старого)	единичные деревья (естественного возобновления)	захламленность: общий	ликвида	Хозяйственные мероприятия
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
12	1,2	10ОЛЧ	1	16	ОЛЧ	45	16	20	5	2	3	ОЛТВ С4	0,6	10	12	12	3						

прибрежная защитная полоса 50м
озу: берегозащ,почвозащ.участки лесов,расположенные вдоль водных объектов,склонов оврагов.

N выдела	Площадь, га	Состав	Ярус	Высота	Элемент	Возраст	Высота	Диаметр	Класс возраста	Группа возраста	Бонитет	Тип леса, ТЛУ	Полнота	Запас на 1 га	общий на выдел	в т.ч. по составляющим	Класс товарности	сухостоя	редины	единичные деревья	захламленность: общий	ликвида	Хозяйственные мероприятия
15	,3	10ОЛЧ	1	16	ОЛЧ	45	16	20	5	2	3	ОЛТВ С4	0,6	10	3	3	3						

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Отметка об изменениях после лесоустройства

N выдела	Площадь выдела	Наименование выполненного мероприятия, иного воздействия; изменение категории земли; хозяйства	Год проведения (возд.)	Объемные показатели мероприятия, га, м3	Подпись лица произвовшего запись
1	7,1	Исключение из ГЛР согласно Акта Б23-5-2 от 11.11.2019 г.	2019	0,0392	[signature]

N выдела	Площадь выдела	Наименование выполненного мероприятия, иного воздействия; изменение категории земли; хозяйства	Год проведения (возд.)	Объемные показатели мероприятия, га, м3	Подпись лица произвовшего запись

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

816

Отметка об изменениях после лесоустройства

N выдела	Площадь выдела	Наименование выполненного мероприятия, иного воздействия; изменение т. земли; хозяйства	Год проведения (возраста д.)	Объемные показатели мероприятия, га, м3	Подпись лица произво-дившего запись	N выдела	Площадь выдела	Наименование выполненного мероприятия, иного воздействия; изменение т. земли; хозяйства	Год проведения (возраста д.)	Объемные показатели мероприятия, га, м3	Подпись лица произво-дившего запись
12	1,2	Исключение у.	2019	0,0172	[signature]						
15	0,3	ГЛР согласно Акта №23-5-2 от 11.11.2019г		0,056	[signature]						

УСИНСКОЕ

N выдела	Площадь, га
1	2
1	5,
6	2,
7	9,
12	3,
23	1,
26	1,
28	5,

Документ создан в электронной форме. № 14-10265 от 25.11.2019. Исполнитель: Зарипова Т.А.
ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Документ создан в электронной форме. № 14-10265 от 25.11.2019. Исполнитель: Зарипова Г.А.
Страница 24 из 27. Страница создана: 25.11.2019 15:49

СЛУЖБЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ РЕГИСТРАЦИИ,КАДАСТРА И КАРТОГРАФИИ" ПО РЕСПУБЛИКЕ ТАТАРСТАН

(полное наименование органа регистрации прав)

Раздел 1

Выписка из Единого государственного реестра недвижимости об основных характеристиках и зарегистрированных правах на объект недвижимости

Сведения об основных характеристиках объекта недвижимости

На основании запроса от 30.10.2019 г., поступившего на рассмотрение 30.10.2019 г., сообщаем, что согласно записям Единого государственного реестра недвижимости:

Земельный участок			
(вид объекта недвижимости)			
Лист № ___ Раздела 1	Всего листов раздела 1 : ___	Всего разделов: ___	Всего листов выписки: ___
31.10.2019 № 16/001/001/2019-183924			
Кадастровый номер:		**16:29:090601:57**	

Номер кадастрового квартала:	16:29:090601
Дата присвоения кадастрового номера:	24.03.2009
Ранее присвоенный государственный учетный номер:	данные отсутствуют
Адрес:	установлено относительно ориентира, расположенного в границах участка. Почтовый адрес ориентира: Республика Татарстан, Муслюмовский муниципальный район, Баюковское сельское поселение
Площадь:	16055 +/- 1109кв. м
Кадастровая стоимость, руб.:	51857.65
Кадастровые номера расположенных в пределах земельного участка объектов недвижимости:	16:29:090601:60, 16:29:090601:95
Категория земель:	Земли сельскохозяйственного назначения
Виды разрешенного использования:	для сельскохозяйственного производства
Статус записи об объекте недвижимости:	Сведения об объекте недвижимости имеют статус "актуальные"
Особые отметки:	данные отсутствуют
Получатель выписки:	Зарипова Гузель, уполномоченное лицо от имени представляемого: Министерство лесного хозяйства Республики Татарстан

ИНЖЕНЕР II КАТЕГОРИИ		Васильева Г. Р.
(полное наименование должности)	(подпись)	(инициалы, фамилия)

М.П.

o S пересечения = 1124 м²

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Выписка из Единого государственного реестра недвижимости об основных характеристиках и зарегистрированных правах на объект недвижимости

Сведения о зарегистрированных правах на объект недвижимости

Земельный участок			
(вид объекта недвижимости)			
Лист № ___ Раздела 2	Всего листов раздела 2 : ___	Всего разделов: ___	Всего листов выписки: ___
31.10.2019 № 16/001/001/2019-183924			
Кадастровый номер:		**16:29:090601:57**	

1.	Правообладатель (правообладатели):	1.1.	Общество с ограниченной ответственностью "Челны-Бройлер", ИНН: 1639025000, ОГРН: 1031605002780
2.	Вид, номер и дата государственной регистрации права:	2.1.	Собственность, № 16:29:090601:57-16/021/2017-4 от 05.06.2017
3.	Документы-основания:	3.1.	сведения не предоставляются
4.	Ограничение прав и обременение объекта недвижимости:		не зарегистрировано
5.	Сведения о наличии решения об изъятии объекта недвижимости для государственных и муниципальных нужд:		данные отсутствуют
6.	Сведения об осуществлении государственной регистрации прав без необходимого в силу закона согласия третьего лица, органа:		данные отсутствуют

ИНЖЕНЕР II КАТЕГОРИИ		Васильева Г. Р.
(полное наименование должности)	(подпись)	(инициалы, фамилия)

М.П.

Документ создан в электронной форме. № 14-10265 от 25.11.2019. Исполнитель: Зарипова Г.А.
Страница 25 из 27. Страница создана: 25.11.2019 15:49
ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Документ создан в электронной форме. № 14-10265 от 25.11.2019. Исполнитель: Зарипова Г.А.
Страница 26 из 27. Страница создана: 25.11.2019 15:49
ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Выписка из Единого государственного реестра недвижимости об основных характеристиках и зарегистрированных правах на объект недвижимости

Описание местоположения земельного участка

Земельный участок			
(вид объекта недвижимости)			
Лист № ___ Раздела 3	Всего листов раздела 3 : ___	Всего разделов: ___	Всего листов выписки: ___
31.10.2019 № 16/001/001/2019-183924			
Кадастровый номер:		**16:29:090601:57**	

План (чертеж, схема) земельного участка:

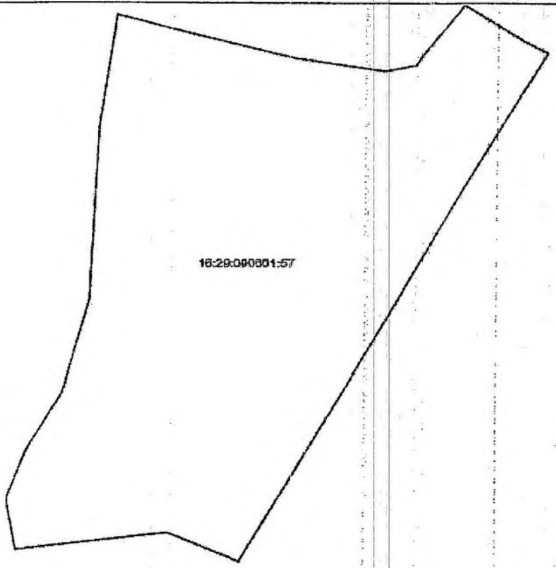

Масштаб 1:	Условные обозначения:

ИНЖЕНЕР II КАТЕГОРИИ		Васильева Г.Р.
(полное наименование должности)	(подпись)	(инициалы, фамилия)

М.П.

Приложение №1

кладбище с.Баюково

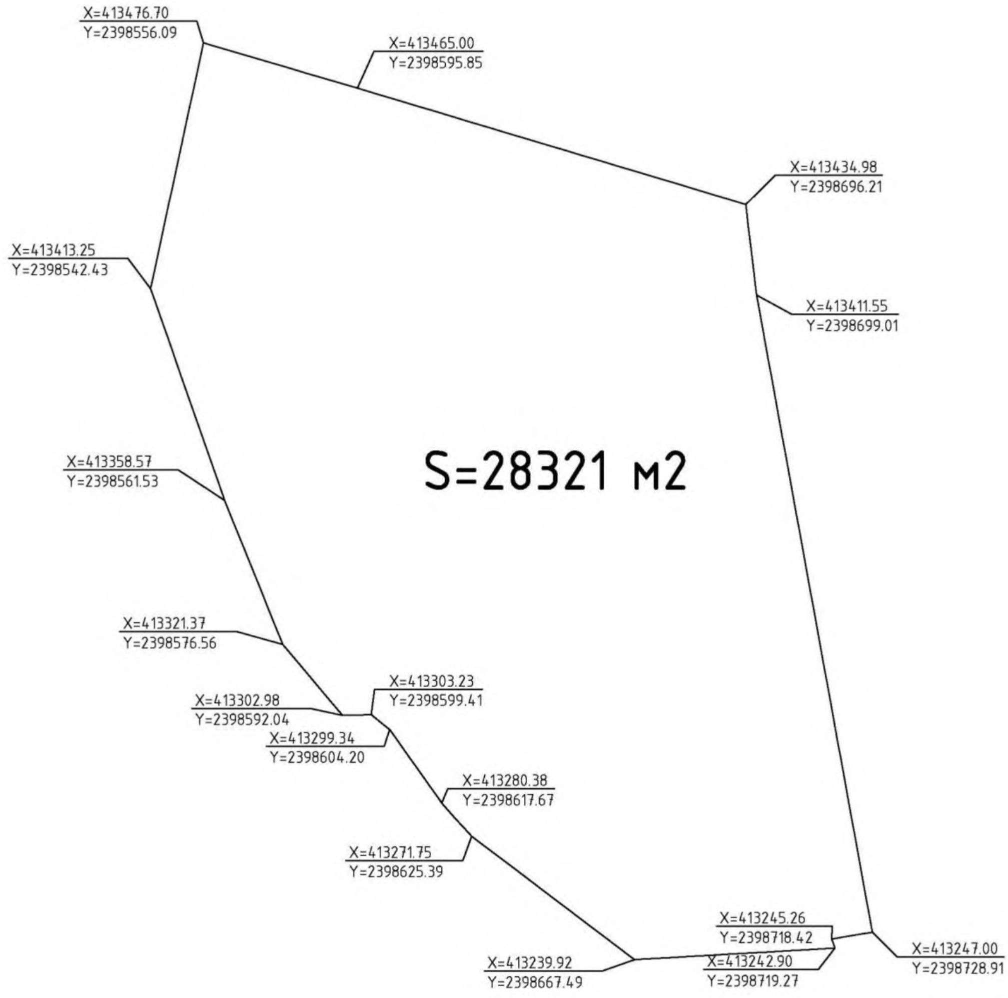

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Приложение №2

кладбище Мусульманское д.Горбуновка

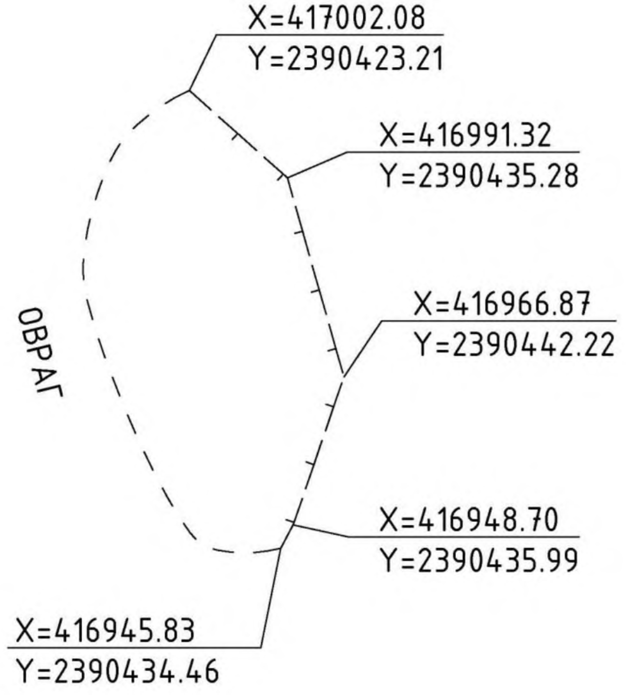

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Приложение №3

кладбище Христианское д.Горбуновка

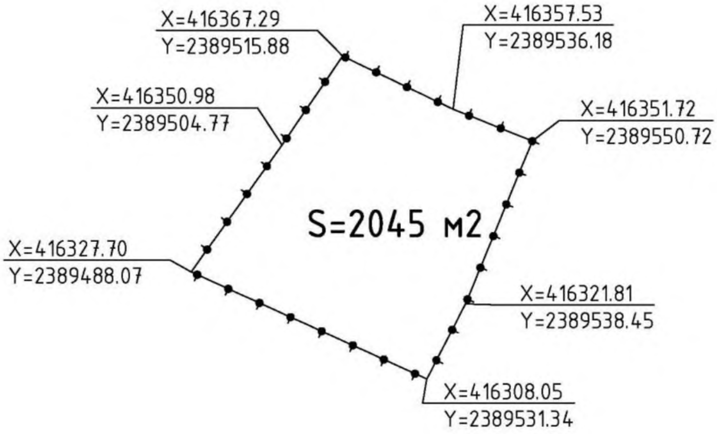

Приложение №4

кладбище д.Дусай

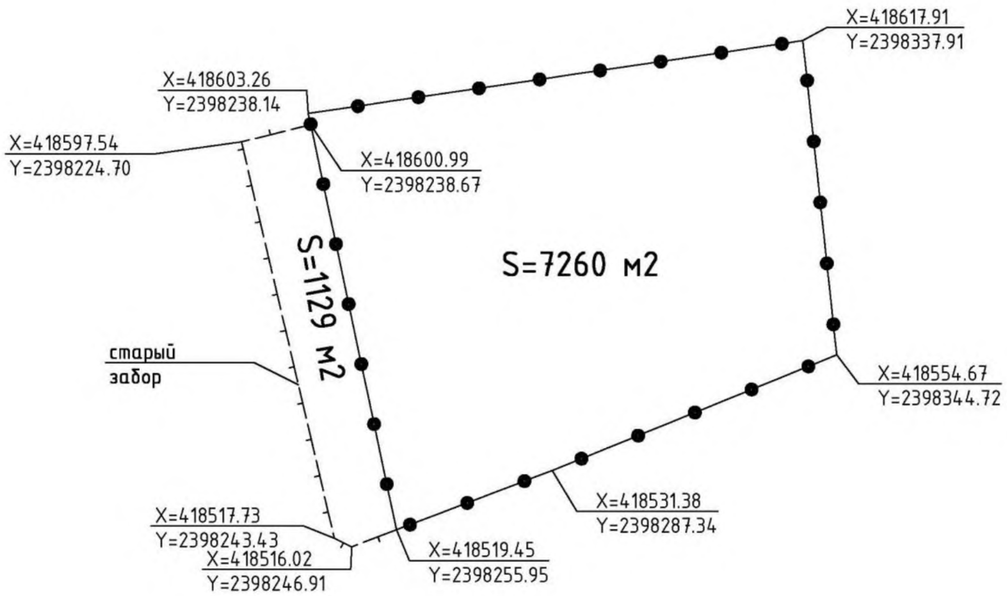

Приложение №5

кладбище д.Новое Сафарово

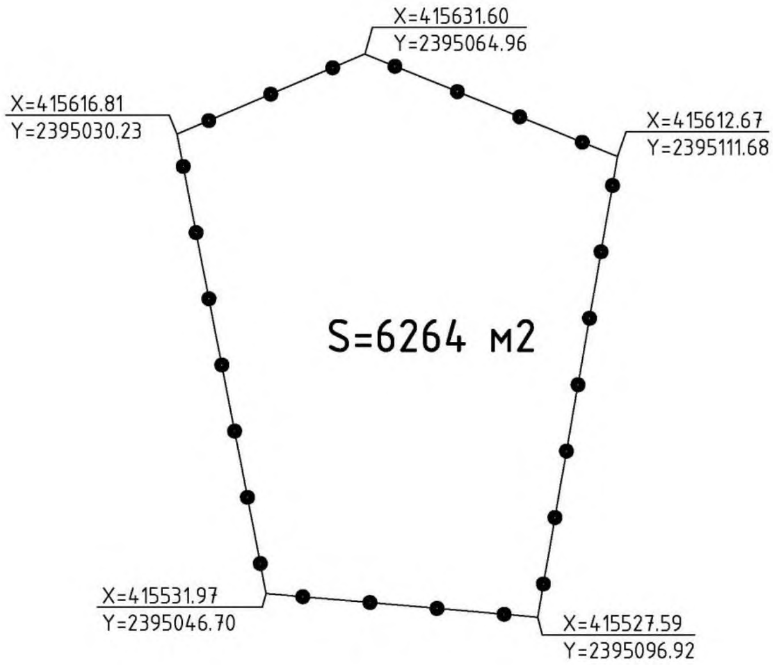

Приложение №1

кладбище с.Баюково

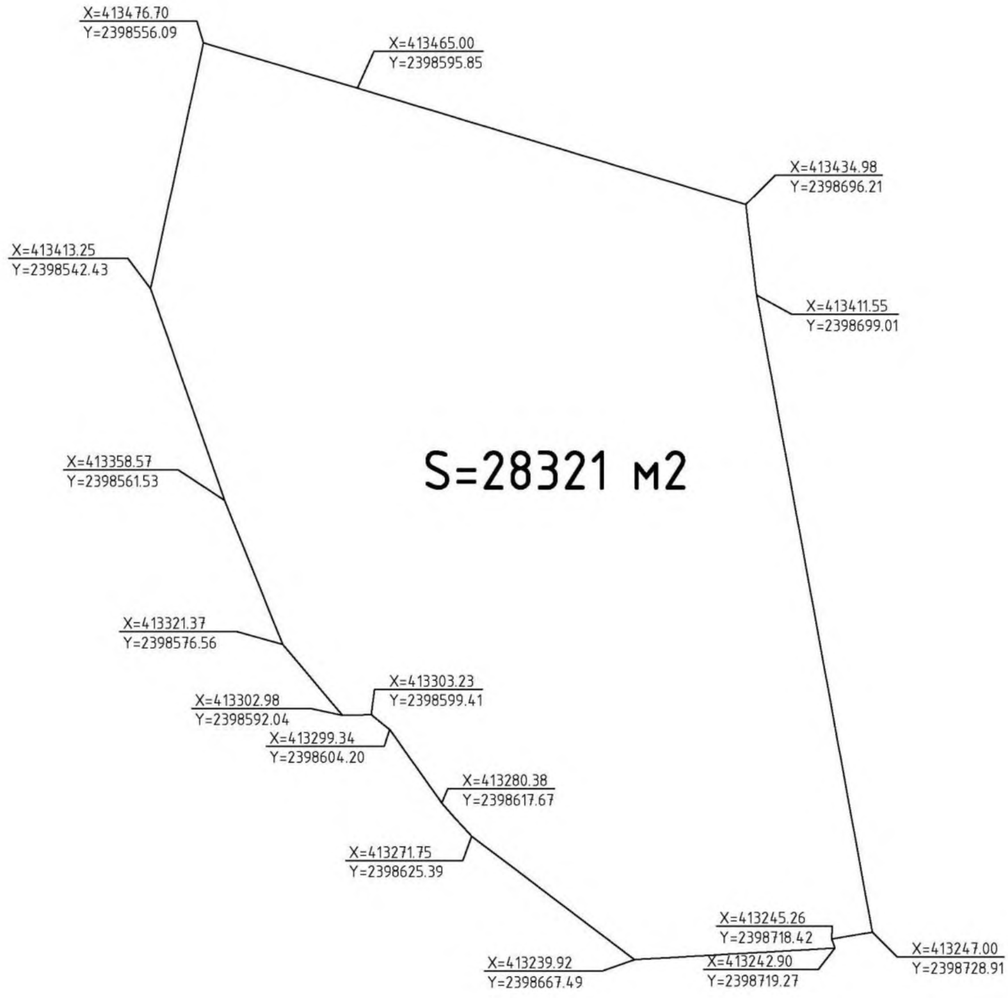

ЭЛЕКТРОННЫЙ ТАТАРСТАН

Приложение №2

кладбище Мусульманское д.Горбуновка

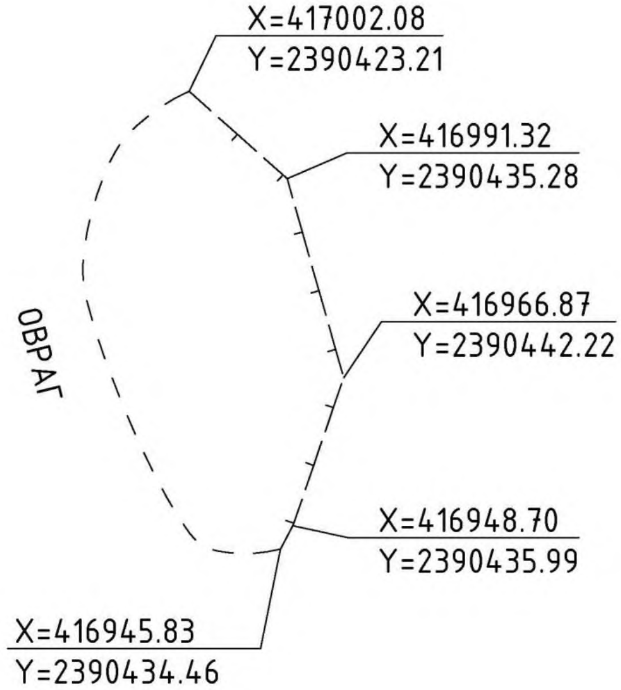

Приложение №3

кладбище Христианское д.Горбуновка

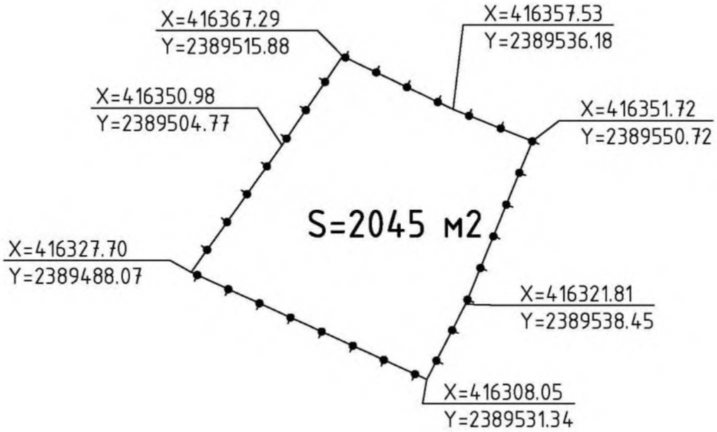

Приложение №4

кладбище д.Дусай

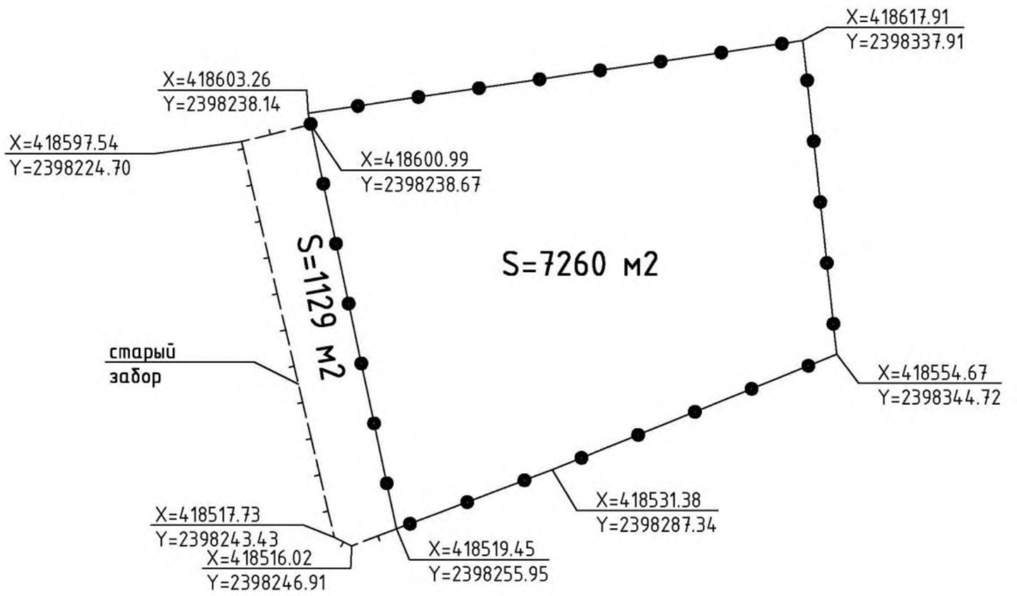

Приложение №5

кладбище д.Новое Сафарово

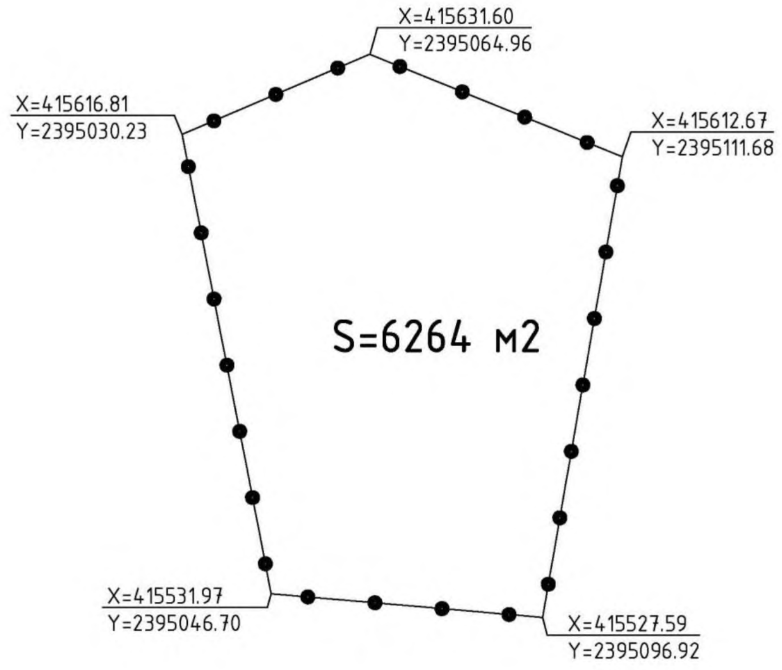

Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгы
Татарстан Республикасының дәүләт унитар предприятиесе «ТАТИНВЕСТГРАЖДАНПРОЕКТ» Баш территориаль проект-тикшеренү фәнни-җитештерү фирмасы

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАЕК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

Әйләнә-тирә мохитне саклау

Аңлатма

Казан шәһәре, 2020 ел.

ЭЧТӘЛЕГЕ

1. ТЕРРИТОРИЯНЕҢ ТАБИГЫЙ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ 3
1.1. Рельеф һәм геоморфология. 3
1.2. Геологик төзелеш 3
1.3. Тектоника һәм сейсмиклык 3
1.4. Файдалы казылмалар 4
1.5. Гидрогеологик шартлар 10
1.6. Өске сулар 12
1.7. Климатик характеристика 12
1.8. Ландшафтлар, туфрак катламы, үсемлекләр, хайваннар дөньясы 15
1.9. Территорияне инженер-геологик бәяләү 17

2. ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘ МОХИТНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫН БӘЯЛӘҮ 18
2.1. Атмосфера һавасының торышын бәяләү 18
2.2. Су ресурслары торышын бәяләү 19
2.3. Җир ресурслары торышын бәяләү 20
2.4. Җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү 21
2.5. Акустик режим, радиацион-гигиена торышы һәм электромагнит нурланышлар 24
2.6. Яшел утыртмаларның торышы, ... 25
аеруча саклана торган табигый территорияләр 25
2.7. Халык сәламәтлегенең медик-демографик күрсәткечләре 26
2.8. Территорияне комплекслы бәяләү 26

3. ТЕРРИТОРИЯНЕ МАХСУС КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР 27
3.1. Санитар-яклау зоналары 28
3.2. Магистраль торбаүткәргечләрнең минималь рөхсәт ителгән аралары зоналары 34
3.3. Магистраль торбаүткәргечләрнең сак зоналары 34
3.4. Һава электр тапшыру линияләренең сак зоналары 35
3.5. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары 36
3.6. Нефть скважиналарыннан төзелешкә кадәр минималь ара 36
3.7. Радиотехник объектлардан чикләүләр зоналары 37
3.8. Өске су объектларының сак зоналары 37
3.9. Эчәргә яраклы су чыганакларын санитар саклау зоналары 40
3.10. Урман фонды урманнары 41
3.11. Файдалы казылма ятмаларының тау бүлекләре 42
3.12. Табигать чикләүләре зоналары 44

4. ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘЛЕКНЕ САКЛАУ БУЕНЧА ЧАРАЛАР 45
4.1. Атмосфера һавасын саклау буенча чаралар 47
4.3. Җир өсте һәм җир асты суларын саклау чаралары 48
4.4. Җир фондын саклау һәм территорияне инженерлы төзекләндерү буенча чаралар 50
4.5. Калдыклар белән эш итү системасын үстерү чаралары 51
4.6. Физик факторлардан саклау буенча чаралар 52
4.7. Территориянең табигый-экологик каркасын формалаштыру буенча чаралар 53
4.8. Хайваннар дөньясын саклау чаралары 53
4.9. Территориянең һәм халыкның саулыгының санитар-эпидемиологик торышын оптимальләштерү чаралары 54

ФАЙДАЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ 56

1 НЧЕ КУШЫМТА 58

1. ТЕРРИТОРИЯНЕҢ ТАБИГЫЙ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

1.1. Рельеф һәм геоморфология.

Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлеге территориясе эрозия-денудация процесслары нәтиҗәсендә барлыкка килгән типик тигезлекләрдән гыйбарәт. Территориянең төп өлеше Шәрәшле елгасының уң як текә тау битеннән гыйбарәт. Авыл җирлегенең рельефы өчен кече елгалар үзәнлекләре белән чагыштырмача югары сулы киңлекләрнең чиратлашуы хас.

Авыл җирлеге территориясенә хас иң зур биеклекләр авыл җирлегенең төньяк-көнбатыш өлешенә туры китереп, 260 м тәшкил итә. Минималь биеклекләр Шәрәшле елгасы ярларын кисүгә багышланган, аңа Саутла елгасы кушылган урында.

Төзелә торган территория урыны-урыны белән чокыр-чокыр челтәре белән катлауланды. Шәрәшле елгасы кушылмаларының уң битләренә ерганак-ерганак җәелүе хас.

1.2. Геологик төзелеш

Территориянең төзелеш һәм проектлау шартларына да, инженерлык корылмаларын эксплуатацияләүгә дә йогынты ясый торган тирәнлеккә геологик төзелешендә пермь, неоген һәм дүртенче катламнар катнаша. Югары пермь катламнары аеруча зур үсеш алган. Геннар һәм дүртенче токымнар азрак таралган. Пермь системасы казан һәм татар ярусларын үз эченә алган югары пермь бүлеге тарафыннан тәкъдим ителгән. Казан ярусының киң таралган катламнарында аскы һәм өске ике ярус аерылып тора. Түбән казан ярусында балчык, комлык, алевролит, известьташ һәм мергель ясалган. Югары казан күтәрелешенең өлешләре континенталь фацияләр зонасына керә.

Подъярус токымнары эрозия дәрәҗәсеннән югарырак. Алар, нигездә, түбән су бүлгечләре һәм югары су бүлгечләре урнашкан.

Неоген булмаган катламнарга миоцен һәм полиоцен бүлекләре утырмалары тәкъдим ителгән палеоврезлар керә. Нижнюю часть неогена образуют нерасчлененные миоцен-плиоценовые накопления, относящиеся к верхнему подъярусу понтического и к киммерийскому ярусам, а верхнюю – плиоценовые отложения акчагыльского яруса.

Дүртенче барлыкка килгәннәре һәр җирдә үсеш алган. Елгалар белән каплана торган үзәннәрнең текә битләре һәм карьерлары искәрмә булып тора, анда төп Пермь катламнары ачыла. Явым-төшемнең куәте зур күләмдә үзгәрә: беренче дистә сантиметрдан 20 - 30 м га кадәр. Дүртенче комплекслар аллювиаль, солифлюкцион-делювиаль, элювиаль-делювиаль һәм элювиаль генезисның континенталь утырмалары белән тәкъдим ителгән.

1.3. Тектоника һәм сейсмиклык

Карала торган территория Көнчыгыш Европа платформасының Идел-Урал антеклизасының үзәк өлеше чикләрендә урнашкан һәм Көньяк-Татар җыешмасының үзәк өлешенә туры килә.

Т=1000 ел балльлеген кабатлау чоры белән Татарстан Республикасы территориясен сейсмик районлаштыру схемасы нигезендә (50 ел дәвамында

исәп-хисап интенсивлыгының 5 %ы, В категориясе) «Татнефть» ГАҖ ТГРУның «Сейсмология» фәнни-җитештерү үзәгендә төзелгән территория 5 баллы сейсмик зонага керә. Шуңа бәйле рәвештә, биредә төзелеш материалларның һәм эшләрнең сыйфатына карата зур таләпләрне исәпкә алмыйча алып барылырга мөмкин.

1.4. Файдалы казылмалар

Идел буе федераль округы буенча җир асты байлыкларыннан файдалану департаменты бәяләмәсенә ярашлы рәвештә, алда торган 2206 нчы төзелеш участогында (ТР ПФО-09-00-36/1325 хаты) җир асты байлыкларында файдалы казылмалар барлыгы турында Идел буе федераль округы буенча Департамент бәяләмәсе нигезендә Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге территориясе җир асты байлыкларының лицензияле участоклары чикләрендә урнашкан:

- «Мәллянефть» АҖенә бирелгән Мөслим җир асты байлыклары кишәрлеген (01.10.2043 елга кадәр гамәлдә булу сроклы ТАТ02358НР лицензиясе);
- В. Д .Шашин ис. «Татнефть» ГАҖ файдалануга бирелгән Теләнче-Тамак зонасы Җир асты байлыклары кишәрлеге (31.12.2044 елга кадәр гамәлдә булу сроклы лицензия ТАТ02262НП);
- В. Д .Шашин ис. «Татнефть» ГАҖ файдалануга бирелгән Агбәз зонасы җир асты байлыклар кишәрлеге (26.12.2009 елга кадәр гамәлдә булу сроклы лицензия ТАТ15835НП).

Баек авыл җирлеге шулай ук углеводород чималы ресурслары булган Көнчыгыш-Таташ һәм Сәфәр (көнбатыш гөмбәз) структураларының перспектива чикләренә керә.

Баек авыл җирлеге территориясендә углеводород чималы ресурслары булган җир асты байлыклары участокларының һәм перспектив структураларның урнашу схемасы 1 рәсемдә тәкъдим ителгән, Идел буе федераль округы буенча җир асты байлыкларыннан файдалану департаменты бәяләмәсе 1 нче кушымтада китерелгән.

Хәзерге вакытта Баек авыл җирлеге территориясендә «Мәлләнефть» АҖнең ликвидацияләнгән 1 нефть скважинасы урнашкан, тагын 1 скважина җирлек чигенә якын урнашкан. «Мәлләнефть» АҖ мәгълүматларына караганда, якын арада Мөслим нефть ятмасында геологик-разведка эшләре үткәрү планлаштырыла, аның нәтиҗәләре буенча скважиналар реликвидация планына кертелергә мөмкин (2009 елның 16 маендагы 214 номерлы хат).

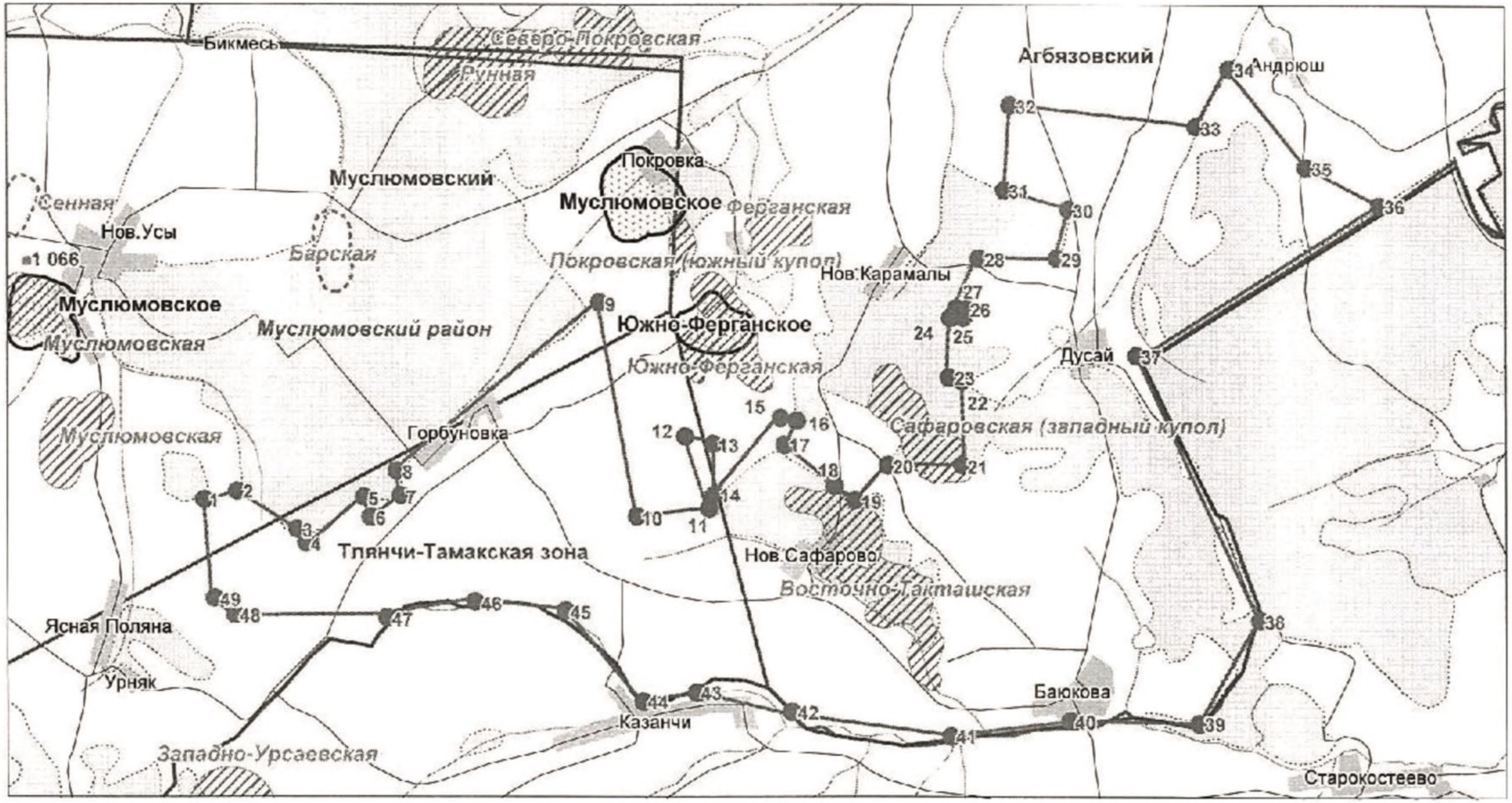

Рис. Схема расположения объекта: "Генеральный план Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан" . Масштаб 1 : 100 000

Условные обозначения:

- 1 угловые точки проектируемого объекта
- проектируемый объект
- 1066 водозаборная скважина
- перспективная подготовленная структура с ресурсами УВС
- перспективная выявленная структура с ресурсами УВС
- Муслюмовское месторождение нефти и его название
- лицензионная граница участков

Шулай ук Баек авыл җирлеге территориясендә «Татнефть» ГАҖнең 2 нефть скважинасы урнашкан - 1 ликвидацияләнгән һәм 1 пьезометрик. «Татнефть» ГАҖ мәгълүматларына караганда, җитез метрик скважина 2020 елга файдалануга тапшырылачак, икенче скважинаны торгызу планлаштырылмый. Моннан тыш, «Татнефть» ГАҖ тарафыннан Баек авыл җирлеге территориясендә 36 перспективалы бораулау объектын урнаштыру каралган (№910-ПрПред(002) 04.04.2009 ел).

Авыл җирлегенең көньяк-көнбатыш өлешендә Баек комының тау өлеше бүлеп бирелгән.

Җир асты байлыкларыннан файдаланучы-ТАТСЛ №01759 ТЭ сериясе комын разведкалау һәм чыгаруга лицензиясе булган «УРАЛ» ҖЧҖ. Чыганакны эшкәртү планлаштырыла.

«Урал» ҖЧҖ заказы буенча 2018 елда «Җир асты байлыклары» ҖЧҖ тарафыннан Баек ком чыганагын эшкәртүгә техник проект эшләнде.

Техник проект нигезендә, төгәлләштерелгән чикләрдә тау бүлеп бирү мәйданы 15,1 га тәшкил итә, шул исәптән В блогы-3,86 га; С1 блогы-11,24 га.

Баек чыганагы геоморфологик яктан Шерашлинка елгасының су бүлү склонының аскы өлешенә туры килә һәм 15,3 га киң юнәлештә сузылган 590 м дүртпочмаклы, көнбатышта 220 м киңлектә, көнчыгышта-400 м. Аның өслеге тигез, 163,0-179,0 м абсолют билгеләре белән һәм көньяк юнәлештә Шәрәшле елгасы ягына таба бераз авыша. 710 м көнбатышка таба Говорлюк елгасыннан, 360 м көньяктан Шерашлинка елгасыннан ага.

Территориянең күзәтү картасы 2 рәсемдә күрсәтелгән, экологик карта 3 рәсемдә китерелгән.

Баек ком чыганагы чикләрендә геологик разведка эшләре 2018 елда «Тау бюросы» ҖЧҖ тарафыннан башкарылган.

Баек ятмасының баланс комы запаслары ТР ЭТБМ каршындагы 2018 елның 1 августындагы 532 номерлы беркетмә белән 763,1 мең м3 күләмендә расланган, шул исәптән «В» категориясе буенча - 206,8 мең м3, «С1» - 556,3 мең м3.

1.4.1 нче таблица

Азык-төлек запасларының һәм ярылган токымнарның күләменең баланс запасларын санауның җыелма таблицасы

Категория	Запасларны санау контурының мәйданы, м2	Капкач куәте, м		Файдалы калынлык куәте	Капкач күләме, мең м3		Файдалы казылма запаслары, мең м3	Капкач коэффициенты
		Барлыгы	шул исәптән туфрак		шул исәптән төп ачу	шул исәптән туфрак		
В	37810	1,6	0,15	5,47	60,5	5,7	206,8	0,29
С1	111700	1,04	0,17	5,07	116,2	19,0	556,3	0,21
В+С1 С1	149510	-	-	-	176,7	24,7	763,1	0,23

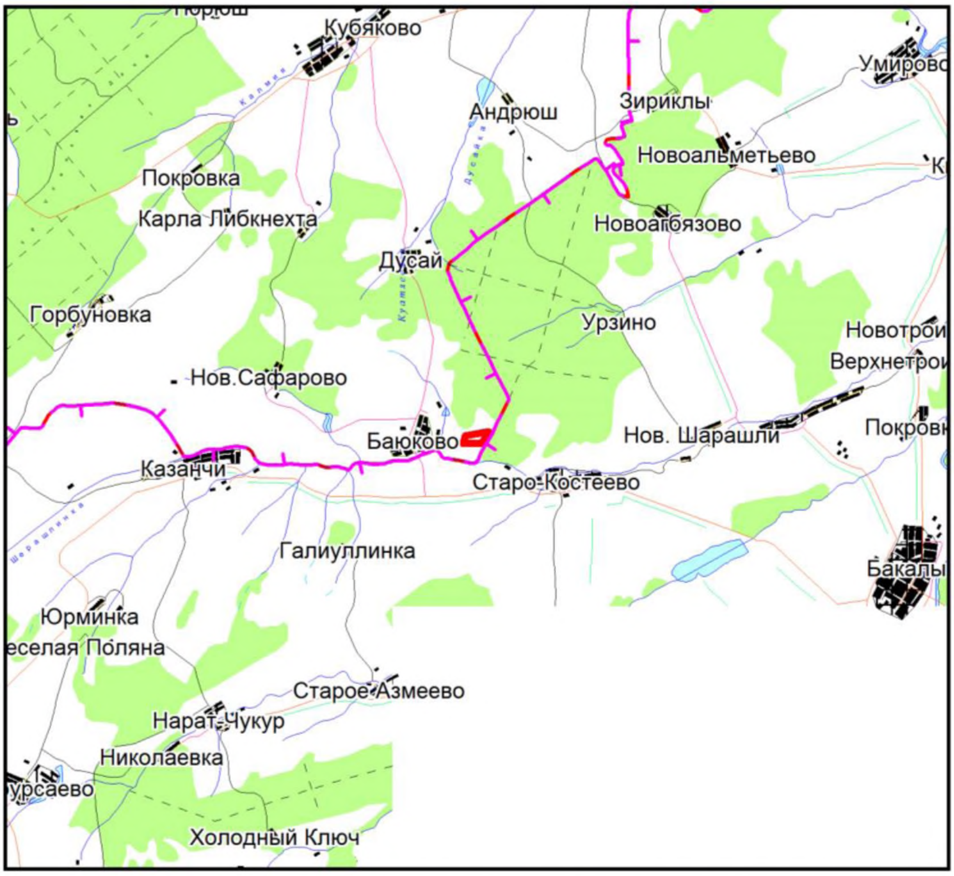

Рис.1 Обзорная карта района работ. Масштаб 1: 200 000

Условные обозначения:

- Баюковское месторождение песка (участок недр "Баюковское")

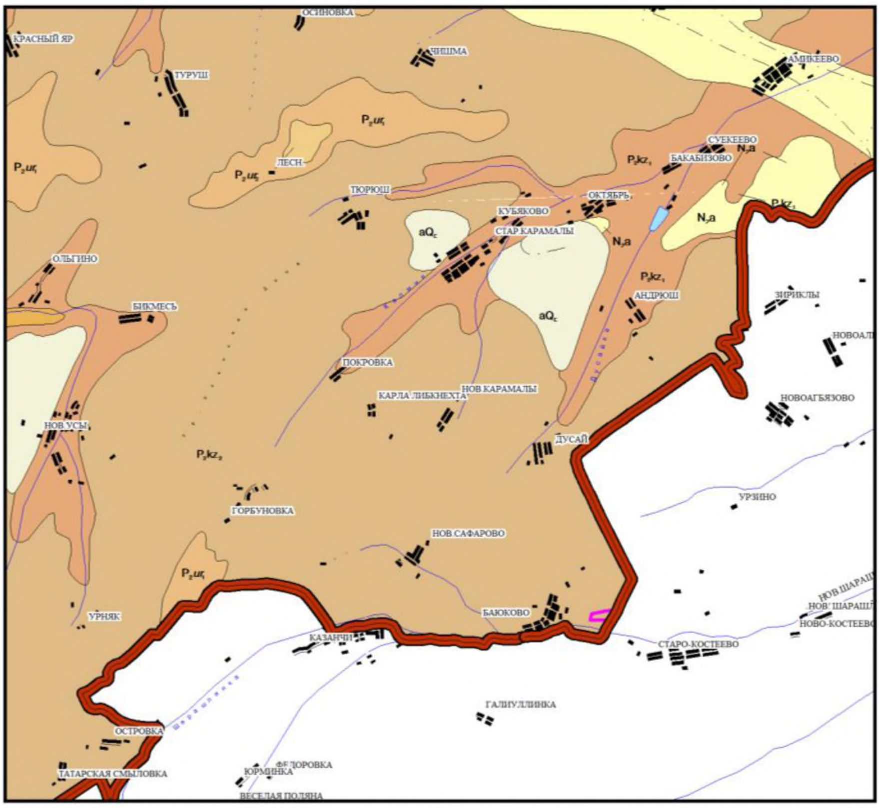

Рис.2.1 Геологическая карта доплейстоценовых отложений района работ. Масштаб 1: 200 000

Выкопировка со сводной геологической карты доплейстоценовых отложений Республики Татарстан масштаба 1 : 200 000 /Марамчин С.А., 1997 г./

Условные обозначения:

- Баюковское месторождение песка (участок недр "Баюковское")

Четвертичная система

Эоплейстоцен

aQ_E — Отложения нерасчлененные. Пески, глины, алевриты, суглинки, галечники

Неогеновая система

Плиоцен

Акчагыльский ярус

N_2a — Пески, алевриты, глины, прослойки углей, сидеритов

Пермская система

Биармийский отдел

Уржумский ярус

P_2ur_2 — Верхний подгоризонт. Глины, алевролиты, песчаники, мергели, известняки, доломиты

P_2ur_1 — Нижний подгоризонт. Глины, алевролиты, песчаники, известняки, мергели, доломиты

Казанский ярус

P_2kz_2 — Верхний подъярус. Глины, известняки, песчаники, алевролиты, мергели, доломиты

P_2kz_1 — Нижний подъярус. Известняки, доломиты, песчаники, мергели, глины, алевролиты, гипсы

Ятманың геологик төзелешендә казан ярусының югары күтәрелеше һәм дүртенче катламнары катнаша.

Файдалы калынлык югары казанның йомшак цементлашкан, ком халәтенә кадәр җимерелгән, көньяк-көнбатыш һәм төньяк-көнчыгыш өлешләрендәге катлам табанына хас. Комлы көрән һәм яшел төсле - соры, полиминераль, вак күкертле, сирәгрәк уртача күкертле, балчыклы һәм көчле Балчыклы, известьле, тыгыз, аз сцементланган, кososлослы, юка (15-20 мм) катламлы, сирәгрәк кызыл-көрән балчыклы комлы. Көрән соры һәм зәңгәрсу-соры, известьле, нигездә комга кадәр җимерелгән полиминераль, вак-урта бөртекле һәм кремнистый вак гравий, сирәгрәк карбонат токымнары (27,8-42,3 %) конгломератлары. Ятма урынның файдалы калынлыгы 1,0 м дан 9,0 м га кадәр, уртача - 5,19 м тәшкил итә. Казан ярусының югары күтәрелеше балчыклары белән файдалы калынлык ята.

Капкач токымнар туфрак-үсемлек катлавы, дүртенчел системаның түбән заманча звеноларының элювиаль-делювиаль супеслары, шулай ук Казан ярусының өске күтәрелешенең балчык һәм алевролиты булган. вскрыш токымнарының гомуми куәте уртача 1,3 м, шул исәптән туфрак - 0,20 м тәшкил итеп, 0,1 дән 7,6 м га кадәр үзгәрә.Су барлыкка килү 5,0 дән 9,0 м га кадәр тирәнлектә билгеләп үтелде. Явым-төшем сезонлы туплану нәтиҗәсендә барлыкка килә торган грунт сулары, тоташ горизонтны формалаштырмыйча, линзалар белән яталар. Билгеләнгән дәрәҗәнең абсолют билгеләре-163,15-164,94 м (аерым очракта, Шәрәшле елгасына рельефның түбәнәюе районында-159,09 м).

Чыганакны эшкәртүнең тау-геологик һәм тау-техник шартлары, гомумән алганда, уңайлы, аны ачык ысул белән эшләргә мөмкинлек бирә.

Баек чыганагының файдалы казылмасы-ком халәтенә кадәр җимерелгән йомшак цементланган, җимерелгән ком. Минераль-петрографик анализ нәтиҗәләре буенча җимерелгән полимикт конгломератларның ватылган комчыклары һәм пески-отсевлары, кремнялар өстенлек иткән (53,38-78,78 %) һәм кварц бөртекләре (12,73-35,12 %) өстенлек итә. Шулай ук канатлы карбонатлар (4,27-7,42 %), комлы (2,62-8,35 %) һәм, аз дәрәҗәдә, кыр шпаты (0,24 %ка кадәр), тимер оксидлары (0,33 %ка кадәр), порфирит (0,79 %ка кадәр), слюда (0,43 %ка кадәр) һәм акцессор минераллар (билгеләр) бар. Бөртеклеләр башлыча угловалы формада (88,67-99,99 %), йон орлыгы микъдары 2,12-16,88 %. Эре күлле кушылмалар җимерелгән конгломератлардан гравий белән тәкъдим ителгән, аларның составында кремний (72-37-79-08 %) һәм канатлы карбонатлар (14,12-22,33 %), азрак дәрәҗәдә кварц (2,12-6,8 %), комташ (2,85 %ка кадәр) һәм сланец (0,33 %ка кадәр) өстенлек итә. Гравий вак (20 мм га кадәр), яхшы казылган.

Комнарның химик составы түбәндәгечә: SiO2 - 64,56-83,20 %, TiO2 - 0,204-0,497 %, Fe2O3 - 5,51-11,26 %, FeO - 2,0-4,52 %, CaO - 0,76-3,6 %, MgO - 0,73-2,14 %, Na2O - 0,96-1,54 %, K2O - 0,87-1,76 %, SO3 < 0,05 % - 1,87,2 %. Баек ятмасының файдалы казылмасында комлы фракцияләрнең үз эчтәлеге (0,16-5,0 мм зурлыктагы кисәкчәләр) уртача 64,02% тәшкил итә, ә калган

35,98% алеврит кисәкчәләренә туры килә. Ком үзе, нигездә, 0,16-0,315 мм (64,2 %) фракциясе һәм 0,315-0,63 мм (31,9 %) фракциясе белән кушыла. Комның аерым пробаларын карасаң, ул бөртекләләр составы буенча бертөрле түгел.Барлык 7 төркемнең дә комнары (ГОСТ 8736-2014) – бик нәзберекләрдән алып югары зурлыкка кадәр очраша.

Скважиналар буенча уртача алга киткән күрсәткечләр буенча 52,3% ком вак һәм бик вак ком төркемнәренә, ә 33,3% ы - юка һәм бик нәзек ком төркемнәренә карый. Комда зур күкертле кушылмалар (гравий) бар, аларның эчтәлеге аерым пробаларда шактый югары дәрәҗәгә җитә. Чимал шулай ук балчык кисәкчекләрнең югары булуы белән характерлана.

Шулай итеп, Баек ятмасының файдалы казылмасын алевритистый, глинистый II класслы ком (ГОСТ 8736-2014 буенча) дип классификацияләргә мөмкин, ул бик нечкә (суммар 85,6 %) төркемгә карый. Ком ГОСТ нормалаштырылган бер генә күрсәткеч буенча да туры килми. Шуны истә тотып, җир асты байлыкларыннан файдаланучы әлеге чыганактагы чимал өчен үзенең вакытлы техник шартларын эшләде һәм раслады. Комны төзелеш эшләре өчен чимал буларак куллану планлаштырыла (Техник проект ..., 2018).

1.5. Гидрогеология шартлар

Дәүләт кадастры системасында кабул ителгән гидрогеологик районлаштыру схемасы нигезендә, Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлеге территориясе пласт һәм блок-катлам суларының Көнчыгыш-Рус катлаулы бассейны чикләрендә урнашкан һәм II тәртипнең Кама-Нократ артезиан бассейнына туры китерелгән.

Территориянең геологик төзелеш үзенчәлекләрен, явым-төшем калынлыгының токымнарның литолог-фаль составын исәпкә алып, характерлана торган территориянең геологик киселешендә җир асты суларын яту шартлары һәм характеры буенча түбәндәге гидрогеология бүлекчәләре (өстән – аска) бүлеп бирелә):

- аз су асты локаль-су йөртүчән уртача дүртенчел-заманча аллювиаль горизонт (aQII-IV);
- начар үтә торган локаль су асты эоплейстымал аллювиаль комплекс (aQE);
- су үткәрмәүчән локаль плиоценов комплексы (N2);
- проницаемая локально-водоносная уржумская карбонатно-терригенная свита (P_2ur);
- водоносная верхнеказанская карбонатно-терригенная свита (P_2kz_2);
- водоносная нижнеказанская карбонатно-терригенная свита ($P_2kz_1^{2-3}$);
- водоупорный локально-водоносный нижнеказанский карбонатно-терригенный горизонт ($P_2kz_1^{1}$);
- водоносный шешминский терригенный комплекс (P_2ss);
- водоносная стерлитамакско-соликамская сульфатно-карбонатная серия (P_1st-P_2sk);
- водоупорная тастубская сульфатно-карбонатная серия (P_1ts).

Су белән тәэмин итү максатларында еш кына югары Кама су йөртүчән карбонат-терриген свиталары кулланыла.

Су йөртү югарыказан терриген-карбонат свита (P2kz12-3)

Свитаның лирик үзгәрүчәнлеге кисемтә буенча да, литологик алмаштыруларның катлаулы характеры белән һәм сулыкларга үтеп керә торган токымнардан су үткәрмәүчән токымнарга күчү белән чикләнүе аны үзара бәйләнештәге бердәм гидравлик система буларак карарга мөмкинлек бирә. Җир асты суларын тукландыру, нигездә, атмосфера явым-төшемнәрен өслеккә чыгу участокларында инфильтацияләү хисабына, ә Уржум катламнары суларын арту нәтиҗәсендә, су бүлекләрендә; локаль участокларда, «гидрогеологик тәрәзәләр»аша, түбән казан катламнарының җир асты суларын бушату хисабына башкарыла.

Рельефның шактый күп булуы нәтиҗәсендә җир асты суларын бушату Чишмә агымы рәвешендә башкарыла. Җир асты сулары агымы су бүлекләреннән тасвирлана торган свитаның дренлаштыручы локаль сулыкларга юнәлтелгән.

Су төбәсе түбәсенең ятылу тирәнлеге 21дән алып 38 м га кадәр абсолют билге чикләрендә 132 – 148 м га кадәр. Су сыйдыручы токымнар күбесенчә ярыкланган Комлы, сирәгрәк алевролитлар белән тәкъдим ителгән. Составында булган катламнарның куәте 0,6-10 м.

Статик дәрәҗәләр 14,3-31,1 м тирәнлектә яки 136 – 157 абсолют билгесендә билгеләнә.

Су белән тәэмин итү күләме аз түгел, югары Казан свитасына капиталь ремонт ясаучы скважиналар дебиты 0,14-2,4 л/с тәшкил итә, 0,9-20,4 л / с кимегәндә. Чишмәләрнең Дебиты 0,08 дән 1,0 л/с га кадәр, сирәгрәк 4,0 л/с га кадәр (төркем чыгу) үзгәрә. 135-240 м юлның абсолют билгеләре.

Гидрокарбонат, магний-кальций сулары, нигездә, 0,2 – 0,6 г/дм3, сирәгрәк 1 г/дм3.

Су йөртү түбәнказан терриген-карбонат свита (P2kz12-3)

Ярыкланган известняклар, мергель, комлыклар су сыйдыручы токым булып тора, аларның нәтиҗәле егәрлеге 4,6-11,2 м тәшкил итә.

Түбә ятмалары 12,6 м дан 62 м га кадәр үзгәрә. Иң зур тирәнлекләр-су бүлекләрендә. Су, нигездә, безнапорные яки субнапорные. Статик дәрәҗәләр 6,6 – 58,2 м тирәнлектә яки 110,7 – 190,7 М абсолют билгеләрдә билгеләнә.

Су белән тәэмин итү турында дебитлары 0,1-6 л/с га кадәр үзгәрә торган чишмәләрнең күп санлы чыгышлары буенча хөкем йөртергә була. Аларның абсолют билгеләре территориянең структур һәм геоморфологик үзенчәлекләренә карап 85-140 м тәшкил итә.

Скважиналар Дебиты 0,03-1,2 л/с тәшкил иткән, дәрәҗә түбәнәйгәндә 0,22 – 11,1 М.

Җир асты сулары көндезге өслеккә чыгу участокларында - атмосфера явым-төшемнәрен инфильтацияләү хисабына, калган территориядә «гидрогеологик тәрәзәләр» аша, югарырак һәм сирәгрәк түбәнрәк

катламнардан арканлыклар хисабына туклана. Бушату елгаларның үзәннәре һәм чокырлары буенча чишмәләр рәвешендә башкарыла, ә тиешле шартларда Җир асты сулары түбән булган катламнарны туклана.

Химик состав буенча су, нигездә, гидрокарбонат, аерым очракларда, гидрокарбонат-сульфат, кальций-магнийлар, катионнар буенча сирәгрәк катнаш. Минерализация әһәмиятләре 0,4 – 0,7 г/дм3, сирәгрәк 1,1 – 1,3 г/дм3 чикләрендә үзгәрә.

1.6. Өске сулар

Мөслим муниципаль районының Баулы авыл җирлегенең гидрографик челтәрен Шәрәшле, Дусайка, Калмия, аларның кушылдыклары, шулай ук буалар һәм сазлыклар төзиләр.

20 км озынлыктагы Шәрәшле елгасы авыл җирлегенең көньяк чикләре буйлап уза. Карала торган территориядә елга Говоротка, Саутла, Саклекул кушылдыкларын үз эченә ала, аларның озынлыгы 10 км дан артмый.

Авыл җирлегенең төньяк-көнбатыш өлешендә Сөн-Калмия елгасы кушылдыгы башлана. Елганың озынлыгы-41 км, су җыю бассейнының мәйданы - 249 км2. Карала торган территориянең төньяк-көнчыгышында Дусайка елгасы (озынлыгы 12 км) уза.

Елгалар өчен язгы ташу хас, аның озынлыгы 26-28 көн тәшкил итә. Бу чорда еллык бурычның 60 % тан артыгы килә. Җәй һәм көз айларында яңгыр яумаган яки туңдырган яңгырлардан соң югары булмаган ташкыннар үтә. Көз ахырына суның тотрыклы түбән дәрәҗәсе – көзге-кышкы межень билгеләнә. Ноябрьнең икенче декадасында боз составы билгеләнә, аның озынлыгы уртача 130 – 155 көн тәшкил итә.

Елганың туклану чыганаклары буенча, нигездә, кар азыгы һәм язгы вакытта иң күп агынты булган (Татарстан Республикасы җирләре атласы, 2005) суларга керә.

Мөһим гидрогеологик (агынтыны көйләү, суны аккумуляцияләү, су җыюга йогынты), эрозиягә каршы (үсемлекләрнең ярларын ныгыту), экологик (су сыйфатын көйләү, фильтрацион роль, биологик төрлелекне саклау) функцияләр алар зур әһәмияткә ия.

Халыкны су ресурслары белән тәэмин итү өчен, авыл җирлеге территориясе аша үтүче сулыкларда су сибү өчен, буалар корылды.

1.7. Климатик характеристика

Карала торган территориянең климатик характеристикасы «Татарстан Республикасы Гидрометеорология һәм әйләнә-тирә мохитне күзәтү идарәсе» ФДБУ тарафыннан якындагы «Мөслим»метеостанциясендә күпеллык күзәтүләр материаллары буенча тәкъдим ителде.

Баек авыл җирлеге IВ климатик районында урнашкан, Җылы җәй һәм уртача салкын кыш белән уртача континенталь климат белән характерлана.

1.7.1 таблицасында атмосфера һавасының уртача айлык һәм уртача еллык температурасы буенча белешмәләр бирелгән.

1.7.1 нче таблица

Уртача айлык һәм уртача еллык һава температурасын бүлү (С)

I	II	III	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ел
-12,2	-12,2	-5,3	5,4	13,5	18,6	20,1	17,4	11,6	4,7	-3,8	-10,1	4,0

Уртача еллык һава температурасы +4,0 °С тәшкил итә. Иң җылы ай – июль, уртача температура +20,1 °С. Иң эссе айның уртача айлык максималь температурасы (июль) +26,5 °С тәшкил итә. Гыйнвар-февраль айларында уртача температура -12,2 ° °с. Җылылык чорының иң салкын өлешенең уртача температурасы -17,7 °С.

А коэффициенты, атмосфераның температура стратификациясенә бәйле рәвештә, 160 ка җитә.

Беренче көзге туңдырулар гадәттә сентябрьнең өченче декадасында күзәтелә, яз көне һавада туңдыру май урталарында тәмамлана (туфрак өстендә – 25 май), әмма кайбер сирәк елларда июньнең 1 декадасында да булырга мөмкин.

Кыш 5 айга якын дәвам итә. Кар катламы октябрь азагында барлыкка килә, ә ноябрьнең өченче декадасы башында тотрыклы кар катламы барлыкка килә, ул елына уртача 150 көн тирәсе тора. Тулысынча кар апрель урталарына гына төшә. Кар тигез түгел, бураннар вакытында чокырларга сибелә. Кар катламының уртача биеклеге-40-60 см, басуларда карның уртача запасы 96 мм. Кышкы чорда тискәре температура 10° дан түбәнрәк-900-1000° тәшкил итә. Салкыннарсыз чорның иң аз һәм иң зур озынлыгы 59 һәм 158 көн тәшкил иткән.

Еллык явым-төшем күләме 459,3 мм тәшкил итә, өстәвенә, явым-төшемнең 70% ы елның җылы чорына туры килә. Иң күп явым-төшем җәй азагына һәм көз башына туры килә (август–сентябрь айларында 110мм төшә) (1.7.2, 1.7.3 таблицалар).

1.7.2нче таблица

Уртача айлык һәм еллык явым-төшем саны, мм

I	II	III	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ел
26,3	20,4	19,6	23,3	40,3	61,6	53,7	56,8	48,6	45,9	31,7	31,1	459,3

Һаваның чагыштырмача дымлылыгы кышын (80-85%) һәм иң азы – җәен (60-70 %). Иң зур абсолют дымлылык җылы һәм якты чорга (июнь-август), ягъни үсемлекләрнең үсүе чорына туры килә.

Авыл җирлеге территориясендә ел дәвамында көньяк юнәлештәге җилләр хуҗалык итүче булып тора. Шулай ук октябрьдән апрельгә кадәр - Көньяк, ә елның җылы вакытында-көнбатыш һәм төньяк-көнбатыш юнәлешләрдәге җилләр (1.7.3 таблица, рәс. 4).

1.7.3 нче таблица

Җил һәм штиль юнәлешләре кабатлануы, %

ай	С	СВ	В	ЮВ	Ю	ЮЗ	З.	СЗ	штиль

I	6	4	4	15	35	14	13	9	18
II	7	6	6	14	30	16	12	9	20
III	6	5	6	14	31	17	13	8	20
IV.	9	11	8	12	20	14	14	12	14
V.	13	11	9	11	14	11	15	16	14
VI.	12	11	11	12	14	11	15	14	17
VII.	14	15	10	11	12	8	13	17	21
VIII.	14	13	9	11	12	10	14	17	21
IX.	9	7	8	13	18	13	17	15	18
X.	8	6	4	10	23	17	17	15	14
XI.	6	5	5	12	28	16	17	11	12
XII.	5	4	5	13	34	18	13	9	17
ел	9	8	7	12	23	14	14	13	17

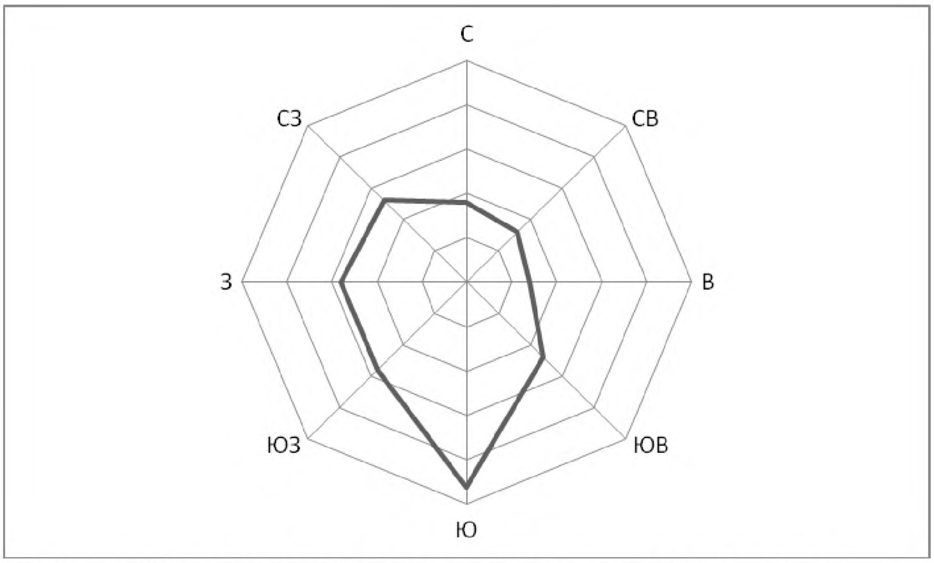

Рәс.4. Юнәлешләр буенча җилләрнең кабатлануы

Җилнең иң югары концентрацияләре барлыкка килүгә һәм мәйданы буенча иң зур зыянлы матдәләр белән пычрануга ареал мәйданы буенча иң куркыныч тизлеге җилнең штиллары һәм йомшак тизлеге. Штильләрнең еллык кабатланышы-17.

Җилнең уртача еллык тизлеге 2,4 м/с га тигез (таблица 1.7.4). Җилнең иң зур тизлеге ноябрьдә күзәтелә, ә иң аз тизлек июль һәм август аена туры килә.

1.7.4 нче таблица

Уртача айлык һәм җилнең еллык тизлеге, м/с

I	II	III	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ел
2,6	2,4	2,4	2,6	2,7	2,2	1,9	1,9	2,2	2,6	2,6	2,6	2,4

Атмосфера күренешләре арасында яшен, томан һәм бураннарны өйрәнү аеруча мөһим, чөнки алар кешенең хуҗалык эшчәнлегенең төрле якларына сизелерлек йогынты ясый.

Баек авыл җирлеге территориясе, Татарстан Республикасының бөтен территориясе кебек үк, Җир шары районнарына карый, анда яшенле яңгырлар

җәй көне генә күзәтелә һәм аларның саны чагыштырмача зур түгел. Яшенле көннәрнең уртача саны 23тән 32гә кадәр үзгәрә. Июль аенда яшенле көннәр саны тагын да югарырак була. Яшен озынлыгы зур түгел, бер ай эчендә яшен озынлыгы июль аенда иң зур. Калган айларда яшен озынлыгы шактый кимрәк. Яшенле уртача озынлыгы көненә 2,0-2,5 сәгать тәшкил итә. Яшенле яңгырлар, нигездә, салкыннан соңгы вакытта күзәтелә, шуңа күрә яшеннең максималь озынлыгы 12-24 сәгатькә туры килә.

Карала торган территориядә томаннарның төп өлеше елның салкын чорына туры килә.

Кыш көне бураннар еш була, өстәвенә, алар беренче кар явуга туры килә. Бер ел эчендә алар 35кә кадәр була.

Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы материаллары буенча карала торган территориянең атмосферасы пычрануның метеорологик потенциалы арттырылды, аның күрсәткече 2,7 дән 3,0 гә кадәр үзгәрә.

«Татарстан Республикасы Гидрометеорология һәм әйләнә - тирә мохитне күзәтү идарәсе» ФДБУ мәгълүматлары нигезендә, атмосфера пычрануның потенциалын билгели торган параметрлар тәшкил итә:

- кабул итү инверсияләренең кабатлануы-48%;
- җир асты инверсияләренең куәте-0,33 км;
- җил тизлеге кабатлануы 0-1 м/с-40%;
- томан дәвамлылыгы-46 сәгать.

Тулаем климат бөртекле, техник һәм яшелчә культураларын, бигрәк тә җиләк – җимеш культураларын үстерү өчен уңайлы.

1.8. Ландшафтлар, туфрак катламы, үсемлекләр, хайваннар дөньясы

Ландшафтлар. Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлеге Ык арты калкулыгы Ландшафт районы территориясендә суббореаль Төньяк семигумид Ландшафт зонасының типик һәм Көньяк урман-дала зонасы территориясендә урнашкан.

Ык арты Ландшафт районы Идел буе юкә-имән һәм Идел аръягы имән, юкә-имән, соры урман туфракларындагы һәм акланган кара туфракларындагы типик дәрәҗәдәге участоклар белән характерлана. Районның табигый-территориаль комплекслары структурасында җирлекнең склон төрләре: урта һәм түбән өлешләре өстенлек итә.

Ландшафт районының төп параметрлары 1.8.1 таблицасында күрсәтелгән.

1.8.1 нче таблица

Ландшафтлы районның сан ягыннан күрсәткечләре

Күрсәткечләр	Ык арты Ландшафт районы
Биологик актив температура суммасы (0С)	2125
Гидротермик коэффициент	1,6
Кар катламының максималь биеклеге (см)	40
Табигый экосистемаларның беренчел продуктлылыгы (т/га	7,7

елга)	
Корылык радиацион индексы	1
Еллык суммар радиация (мДж/м2)	3738
Еллык явым-төшем суммасы (мм)	586
Чокырның калынлыгы (км/км2)	0,158
Урманлылык (км2)	8,1
Уртача авышлык (мин)	106
Гумус эчтәлеге	5

Шуңа да карамастан, теләсә кайсы территорияне урбанизацияләү процесслары компонентларның табигый ландшафтын бозу белән бәйле. Карала торган территориядә функциональ карау буенча сәнәгать-селитеб, авыл хуҗалыгы һәм ландшафтның рекреацион төрләре бүлеп бирелә.

– ландшафтның сәнәгать-селитит функциональ тибы торак пунктлар, җитештерү һәм коммуналь предприятиеләр территорияләрен үз эченә ала;
– авыл хуҗалыгы ландшафтының авыл хуҗалыгы территорияләрен (сөрүлекләр, көтүлекләр, печәнлекләр белән шөгыльләнүче җирләр) үз эченә ала;
– ландшафтның рекреацион тибы яшелләндерелгән һәм яр буе территорияләре белән тәкъдим ителгән.

Туфрак катламы. Карала торган территориядә ачык соры урман һәм соры урман подтипалары белән тәкъдим ителгән соры урман туфраклары үсеш алды. Әлеге туфраклар чагыштырмача ярлы үләнле үсемлекләр астында, тишелеп чыккан су токы шартларында формалашты. Бу туфракларның төп морфологик үзенчәлеге булып гумус катламының ике горизонтка бүленүе тора. Өске өлештә гумус горизонты ята, ә түбәндәрәк - күчмә гумус-элювиаль, яки гумус-оподзоленный.

Үсемлекләр дөньясы. Үсемлекләр капламының хәзерге торышы күп яктан кисүләрнең төрле төрләре формасында чагыла торган антропоген йогынтының характеры һәм интенсивлыгы, авыл хуҗалыгы җирләренә ябырылу, рекреация, сәнәгать һәм транспорт пычрануы белән аңлатыла. Хәзерге вакытта авыл җирлеге территориясенең зур өлеше ачылган. Табигый үсемлек болын һәм сазлык ассоциацияләре рәвешендә сакланган. Хәзерге вакытта интенсив үзләштерү нәтиҗәсендә урман булмаган территориянең күп өлеше авыл хуҗалыгы культуралары белән мәшгуль.

Зур урманнар авыл җирлегенең көнбатыш, көньяк-көнчыгыш өлешләрендә урнашкан. Олы урманнар барлыкка китерүче токымнар арасында имән, юкә өстенлек итә.

Су астында калган участоклары күпчелек очракта болыннар һәм үсемлекләр. Су астында калган урманнар бары тик кечкенә генә участоклар белән генә сакланып калган. Хәзерге вакытта терлекләрне интенсив көтү нәтиҗәсендә су астында калган болыннарның деградациясе күзәтелә.

Елга буе тугаеның гривларында люцерна, күрән, әрем һәм башка үсемлекләрнең яхшы үсеш алган төрләре очрый. Бу үсемлекләр ком балчыгы

шартларында үрчү мөмкинлегенә ия. Урыны белән бу үсентеләр куаклар үсемлекләре белән алмашына, алар арасында гөлҗимеш, шомырт, талларны да билгеләп үтәргә була.

Хайваннар дөньясы. Территориянең фаунасы урман, болын, кыр участоклары, шулай ук су объектлары булу белән билгеләнә.

Бөҗәкләрдән – туры канатлар, ә коңгызлардан-чернотелка Кошлар классында синантроп комплекс (соры карга, күгәрчен, кыр чыпчыгы һ.б.) артып китә, бу территориянең югары үзләштерелүе белән аңлатыла. Урман төрләреннән көртлек, карчыга, ябалак, соры карга, тукран, күке, чәүкә, филин һәм башкалар очрый. Тирәк урман полосаларында шәүлегән, сандугач, чебенче, һәм башка төрләр билгеләп үтелде. Ачык биотоплар өчен бибекләр, сиртмә-койрык, ак чәперчек хас.

Герпетофаунаның авыл җирлеге өчен гадәти: яшел, күл бакасы, күл һәм остромордлы бака, кәлтә.

Урман халкыннан урман хорегы, ак куян, гади тиен, кыр тычканы очрый. Кыр һәм болын участоклары өчен суслик, кыр тычканы, гади кыр тычканы, куян-русак аеруча гадәти хайваннар санала.

1.9. Территорияне инженер-геологик бәяләү

Инженер-геологик шартлар буенча авыл җирлеге территориясенең төп өлеше шартлы рәвештә инженер-геологик шартлар белән характерлана. Төзелеш өчен уңайлы булмаган территорияләр елга үзәннәренә туры китерелгән.

Авыл җирлеге территориясендә инженер-геологик процесслардан эрозия процесслары һәм су басу очраклары очрый.

Эрозия. Авыл җирлеге территориясендә туфрак, чокыр һәм елга (ян) эрозиясе процесслары киң таралган.

Авыл хуҗалыгына зур зыян китерә торган процессларның берсе – туфрак эрозиясе-туфракның уңдырышлы катламын өслектән юдырту. Туфрак эрозиясе процесслары кече елгалар битләрендә актив уза. Аның барлыкка килүенең төп сәбәбе-агроландшафтны бозу, ә нәкъ менә сөрүлек, болыннар һәм урман җирләре мәйданнарының дөрес булмавы.

Эрозия деградациясенең соңгы стадиясе – елга челтәренә туры китерелгән чокыр барлыкка килү. Әмма эрозия челтәренең гомуми структурасында балкалар өстенлек итә.

Елга эрозиясе процесслары Баек авылы янында Шәрәшле елгасында аеруча киң таралыш алды.

Су басу. Су басу процессларына авыл җирлеге территориясен дренажлаучые барлык елгаларның диярлек үзәннәре һәм түбән өлешләре керә. Биредә җир асты сулары гидрогеологик схема буенча, җир асты сулары биеклеге гадәттә 10-15 м артмаган территорияләрдә сезонлы һәм күпьеллык тирбәлеш кичерә торган дүртенче су аллювиаль комплексына карый.

2. ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘ МОХИТНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫН БӘЯЛӘҮ

Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлегенең әйләнә-тирә мохите торышына мониторинг Татарстан Республикасы Экология һәм табигый байлыклар министрлыгының Ык буе территориаль идарәсе һәм Татарстан Республикасы буенча Россия кулланучылар күзәтчелеге идарәсенең Мөслим районындагы территориаль бүлеге тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.1. Атмосфера һавасының торышын бәяләү

Атмосфера һавасы әйләнә-тирә мохитнең халык саулыгына йогынты ясый торган өстенлекле факторлар исәбенә керә.

Баек авыл җирлегендә һава бассейнын пычратуның төп чыганаклары булып агросәнәгать комплексы объектлары (терлекчелек фермалары һәм авыл хуҗалыгы техникасына хезмәт күрсәтү парклары) тора. Аларның иң мөһимнәре булып тора:

- Баек т. п. янында (егәрлеге-4 мең баш кош) ШЭ «Сәхипгәрәев Р. Р.», ШЭ «Закиров И. Ф.» кошчылык фермасы ;
- Баек т. п. янында урнашкан «Хамадишин И. Ф» крестьян-фермер хуҗалыгының эре мөгезле терлек фермасы (егәрлеге – 130 баш мөгезле эре терлек);
- Дусай т. п. янында «Муллагалиев» КФХ кошчылык фермасы (куәте-3,5 мең баш кош);
- Дусай т. п. янында урнашкан «Муллагалиев» КФХның эре мөгезле терлек фермасы (егәрлеге-20 мең баш кош һәм 50 баш эре мөгезле терлек);
- «Муллагалиев» КФХ МТП-Дусай т. п. янында 50 берәмлек техника;
- «Сафар» ҖЧҖ МТП-Яңа Сәфәр т.п. янында 80 берәмлек техникага исәпләнгән.

СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә күрсәтелгән объектларның якынча санитар-яклау зоналары 300 м тәшкил итә һәм Баек т.п. һәм Дусай торак төзелешенә кадәр үтәлми.

Терлекчелек фермаларының эшләве белән бәйле төп проблемаларның берсе-атмосфера һавасын аммиак, сероводород, меркаптан һәм башка пычраткыч матдәләр, шулай ук микроорганизмнар белән пычрату (Мироненко, Никитин, 1980).

Авыл хуҗалыгы техникасына хезмәт күрсәтү парклары һава бассейнын азот һәм углерод оксидлары, углеводородлар белән пычрата.

Терлекчелек фермаларының һәм МТПларның санитар-яклау зоналарын кыскартуны нигезләү проектлары эшләнмәгән.

Шулай ук Баек ш.п. торак төзелешенә «Сәйфуллин Р.Р.» ШЭ материаль складының якынча санитар-яклау зонасы да йогынты ясый, ул 50 метрны тәшкил итә.

Автотранспорт атмосфера һавасының торышына тискәре йогынты ясый. Җирлектә төп транспорт агымнары төбәк әһәмиятендәге IV категория Иске

Карамалы - Баекавтомобиль юлы аша, шулай ук «Актаныш - Мөслим» V категорияле региональ әһәмияттәге автомобиль юлы аша - Яңа Усы - Сәфәр - Баек аша уза. Атмосферага күчмә чыганаклардан керә торган пычраткыч матдәләр - 1,3-бутадиен, формальдегид, бензол, канцерог тәэсире булган бензол, шулай ук акролеин һәм азот диоксиды.

Атмосфера һавасын пычратуның потенциаль чыганаклары булып магистраль газ һәм нефть үткәргечләре тора. Торбаүткәргеч транспорт объектларын эксплуатацияләгәндә атмосферага табигый газ чыгару юк, әмма газүткәргечләрдәге аварияләрдә һава бассейнына пычраткыч матдәләр агарга мөмкин.

Килеп туган метеорологик шартлар шулай ук атмосфераның пычрану дәрәҗәсе артуның бер сәбәбе булырга мөмкин. Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлеге атмосфера һавасы пычрануның метеорологик потенциалының югары булуы өлкәсендә урнашкан. Димәк, аның территориясендә стационар һәм күчмә чыганаклардан пычраткыч матдәләр чыгаруга ярдәм итүче шартлар тудырыла. Әмма җилнең Көньяк юнәлешләре, нигездә, авыл хуҗалыгын алып баруга юнәлдерелгән күрше авыл җирлекләре ягыннан чагыштырмача чиста һава килүенә ярдәм итә.

2.2. Су ресурслары торышын бәяләү

Хәзерге вакытта халыкны эчә торган су белән тәэмин итүнең төп чыганагы булып җир асты сулары тора. Су белән тәэмин итү су кулланучыдан ерак түгел урнашкан су алу скважиналары, шулай ук чишмәләр белән башкарыла.

Су белән тәэмин итү чыганакларын нигезләү буенча махсус гидрогеологик тикшеренүләр үткәрелмәгән. Җирлектә су алу җайланмалары стихияле формалашкан һәм җир асты суларының торышына системалы күзәтүләр үткәрмичә файдаланыла. Су алгычларны санитар саклау зоналары куелмаган. Шуңа бәйле рәвештә, Генераль план нигезендә, 50 метр тәшкил иткән I санитар сак поясы чикләре билгеләнде. Алга таба II һәм III пояс чикләрен билгеләү таләп ителә.

Химик состав буенча су гидрокарбонат магниево-кальций һәм СанПин 2.1.4.1074-01 «Эчәргә яраклы су»таләпләренә җавап бирә. Әмма хәзерге вакытта барлык су алу скважиналары санитар-саклау зоналарында урнашкан, бу исә су сыйфатына куркыныч янарга мөмкин.

Яңа су алу җайланмаларын төзү ышанычлы гидрогеологик нигезләү белән бергә алып барылырга тиеш.

Су объектларында суның сыйфаты атмосфера явым-төшемнәре, чистартылмаган ташландык сулар, торак пунктлар территориясеннән өске агым, авыл хуҗалыгы җирләре, шулай ук туфрак эрозиясе йогынтысында формалаша.

Авыл җирлеге чикләрендәге елгаларны төп пычраткычлар-авыл хуҗалыгы җитештерүе, махсус билгеләнештәге объектлар һәм халыктан килгән агынты сулар.

Авыл хуҗалыгы предприятиеләре тарафыннан эрозиягә каршы агротехник чараларны үтәмәү, туфракны эшкәртү, су объектлары янындагы җирләрне сөрү, минераль ашламалар һәм пестицидларны чамадан тыш күп кертү дә сулыкларны пычратуга китерә. Яңгыр һәм язгы ташу вакытында туфрак, тирес массасы, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары юыла, бу елгаларның санитар торышын начарайта.

Өслек һәм җир асты суларының пычрануында халыктан җыелган агынты сулар зур роль уйный. Бүгенге көндә Баек авыл җирлегенең торак пунктлары канализацияләнмәгән.

Социаль, мәдәни–көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларыннан ага торган сулар септикларга җыела һәм рельефка чистартылмыйча чыгарыла.

Йорт яны җир кишәрлекләре булган шәхси йортларда яшәүче халык гидроизоляция дәрәҗәсе җитәрлек булмаган септик яки чокырлы чокырлардан файдалана, бу исә Территория пычрануга китерә.

Җирлек территориясендә яңгыр канализациясе юк. Яңгыр һәм кар суларын бүлеп бирү җайга салынмый һәм гамәлдәге рельефның түбәнәйтелгән урыннарына гамәлгә ашырыла.

Өслек һәм җир асты суларын пычратуның потенциаль чыганаклары булып агросәнәгать комплексы объектлары (фермалар һәм МТП) тора. Әлеге объектларны эксплуатацияләү кагыйдәләрен һәм табигать саклау таләпләрен үтәмәү төрле калдыклар, ягулык-майлау материаллары белән пычрануга, өске су объектларын пычратуга һәм эвтрофикацияләүгә китерергә мөмкин.

Авыл җирлегендә өслек суларын саклау өлкәсендә төп проблема булып су саклау зоналары һәм яр буе саклау полосалары режимнарын үтәмәү тора. РФ Су кодексы таләпләрен бозып, өске су объектларының су саклау зоналарында авыл җирлегендәге торак пунктларның канализацияләнмәгән торак төзелеше урнашкан. Су саклау зонасында һәм рр кушылдыклары булган инешләрнең яр буе саклау полосасында. Дусайка һәм Шәрәшле урнашкан утарлы ишегаллары . Шулай ук Горбуновка т.п. янындагы инешнең су саклау зонасында зират урнашкан, бу исә гамәлдәге табигать саклау таләпләренә каршы килә.

Өске су объектларының яр буе полосаларын төзү турында аерым әйтергә кирәк. Хәзерге вакытта Баек авыл җирлеге торак пунктларының өске су объектларының яр буе полосаларында урнашкан, бу РФ Су кодексы һәм РФ Җир кодексы таләпләренә каршы килә.

Шулай итеп, җирлектә су ресурсларының сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән нәтиҗәле чаралар таләп ителә.

2.3. Җир ресурслары торышын бәяләү

Хәзерге вакытта Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлеге территориясенең төп өлеше авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр белән мәшгуль.

Авыл хуҗалыгы үзенчәлеге аркасында туфрак катламының һәм җир ресурсларының төп проблемасы булып ландшафтның үзенчәлеге һәм авыл

хуҗалыгын интенсив алып бару белән бәйле эрозия процесслары тора, бу туфракның табигый уңдырышлылыгын, барыннан да элек, су һәм җил эрозиясе ярдәмендә югалтуның кире кайтмас процессларына китерә. Сөрүлекләр, шул исәптән яр буе саклау полосаларының киң таралуы, сөрүлекләрнең түбән булуы, игенчелек һәм чәчү әйләнеше технологияләрен бозу туфракның деградациясен тудыра.

Баек авыл җирлеге территориясенең туфрак катламы пычрануы автомобиль юллары, үләт базлары булу, агросәнәгать комплексында кулланыла торган ашламаларны саклау һәм аннан соң кертү, шулай ук пычраткычларның аэротехноген төшүе белән бәйле. Авыр металл, нефть продуктлары һәм полиароматик углеводородларның (беренче чиратта, бенз(а)пирен) пычрануы аеруча куркыныч булып тора.

Туфрак вертикаль планлаштыру, вакытлыча керү юллары кору, ярдәмче биналар төзү, инженерлык коммуникацияләре сузу вакытында җимерелә. Россия Федерациясе Җир кодексының 13 статьясы нигезендә җирләрне саклау максатларында җир кишәрлекләре милекчеләре, җирдән файдаланучылар, җир хуҗалары һәм җир кишәрлекләрен арендалаучылар бозылган җирләрне рекультивацияләү һәм туфракның уңдырышлылыгын торгызу буенча чаралар үткәрергә тиеш.

2.4. Җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү

Шактый күләмдә калдыклар җыелу, аларны вакытында һәм тиешенчә утильләштермәгән очракта, халыкның яшәү урыннарының санитар-экологик торышын шактый начарайта. Калдыкларны күмүнең һәм туплауның канәгатьләнмәслек сыйфаты, полигоннарны эксплуатацияләү технологиясен, шулай ук калдыкларны вакытлыча урнаштыру урыннарын үтәмәү зарарлы, ә кайчагында барлыкка килгән экосистемаларга тискәре йогынты ясый.

Сәнәгать калдыклары. Җирлек территориясендә сәнәгать калдыклары барлыкка килү чыганаклары-МТП. Сәнәгать калдыклары арасында III-V класслы куркыныч калдыклары алда бара, алар өлешенә якынча 95% туры килә.

IV класслы хәвефлелектәге сәнәгать калдыклары арасында территориядән смета, һава фильтрлары, тузган автомобиль покрышкалары һәм камералар, шиннар һәм башкалар очрый.

III класслы калдыклардан еш кына – май, мотор майлары, нефть продуктлары белән пычранган фильтрлар; II класслы-эшкәртелгән трансмиссион май, аккумуляторлы күкерт кислотасы, эшкәртелгән электролитлар һәм аккумуляторлар очрый.

Карала торган территориядә сәнәгать калдыкларын туплау урыннары юк. Барлыкка килгән сәнәгать калдыклары махсус предприятиеләргә эшкәртүгә бирелә.

Баек авыл җирлеге территориясендә барлыкка килә торган каты коммуналь калдыклар, төзелгән килешүләр нигезендә, Азнакай муниципаль районының Сәпәй авыл җирлеге территориясендә урнашкан каты көнкүреш калдыклары полигонына чыгарыла.

Терлекчелек калдыкларын утильләштерү һәм күмү мәсьәләсен хәл итү зур әһәмияткә ия. Баек авыл җирлегендә тирес саклау урыннары юк. Моның нәтиҗәсе буларак, йогышлы авырулар килеп чыгу, туфрак һәм су объектлары пычрану чыганагы булган зарарсызландырылмаган тирес авыл хуҗалыгы җирләренә чыгарыла. Җирлектә терлекчелек калдыкларын эшкәртү һәм алга таба файдалану да башкарылмый.

Биологик калдыкларны утильләштерү урыннары-үләт базлары. Мөслим районы дәүләт ветеринария берләшмәсе мәгълүматларына караганда, Баек авыл җирлеге территориясендә 3 үләт базы, түләмәдән үлгән 2 маллар базы һәм 1 гамәлдәге биотермик чокыр бар. Барлык үләт базлары капиталь төзелеш объектлары буларак кадастр исәбенә куелган (2.4.1 таблица).

2.4.1 Таблица

территориясендә урнашкан үләт базлары исемлеге
Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге

№	Төре үләт базы	Торышы	Урнашкан урыны ветеринария-санитария карточкасы нигезендә	Кадастр номеры капиталь төзелеш объектлары
1	түләмәдән үлгән маллар базы	Гамәлдә булмаган	Баек авылы, 0,87 км көнбатышка таба	16:29:090601:63
2	түләмәдән үлгән маллар базы	Гамәлдә булмаган	Горбуновка авылы, көньяк-көнбатышка таба 0,3 км	16:29:090401:60
3	Биотермик чокыр	Гамәлдәге	Баек авылы, 1 км көнбатышка таба	16:29:090601:64

СанПин 2.21/.2.1.1.100-03, биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юк итү ветеринария-санитария кагыйдәләре буенча үләт базларының санитар-яклау зоналары күләме 1000 м (I класс куркынычлылык) тәшкил итә. Шул ук вакытта түләмә базлары аеруча куркыныч объектлар булып санала, чөнки түләмә туфракны зарарлау чыганагы булырга мөмкин. Түләмә йогышы әйләнә - тирә мохит объектларында тотрыклы һәм исән калу вакыты озак булган, кайбер күрсәткечләр буенча-100 елдан артык. СП 3.1.7.2629-10 нигезендә, Түләмә үләт базларыны санитар-саклау зоналарында, теләсә нинди объектларны урнаштыру һәм җир алу белән бәйле эшләр башкару тыела. Биотермик чокырларның санитар-яклау зоналарында, ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә, торак йортлар, иҗтимагый объектлар, терлекчелек фермалары урнаштыру рөхсәт ителми.

Билгеләнгән таләпләрне бозып, үләт базларының санитар-яклау зоналары Баек һәм Горбуновка т.п. торак төзелешенә, зиратка, «Алмаз» КФХның ындыр табагына, коры минераль ашламалар һәм үсемлекләрне саклау өчен химик чаралар складына кагыла. Санитар-яклау зоналарының төп өлешен авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр били.

Нормалаштырыла торган объектларны үләт базларының санитар-яклау зоналарында урнаштыру проблемасын хәл итүнең берничә варианты булырга мөмкин:

1. Түләмә үләт базларының санитар-яклау зоналары күләмнәрен киметү буенча чаралар үткәрү;

2. зыянсыз үләт базларын бетерү;
3. үләт базларының санитар-саклау зоналарында урнашкан территорияләрне үзгәртеп кору.

Үләт базларының санитар-яклау зоналары күләмнәрен кыскарту Россия Федерациясенең Баш дәүләт санитар табибы яисә аның урынбасары карары буенча мөмкин. Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор Идарәсенең төп таләпләре- түләмә кузгатучыларының күмелгән урыннан читкә таралу мөмкинлеген булдырмау һәм үләт базларының санитар-яклау зоналары күләмнәрен киметү:

- тимер-бетон каркас белән туфрак ябуны тәэмин итү;
- үләт базларын периметр буенча каплау, ышанычлы койма һәм аншлаг язу белән тәэмин итү;
- Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор Идарәсе белән килештереп, скважиналарда грунт сулары агымыннан түбәнрәк туфракка һәм суга лаборатор контроль оештыру.

Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы мәгълүматлары буенча, саркофага өслек калынлыгы кимендә 0,4 метр булырга тиеш; терлек каберлеге 2,5 метрдан да ким булмаган биеклектәге койма периметры буйлап чикләнергә тиеш; койма яисә бетон саркофагадан 30 м радиуста, 1 метр биеклектәге җир валы рәвешендә өстәмә саклау зонасы булдырырга кирәк.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 6 маендагы 263 номерлы карары белән Татарстан Республикасы территориясендә файдаланылмый торган үләт базларын (биотермик чокырларны) бетерү тәртибе расланды.

Күрсәтелгән Тәртип аларда биологик калдыкларны санкцияләнмәгән күмүне булдырмау, хайваннарның йогышлы авыруларын кузгатучыларның таралуын булдырмау, кешеләрнең зооантроп авырулары һәм әйләнә-тирә мохитне пычранудан саклау чараларын үткәрү эзлеклелеген билгели.

Файдаланылмый торган үләт базларын бетерү буенча чаралар түбәндәге этапларны үз эченә ала:

1. файдаланылмый торган үләт базларын тикшерү;
2. бетерелергә тиешле файдаланылмый торган үләт базларының (биотермик чокырларның) реестрын формалаштыру;
3. файдаланылмый торган үләт базларын бетерү.

Ветеринария-санитария тикшерүе үләт базының эпизоотологик һәм лаборатор-бактериологик тикшерүе ярдәмендә, объектның ветеринария-санитария иминлеген билгеләү максатларында, Түләмә булу-булмауга башкарыла.

Үткәрелгән тикшерү нигезендә үләт базы юкка чыгарылырга тиешле файдаланылмый торган үләт базлары (биотермик чокырлар) реестрына кертелә.

Файдаланылмый торган үләт базларын бетерү юлы белән башкарыла:

– бетерелә торган терлек үләт базының гомуммацияләнгән калдыгын Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан расланган

үләт базлары исемлегенә кертелгән башка үләт базына күчерү һәм яңадан күмү;

- җир дәрәҗәсеннән югарырак урнашкан конструкцияләрне дезинфекцияләү һәм демонтажлау (төрле материалларны каты коммуналь калдыклар полигоннарына чыгару, янгын куркынычсызлыгы чараларын үтәгән урында агач конструкцияләрне яндыру юлы белән);
- үләт базларын һәм траншеяларны туфракның өске катламын тигезләү, беркетү, профилактик дезинфекцияләү белән каплау.

Дезинфекция Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы министрлыгының 2002 елның 15 июлендәге 13-5-2/0525 номерлы карары белән расланган Дәүләт ветеринария күзәтчелеге объектларында дезинфекция һәм дезинвазия уздыру кагыйдәләре нигезендә уздырыла.

Чаралар үткәрү нәтиҗәләре буенча, ветеринария идарәсе үләт базын бетерү акты рәсмиләштерә, ТР Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы үләт базын кадастр исәбеннән алу процедурасын уздыруны тәэмин итә. Юкка чыгарылган үләт базлары (биотермик чокырлар) территориясеннән алга таба файдалану Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Баек авыл җирлегендә 5 зират бар, аларның якынча санитар-саклау зоналары 50 м тәшкил итә. Баек авылы зиратының санитар-саклау зонасы торак төзелешкә, сәүдә объектына һәм складка йогынты ясый. Моннан тыш, РФ Су кодексы билгеләгән таләпләрне бозып, Горбуновка авылыннан 300 м көнчыгышта урнашкан зират исемсез инешнең су саклау зонасында урнашкан.

2.5. Акустик режим, радиацион-гигиена торышы һәм электромагнит нурланышлар

Тавыш әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә йогынты ясауның иң киң таралган һәм тискәре факторларының берсе булып тора.

Баек авыл җирлегендә төбәк әһәмиятендәге IV категорияле Иске Карамалы – Баек автоюллары, шулай ук 0171Актаныш - Мөслим 0187- Яңа Усы - Сәфәр – Баек автомобиль юлы аша тавыш бирүнең төп чыганаклары булып торалар. Потенциаль акустик төзелеш зонасында әлеге автомобиль юлларына якын булган торак төзелеш урнашкан.

Электр магнит нурланышы чыганагына цифрлы телетапшырулар станциясе 21050112702 "Татарстан Республикасы РТПЦ" РТРС филиалының "Яңа Сәфәр" телевизион тапшыру станциясе керә, анда өстәмә рәвештә "ТМТ" ҖЧҖ җиһазлары урнаштырылган.

Россия кулланучылар күзәтчелегенең Татарстан Республикасы буенча идарәсенең санитар-эпидемиологик бәяләмәсен алган цифрлы телетапшырулар станциясен техник реконструкцияләү проекты нигезендә 16.11.10.000.Т.000169.01.18, станциядә санитар-яклау зонасын урнаштыру таләп ителми, ләкин биеклек буенча төзелешне чикләү зоналарын исәпкә алу таләп ителә (3.7 бүлекне җентекләбрәк карагыз).

Шулай ук электромагнит нурланыш чыганакларына электр тапшыру линияләре дә керә. Баек авыл җирлеге территориясе буенча узучы электр үткәргеч линияләре кечкенә киеренкелеккә ия һәм халыкны тискәре электромагнит йогынтысыннан саклау өчен санитар өзеклекләр оештыруны таләп итми.

Радиацион хәл радиация фонды дәрәҗәсенә үз өлешләрен кертә торган табигый (табигый) һәм ясалма радиация чыганакларының йогынтысы нәтиҗәсендә барлыкка килә.

Татарстан Экология һәм табигый байлыклар министрлыгы мәгълүматларына караганда, Мөслим муниципаль районы территориясендә, шул исәптән Баек авыл җирлеге территориясендәге радиацион-гигиеник хәл тотрыклы.

Шуңа да карамастан, торак йортлар һәм социаль-көнкүреш билгеләнешендәге биналар төзү өчен участоклар сайлаганда, 2.6.1.2612-10 СП нигезендә, 0,3 мкГр/сәгатьтән артмаган гамма-фонлы һәм грунт өслегеннән радон агымы тыгызлыгы 80 мБк/м2с артмаган участоклар сайланырга тиеш.

2.6. Яшел утыртмаларның торышы, аеруча саклана торган табигый территорияләр

Баек авыл җирлеген яшелләндерү системасының төп структур элементлары әйләнә-тирә мохит торышына шактый планлы йогынты ясый. Алар табигый биосфера процессларының барышын хуплыйлар, климатны җайга сала торган йогынты ясый, әйләнә-тирә мохиткә антропоген йогынтыны киметә, хуҗалык эшчәнлеге, халыкның яшәү һәм ял шартларын яхшырталар.

Хәзерге вакытта авыл җирлеген яшелләндерү системасы болыннар, куаклар, саклагыч урман полосалары һ. б. дан гыйбарәт. Баек авыл җирлегенең яшелләндерелгән территорияләренең мәйданы турында мәгълүмат «Техник-икътисадый күрсәткечләр» бүлегендә генераль планны раслау буенча материаллар китерелгән. Торак пунктларда гомуми кулланылыштагы яшелләндерү объектлары юк.

Елның җылы вакытында елга ярлары буенда яшелләндерелгән территорияләр рекреацион йөкләнеш зур, бу исә яшелләндерелгән территорияләрнең торышына тискәре йогынты ясый.

Моннан тыш, тирәлекнең пычрануы (бигрәк тә автотранспорттан) үсемлекләрдә метаболизм процессларын боза, үсемлекләрнең үлүенә китерергә мөмкин булган пигмент таплпр китереп чыгара. Биогеохимик эндемияләр: хлороз һәм төрле формадагы некроз һәм интенсивлык аеруча киң таралган физиогик индикатор билгеләр булып тора.

Шулай итеп, авыл җирлегенең яшел үсентеләре системасы алга таба үсеш таләп итә.

Баек авыл җирлегендә аеруча саклана торган табигый территорияләр юк.

2.7. Халык сәламәтлегенең медик-демографик күрсәткечләре

Территориянең санитар-эпидемиологик иминлегенең иң мөһим күрсәткече булып халыкның сәламәтлеге тора. Аны формалаштыру процессына әйләнә-тирәлекнең техноген пычрануы дәрәҗәсен, территориянең архитектура-планлаштыру оешмасының рациональлеген чагылдыра торган биологик, социаль-икътисади, антропоген, табигый-климат, медик-санитар факторлар тәэсир итә.

Мөслим муниципаль районы буенча да, Баек авыл җирлегендә дә халыкның барлык төркемнәре арасында кан әйләнеше системасы, сөяк-мускул системасы, сулыш органнары авырулары өстенлек итә. Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, балалар һәм яшүсмерләр сулыш һәм ашкайнату органнары авырулары белән ешрак җәфа чигә.

2.8. Территорияне комплексклы бәяләү

Территорияне комплекслы бәяләү табигатьтән файдалану мәсьәләләрен хәл итү өчен кирәк, үзләштерелә торган территориянең потенциаль мөмкинлекләрен бәяләргә мөмкинлек бирә.

Мөслим муниципаль районы территориясен территориаль планлаштыру схемасын эшләгәндә үткәрелгән комплекслы бәяләү шуны күрсәтте: Баек авыл җирлеге шәһәр төзелешен үстерү, рекреацион эшчәнлекне оештыру һәм авыл хуҗалыгын алып бару өчен аеруча уңайлы шартлар белән характерлана торган күп функцияле территорияләргә карый.

Мондый рейтинг нәтиҗәләре уңай факторлар – уңай инженер-геологик шартлар, әйләнә-тирә мохитне пычратучы эре сәнәгать предприятиеләре булмау, территориянең урманлылыгының югары дәрәҗәсе һ. б. белән бәйле.

3. ТЕРРИТОРИЯНЕ МАХСУС КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР

Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә, территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналар түбәндәге максатларда билгеләнә:

1. гражданнарның тормышын һәм сәламәтлеген саклау;
2. транспорт, элемтә, энергетика объектларын, илнең оборона объектларын һәм дәүләт иминлеген куркынычсыз эксплуатацияләү;
3. мәдәни мирас объектларының сакланышын тәэмин итү;
4. әйләнә-тирә мохитне саклау, шул исәптән табигый дәвалау ресурсларын саклау һәм саклау, су объектларының пычрануын, чүпләнүен, куылуын, аларның суларын су басуын булдырмау, су биологик ресурсларын һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларын саклау;
5. илнең оборонасын һәм дәүләт иминлеген тәэмин итү өчен;

Территорияләрне файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә җир кишәрлекләрен куллануны чикләүләр билгеләнә, алар җир асты байлыклары турындагы законнарда, һава һәм су законнары белән башкача каралмаганда, җир асты байлыклары турындагы законнарда башкасы каралмаган булса, җир асты байлыкларыннан файдалануны чиклиләр һәм (яисә) мондый җир кишәрлекләрендә урнашкан күчемсез милек объектларын урнаштыруны һәм (яисә) куллануны тыялар һәм территорияләрдән файдалануның махсус шартлары белән туры килми торган башка төрләрен гамәлгә ашыру өчен җир кишәрлекләрен куллануны чиклиләр яисә тыялар.

Территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналар төрләре Россия Федерациясе Җир кодексының 105 статьясында билгеләнгән. Шуңа ярашлы рәвештә, Баек авыл җирлегенең генераль планында махсус шартлар тудырылган түбәндәге зоналар бүлеп бирелде:

- санитар-яклау зоналары;
- магистраль торбаүткәргечләрдән минималь рөхсәт ителгән ара зонасы;
- торбаүткәргечләрнең сак зоналары;
- электр энергетикасы объектларының сак зоналары;
- су саклау зоналары;
- яр буе саклау полосалары;
- эчә торган һәм хуҗалык-көнкүреш су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;
- радиотапшыручы радиотехник объектны чикләүләр зонасы;
- су басу зоналары.

Өстәмә рәвештә Генераль планда территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналарга карамаган, әмма җир кишәрлегеннән файдалануга чикләүләр сала торган зоналар бүлеп бирелгән:

- урман фонды җирләре;
- файдалы казылма ятмаларының тау бүлекләре;

- су объектларының яр буйлары;
- нефть чыгару объектларыннан төзелешкә кадәр минималь ара.

Территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасында күрсәтелгән, ә аларда хуҗалык эшчәнлегенең рөхсәт ителгән төрләре регламентлары түбәнрәк тәкъдим ителгән.

3.1. Санитар-яклау зоналары

Җитештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары

Санитар-яклау зоналары, кеше яшәү тирәлегенә химик, физик, биологик йогынты чыганаклары булып торучы, төзелешкә планлаштырылган, реконструкцияләнә торган гамәлдәге капиталь төзелеш объектларына карата, санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып киткән химик, физик һәм (яисә) биологик йогынты объектлары контурлары артында барлыкка килгән очракта билгеләнә.

Предприятиеләрнең санитар классификациясенә бәйле рәвештә санитар-яклау зоналары күләменә таләпләр «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 билгели.

Предприятиеләрнең, производстволарның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-саклау зоналарының күләме түбәндәгечә:

- куркынычлыкның беренче класслы объектлары-1000 м;
- икенче класслы куркыныч объектлары-500 м;
- өченче класслы куркыныч объектлары-300 м;
- куркынычлыкның дүртенче класслы объектлары-100 м;
- бишенче класслы куркыныч объектлары-50 м.

Санитар-саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм алардан файдалану режимы санитар-саклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен файдалану кагыйдәләре белән билгеләнгән. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән расланган).

Кагыйдәләр нигезендә, файдаланучыга тапшырылган капиталь төзелеш объектларын хокукка ия булучылар атмосфера һавасы, атмосфера һавасына физик һәм (яки) биологик йогынты дәрәҗәләрен объект контурында тикшерүләр (үлчәү) үткәрергә һәм билгеләнгән вакытта санитар-яклау зонасын билгеләү турында Роспотребнадзор органнарына гариза тапшырырга тиеш.

Объектны төзүне яки үзгәртеп коруны планлаштырганда төзүче төзелешкә рөхсәт бирү турында гариза җибәргән көнгә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча Роспотребнадзор органнарына санитар-яклау зонасын билгеләү яки үзгәртү турында гариза тапшыра.

Санитар-яклау зонасын билгеләү, үзгәртү яки гамәлдән чыгару турында Карар кабул ителә:

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт - I һәм II класслы куркыныч объектларга, шулай ук санитар классификациягә кертелмәгән объектларга карата;
- кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең территориаль органнары - III - V класслы куркыныч объектларга карата.

Санитар-яклау зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен куллануны чикләү мондый зона турында мәгълүматлар кертелгән көннән алып күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрына кертелә.

Әйләнә-тирә мохиткә салынган зыян объекты булмаган объектны эксплуатацияләү, бетерү (шул исәптән җимерү) туктатылган, рөхсәт ителгән файдалану төре үзгәргән яки мондый объектның кеше яшәү тирәлегенә йогынты ясавы билгеләнгән гигиена нормативларыннан артмаган эшчәнлекне гамәлгә ашыруны күздә тоткан төре үзгәргән очракта, объектка ия булучы билгеләнгән срокта санитария-саклау зонасы эшчәнлеген туктату турында вәкаләтле органга гариза тапшырырга тиеш. Санитар-яклау зонасын үзгәртү һәм (яки) мондый зона чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның аерым чикләүләре күләмен киметү өлешендә аның гамәлдә булуын туктату, объектка Хокук иясенең тиешле гаризасы булмаганда, санитар-яклау зонасы гамәлдә булуын туктату максатларында физик затлар, юридик затлар, дәүләт хакимияте органнары яки җирле үзидарә органнары, объектларның хокукка ия булмаган органнары, атмосфера һавасын, объект контурында (элек булган объект контурында) физик йогынты дәрәҗәсен тикшерү һәм үлчәү уздырырга һәм санитар-саклау зонасын үзгәртү яки туктату өчен нигез булган очракта, вәкаләтле органга тиешле гариза тапшырырга хокуклы.

Санитар-саклау зонасы предприятиеләрне киңәйтү өчен резерв территория түгел. Җитештерү күләмен вакытлыча кыскарту, максималь проект яки фактта ирешелгән егәрлек өчен, кабул ителгән санитар-саклау зонасы күләмен яңадан карауга нигез булып тормый.

Баек авыл җирлеге территориясендә урнашкан объектлар өчен билгеләнгән санитар-саклау зоналары юк. Шуңа бәйле рәвештә, Генераль планда СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03. нигезендә, якынча санитар-яклау зоналары кабул ителде. Баек авыл җирлеге территориясендә булган объектлар һәм аларның санитар-яклау зоналары турында белешмәләр 3.1.1 таблицасында тәкъдим ителде.

3.1.1 нче таблица

Баек авыл җирлеге объектларының санитар-яклау зоналары

экспликация буенча №	**Объектның исеме**	**Санитар-саклау зонасы, м**	**Норматив документ**	**Санитар-яклау зонасы буенча таләп ителгән чара.**
	Гамәлдәге объектлар			
5.3	Ындыр табагы	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.5, пп.1	Санитар-яклау зонасын үзгәртү

5.4	«Муллагалиев» крестьян-фермер хуҗалыгының ындыр табагы	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.5, пп.1	Санитар-яклау зонасын билгеләү
5.5	«Алмаз ҖЧҖ» КФХ ындыр табагы	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.5, пп.1	Санитар-яклау зонасын билгеләү
5.6	Материаллар склады	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.5, пп.2	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.7	Шәхси эшмәкәр «Сәйфуллин Р. Р.» материал склады	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.5, пп.2	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.8	Коры минераль ашламалар һәм үсемлекләрне саклау өчен химик чаралар склады	100	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.4, пп.3	Санитар-яклау зонасын билгеләү
5.9	«И. Ф. Хамадишин» КФХның мөгезле эре терлек фермасы	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.3, пп.2	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.10	«Сәфәр» ҖЧҖ кошчылык фермасы	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03(7.1.11, кл.3, пп.4	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.11	Мөгезле эре терлек фермасы, «Муллагалиев» КФХ кошчылык фермасы	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03(7.1.11, кл.3, пп.4	Санитар-яклау зонасын билгеләү
5.12	«Муллагалиев» КФХ кошчылык фермасы	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03(7.1.11, кл.3, пп.4	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.13	«Закиров И. Ф» кошчылык фермасы, «Сәхипгәрәев Р. Р.» КФХ	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03(7.1.11, кл.3, пп.4	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.14	«Сәхипгәрәев Р. Р.» крестьян-фермер хуҗалыгының үсемлекчелек предприятиесе (теплица хуҗалыгы)	100	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.4, пп.1	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.15	«Муллагалиев» КФХ машина-трактор паркы	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.3, пп.9	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.16	«Сәфәр» ҖЧҖ ындыр табагы, машина-трактор паркы	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.3, пп.9	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.17	«Сәфәр» ҖЧҖ утар белән сарайлары	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.5, пп.1	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.18-5.19	Утарлы сарайлар	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.5, пп.1	Санитар-яклау зонасын билгеләү
5.20	Утарлы сарайлар	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.5, пп.1	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
5.21	Утарлы сарайлар	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п. 7.1.11, кл.5, пп.1	Территорияне яңадан эшләтеп җибәрүгә бәйле рәвештә санитар-яклау зонасы эшчәнлеген туктату
	Биотермик чокыр	1000	Биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юк итү буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре (Россия Федерациясенең баш дәүләт ветеринария	Санитар-яклау зонасын үзгәртү

			инспекторы тарафыннан 1995 елның 4 декабрендә N 13-7-2/469 расланган), СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03	
	Түләмә үләт базлары	1000	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
	Дусай т. п. дан төньяк-көнбатышка таба зират	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п.7.1.12, кл.5, пп.3	Санитар-яклау зонасын билгеләү
	Горбуновка т. п. нан көньякка зират	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п.7.1.12, кл.5, пп.3	Санитар-яклау зонасын билгеләү
	Яңа Сәфәр т. п. нан төньякка зират	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п.7.1.12, кл.5, пп.3	Санитар-яклау зонасын билгеләү
	Горбуновка т. п. нан көнбатышка таба зират	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п.7.1.12, кл.5, пп.3	Санитар-яклау зонасын билгеләү
	Баек т. п. нан көнбатышка таба зират	50	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п.7.1.12, кл.5, пп.3	Санитар-яклау зонасын үзгәртү
	Урнаштыру өчен тәкъдим ителә торган объектлар			
	«Урал» ҖЧҖ ком карьеры	100	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п.7.1.3, кл.4, пп.1	Санитар-яклау зонасын билгеләү
	«Татнефт» ГАҖнең перспективалы бораулау объектлары	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п.7.1.3, кл.3, пп.1	Санитар-яклау зонасын билгеләү
	«Мәлләнефть» АҖ реквидацияләнгән нефть скважинасы	300	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03, п.7.1.3, кл.3, пп.1	Санитар-яклау зонасын билгеләү

Үткәрелгән территориаль анализ әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты чыганакларын ачыкларга мөмкинлек бирде, аларның санитар-саклау зоналарында әйләнә-тирәлекнең нормалаштырыла торган сыйфат күрсәткечләре булган объектлар күрсәтелә. Моның белән бәйле рәвештә, йогынты чыганакларының санитар-яклау зоналары чикләрен санитар-саклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен куллану кагыйдәләре белән билгеләнгән тәртиптә үзгәртү буенча чаралар үткәрү зарур. (РФ Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән расланган).

Объектларның санитар-саклау зоналарын куллану режимы 3.1.2 нче таблицасында күрсәтелгән.

3.1.2 нче таблица

Объектларның санитар-яклау зоналарын куллану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Санитар -саклау зонасы	Санитар-саклау зонасы чикләрендә җир кишәрлекләрен түбәндәге максатта файдалану рөхсәт ителми: а) торак төзелешләрен, мәгариф һәм медицина билгеләнешендәге объектларны, ачык типтагы спорт корылмаларын, балаларның ялын һәм аларны савыктыруны оештыру оешмаларын, рекреацион билгеләнештәге зоналарны, дача хуҗалыгын һәм бакчачылык алып бару өчен урнаштыру; б) дару чараларын җитештерү һәм саклау өчен объектлар, сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек продукциясенең күпләп складлары, эчә торган суны әзерләү һәм саклау өчен суүткәргеч корылмалар комплекслары урнаштыру, җир кишәрлекләреннән азык-төлек продукциясе сыйфатында алга таба файдалану өчен билгеләнгән авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү, саклау һәм эшкәртү максатларында файдалану, әгәр санитар-саклау зонасы билгеләнгән объектның химик, физик һәм (яисә) биологик тәэсире аларга карата билгеләнгән таләпләр нигезендә мондый чараларның, чималның, суның һәм продукциянең сыйфатын һәм куркынычсызлыгын бозуга китерәчәк.	Санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен куллану һәм санитар-саклау зоналарын билгеләү кагыйдәләре РФ Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән)

Электр станцияләренең санитар-яклау зоналары

СанПиН нигезендә 2.2.1/2.1.1.1200-03 электр станцияләре һәм котельныйлар өчен санитар-сак зонасы күләме һәр конкрет очракта атмосфера һавасы пычрану һәм атмосфера һавасына физик йогынты ясау исәп-хисаплары нигезендә, шулай ук табигый тикшеренүләр һәм үлчәү нәтиҗәләре нигезендә билгеләнә.

Автомобиль юлларының санитар-яклау зоналары

СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә автомобиль юлларыннан санитар аермалар билгеләнә, аларның зурлыгы һәр конкрет очракта атмосфера һавасының һәм физик факторларның (тавыш, вибрация, электромагнит кырлары һ.б.) пычрануын, алга таба табигый тикшеренүләр һәм үлчәүләрне үткәреп, исәпләп чыгару исәпләре нигезендә билгеләнә. Санитар өзеклекләрне куллану режимы санитар-саклау зоналары режимына охшаш һәм 3.1.2 таблицасында югарырак тәкъдим ителгән. Хәзерге вакытта Баек авыл җирлеге территориясен кисеп торучы автомобиль юллары өчен санитар өзеклекләр куелмаган.

Зиратларның санитар-яклау зоналары

Баек авыл җирлеге территориясендә зиратлар урнашкан. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә авыл зиратларының якынча санитар-саклау зоналары 50 м тәшкил итә. СанПиН 2.1.2882-11 нигезендә, зиратларның санитар-яклау зоналарында, дини һәм йола объектларыннан тыш, аларга хезмәт күрсәтү белән бәйле булмаган биналар һәм корылмалар төзү тыела.

Үләт базларының санитар-яклау зоналары

Мөслим районы дәүләт ветеринария берләшмәсе мәгълүматларына караганда, Баек авыл җирлегендә 3 үләт базы – 1 күмелгән Түләмә базы һәм 2 биотермик чокыр урнашкан. Биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юкка чыгару буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре һәм СанПиН

2.2.1/2.1.1.1200-03 буенча үләт базларының санитар-яклау зоналары күләме 1000 м тәшкил итә.

Түләмә үләт базларының санитар-яклау зоналарын куллану режимы «Себер җәрәхәтен профилактикалау» СП 3.1.7.2629-10 билгеләнде.

Биотермик чокырларның санитар-саклау зоналарын куллану регламентлары (1000 м) биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юк итү буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре, санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен куллану кагыйдәләре (утв) белән билгеләнә. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән расланган).

3.1.3 нче таблица

Үләт базларының санитар-яклау зоналарын куллану регламентлары

Зона исеме	**Күрсәтелгән зонадан файдалану режимы**	**Куллануны җайга сала торган норматив документлар**
Түләмә үләт базларының санитар-яклау зоналары	Санитар-яклау зонасында булган терлекләр үләт базы территорияләреннән (көтүлекләр, сөрүлекләр, бакчалар, су алу, грунтны алу һәм күчерү, торак, иҗтимагый, сәнәгать яки авыл хуҗалыгы биналары һәм корылмалары төзү) нинди дә булса хуҗалык эшчәнлеге алып бару өчен файдалану рөхсәт ителми.	СП 3.1.7.2629-10 «Түләмә профилактикасы»
Биотермик чокырларның санитар-яклау зоналары	Биотермик чокырларның санитар-саклау зоналарында урнаштыру тыела: ➢ 1000 м чикләрендә торак, иҗтимагый биналар, терлекчелек фермалары (комплекслар); ➢ мал-туар һәм көтүлекләр -200 м чикләрендә; ➢ автомобиль, тимер юллар, аларның категориясенә карап, 50-300 м. Санитар-саклау зонасы чикләрендә җир кишәрлекләрен түбәндәге максатта файдалану рөхсәт ителми: а) торак төзелешләрен, мәгариф һәм медицина билгеләнешендәге объектларны, ачык типтагы спорт корылмаларын, балаларның ялын һәм аларны савыктыруны оештыру оешмаларын, рекреацион билгеләнештәге зоналарны, дача хуҗалыгын һәм бакчачылык алып бару өчен урнаштыру; б) дару чараларын җитештерү һәм саклау өчен объектлар, сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек продукциясенең күпләп складлары, эчә торган суны әзерләү һәм саклау өчен суүткәргеч корылмалар комплекслары урнаштыру, җир кишәрлекләреннән азык-төлек продукциясе сыйфатында алга таба файдалану өчен билгеләнгән авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү, саклау һәм эшкәртү максатларында файдалану, әгәр санитар-саклау зонасы билгеләнгән объектның химик, физик һәм (яисә) биологик тәэсире аларга карата билгеләнгән таләпләр нигезендә мондый чараларның, чималның, суның һәм продукциянең сыйфатын һәм куркынычсызлыгын бозуга китерәчәк.	Биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юк итү буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре (РФ баш дәүләт ветеринария инспекторы тарафыннан 04.12.1995 ел.) Санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен куллану һәм санитар-саклау зоналарын билгеләү кагыйдәләре РФ Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән)

3.2. Магистраль торбаүткәргечләрнең минималь рөхсәт ителгән аралары зоналары

Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлеге территориясе буенча «Түбән Кама – Салават» магистраль этилен үткәргече уза. Согласно СП 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85* нигезендә «Магистраль торбаүткәргечләр» магистраль торбаүткәргечнең минималь рөхсәт ителгән арасы зонасы 100 м тәшкил итә.

3.2.1 нче таблица

Магистраль торбаүткәргечләрнең минималь-рөхсәт ителгән ара зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Минималь рөхсәт ителгән ара зоналары	**Урнаштыру рөхсәт ителми:** ➢ Торак пункт ➢ бакча йортлары булган күмәк бакчалар; ➢ аерым сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләре; ➢ кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хуҗалыклар; ➢ файдалы казылмаларны эшкәртү карьерлары; ➢ гаражлар һәм автомобильләр өчен ачык стоянкалар; ➢ кешеләр күпләп җыела торган аерым биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзал һ. б.); ➢ тимер юл станцияләре; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньлар; гидро-, электростанцияләр; I-IV класслы елга транспорты гидротехник корылмалары; ➢ чистарту корылмалары һәм су үткәргеч насос станцияләре; ➢ саклау күләме 1000 м3 дан артык булган җиңел ялкынсынучы һәм янучы сыеклыклар һәм газ складлары; автозаправка станцияләре һ. б.	СП 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85*. Магистраль торбаүткәргечләр»

Шуны да билгеләп үтәргә кирәк, Баек авыл җирлегенең генераль планында күрсәтелгән труба үткәргеченең трассировкасы якынча булып тора һәм проектлаштыруның алдагы стадияләрендә төгәлләштерелергә тиеш.

3.3. Магистраль торбаүткәргечләрнең сак зоналары

Торбаүткәргечләргә зыян китерү мөмкинлеген булдырмас өчен (аларны теләсә кайсы төрдә салганда) сак зоналары билгеләнә. Торба үткәргечләрнең сак зонасы күләме (магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре Россия Дәүләт техник күзәтчелек идарәсенең 22.04.1992 ел, №9 карары белән расланган) белән билгеләнә һәм 25 м тәшкил итә. Торбаүткәргечләрнең сак зоналарына керә торган җир кишәрлекләре җирдән файдаланучылардан алынмый һәм югарыда күрсәтелгән нормативларны мәҗбүри үтәп, авыл хуҗалыгы һәм башка эшләр башкару өчен файдаланыла.

3.3.1 нче таблица

Торбаүткәргечләрнең саклау зоналарын куллану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Торбаүткәргечләрнең сак зоналары	Торбаүткәргечләрнең сак зоналарында торбаүткәргечләрне нормаль эксплуатацияләүне боза яки аларны, аерым алганда, зыян китерә ала торган төрле гамәлләр башкару тыела: – таныту һәм сигнал билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын күчерергә, күмәргә һәм ватарга; – люклар, бикләрне ачарга һәм кабельле элемтәнең хезмәт күрсәтә торган көчәйтү пунктлары, линия арматурасы узеллары, катод һәм	Магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре (Россия Дәүләт техник күзәтчелек идарәсенең 22.04.1992 ел, №9

	дренаж саклау станцияләре, линия һәм карау коелары һәм башка линия җайланмалары ачарга, краннар һәм задвижкаларны ачарга һәм ябарга, элемтә, энергия белән тәэмин итү һәм телемеханика торбаүткәргечләрне өзәргә яисә кертергә; – чүплекләр оештырырга, кислоталар, тоз һәм селте эретмәләр агызырга; – яр ныгыту корылмаларын, су үткәрү җайланмаларын, җир һәм башка корылмаларны (җайланмаларны), торбаүткәргечләрне җимерүдән саклый торган корылмалар, әйләнә - тирә территорияне һәм әйләнә-тирәне-транспорт продукциясен авария хәлендәге ташлаудан арындыру; – якорь ташларга, чылбыр, лот, сөйрәткеч һәм траллар, төпләндерү һәм җир казу эшләрен башкарырга; – ут кабызырга һәм нинди дә булса ачык яки ябык ут чыганакларын урнаштырырга. **Торбаүткәргеч транспорт предприятиеләренең язмача рөхсәтеннән башка торба үткәргечләрнең сак зоналарында тыела:** – теләсә нинди биналар һәм корылмалар төзергә; – барлык төрдәге агачларны һәм куакларны утыртырга, азык, ашламалар, материаллар, печән һәм салам җыярга, ат бәйләүләр урнаштырырга, терлек асрарга, балык промыселы участокларын бүлеп чыгарырга, балык, шулай ук су хайваннары һәм үсемлекләре табышы җитештерергә, су эчү җирләре әзерләргә; – торбаүткәргечләр трассасы аша юллар һәм кичүләр корырга, автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар кую урыннары оештырырга, бакчалар урнаштырырга; – мелиоратив җир эшләре башкару, сугару һәм киптерү системалары төзү; – төрле ачык һәм җир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлаткыч эшләр башкару, грунт планировкасы ясау. – геологик-төшерү, геологик-разведка, эзләү, геодезия һәм башка скважиналарны төзү, шурфлар һәм грунт пробаларын алу (туфрак үрнәкләреннән тыш) белән бәйле эшләр башкару.	карары белән расланган)

3.4. Һава электр тапшыру линияләренең сак зоналары

Тукай муниципаль районының Баек авыл җирлеге территориясендә 10 кВ көчәнешле электр тапшыру линияләре уза, шулай ук трансформатор пунктлар урнашкан. Һава электр тапшыру линияләренең сак зоналары күләмнәре электр челтәре хуҗалыгы объектларының сак зоналарын һәм мондый зоналар РФ Хөкүмәтенең 24.02.2009 ел, № 160 карары нигезендә, чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен файдалануның аерым шартларын билгеләү кагыйдәләре белән билгеләнә һәм ЛЭП өчен 10 кВ һәм ТП көчәнеше 10 м тәшкил итәләр.

Электр тапшыру линияләренең сак зоналарыннан файдалану режимы түбәндәге таблицада күрсәтелгән.

3.4.1 нче таблица

Электр тапшыру линияләрен саклау зоналарын куллану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Электр тапшыру линияләре (алга таба - ЛЭП)саклау зоналары;	Сак зоналарында электр челтәре хуҗалыгы объектларының имин эшен бозарга мөмкин булган теләсә нинди гамәлләрне гамәлгә ашыру тыела, шул исәптән: – балалар һәм спорт мәйданчыклары, стадионнар, базарлар, сәүдә нокталары, кыр станнары, мал-туар өчен урыннар, гаражлар һәм барлык төр машиналар һәм механизмнар өчен урыннар урнаштыру, теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материалларының,	Электр челтәре хуҗалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан җир

	чүплекләрнең саклагычларын урнаштыру, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкару белән шөгыльләнмәгән кешеләр күп җыелу белән бәйле теләсә нинди чаралар үткәрү; – теләсә нинди объектлар һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук теләсә нинди эшләр башкарырга һәм электр челтәре хуҗалыгы объектларына керүгә комачауларга мөмкин булган корылмалар төзергә; – эшләрне удар механизмнар белән башкару һ. б. **Саклау зоналары чикләрендә юридик һәм физик затларга челтәр оешмаларын килештерү турында язмача карарсыз түбәндәгеләр тыела:** – биналар һәм корылмаларны төзү, капиталь ремонтлау, реконструкцияләү яки сүтү; – бакча, бакча һәм дача җир кишәрлекләрен, бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача коммерцияле булмаган берләшмәләре объектларын, торак төзелеше объектларын, шул исәптән шәхси торак төзелеше объектларын урнаштыру (ЛЭПлар өчен 1 кв көчәнешкә кадәр) – тау, шартлату, мелиорация эшләре, шул исәптән җирләрне вакытлыча су басу белән бәйле; – агачлар һәм куаклар утырту һәм кисү. – 0,3 метр тирәнлектә җир эшләре (0,45 метр тирәнлектә сөрелә торган җирләрдә), шулай ук грунт планлаштыру (җир асты кабель линияләренең сак зоналарында электр тапшыру)	кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү кагыйдәләре

3.5. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары

Баек авыл җирлеге территориясе буенча бүлгеч челтәрләрнең газүткәргечләре үтә, шулай ук ГРП урнашкан. Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләренең 7 нче пункты нигезендә (РФ Хөкүмәтенең 2000 елның 20 11 декабрендәге 878 номерлы карары белән расланган) саклау зонасы газүткәргечнең ике ягында да газүткәргечтән 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән территориядә трассалар буйлап урнаштырылган. ГРП тирәсендә сак зонасы объект чикләреннән 10 м ераклыкта чикләнгән территория рәвешендә билгеләнә.

Газ бүлү челтәрләренең һәм объектларның саклау зоналарында, газүткәргечне нормаль эксплуатацияләү шартларын яисә бозуны булдырмау максатларында, торак-граждан һәм җитештерү билгеләнешендәге объектлар төзү тыела.

Җир кишәрлеге өслеген бозып, 0,3 мдан тирәнрәк җир эшкәртү башкарыла торган газ бүлү челтәрләренең сак зоналарында хуҗалык эшчәнлеге газ бүлү челтәрләренең эксплуатация оешмасына язмача рөхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.6. Нефть скважиналарыннан төзелешкә кадәр минималь ара

Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлеге территориясендә нефть скважиналары урнашкан һәм тагын урнаштыру планлаштырыла.

Нефть һәм газ сәнәгатендә куркынычсызлык кагыйдәләре буенча (Федераль экологик, технологик һәм атом күзәтчелеге хезмәтенең 12.03.2013 № 101 боерыгы белән расланган) нефть скважиналарыннан торак төзелешенә кадәр Минималь ераклык 150 м тәшкил итә. Кагыйдәләр нигезендә,

ликвидациялэнгэн скважиналардан җәмәгать объектларына кадәр ара – 250 м, инженер инфраструктурасы объектларына (электр подстанцияләренә) 50 метр.

Нефть скважиналарын реликвидацияләү һәм бораулауның перспектив объектларын урнаштыру буенча планлаштырылган чаралар вакытында аларның санитар-яклау зоналарын урнаштыру таләп ителә, аларны куллану режимы югарыда 3.1 бүлектә тасвирланган.

3.7. Радиотехник объектлардан чикләүләр зоналары

Баек авыл җирлегендә «ТР РТПЦ» РТРС филиалының «Яңа Сәфәр» телевизион тапшыру станциясе урнашкан, анда өстәмә рәвештә «ТМТ»ҖЧҖ җиһазлары урнаштырылган.

16.11.10.000.Т.000169.01.18 23.01.2018 ел Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең санитар-эпидемиологик бәяләмәсен алган цифрлы телетапшыру станциясенең техник реконструкциясе проекты нигезендә телевизион станциянең санитар-яклау зонасы билгеләнми.

Кабул итү-тапшыру җайланмалары төзелешен чикләүнең фаразланыла торган зонасы күләме билгеләнде:

азимут буенча 40-220 градус. (А1)

- җир дәрәҗәсеннән 3,09 м биеклектә 0 м дан 1,07 м га кадәр ераклыкта;
- җир дәрәҗәсеннән 52,0 м биеклектә 1,07 м дан алып 12,03 м га кадәр ераклыкта;
- җир дәрәҗәсеннән 59,0 м биеклектә 12,03 м дан 121,7 м га кадәр.

азимут буенча 180 градус. (А2)

- җир дәрәҗәсеннән 3,09 м биеклектә 0 м дан алып 12,89 м га кадәр;
- җир дәрәҗәсеннән 12,27 м биеклектә-12,89 м дан алып 29,51 м га кадәр;
- җир дәрәҗәсеннән 21,73 м биеклектә 29,51 м дан 49,28 м га кадәр ераклыкта;
- җир дәрәҗәсеннән 31,07 м биеклектә-49,28 м дан 68,19 м га кадәр;
- җир дәрәҗәсеннән 41,53 м биеклектә-68,19 м дан 91,4 м га кадәр.;
- җир дәрәҗәсеннән 51,25 м биеклектә-91,4 м дан 115,19 м га кадәр.;
- җир дәрәҗәсеннән 60,59 м биеклектә 115,19 м дан 139,26 м га кадәр;
- җир дәрәҗәсеннән 71,79 м биеклектә 139,26 м дан 165,4 м га кадәр.

Для ООО "ТМТ" определены следующие размеры зон ограничения застройки:

по азимуту 0-360 град. (А3)

- җир дәрәҗәсеннән 3,09 м биеклектә 0 м дан 1,07 м га кадәр ераклыкта;
- җир дәрәҗәсеннән 52,0 м биеклектә 1,07 м дан алып 12,03 м га кадәр.

3.8. Өске су объектларының сак зоналары

Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә, су саклау зоналары елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның яр буе линиясенә янәшә торган һәм күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, куылуын, аларның суларын юкка чыгаруын булдырмау, шулай ук

су биологик ресурсларын һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларын саклау максатларында хуҗалык һәм башка эшчәнлек алып баруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр булып тора.

Су саклау зоналары чикләрендә хуҗалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

Елгаларның һәм инешләрнең су саклау зоналарының киңлеге аларның чишмәләреннән елга яки инешләрнең озынлыгы белән билгеләнә:

- 10 км га кадәр-50 м күләмендә;
- 10нан 50 км - 100 м күләмендә;
- 50 км һәм аннан күбрәк - 200 м күләмендә.

Күлләрнең һәм буаларның су саклау зонасының киңлеге 50 м. күләмендә билгеләнә.

Яр буе яклау полосасының киңлеге су объекты ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кирегә авышу өчен 30 м яисә кире авышу өчен 0□м, 40 м тәшкил итә һәм 3□ авышу өчен 50 м тәшкил итә. Шулай итеп, су саклау зонасы киңлеге -Шәрәшле һәм Калмия-100 м, калган су объектлары-50 м. Барлык су объектларының яр буе саклау полосасы да 50 м күләмендә кабул ителгән.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буе линиясе буйлап гомуми файдалану өчен яр буе полосасы билгеләнә. Су объектларының яр буе полосасының киңлеге, 10 км - 5 м га кадәр сузылган инешләрдән тыш, 20 м тәшкил итә. Гражданнарның су объекты янына ирекле үтүен тәэмин итү максатларында яр буе полосасы төзелә алмый.

3.8.1 нче таблица

Өске су объектларының саклау зоналарын куллану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Су саклау зонасы	Су саклау зоналары чикләрендә тыела: – туфракның уңдырышлылыгын җайга салу максатларында агынты суларны куллану; – зиратларны, үләт базларын, җитештерү һәм куллану калдыкларын күмү урыннарын, химик, шартлаткыч, агулы, агулы һәм агулы матдәләр, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру; – зарарлы организмнар белән көрәшү буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру; – транспорт чараларының (махсус транспорт чараларыннан тыш) хәрәкәте һәм туктавы, аларның юллар буйлап йөрүләреннән һәм юлларда һәм махсус җиһазландырылган урыннарда тукталудан тыш; – АЗС, ягулык-майлау материаллары складларын урнаштыру (ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, суднолар төзү һәм суднолар ремонтлау оешмалары, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм Су кодексы таләпләрен үтәү шарты белән урнаштырылган очраклардан тыш), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен файдаланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләре, транспорт чараларын юу;; – пестицидлар һәм агрохимикатларның махсуслаштырылган саклагычларын урнаштыру, пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану; – агынты, шул исәптән дренаж, су агызу; – гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару файдалы казылмаларның башка төрләрен разведкалау һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы җир асты байлыкларыннан файдаланучылар тарафыннан "Җир асты байлыклары турында" РФ кануннары нигезендә тау бүлемтекләренең җир асты байлыклары һәм (яисә) геологик бүлеп бирүләр чикләрендә "Җир асты байлыклары турында" 1992 елның 21 февралендәге 2395-I номерлы РФ Законының 19.1 статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә гамәлгә ашырылган очраклардан тыш). Су саклау зоналары чикләрендә су объектларын пычратудан, чүплектән, кудырудан һәм ташландык суларны чистартудан саклауны тәэмин итүче, су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә, су объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү, файдалануга тапшыру, хуҗалык һәм башка объектларны эксплуатацияләүгә кертү рөхсәт ителә. Су объектын су пычранудан, чүпләнүдән, куудан һәм ташландык хәлдә калдыклардан саклауны тәэмин итүче корылманың тибын сайлап алу әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар ташлауның рөхсәт ителгән нормативларын үтәү зарурилыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.	Россия Федерациясе Су кодексы (03.06.2006 ел, № 74-ФЗ)
Яр буе саклау полосасы	Яр буе саклау полосалары чикләрендә су саклау зоналары өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән тыела: ➢ җирләрне сөрү; ➢ юдырыла торган грунтлар өемнәре урнаштыру; ➢ авыл хуҗалыгы хайваннарын коткару һәм алар өчен җәйге лагерьлар, ванналар оештыру. Урыннарда су саклау зоналары һәм яр буе саклау полосалары чикләрен махсус мәгълүмати билгеләр белән беркетү җир законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.	
Яр буе	Һәр гражданин гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасыннан, шул исәптән һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгы һәм йөзү чараларын җәлеп итү өчен, файдаланырга (механик транспорт чараларын кулланмыйча) хокуклы. Яр буе полосасы чикләрендә җир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.	РФ Су кодексы РФ Җир кодексы;

3.9. Эчәргә яраклы су чыганакларын санитар саклау зоналары

Санитар саклау зоналарында режим булдыру һәм тәэмин итүнең төп максаты булып су белән тәэмин итү чыганакларын һәм сууткәргеч корылмаларны, шулай ук алар урнашкан территорияләрне санитар саклау тора (СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү чыганаклары һәм эчәргә яраклы суны саклау зоналары»).

Санитар саклау зоналары өч пояс составында оештырыла:

Беренче пояс (катгый режим) су алу җайланмаларының, барлык суүткәргеч корылмаларының һәм су үткәрү каналының урнашкан территориясен үз эченә ала. Аның максаты-су алу һәм су алу корылмаларының урынын очраклы яки аңлы рәвештә пычратудан һәм зарарланудан саклау.

Икенче һәм өченче пояс (чикләүләр поясы) су белән тәэмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.

Өч поясның һәркайсында махсус режим билгеләнә һәм суның сыйфаты начараюны кисәтүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы билгеләнә.

Авыл җирлеген эчә торган су белән тәэмин итү өчен файдаланыла торган скважиналар өчен санитар саклау зоналарының эшләнгән проектлары булмау сәбәпле, 50 м күләмендә санитар саклау зонасының беренче поясы билгеләнә. Алга таба исәп-хисап ясау һәм II һәм III пояс чикләрен билгеләү зарур, аларның һәркайсында махсус режим урнаштырылачак һәм суның сыйфаты начараюны кисәтүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы билгеләнгән.

Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарыннан файдалану режимын 2.1.4.1110-02 СанПиН билгели.

3.9.1 нче таблица

.

Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарыннан файдалану регламентлары.

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Су белән тәэмин итүнең җир асты чыганакларын санитар саклау зоналары	I пояс чикләрендә тыела: ➢ - биек үсүче агачлар утырту, сууткәргеч корылмаларын файдалануга, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган төзелешнең барлык төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хуҗалык-көнкүреш биналары урнаштыру, кешеләр яшәү, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану. ➢ - биналар якындагы көнкүреш яки җитештерү канализациясе системасына яки II пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, санитар саклау зонасының I поясыннан читтә урнашкан чистарту корылмаларының җирле станцияләренә юынты сулар агызып канализация белән җиһазландырылырга тиеш. II һәм III санитар саклау зонасы поясы чикләрендә тыела: ➢ файдаланылган суларны җир асты горизонтларына күчерү һәм каты калдыкларны җир асты катламнарына күчерү, җир асты байлыкларын эшкәртү; ➢ ягулык-майлау материаллары, агу химикатлары һәм минераль ашламалар складларын, промстокларны, шлам саклагычларны һәм җир асты суларының химик пычрану куркынычына бәйле башка объектларны урнаштыру; ➢ – зиратларны, үләт базларын, ассенизация кырларын, фильтрация басуларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм җир асты суларының микроб пычрану куркынычын тудыручы башка объектларны урнаштыру; ➢ ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; ➢ төп кулланылыштагы урман кисү. Санитар саклау зонасының III поясы чикләрендә мондый объектларны урнаштыру бары тик сакланган җир асты суларыннан файдаланганда гына рөхсәт ителә, бу исә, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып, Роспотребнадзор органнарының санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булган очракта, пычратудан саклау буенча махсус чараларны үтәү шарты белән генә рөхсәт ителә.	СанПиН 2.1.4.1110-02 «су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы сууткәргечләрне санитар саклау зоналары»2002

*Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең 20.04.2016 елеың № 11/8006 п. 3.2.2 СанПиН 2.1.4.1110-02 хаты нигезендә яңа төзелешне Роспотребнадзор органнары белән килештерү зарурлыгы турында кулланылмый.

3.10. Урман фонды урманнары

Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлегендә саклагыч һәм эксплуатацион урманнар урнашкан.

Саклау урманнарына аеруча әһәмиятле табигый объектлар булган һәм аларга карата урманнардан файдалану, саклау, яклау, яңадан торгызу буенча махсус хокукый режим билгеләнә торган урманнар керә.

Баек авыл җирлеге территориясендә саклагыч урманнар кыйммәтле урманнар категориясенә керә (дала зонасында, урман-дала зонасында урнашкан, саклау функцияләрен үти торган урманнар).

Эксплуатацион урманнар югары сыйфатлы агач һәм башка урман ресурсларын, аларны эшкәртү продуктларын тотрыклы, максималь нәтиҗәле алу, урманнарның файдалы функцияләрен саклап калу максатларында үзләштерелергә тиеш.

Урманнардан файдалану режимы РФ Урман кодексы белән җайга салына һәм 3.10.1 таблицасында тәкъдим ителә.

Таблица 3.10.1

Урман фонды җирләреннән файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Саклагыч урманнар (урман-дала урманнар ы)	Кыйммәтле урманнарда, урман утыртмаларының тоташ кисүләрен үткәрү тыела, моннан тыш: – сайланма кисүләр үзләренең тирә-юньне барлыкка китерүче, су саклау, санитар-гигиена, сәламәтләндерү һәм башка файдалы функцияләрен юкка чыгара торган урман утыртмаларын, саклагыч урманнарның һәм алар башкара торган файдалы функцияләрнең максатчан билгеләнешен саклап калуны тәэмин итә торган урман утыртмаларына алмаштыруны тәэмин итми торган очраклар, – урман инфраструктурасын булдыруга бәйле булмаган объектларны төзү, реконструкцияләү, эксплуатацияләү, файдалану Россия Федерациясе законнары нигезендә, җир асты байлыкларын геологик өйрәнү, файдалы казылмалар эзләү һәм чыгару, сусаклагычларны һәм башка ясалма су объектларын, шулай ук гидротехник корылмаларны, елга портларын, причалларны куллану; электр тапшыру линияләрен, элемтә линияләрен, юлларны, труба үткәргечләрне һәм башка линия объектларын, шулай ук әлеге объектларның аерылгысыз технологик өлеше булган корылмаларны, агач һәм башка урман ресурсларын эшкәртү, рекреацион эшчәнлекне гамәлгә ашыру; дини эшчәнлекне гамәлгә ашыру максатларында тыелмаган яисә чикләнмәгән очраклар. Кыйммәтле урманнарда, линияле объектлардан һәм гидротехник корылмалардан тыш, капиталь төзелеш объектларын төзү һәм эксплуатацияләү тыела.	2006 елның 4 декабрендәге 200-ФЗ номерлы РФ Урман кодексы
Эксплуатационурманнар	Эксплуатация урманнарында рөхсәт ителә: 1. агач әзерләү 2. терлек азыгы әзерләү; 3. урман ресурсларын әзерләү һәм җыю; 4. азык-төлек урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәре җыю; 5. аучылык хуҗалыгын алып бару һәм ауны үткәрү; 6. авыл хуҗалыгын алып бару; 7. фәнни-тикшеренү эшчәнлеген, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру; 8. рекреацион эшчәнлекне тормышка ашыру; 9. урман плантацияләрен булдыру һәм аларны эксплуатацияләү; 10. урман җиләк-җимеш, җиләк, декоратив үсемлекләр, дару үләннәре үстерү; 11. җир асты байлыкларын геологик өйрәнү, файдалы казылма ятмаларын эшкәртү эшләрен башкару; 12. сусаклагычлар һәм башка ясалма су объектлары, шулай ук гидротехник корылмалар һәм махсус портлар төзү һәм эксплуатацияләү; 13. электр тапшыру линияләрен, элемтә линияләрен, юлларны, торбаүткәргечләрне һәм башка линия объектларын төзү, реконструкцияләү, эксплуатацияләү; 14. агач һәм башка урман ресурсларын эшкәртү; 15. дини эшчәнлекне гамәлгә ашыру; 16. бу урманнар урнашкан җирләрнең максатчан билгеләнеше нигезендә урманнарны куллану, саклау, яңадан торгызу.	2006 елның 4 декабрендәге 200-ФЗ номерлы РФ Урман кодексы

3.11. Файдалы казылма ятмаларының тау бүлекләре

Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлеге территориясендә Баек комының тау өеме бүлеп бирелгән, аны эшкәртү планлаштырыла (1.4 бүлек).

«Җир асты байлыклары турында» 21.02.1992 ел, № 2395-1 Россия Федерациясе Законының 7 статьясы нигезендә, файдалы казылмалар чыгару,

файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган җир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү, махсус сакланыла торган геологик объектлар төзү өчен җир асты байлыкларыннан файдалануга лицензия нигезендә, шулай ук минераль чимал разведкалау һәм чыгарганда продукцияне бүлү турындагы килешү нигезендә кулланучыга тау бүлеп бирү - җир асты байлыкларының геометризацияләнгән блогы рәвешендә җир асты байлыклары кишәрлеге бирелә.

Күрсәтелгән Федераль законның 22 статьясы нигезендә җир асты байлыкларыннан файдаланучы үзенә бирелгән тау катламы чикләрендә файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын төзүне чикләргә хокуклы. Кулланучы җир асты байлыкларыннан файдалану белән бәйле эшләрне куркынычсыз алып бару; җир асты, атмосфера һавасын, җирләрне, урманнарны, су объектларын, биналарны һәм корылмаларны җир асты байлыкларыннан файдалану белән бәйле эшләрнең зарарлы йогынтысыннан саклау шартларын регламентлый торган билгеләнгән тәртиптә расланган стандартларны үтәү, шулай ук җир асты байлыкларыннан файдаланганда бозылган җир участокларын һәм башка табигать объектларын киләчәктә файдалану өчен яраклы хәлгә китерү өчен җавап бирә.

«Җир асты байлыклары турында» №2395-1 РФ Законының 25 статьясы нигезендә, торак пунктларның чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрендә капиталь төзелеш объектларын төзү, җир асты корылмаларын торак пунктлар чикләрендә урнаштыру алда торган төзелеш участогы астында җир асты байлыкларының дәүләт фонды белән идарә итүнең федераль органы яки аның территориаль органы бәяләмәсен алганнан соң гына рөхсәт ителә.

Торак пунктларның читендә урнашкан һәм файдалы казылма ятмалары мәйданнарында урнашкан җир кишәрлекләрен төзү, шулай ук файдалы казылма ятмалары яткан урыннарда торак пунктларның чит илләрдә Җир асты корылмаларын урнаштыру Җир асты байлыкларының дәүләт фонды белән идарә итүнең федераль органы яисә аның территориаль органы рөхсәте нигезендә рөхсәт ителә.

Файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын үз белдеге белән төзү җитештерелгән чыгымнарны һәм территорияне рекультивацияләү һәм төзелгән объектларны сүтү чыгымнарын каплаусыз туктатыла.

Җир асты байлыкларының аерым участокларыннан файдалану милли иминлекне һәм әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында чикләнергә яки тыелырга мөмкин. Торак пунктлар, шәһәр яны зоналары, сәнәгать, транспорт һәм элемтә объектлары территорияләрендә җир асты байлыкларыннан файдалану, әгәр бу файдалану кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч тудырырга, хуҗалык объектларына яисә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерергә мөмкин булса, өлешчә яисә тулысынча тыелырга мөмкин. Аеруча саклана торган табигый территорияләрдә җир асты байлыкларыннан файдалану әлеге территорияләрнең статусы нигезендә башкарыла («Җир асты байлыклары турында» РФ Законының 8 статьясы).

3.12. Табигать чикләүләре зоналары

Баек авыл җирлеге территориясендә таралыш алган зоналарга су басу зоналары кертелгән.

Су басу зоналарын куллану регламентлары Россия Федерациясе Су кодексы белән җайга салына һәм 3.12.1 таблицасында китерелгән.

3.12.1 нче таблица

Су басу зоналарын куллану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалану режимы	Норматив документлар
Су басу зоналары	**Тыела:** ➢ яңа торак пунктларны урнаштыру һәм су басу, су басу зоналары чикләрендә суның тискәре йогынтысын булдырмау буенча махсус саклау чаралары үткәрмичә капиталь төзелеш объектларын төзү; ➢ туфракның уңдырышлылыгын җайга салу максатларында агынты суларны куллану; ➢ зиратларны, үләт базларын, җитештерү һәм куллану калдыкларын күмү урыннарын, химик, шартлаткыч, агулы, матдәләрне, радиоактив калдыкларны саклау һәм күмү пунктларын урнаштыру; ➢ зарарлы организмнар белән көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру; ➢ якланган территориядә гидрологик һәм гидрогеологик режимнарны бозу; ➢ дамбаларны үстерү өчен саклагыч корылмалар көпшәсеннән түбәнрәк грунтны алу; ➢ тау битләрен кисү, су агымнарының су саклау зонасында җирле материаллар карьерларын эшләү; ➢ яклана торган территориянең һәм янәшәдәге акваториянең рекреацион потенциалын киметүгә алып баручы эшчәнлек; ➢ туфракны, сулыкларны, авыл хуҗалыгы җирләрен һәм рекреация өчен файдаланыла торган территорияләрне, йогышлы авыруларны кузгатучылар, сәнәгый җитештерү калдыклары, нефть продуктлары һәм агу химикатлары белән пычрату	РФ Су кодексы, СНиП 2.06.15-85 «Территорияне су күтәрелүдән һәм су басудан инженерлык ягыннан яклау»

РФ Хөкүмәтенең 18.04.2014 ел, № 360 карары белән расланган су күтәрелү һәм су басу зоналары чикләрен билгеләү Кагыйдәләре нигезендә, су күтәрелү һәм су басу зоналары чикләрен билгеләү Федераль су ресурслары агентлыгы тарафыннан җирле үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зона чикләре турында белешмәләр нигезендә башкарылырга тиеш.

Су күтәрелә һәм су басу зоналары чикләре күчемсез милекнең дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта Мөслим муниципаль районының Баек авыл җирлегендә су басу зоналарының чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә су басу зоналарының чикләре генераль планның картографик материалларында чагылдырылмаган.

4. ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘЛЕКНЕ САКЛАУ БУЕНЧА ЧАРАЛАР

Әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә стратегик максатлар булып экологик хәлне савыктыру һәм халыкның һәм территорияләрнең экологик куркынычсызлыгын тәэмин итү, табигый экосистемаларны саклау һәм торгызу, табигатьтән рациональ һәм тотрыклы файдалануны тәэмин итү тора.

Шуңа бәйле рәвештә, Баек авыл җирлегенең генераль планы нигезендә уңайлы әйләнә-тирә мохит булдыруга юнәлтелгән шәһәр экология чаралары комплексы уздыру күздә тотыла:

- объектларны урнаштыруны оптимальләштерү чаралары һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны оештыру.
- һава бассейнын саклау;
- өслек һәм җир асты суларын саклау;
- территорияне инженерлык ягыннан төзекләндерү;
- туфракны санитар чистартуны оештыру һәм саклау;
- физик факторлардан саклау буенча чаралар;
- территориянең табигый-экологик каркасын формалаштыру;
- халыкның медик-экологик иминлеген тәэмин итү.

Әлеге чаралар Мөслим муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы һәм Татарстан Республикасының әйләнә-тирәлекне саклау өлкәсендәге расланган стратегияләр һәм программалар тәкъдимнәре нигезендә эшләнгән.

Шулай ук генераль план чаралары таләпләргә туры китереп эшләнгән:

- Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы;
- Россия Федерациясе Җир кодексы;
- Россия Федерациясе Су кодексы;
- Россия Федерациясе Урман кодексы 200-ФЗ, 04.12.2006 ел.;
- «Әйләнә-тирәлекне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон;
- «Халыкның санитария-эпидемиология иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон;
- «Җир кишәрлекләрен бер категориядән икенче категориягә күчерү турынд» 172-ФЗ номерлы Федераль закон;
- СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суларны санитар саклау зоналары»;
- СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе»;
- СП 2.1.5.1059-01 «Җир асты суларын пычратудан саклауга гигиеник таләпләр»;
- Россия Федерациясенең башка норматив-хокукый актлары проектлары

Авыл җирлеге территориясендә капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, проектлау, төзү, реконструкцияләү, файдалануга тапшыру, эксплуатацияләү, консервацияләү һәм бетерү, җитештерү объектларында «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында»2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль Законның 28.1 статьясы таләпләренә туры китереп, әйләнә-тирә мохит өлкәсендә гамәлдәге закон нормаларын һәм таләпләрен үтәп, гамәлгә ашырылырга тиеш.

Моннан тыш, ГОСТ Р 54964-2012 «Ярашлылыкны бәяләү» критерийларын үтәү зарур. Күчемсез милек объектларына карата экологик таләпләр» дигән темага " күчемсез милек объектларын, торак төзелеше объектларын проектлау, төзү һәм эксплуатацияләү, территорияне төзекләндерү, шул исәптән ресурсларны саклау, калдыкларны аерым җыюны тәэмин итү мәсьәләләрендә.

Баек авыл җирлегенең генераль планы белән тәкъдим ителә:

- «Чаллы-Бройлер» ҖЧҖенең Баек авылыннан төньяктарак физкультура-ял итү һәм актив ял итү объектын урнаштыру;
- Баек ятмасында ком чыгару карьерасын, карьерның санитар-яклау зонасын 100 м күләмендә оештырып, ком чыгару карьерасын урнаштыру;
- «Татнефть» ГАҖнең нефть промыселы объектларын аларның санитар-яклау зоналарын 300 м күләмендә оештырып урнаштыру;
- «Татнефть» ГАҖнең санитар-яклау зонасын 300 м күләмендә оештырып, пьезометрик нефть скважинасын эксплуатациягә кертү;
- «Мәлләнефть» АҖнең нефть скважинасын 300 м күләмендә аның санитар-яклау зонасын оештыру белән реклендацияләү.

Баек ком чыганагын эшләүгә техник проект нигезендә, карьерны эшкәртү әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамаячак. СанПиН нигезендә 2.2.1/2.1.1.1200-03 карьерасы куркынычлыкның IV класслы объектларына карый, аның күләме 100 м. Күчмә тау-транспорт җиһазлары (дизель ягулыгы, нефть продуктлары) янудан газ барлыкка килә торган матдәләр) карьерын эшләгәндә әйләнә-тирә мохиткә бүлеп бирелә торган пычраткыч матдәләрнең интенсивлыгы аз булачак. Карьерны эксплуатацияләгәндә авария булган зарарлы матдәләр чыгару штат режимында төшереп калдырылды. Эшкәртү сезонына тулаем тулай ташлама органик булмаган (76%), үлчәнгән матдәләр (11%) һәм углерод оксидлары (9,5%) ташлаулары булганда 0,38 т тәшкил итәчәк. Санитар-саклау зонасы чигендә әлеге пычраткыч матдәләрнең максималь концентрациясе 0,07 ПДК, 0,04 ПДК һәм 0,0048 ПДК тигез булачак һәм билгеләнгән нормативлардан артмаячак. Радиацион-гигиена үзенчәлекләре буенча карьерның токымнары РРБ-99/2009 таләпләренә туры килә.

Әйләнә-тирә мохиткә йогынты чыганакларына керә торган һәм авыл җирлеге территориясендә урнашуга тәкъдим ителә торган башка объектлар өчен, проектлауның алдагы стадияләрендә, шулай ук әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны бәяләү һәм йогынтыны киметү буенча чаралар комплексын эшләү таләп ителә.

4.1. Атмосфера һавасын саклау буенча чаралар

Архитектура-планлаштыру чаралары үз эченә:

- экологик һәм санитар-гигиена таләпләрен исәпкә алып, яңа төзелеш объектларын урнаштыру;
- тузан, газ, агач-куак үсемлекләренең газга чыдам токымнары (колючая чыршы, ак ак акция, татар майлылыгы, пенсильванский члены, ялтыравыклы кизильник һ.б.) объектларның санитар-яклау зоналары территорияләрен максималь яшелләндерү.

Инженер-техник чаралар күздә тота:

- технологик җиһазларны камилләштерү һәм ташлауларның нәтиҗәле тузан һәм газ чистарту җайланмалары белән тәэмин итү;
- ябык технологик циклларны кертү;
- бер үк вакытта күкерт оксидлары, азот оксидлары һәм углерод оксидлары чыгаруны киметү буенча чаралар булып торган ягулыкны экономияләү чараларын үткәрү – яндыруның экономик алымнарын гамәлгә кертү; җылылык югалтуларын киметү; ягулык чыгымын исәпкә алу системасын һәм оештыруны яхшырту;
- нефть җыю системаларының гамәлдәге җиһазларының герметиклыгын тәэмин итү;
- автотранспортны газ-мотор ягулыгына күчерү;
- автотранспорт чараларын төтен газларындагы пычраткыч матдәләр микъдарын җайга салучы «Евро-5 " экологик стандартына туры китерү;
- автомобиль юлларын төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлаганда аз табынлы юл катламнарын куллану;
- торак пунктларда җылылык энергетикасы объектларын газлаштыру;
- нефть-газ чыгару җиһазларын һәм нефть продуктларын саклау резервуарларын углеводородларның җиңел фракцияләрен тоту җайланмалары белән җиһазлау;
- нефть чыгару өлкәсендә бер үк вакытта ике катламны аерым эксплуатацияләү һәм эшләтеп җибәрү технологияләрен үстерү;
- Баек карьерасының ком һәм автомобиль юлларына су сибү, һаваның уңай температурасы үлчәнгән матдәләр утырту өчен, су сибү.

Оештыру-административ чаралар үз эченә ала:

- атмосферага пычраткыч матдәләр чыгаруның барлык чыганакларын инвентаризацияләү;
- перспективалы һәм реквидацияләнә торган нефть скважиналары өчен 300 м күләмендә санитар-саклау зоналары оештыру;
- Баек ком карьерасы өчен 100 м күләмендә санитар-яклау зонасы оештыру;
- санитар-яклау зоналары чикләрен билгеләү һәм үзгәртү, 3.1 нче таблица нигезендә, санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалануның санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм алардан файдалану кагыйдәләрендә билгеләнгән тәртиптә (РФ

Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән рас.) .

- пычраткыч матдәләр һәм натур күзәтүләр нигезендә автомобиль юлларының санитар өзелешләре күләмнәрен билгеләү буенча чаралар үткәрү;
- пычратучыларның эш итү зонасында һәм аларның санитар-яклау зоналарында, автомобиль юллары йогынтысы зонасында, шулай ук торак һәм рекреацион зоналарда атмосфера торышын мониторинглау;
- начар һава шартлары чорында пычраткыч матдәләр чыгаруның кимүенә контроль.

4.3. Җир өсте һәм җир асты суларын саклау чаралары

Су объектларын куллану нәтиҗәсендә суның сыйфаты начараю гына түгел, ә су балансының состав өлешләренең чагыштырмасы, сулыкларның һәм сулыкларның гидрологик режимы да үзгәрә.

Шуңа бәйле рәвештә Баек авыл җирлегенең генераль планы нигезендә, өске һәм җир асты суларын саклау буенча инженер-техник һәм оештыру-административ чаралар комплексын үткәрү тәкъдим ителә.

Инженер-техник чаралар үз эченә:

- чишмәләрне төзекләндерү;
- су объектларын пычратудан, чүпләнүдән һәм ташландык суларны агызудан саклауны гарантияли торган төзелә, урнаштырыла, реконструкцияләнә торган барлык объектларны да тәэмин итү;
- өске агымны оештыру;
- авыл җирлеге торак пунктларын су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу системалары белән тәэмин итү;
- эчәргә яраклы суның сыйфатына, шул исәптән технологик алымнарны кулланып, төзәтмәләр кертү;
- юынты суларны чистартуның заманча методларын һәм алдынгы технологияләрен кертү, чистарту корылмаларыннан явым-төшемнәрне зарарсызландыру һәм утильләштерү;
- проектлана торган хуҗалык-көнкүреш канализациясе челтәрләренең локаль чистарту корылмалары белән тәэмин итү;
- җитештерү һәм яңгыр канализацияләре, шулай ук җитештерү һәм авыл хуҗалыгы объектлары территорияләрендә локаль чистарту корылмалары төзү;
- җирлек торак пунктларында һәм нефть чыгару объектларында яңгыр канализациясе системасын төзү;
- нефть промыселлары объектларының яңгыр канализациясенең чистарту корылмаларын төзү;
- торак пунктлар территорияләрендә һәм халык күпләп ял итә торган урыннарда елга юлларын чистарту;

- нефть һәм нефть продуктлары белән су объектларының пычрануын кисәтү максатларында нефть җиһазлары һәм бон киртәләреннән файдалану;
- Баек карьерын эксплуатацияләгәндә, грунт сулары һәм өслек агынтылары өчен, су бүлү каналларын урнаштыру һәм су җыюны оештыру юлы белән, карьерның түбәнәйтелгән кишәрлегенә җитештерү тәкъдим ителә.

Оештыру-административ чаралар сыйфатында түбәндәге чаралар үткәрү тәкъдим ителә:

- барлык судан файдаланучыларны инвентаризацияләү;
- су объектларын рациональ файдалану, төзекләндерү;
- җир асты суларын чыгару максаты белән җир асты байлыкларыннан файдалану хокукына лицензия рәсмиләштерү;
- су белән тәэмин ителешне арттыру өчен авыл торак пунктлары һәм агросәнәгать комплексы предприятиеләре өчен җир асты суларының ресурс базасын өйрәнү һәм яңадан торгызу буенча эзләнү-бәяләү эшләрен оештыру;
- эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларының икенче һәм өченче поясы чикләрен исәпләү;
- санитар-саклау зоналарында урнашкан су алу скважиналарыннан су сыйфатына өзлексез мониторинг ясауны оештыру; күзәтүләр нәтиҗәләре буенча, халыкка бирелә торган суның сыйфаты, санитария-гигиена таләпләренә туры килмәве ачыкланган очракта, скважиналарга ликвидацион тампонаж үткәрү;
- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 10.01.2009 ел, №17 карары белән расланган «Җирлектә су саклау зоналары чикләрен һәм су объектларының яр буе саклау полосалары чикләрен билгеләү Кагыйдәләре» нигезендә, су саклау зоналары һәм яр буе саклау полосалары чикләрен билгеләү.;
- дәүләт су реестрына һәм күчемсез милекнең дәүләт кадастрына яр буе линиясе, су саклау зоналары һәм су объектларының яр буе саклау полосалары турында белешмәләр кертү;
- җирлектә су саклау зоналары һәм яр буе саклау полосалары чикләрен махсус мәгълүмат билгеләре белән беркетү;
- су саклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен һәм башка күчемсез милек объектларын, җир өсте су объектларының яр буе саклау полосаларын һәм эчәргә яраклы су чыганакларын санитар саклау зоналарында файдалануның махсус хокукый режимын үтәү;;
- җирлек чикләрендә рәсми булмаган су объектлары булмаган сулыкларны ачыклау, мондый сулыклар биләгән җир кишәрлекләрен формалаштыру, аларны межалау, кадастр исәбенә кую һәм дәүләт су реестрына кертү буенча эшләр үткәрү;
- иҗтимагый рекреацион зоналар булдырып, яр буйларын һәм су объектларына якын-тирә территорияләрне төзекләндерү;

- Говорток елгасының яр буе саклау полосасында урнашкан урамда урнашкан сарайлар территориясен үзгәртеп кору;
- Шәрәшле һәм Дусайка елгаларының яр буе яклау полосаларында урнашкан ташландык ишегаллары территорияләрен кыскарту
- су хуҗалыгы системаларының куркынычсыз торышын һәм эксплуатациясен тәэмин итү, юынты суларның су объектларына зарарлы йогынтысын булдырмау;
- су объектларын рациональ файдалану, торгызу;
- Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә су объектларын саклау чараларын һәм чараларны гамәлгә ашыру.

4.4. Җир фондын саклау һәм территорияне инженерлы төзекләндерү буенча чаралар

Баек авыл җирлеге территориясендә тәкъдим ителә:

- яңгыр, кар, елга сулары һәм җил туфракны җимерә торган агымнарны киметүгә юнәлдерелгән эрозиягә каршы чаралар үткәрү;
- су күтәрелү һәм су басу процессларының таралу ареалларын ачыклау өчен, яклана торган территорияләрдә дренаж системаларын куллану ареалларын төгәлләштерү өчен, топографик һәм геологик шартларга, төзелешнең характерына һәм тыгызлыгына, су бүлү ягыннан җир асты суларының табигый яки ясалма агымга каршы хәрәкәт итү шартларына бәйле рәвештә, гидрогеологик тикшеренүләр комплексын үткәрү;
- су басудан кисәтү чаралары үткәрү (өске агымны оештыру, су ташу коммуникацияләрен төзү буенча эшләрне җентекләп башкару, даими һәм аварияле агуларны булдырмау максатыннан аларны дөрес эксплуатацияләү һ. б.);
- оештыру поверхностного агынты;
- чокырларны төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен үткәрү;
- аерымлык полосасын үтәү;
- файдалы казылмалар чыгару барышында һәм нәтиҗәсендә бозылган җирләрне рекультивацияләү;
- Баек ятмасын төгәл билгеләнгән тау отводы чикләрендә эшкәртү;
- азкатлы төзелешләрне проектлаганда туфрак катламын пычраткыч химик һәм радиоактив матдәләр булу-булмауга тикшерү, аннан соң дезактивацияләү, реабилитацияләү, шулай ук урманнарны торгызу буенча эшләрне башкару белән консервацияләүгә чыгару зарур.

Оештыру-административ чаралар буларак, проектлана торган төзелешнең эш проектларын эшләү стадиясендә, һәр конкрет очракта, мәйданчыкларның геологик-литологик төзелешен төгәлләштерү максатыннан, комплекслы инженерлык эзләнүләрен үткәрергә тәкъдим ителә.

Инженерлык эзләнүләре Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Капиталь төзелеш объектларының проект документларын әзерләү, төзү,

реконструкцияләү өчен инженерлык эзләнүләре турында»2006 елның 19 гыйнварындагы 20 номерлы карары таләпләренә туры китереп эшләнергә тиеш.

Инженерлык эзләнүләре нәтиҗәләре предметы булып аларның, шул исәптән экологик таләпләргә туры килүен бәяләү торган дәүләт экспертизасы булырга тиеш.

Баек авыл җирлегендә авыл хуҗалыгы кулланышындагы җирләрнең уңдырышлылыгын саклау һәм арттыру максатларында Генераль план нигезендә үз эченә алган чараларны тормышка ашыру планлаштырыла:

- агроландшафт структурасын оптимальләштерү;
- авыл хуҗалыгы культураларын үстерүнең югары нәтиҗәле технологияләрен гамәлгә кертү юлы белән туфракның уңдырышлылыгын торгызу;
- җирләрне инвентаризацияләү һәм агрохимик тикшерү;
- игенчелекнең адаптив экологик-ландшафтлы системасын кертү;
- кулланыла торган агу химикатлары күләмен киметү өчен туфракны эшкәртүнең ресурс саклаучы һәм экологик куркынычсыз технологияләрен гамәлгә кертү;
- үсемлекләрне саклау биологик чараларын куллану;
- туфрак уңдырышының торышына һәм динамикасына дәүләт контролен гамәлгә ашыру.

4.5. Калдыклар белән эш итү системасын үстерү чаралары

Баек авыл җирлеге территориясенең каты коммуналь калдыклар белән пычрануын киметү максатыннан чаралар үткәрү тәкъдим ителә:

- Алабуга муниципаль районында ККның проектлана торган муниципальара полигонына (калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема нигезендә, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема нигезендә, Татарстан Республикасы, чүп-чар төяү станциясе аша (Мөслим ТКО полигоны территориясендә төзелергә тәкъдим ителә торган) төзелеп килүче каты коммуналь калдыкларны җирләү һәм утильләштерү (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы карары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 14 маендагы 391 номерлы Карарында күрсәтелгән үзгәрешләр белән расл.). Каты коммуналь калдыклар муниципальара полигонын файдалануга керткәнче, муниципаль берәмлек территориясеннән каты коммуналь калдыклар төзелгән килешүләр нигезендә каты коммуналь калдыклар полигонына чыгарылачак;
- каты коммуналь калдыкларны селектив җыюны оештыру;
- халыктан терекөмешле калдыкларны (шул исәптән энергия саклаучы лампаларны) җыю системасын оештыру.

Оештыру-административ чаралар үз эченә ала:

- шәхси торак фонд һәм җирлек предприятиеләре территорияләреннән каты коммуналь калдыкларны җыю, чыгару белән идарә итү һәм оештыру системасын кертү;
- су үткәрә торган контейнерлар кую белән каты өслекле махсус мәйданчыклар оештыру;
- территорияне планлы-даими санитар чистарту;
- чүп-чарны дифференциацияләнгән җыюны һәм алып ташлауны оештыру;

Терлекчелек калдыклары белән эш итү өлкәсендә тәкъдим ителә:

- табигать саклау һәм санитар-эпидемиология законнары таләпләре нигезендә җайлаштырылган тиресне вакытлыча туплау урыннарын урнаштыру;
- терлекчелек һәм кошчылык фермаларын тиресне утильләштерү өчен биогаз җайланмалары белән тәэмин итү.

Биологик калдыклар белән пычрануны киметү буенча чаралар сыйфатында түбәндәге оештыру-административ чаралар тәкъдим ителә:

- Түләмә үләт базларының санитар-яклау зоналарын киметү һәм биотермик чокырны бетерү буенча чаралар үткәрү;
- санитар күзәтчелекне гамәлгә ашырганда, төзелеш өчен җир кишәрлекләрен бүлеп бирү стадиясендә себер түләмәсенә туфракны туфракны лаборатор тикшерү өчен пробалар сайлап алу һәм башка максатлар;
- Баек т. п. төзелешенә йогынты ясый торган зиратның санитар-саклау зонасын кыскарту;
- исемсез инешнең су саклау зонасында урнашу сәбәпле Горбуновка авылыннан 300 м көнчыгышта урнашкан зиратны ябу.

4.6. Физик факторлардан саклау буенча чаралар

Халыкны физик факторлардан яклау буенча төп чаралар булып тавыш йогынтысыннан, электромагнит нурланыштан һәм радиациядән саклау чаралары тора.

Халыкны тискәре акустик йогынтыдан саклау максатыннан, торак территорияләр янында уза торган автомобиль юллары киселешендә тавыш саклау чаралары үткәрү тәкъдим ителә.

Тавыш йогынтысыннан саклау буенча чаралар үз эченә:

- акустик экраннар урнаштыру;
- автомобиль юллары буйларында яшел утыртмаларның тавыш саклау полосаларын булдыру;
- тәрәзәләрнең тавыш изоляциясе

Гамәлдәге норматив таләпләрне исәпкә алып, электр тапшыру линияләре буйлап саклау зоналарын оештыру һәм үтәү һәм «Татарстан Республикасы

РТПЦ» РТРС филиалының 21050112702 «Яңа Сәфәр» телевизион тапшыру станциясеннән биеклеге буенча төзелешне чикләү зоналарын үтәү каралган.

Инженерлык-экологик эзләнүләр кысаларында торак йортлар һәм әйләнә-тирә мохит сыйфаты нормалаштырыла торган башка объектлар төзелешенә кишәрлекләр сайлаганда радиация йогынтысыннан саклау өчен күздә тотылган төзелеш территориясендә гамма-фонга бәя бирергә кирәк.

4.7. Территориянең табигый-экологик каркасын формалаштыру буенча чаралар

Баек авыл җирлеге территориясендә табигый-экологик каркас системасын формалаштыру, аның өзлексезлеген тәэмин итү, яшелләндерү объектларының территориаль һәм сыйфатлы үсеше тәкъдим ителә.

СП 42.13330.2016 таләпләрен үтәү максатыннан, Генераль план белән, җирлекнең торак пунктлары тирәсендә урман-болын поясын оештыру киңәш ителә.

Урман-болын поясы һаваны тузаннан, газ барлыкка китерүче токсикантлардан чистартуга, тавыш дәрәҗәсен киметүгә, эшкәртелгән кырларны химияләштерү чараларының йогынтысын киметүгә ярдәм итә, шулай ук җил режимын, микроклиматны үзгәртүдә, кар суларны җайга салуда һәм чистартуда, өске агымны туфрак горизонтына күчерүдә, территориянең дымлылык режимын үзгәртүдә, сулыкларның эвтрофикациясен булдырмауда, туфрак өслеген механик җимерүгә каршы торуда зур роль уйный.

Урман-болын поясын оештыру авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләрнең категориясен башка категорияләренә үзгәртүне таләп итми.

Яшелләндерелгән территорияләр мәйданы турында белешмәләр генераль планны раслау буенча материалларның «Техник-икътисадый күрсәткечләр» бүлегендә китерелгән.

Яшелләндерү системасын үстерү буенча чаралар экологик куркынычсызлыкка ирешүгә һәм җирлекнең инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыруга ярдәм итәчәк.

Яшелләндерү эшләрен башкарганда әлеге туфрак-климат шартларына иң җайлаштырылган җирле үсентеләрне куллану киңәш ителә. Ылыслы һәм яфраклы токымнардан катнаш үсентеләр булдыру киңәш ителә, алар киң һәм төрле декоратив мөмкинлекләргә ия һәм шул ук вакытта әйләнә-тирә мохитне пычратуга да бирешми.

4.8. Хайваннар дөньясын саклау чаралары

Объектларны урнаштырганда, хайваннар дөньясын саклау өлкәсендә норматив-хокукый актлар таләпләренә туры китереп, хайваннар дөньясы объектларының яшәү тирәлеген һәм аларның яшәү шартларын, үрчү, ял итү һәм миграция юлларын саклау, шулай ук территория һәм акваторияләрнең саклау участокларының кагылгысызлыгын тәэмин итү буенча чаралар каралырга тиеш.

Автомобиль юлларын төзегәндә Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1996 елның 13 августындагы 997 номерлы карары белән расланган «Җитештерү процессларын башкарганда, шулай ук транспорт магистральләрен, торбаүткәргечләрне, элемтә һәм электр тапшыру линаларын эксплуатацияләгәндә хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуын булдырмау» таләпләрен үтәү һәм биологик ресурслар буенча Татарстан Республикасы Дәүләт комитеты белән юллар төзүнең проект документациясен килештерү зарур. Автомобиль юлларын төзегәндә проектлауның алдагы стадияләрендә, кыргый хайваннарны тоткарлыксыз үтәр өчен, автомобиль юлына аркылы чыгу юлларын булдыру таләп ителә.

Хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуын булдырмау өчен, тыела:

- хайваннар дөньясы объектлары һәм аларның яшәү тирәлеге өчен куркыныч булган материалларны, чималны һәм җитештерү калдыкларын яндыру, агулы химикатларны, ашламаларны, химик реагентларны, ягулык-майлау материалларын саклау һәм куллану, хайваннар дөньясы объектларының авыруларын һәм үлүен булдырмауны, аларның яшәү тирәлеге начараюны гарантияли торган чараларсыз, аларны тормышка ашыру;
- хайваннарның массакүләм миграциясе юлларында махсус узып булмаган коймалар һәм корылмалар урнаштыру;
- елгаларда яки ермакларда сулыклар урнаштыру яки тоту коралларын урнаштыру, аларның зурлыгы су кушылдыгының өчтән ике өлешеннән артып китә;
- хайваннар үрчү чорында торбаүткәргечләр буйлап элемтә линияләре һәм электр үткәргечләр аша агач-куак үсемлекләре үсүеннән арындыру.

Хайваннар дөньясы объектларының үлүенә китерерлек җитештерү объектлары санитар-саклау зоналары һәм әйләнә-тирә мохитне пычратмый торган чистарту корылмаларына ия булырга тиеш.

Су асты һәм су асты хайваннарының уылдык чәчү, кышлау һәм күпләп җыелу урыннарында теләсә нинди агып төшүче суларны һәм калдыкларны агызу тыела.

Үсемлекләрне саклауга химик препаратлар һәм башка препаратларны куллану агротехник, биологик һәм башка чараларны гамәлгә ашыру белән ярашырга тиеш.

4.9. Территориянең һәм халыкның саулыгының санитар-эпидемиологик торышын оптимальләштерү чаралары

Әйләнә-тирә мохитне саклау чаралары территориянең санитар-эпидемиологик торышын яхшыртуга һәм халыкның сәламәтлеген яхшыртуга юнәлдерелгән, шул исәптән:

- юл буйларындагы, санитар-саклау зоналары чикләрендә атмосфера һавасының пычрануын мониторинглау системасын эшләү һәм гамәлгә кертү;

- әйләнә-тирәлеккә тискәре йогынты чыганакларының санитар-саклау зоналарын оештыру һәм яшелләндерү,
- хуҗалык-эчәргә яраклы су белән тәэмин итү максатларында файдаланыла торган алына торган суның сыйфатына контроль;
- җирлек территориясенең өске агымын оештыру һәм чистарту;
- шау-шулы яклау чараларының, ЭМИдан яклау чараларының тәкъдим ителә торган комплексы, шул исәптән яшел утыртмаларны саклау һәм һава электр линияләренең саклау зоналарын үтәү;
- территорияне планлы-даими санитар чистарту;
- табигый-экологик каркас оештыру.

Файдаланылган әдәбият исемлеге

1. Татарстан Республикасы Җир атласы, 2005 ел.
2. Батыев С. Г. "ТР Административ районнарының географик характеристикасы" / С. Г. Батыев, А. В. Ступишин. – Казан: КДУ нәшрияты, 1972 ел.
3. 2018 елда Татарстан Республикасында табигый ресурсларның торышы һәм әйләнә-тирә мохитне саклау турында Дәүләт доклады: - Казан, 2019 ел.
4. Татарстан Республикасының махсус саклана торган табигый территорияләренең дәүләт реестры. Казан шәһәре, «Идел-Пресс», 2009 ел.;
5. ТР Яшел китабы / Н.П. Торсуев редакциясендә – Казан: КДУ нәшрияты, 1993 ел.
6. Татарстан АССР климаты. – Казан: КДУ нәшрияты, 1983 ел.
7. Татарстан Республикасы ландшафты;

   Региональ ландшафтлы-экологик анализ/ / профессор Ермолаев / Ермолаев О.П., Игонин М. Е., Бубнов А. Ю., Павлова С. В. – Казан: «Сүз». – 2007. – 411 бит.
8. Мироненко М. А., Никитин Д. П., Федорова Л. М. һ. б. Эре терлекчелек комплекслары һәм әйләнә-тирә мохит (гигиена аспектлары). – М.: Медицина, 1980. – 255 с.
9. Мәскәү - Париж. Табигать һәм шәһәр төзелеше / Н. С. Краснощекова, гомуми редакциясендә . И. Иванова. – : «Инкомбук», 1997.-173 с.

Фонд материаллары

10. Мөслим муниципаль районы Баек авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан бирелгән анкеталар.
11. Баек ком чыганагын эшләүгә техник проект/ «Җир асты байлыклары« ҖЧҖ, 2018.
12. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 15 декабрендәге 1145 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасының территориаль планлаштыру схемасы .
13. Мөслим муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы / «Татинвестгражданпроект» ДУП, 2012.

Норматив документлар исемлеге

14. РФ Баш дәүләт ветеринария инспекторы тарафыннан расланган биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юкка чыгару буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре, 04.12.1995 ел .
15. РФ Су кодексы 03.06.2006 N 74-ФЗ
16. РФ Шәһәр төзелеше кодексы 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ;
17. РФ Урман кодексы 04.12.2006 № 200-ФЗ
18. Магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре, Россия Дәүләт техник күзәтчелек идарәсенең 22.04.1992 карары белән расланган

19. Санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләрен куллану һәм санитар-саклау зоналарын билгеләү кагыйдәләре Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән расланган).
20. СанПин 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суларны санитар саклау зоналары».
21. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 (яңа редакция) «Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары һәм санитар классификациясе» (25.04.2014 ел үзгәрешләре белән).
22. СП 131.13330 2018 «Төзелеш климатологиясе».
23. СП 14.13330.2018 «Сейсмик районнарда төзелеш».
24. СП 42.13330.2016 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»
25. «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 10.01.2002 ел, № 7-ФЗ РФ Федераль законы
26. «Җир асты байлыклары турында» 21.02.1992 ел, № 2395-1 РФ Законы.
27. «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон.

ФЕДЕРАЛЬНОЕ АГЕНТСТВО ПО НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЮ
(Роснедра)

ДЕПАРТАМЕНТ ПО НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЮ ПО ПРИВОЛЖСКОМУ ФЕДЕРАЛЬНОМУ ОКРУГУ
(ПРИВОЛЖСКНЕДРА)

пл. М. Горького, 4/2, г. Н. Новгород, 603000
Тел./факс: (831) 433-74-03, тел.: 433-78-91
E-mail: privolzh@rosnedra.gov.ru

ГУП «Татинвестгражданпроект»

ул. Чехова,28
420043, г. Казань

27.05.2019 № РТ-ПФО-09-00-36/1325

на № ______________ от ________________

ЗАКЛЮЧЕНИЕ
о наличии полезных ископаемых в недрах под участком предстоящей застройки № 2206

Земельный участок, испрашиваемый под объект: «Генеральный план Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан» с основными географическими координатами угловых точек:

т.1.с.ш.55°14'36,06"в.д.53°22'52,24"	т.19.с.ш.55°14'35,62"в.д.53°31'58,04"
т.2.с.ш.55°14'40,24"в.д.53°23'19,83"	т.20.с.ш.55°14'52,83"в.д.53°32'25,98"
т.3.с.ш.55°14'21,81"в.д.53°24'10,17"	т.21.с.ш.55°14'52,91"в.д.53°33'28,79"
т.4.с.ш.55°14'15,12"в.д.53°24'17,85"	т.22.с.ш.55°15'33,51"в.д.53°33'28,45"
т.5.с.ш.55°14'37,43"в.д.53°25'5,98"	т.23.с.ш.55°15'34,91"в.д.53°33'17,55"
т.6.с.ш.55°14'27,7"в.д.53°25'11,36"	т.24.с.ш.55°16'3,26"в.д.53°33'18,68"
т.7.с.ш.55°14'38,16"в.д.53°25'36,95"	т.25.с.ш.55°16'3,45"в.д.53°33'30,22"
т.8.с.ш.55°14'50,19"в.д.53°25'33,54"	т.26.с.ш.55°16'7,56"в.д.53°33'32,34"
т.9.с.ш.55°16'10,6"в.д.53°28'24,08"	т.27.с.ш.55°16'7,82"в.д.53°33'23,9"
т.10.с.ш.55°14'27,98"в.д.53°28'54,75"	т.28.с.ш.55°16'31,58"в.д.53°33'43,29"
т.11.с.ш.55°14'31,77"в.д.53°29'55,69"	т.29.с.ш.55°16'31,7"в.д.53°34'48,76"
т.12.с.ш.55°15'6,61"в.д.53°29'35,65"	т.30.с.ш.55°16'55,02"в.д.53°34'58,68"
т.13.с.ш.55°15'3,09"в.д.53°29'59,08"	т.31.с.ш.55°17'4,06"в.д.53°34'4,69"
т.14.с.ш.55°14'38,51"в.д.53°29'59,87"	т.32.с.ш.55°17'44,53"в.д.53°34'9,96"
т.15.с.ш.55°15'15,37"в.д.53°30'55,77"	т.33.с.ш.55°17'34,5"в.д.53°36'46,38"
т.16.с.ш.55°15'14,04"в.д.53°31'9,41"	т.34.с.ш.55°18'2,04"в.д.53°37'14,27"
т.17.с.ш.55°15'2,67"в.д.53°30'59,18"	т.35.с.ш.55°17'15,11"в.д.53°38'18,84"
т.18.с.ш.55°14'42,92"в.д.53°31'41"	т.36.с.ш.55°16'57,03"в.д.53°39'20,33"

т.37.с.ш.55°15'46,06"в.д.53°36'6,66"	т.44.с.ш.55°12'59,21"в.д.53°28'59,49"
т.38.с.ш.55°13'38,18"в.д.53°37'39,17"	т.45.с.ш.55°13'42,49"в.д.53°27'54,91"
т.39.с.ш.55°12'44,58"в.д.53°36'49,46"	т.46.с.ш.55°13'46,88"в.д.53°26'39"
т.40.с.ш.55°12'46,13"в.д.53°35'1,68"	т.47.с.ш.55°13'39,18"в.д.53°25'25,16"
т.41.с.ш.55°12'42,85"в.д.53°33'18,14"	т.48.с.ш.55°13'40,83"в.д.53°23'17,67"
т.42.с.ш.55°12'49,92"в.д.53°31'0,01"	т.49.с.ш.55°13'48,64"в.д.53°23'0,5"
т.43.с.ш.55°13'3,39"в.д.53°29'44,7"	

располагается:

лицензионные участки недр:

- точки 1-2, 9 в пределах границ Муслюмовского участка недр, предоставленного в пользование АО «Меллянефть» (лицензия ТАТ02358НР, действующая до 01.10.2043);
- точки 1-12, 14, 43-49 в пределах границ участка недр Тлянчи-Тамакской зоны, предоставленной в пользование ПАО «Татнефть» им.В.Д.Шашина (лицензия ТАТ02262НЭ, действующая до 31.12.2044);
- точки 13, 15-42 в пределах границ Агбязовского участка недр, предоставленного в пользование ПАО «Татнефть» им.В.Д.Шашина (лицензия ТАТ15835НП, действующая до 26.12.2019);

перспективные структуры с ресурсами УВС:

- в пределах границ перспективной подготовленной Восточно-Такташской структуры с ресурсами УВС;
- отрезок между точками 20-21 в пределах границ перспективной подготовленной Сафаровской (западный купол) структуры с ресурсами УВС.

Под участком предстоящей застройки иные месторождения полезных ископаемых, в т. ч. месторождения общераспространенных полезных ископаемых, питьевых подземных вод и лицензированные водозаборы, отсутствуют.

Сообщаем, что согласно ст. 7 Закона РФ «О недрах», любая деятельность, связанная с пользованием недрами в границах горного отвода, может осуществляться только с согласия пользователя недр, которому он предоставлен.

Заключение действительно в течение одного года.

Приложения: Схема расположения проектируемого объекта – 1 л.

Заместитель начальника
Приволжскнедра **Р.Н.Мухаметшин**

Марьенкова А.Д., (843)277-13-59 г. Казань, ул. Н. Назарбаева, д. 15

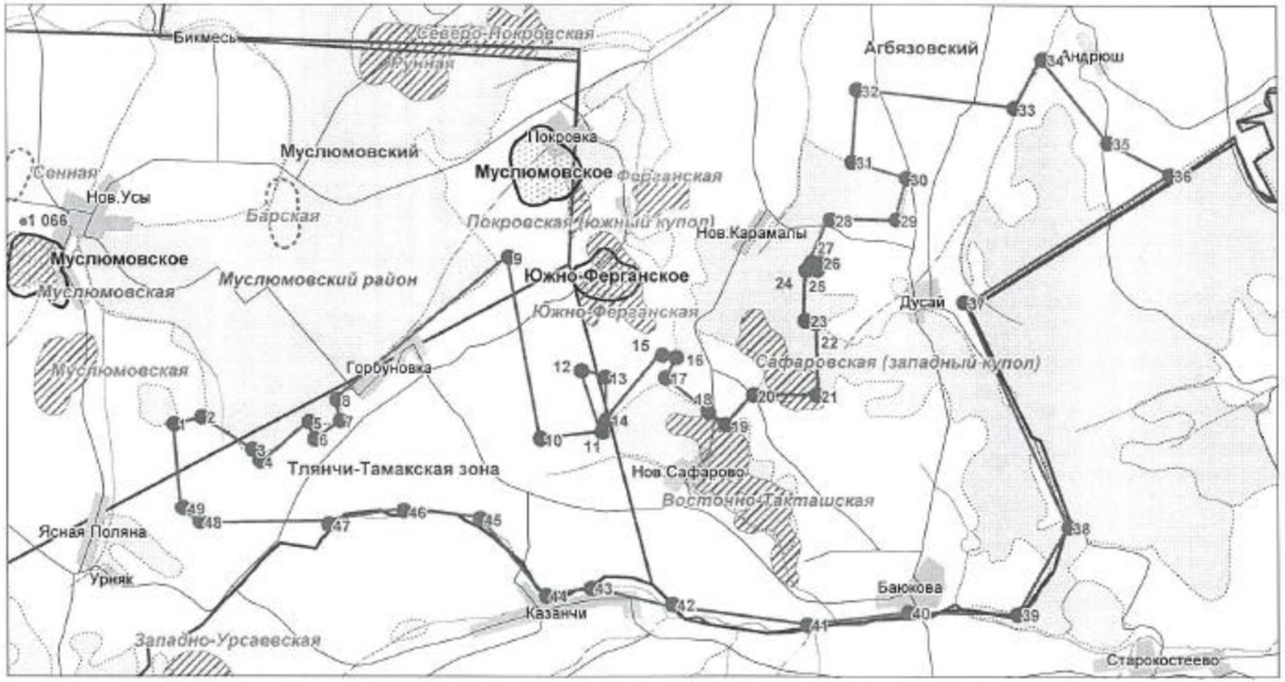

Рис. Схема расположения объекта: "Генеральный план Баюковского сельского поселения Муслюмовского муниципального района Республики Татарстан" . Масштаб 1 : 100 000

Условные обозначения:

- угловые точки проектируемого объекта
- проектируемый объект
- водозаборная скважина
- перспективная подготовленная структура с ресурсами УВС
- перспективная выявленная структура с ресурсами УВС
- Муслюмовское — месторождение нефти и его название
- лицензионная граница участков